

**3-6 YAŞA YÖNELİK RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ MOTOR
GELİŞİM BAĞLAMINDA İNCELENMESİ**

Mevanur Belkıs Adlığ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AĞUSTOS, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(...) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Mevanur Belkıs

Soyadı : Adlığ

Bölümü : Temel Eğitim

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : 3-6 Yaşa Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Motor Gelişim Bağlamında İncelenmesi

İngilizce Adı : Examination of Children's Picture Books for Ages 3-6 in the Context of Motor Development

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Mevanur Belkıs Adlığ

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Mevanur Belkıs Adlığ tarafından hazırlanan “3-6 Yaşa Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Motor Gelişim Bağlamında İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Temel Eğitim Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Hacer Elif DAĞLIOĞLU

(Okul Öncesi Eğitimi, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Prof. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN

(Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)

.....

Üye: (Doç. Dr. Gülhan Güven)

(Temel Eğitim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi: 28/07/2023

Bu tezin Temel Eğitim Anabilim Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban Çetin

Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Tez sürecim boyunca değerli vaktini bana ayırarak tezimin her aşamasıyla birebir ilgilenen, bilgi ve görüşleriyle bana yol gösteren, yetersiz kaldığımı hissettiğim ve zorlandığım her anda bana güler yüzü ile destek olan kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Hacer Elif Dağlıoğlu'na; hayatım boyunca her konuda maddi ve manevi desteklerini daima hissettiğim, henüz lisans eğitimine başlamamışken bile beni lisansüstü eğitim konusunda motive eden, fikirlerime önem veren ve hayatımı kolaylaştıran annem Gülten Adlığ'a, babam Yüksel Adlığ'a; kardeşlerim oldukları için çok şanslı hissettiğim ablam Meryem Adlığ Zelyurt'a ve eşi abim Abdullah Azzam Zelyurt'a, kardeşim Ahmet Yusuf Adlığ ve Rabia Nisa Adlığ'a; incelediğim resimli öykü kitaplarını birlikte zevkle okuduğumuz kardeşim Rabia ve yeğenlerim Afra Hatun ile Kerem'e ve bu süreçte bana destek olan arkadaşlarıma tüm kalbimle teşekkürlerimi sunarım.

3-6 YAŞA YÖNELİK RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARININ MOTOR GELİŞİM BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Mevanur Belkıs Adlığ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ağustos, 2023

ÖZ

Bu araştırmada, 3-6 yaşa yönelik resimli çocuk kitaplarında motor gelişim alanları ve bileşenlerinin, spor ve dans ile ilgili öğelerin ve motor becerileri destekleyen unsurların yer alma durumunu incelemek amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılan araştırmada veri kaynağı, amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmanın veri kaynağını son 5 yıl içerisinde (2017-2022) yayımlanan, 3-6 yaşa yönelik olan ve içeriğinde motor gelişimle alakalı öğeler barındıran 62 kitap oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen “*Resimli Öykü Kitaplarında Yer Alan Motor Gelişime İlişkin Unsurları Değerlendirme Formu*” kullanılmıştır. Veri kaynağına dahil edilen resimli öykü kitapları motor gelişim unsurlarına yer verilme durumlarını kontrol etmek amacıyla en az üç kez okunmuştur. Doküman analizi kullanılarak “*Resimli Öykü Kitaplarında Yer Alan Motor Gelişime İlişkin Unsurları Değerlendirme Formu*”nda bulunan yedi bölümdeki her madde için kitaplar ayrıntılı olarak incelenmiş ve cümle ve resim kodları ilgili maddelerin açıklama kısımlarına eklenmiştir. Kitaplar analiz edilirken, güvenilirliği sağlamak için örnek olarak seçilen 20 kitap hem araştırmacı tarafından hem de çocuk edebiyatı dersi alan ve ayrıntılı kitap incelemeleri yapan bir okul öncesi öğretmeni tarafından değerlendirilmiştir. Kodlayıcılar arası güvenirlik Miles ve Huberman (1994) modeline göre Görüş birliği/ (Görüş birliği + Görüş

ayrılığı) X 100 formülüne göre hesaplanmış ve sonuçta kodlayıcılar arası güvenilirlik .90 olarak bulunmuştur. İncelenen resimli öykü kitaplarının büyük bir kısmında kaba motor becerilere (nesne kontrolü gerektiren, lokomotor ve lokomotor olmayan hareketler) yer verildiği tespit edilmiştir. İnce motor becerilere yer verilme oranı, kaba motor becerilere nazaran daha düşüktür. Her iki motor gelişim alanına ilişkin öğelere de incelenen resimli öykü kitaplarının resim kısımlarında daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Genel olarak motor gelişimin bileşenlerine ilişkin unsurlar (dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm) incelendiğinde her bir unsurun yer alma oranı değişiklik gösterse de genel olarak kitaplarda bileşenlere ilişkin unsurların yer aldığı belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında kuvvet ve denge unsurlarına kitapların metin kısmında, denge ve esneklik unsurlarına ilişkin becerilere ise kitapların resim kısmında daha çok yer verilirken, genel olarak bakıldığında resimlerde, metin kısmına nazaran daha fazla motor bileşenlere yer verildiği belirlenmiştir. Ancak motor bileşenlerden hız unsuruna ilişkin olarak kitapların metin kısmında resimlere göre daha fazla öğeye rastlandığı görülmüştür. Spor ve dans ile ilgili unsurlara, incelenen resimli öykü kitaplarında düşük olsa da yer verildiği, çeşitli spor branşlarına ilişkin öğelerin yer aldığı belirlenmiştir. Son olarak motor becerileri destekleyen unsurlara bakıldığında, incelenen resimli öykü kitaplarında hareket ve motor becerileri gerçekleştirenlerin büyük ölçüde ana karakterler oldukları, kitapların yaklaşık yarısının, okul öncesi dönem çocuklarını hareket ve motor becerileri gerçekleştirme noktasında cesaretlendirici olduğu, bu becerilerin gerçekleştirildiği mekanların resmedilme oranlarının ise düşük olduğu tespit edilmiştir. Araştırma bulguları sonucunda incelenen resimli öykü kitaplarının büyük bir kısmında motor gelişime ilişkin öğelerin yer aldığı söylenebilirken motor gelişim alanı ve bileşenlerinin, spor ve dans ile ilgili unsurların, motor becerileri destekleyen unsurların yer alma oranlarının farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Motor Gelişim Alanları, Motor Gelişim Bileşenleri, Spor ve Dans, Resimli Öykü Kitapları.

Sayfa Adedi : xvi + 175

Danışman : Prof. Dr. Hacer Elif Dağlıoğlu

EXAMINATION OF CHILDREN'S PICTURE BOOKS FOR AGES 3-6 IN THE CONTEXT OF MOTOR DEVELOPMENT

(M.S. Thesis)

Mevanur Belkıs Adlığ

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

August, 2023

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the motor development areas and components, the items related to sports and dance, and the items supporting motor skills in picture books for children aged 3-6 years. In the research, in which document analysis, one of the qualitative research methods, was used, the data source was determined by the purposeful sampling method. The data source of the research consisted of 62 books published in the last 5 years (2017-2022), for the age of 3-6 and containing items related to motor development. The "Evaluation Form of Elements of Motor Development in Picture Story Books" was used as a data collection tool in the research. The picture story books included in the data source were read at least three times in order to control the motor development elements. For each item in the seven sections in the "Evaluation Form of Elements of Motor Development in Picture Story Books", the books were examined in detail and sentence and picture codes were added to the explanations of the relevant items. 10 books were examined through the final form and the points to be considered were clarified by taking the opinion of an academician from the field of pre-school education. To ensure reliability in book analysis, intercoder reliability was examined. The 20 books selected as examples were examined in detail by the researcher and the same books were evaluated by a preschool teacher who took a children's literature course and made detailed book reviews. Inter-

coder reliability was calculated according to the formula of Consensus/ (Agreement + Disagreement) X 100 according to the Miles and Huberman (1994) model, and the inter-coder reliability was found to be .90. It was determined that most of the illustrated storybooks examined included gross motor skills (locomotor and non-locomotor movements requiring object control). Fine motor skills are less involved than gross motor skills. It has been determined that the elements related to both motor development areas are given more space in the picture sections of the picture story books examined. When the elements related to the components of motor development (attention, strength, balance, speed, flexibility and coordination) are examined in general, it has been determined that although the rate of each element varies, in general, there are elements related to motor development in the books. In the picture storybooks examined, the strength and balance elements were given more place in the text part of the books, and the skills related to the balance and flexibility elements were given more place in the picture part of the books. However, it has been observed that there are more elements in the text part of the books than the pictures regarding the speed element, which is one of the motor components. It has been determined that there are elements related to various sports branches, although it is low in the picture story books examined for the elements related to sports and dance. Finally, when looking at the factors that support motor skills, it has been determined that those who perform movement and motor skills in the picture story books examined are mostly the main characters, about half of the books encourage preschool children to perform movement and motor skills and the rate of depicting the places where movement and motor skills are performed is low. As a result of the research findings, it was seen that most of the picture story books examined included elements related to motor development, but it was determined that the rates of the motor development area and its components, the elements related to sports and dance, and the elements supporting motor skills differed.

Key Words : Motor Development Areas, Motor Development Components, Sports and Dance, Illustrated Storybooks.

Page Number : xvi + 175

Supervisor : Prof. Dr. Hacer Elif Dağlıoğlu

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı	5
Araştırmanın Önemi	6
Araştırmanın Varsayımları	8
Araştırmanın Sınırlılıkları	9
BÖLÜM II.....	10
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	10
Motor Gelişim.....	10
Motor Gelişim Dönemleri	11
Refleksif Hareketler Dönemi.....	12

İlkel Hareketler Dönemi	12
Temel Hareketler Dönemi	13
Spor Hareketleri Dönemi	14
Motor Beceriler	15
Kaba Motor Beceriler.....	15
İnce Motor Beceriler.....	21
Motor Gelişimin Bileşenleri	23
Resimli Öykü Kitapları	26
Resimli Öykü Kitaplarının Fiziksel (Dış Yapı) Özellikleri.....	28
Resim.....	28
Boyut.....	28
Cilt.....	29
Kapak ve Kâğıt.....	29
Harfler ve Punto	30
Resimli Öykü Kitaplarının İçerik (iç Yapı) Özellikleri	30
Konu.....	30
İleti	31
Karakter	31
Dil ve Anlatım Özellikleri.....	32
Konu ile İlgili Araştırmalar.....	33
BÖLÜM III	41
YÖNTEM	41
Araştırmanın Modeli.....	41
Veri Kaynağı.....	42
Veri Toplama Aracı.....	48
Veri Analizi	49
BÖLÜM IV	51
BULGULAR	51
Kaba Motor Becerilere İlişkin Bulgular	51
Nesne Kontrolü	51
Lokomotor Hareketler.....	56
Lokomotor Olmayan Hareketler	66

İnce Motor Becerilere İlişkin Bulgular	74
Motor Gelişimin Bileşenlerine İlişkin Bulgular	85
Dikkat ve Kuvvet.....	85
Denge.....	91
Hız	105
Esneklik.....	107
Eşgüdüm	112
Spor ve Dans İçerikleri ile İlgili Bulgular	117
Motor Becerileri Destekleyen Unsurlara İlişkin Bulgular	127
BÖLÜM V	130
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	130
Tartışma ve Sonuç	130
Kaba Motor Becerilere İlişkin Sonuçlar ve Tartışma.....	130
İnce Motor Becerilere İlişkin sonuçlar ve Tartışma	133
Motor Gelişimin Bileşenlerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma	136
Spor ve Dans İçeriklerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma.....	140
Motor Becerileri Destekleyen Unsurlara İlişkin Sonuçlar ve Tartışma.....	146
Öneriler.....	149
KAYNAKLAR.....	151
EKLER.....	173
Ek-1. Etik Kurul İzni	174
Ek-2. Resimli Öykü Kitaplarında Yer Alan Motor Gelişime İlişkin Unsurları Değerlendirme Formu	175

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Temel Hareketler Döneminde Çocukların Kazandığı Motor Beceriler</i>	14
Tablo 2. <i>0-6 Yaş Arasında Nesne Kontrolü Gerektiren Hareketlerin Gelişimi</i>	17
Tablo 3. <i>0-6 Yaş Arasında Lokomotor Hareketlerin Gelişimi</i>	19
Tablo 4. <i>0-6 Yaş Arasında Lokomotor Olmayan Hareketlerin Gelişimi</i>	20
Tablo 5. <i>İnce Motor Becerilerin Gelişim Süreci</i>	22
Tablo 6. <i>Veri Kaynağını Oluşturan Kitapların Künye Bilgilerine Göre Dağılımları</i>	43
Tablo 7. <i>İncelenen Resimli Öykü Kitaplarının Fiziksel Özelliklerinin Okul Öncesi Döneme Uygunluğuna Göre Dağılımı</i>	44
Tablo 8. <i>İncelenen Resimli Öykü Kitaplarının İçerik Özelliklerinin Okul Öncesi Döneme Uygunluğuna Göre Dağılımı</i>	46
Tablo 9. <i>İncelenen Resimli Öykü Kitaplarında Çocukların Gelişimine Uygun Olmayan Unsurların Dağılımı</i>	47
Tablo 10. <i>Nesne Kontrolüne İlişkin Hareketlerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	52
Tablo 11. <i>Lokomotor Hareketlerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	57
Tablo 12. <i>Lokomotor Olmayan Hareketlerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	66
Tablo 13. <i>İnce Motor Becerilerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	74

Tablo 14. <i>Dikkat ve Kuvvet Unsurlarının Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	85
Tablo 15. <i>Denge Unsurunun Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	91
Tablo 16. <i>Hız/Tepki Hızı Unsurunun Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	105
Tablo 17. <i>Esneklik Unsurunun Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	107
Tablo 18. <i>Eşgüdüm Unsurunun Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	113
Tablo 19. <i>Spor ve Dans ile İlgili İçeriklerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	118
Tablo 20. <i>Motor Becerileri Destekleyen Unsurların Kitaplarda Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı</i>	128

ŞEKİLLER LİSTESİ

<i>Şekil 1.</i> Gallahue, Ozmun ve Goodway (2020)'e göre motor gelişim dönem ve evreleri.....	11
<i>Şekil 2.</i> Motor gelişimin bileşenlerinin sınıflandırılması	23
<i>Şekil 3.</i> Resimli öykü kitaplarındaki ip ile hareket becerilerine yönelik resim örneği	55
<i>Şekil 4.</i> Resimli öykü kitaplarındaki yürüme becerisine yönelik resim örneği	59
<i>Şekil 5.</i> Resimli öykü kitaplarındaki koşma becerisine yönelik resim örneği	60
<i>Şekil 6.</i> Resimli öykü kitaplarındaki koşma becerisine yönelik resim örneği	60
<i>Şekil 7.</i> Resimli öykü kitaplarındaki koşma becerisine yönelik resim örneği	61
<i>Şekil 8.</i> Resimli öykü kitaplarındaki kayma becerisine yönelik resim örneği.....	62
<i>Şekil 9.</i> Resimli öykü kitaplarındaki atlama becerisine yönelik resim örneği.....	63
<i>Şekil 10.</i> Resimli öykü kitaplarındaki zıplama becerisine yönelik resim örneği	64
<i>Şekil 11.</i> Resimli öykü kitaplarındaki germe becerisine yönelik resim örneği	67
<i>Şekil 12.</i> Resimli öykü kitaplarındaki dönme becerisine yönelik resim örneği.....	68
<i>Şekil 13.</i> Resimli öykü kitaplarındaki sallama becerisine yönelik resim örneği	69
<i>Şekil 14.</i> Resimli öykü kitaplarındaki çekme becerisine yönelik resim örneği	70
<i>Şekil 15.</i> Resimli öykü kitaplarındaki eğilme becerisine yönelik resim örneği.....	71
<i>Şekil 16.</i> Resimli öykü kitaplarındaki burgu becerisine yönelik resim örneği	71
<i>Şekil 17.</i> Resimli öykü kitaplarındaki itme becerisine yönelik resim örneği	72
<i>Şekil 18.</i> Resimli öykü kitaplarındaki bükme becerisine yönelik resim örneği.....	73
<i>Şekil 19.</i> Resimli öykü kitaplarındaki küplerle kule yapma becerisine yönelik resim örneği...	76
<i>Şekil 20.</i> Resimli öykü kitaplarındaki makas kullanma becerisine yönelik resim örneği	77
<i>Şekil 21.</i> Resimli öykü kitaplarındaki kalem kullanma becerisine yönelik resim örneği	79
<i>Şekil 22.</i> Resimli öykü kitaplarındaki diş fırçalama becerisine yönelik resim örneği	80
<i>Şekil 23.</i> Resimli öykü kitaplarındaki örgü örme becerisine yönelik resim örneği	82
<i>Şekil 24.</i> Resimli öykü kitaplarındaki kile şekil verme becerisine yönelik resim örneği.....	84

Şekil 25. Resimli öykü kitaplarındaki dikkat unsuruna yönelik resim örneği	87
Şekil 26. Resimli öykü kitaplarındaki sıçrama becerisine yönelik resim örneği	88
Şekil 27. Resimli öykü kitaplarındaki asılma becerisine yönelik resim örneği	89
Şekil 28. Resimli öykü kitaplarındaki sallanma becerisine yönelik resim örneği	90
Şekil 29. Resimli öykü kitaplarındaki çekme becerisine yönelik resim örneği	90
Şekil 30. Resimli öykü kitaplarındaki ayakta durma becerisine yönelik resim örneği	93
Şekil 31. Resimli öykü kitaplarındaki bisiklete binme becerisine yönelik resim örneği.....	94
Şekil 32. Resimli öykü kitaplarındaki tek ayak üzerinde durma becerisine yönelik resim örneği	95
Şekil 33. Resimli öykü kitaplarındaki dik oturma becerisine yönelik resim örneği	96
Şekil 34. Resimli öykü kitaplarındaki tek ayak üzerinde durma becerisine yönelik resim örneği	97
Şekil 35. Resimli öykü kitaplarındaki denge tahtası üzerinde durma becerisine yönelik resim örneği.....	98
Şekil 36. Resimli öykü kitaplarındaki bağdaş kurma becerisine yönelik resim örneği.....	99
Şekil 37. Resimli öykü kitaplarındaki parmak uçlarında durma/ yükselme becerisine yönelik resim örneği	100
Şekil 38. Resimli öykü kitaplarındaki tahterevalliye binme becerisine yönelik resim örneği.101	
Şekil 39. Resimli öykü kitaplarındaki hareketli canlının üzerinde dengede durma becerisine yönelik resim örneği.....	101
Şekil 40. Resimli öykü kitaplarındaki denge tahtası üzerinde yürüme becerisine yönelik resim örneği.....	103
Şekil 41. Resimli öykü kitaplarındaki takla atma becerisine yönelik resim örneği	104
Şekil 42. Resimli öykü kitaplarındaki bir ağırlık ile yürüme becerisine yönelik resim örneği104	
Şekil 43. Resimli öykü kitaplarındaki yarışmada işaretle harekete geçme becerisine yönelik resim örneği	106
Şekil 44. Resimli öykü kitaplarındaki esneme becerisine yönelik resim örneği.....	109
Şekil 45. Resimli öykü kitaplarındaki eğilme becerisine yönelik resim örneği.....	110
Şekil 46. Resimli öykü kitaplarındaki ayakkabı bağlama becerisine yönelik resim örneği	110
Şekil 47. Resimli öykü kitaplarındaki sandalyeye oturma becerisine yönelik resim örneği ...	111
Şekil 48. Resimli öykü kitaplarındaki yoga hareketleri becerisine yönelik resim örneği	112
Şekil 49. Resimli öykü kitaplarındaki topa ayakla vurma becerisine yönelik resim örneği....	114
Şekil 50. Resimli öykü kitaplarındaki top yakalama becerisine yönelik resim örneği.....	115
Şekil 51. Resimli öykü kitaplarındaki top sürme becerisine yönelik resim örneği.....	116

Şekil 52. Resimli öykü kitaplarındaki sportif hareketler yapma becerisine yönelik resim örneği	119
Şekil 53. Resimli öykü kitaplarındaki sportif kıyafetlere yer verilme durumuna yönelik resim örneği.....	120
Şekil 54. Resimli öykü kitaplarındaki spor araçlarına yer verilme durumuna yönelik resim örneği	121
Şekil 55. Resimli öykü kitaplarındaki spor ekipmanlarına yer verilme durumuna yönelik resim örneği.....	122
Şekil 56. Resimli öykü kitaplarındaki spor ekipmanlarına yer verilme durumuna yönelik resim örneği.....	123
Şekil 57. Resimli öykü kitaplarındaki spor alanlarına yer verilme durumuna yönelik resim örneği	124
Şekil 58. Resimli öykü kitaplarındaki spor dalı ile ilgili içeriklere yönelik resim örneği	125
Şekil 59. Resimli öykü kitaplarındaki dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yönelik resim örneği	127

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın varsayım ve sınırlılıkları yer almaktadır.

Problem Durumu

Okul öncesi dönem tüm gelişim alanlarında olduğu gibi beyin gelişiminin, buna bağlı olarak sinaptik bağlantıların kurulmasının da en hızlı olduğu dönemdir. Sinaptik bağlantıların hızlı kurulduğu bu dönemde dolayısıyla beyin gelişimi de oldukça hızlıdır. Bu önemli dönemde, çocuk çevresel etkilere de açık durumdadır. Çevrenin, çocuğun gelişimi ve öğrenme motivasyonu üzerindeki etkisi göz önüne alındığında, farklı öğrenme ortamlarında karşılaşılan olanaklar, çocuğu olumlu yönde etkilemektedir. Çocuğun keşfetme seviyesi ve hangi hızda öğreneceği, çevresinin onu destekleme düzeyiyle ve ona sunduğu olanaklarla ilişkilidir (MEB, 2013b). Okul öncesi dönemde verilen eğitim, çocukların tüm gelişim alanlarını ve becerilerini destekler niteliktedir. Bu gelişim ve beceri alanlarının her biri, çocuk için özel öneme sahiptir ve tüm alanlar sonuçta bir bütünü oluşturur. Gelişim alanlarını birbirinden keskin bir şekilde ayırmak mümkün değildir. Bir gelişim alanında meydana gelen olumlu ya da olumsuz durumlar, diğer alanları da etkileyebilmektedir (Basit ve Deniz, 2020). Bu alanlardan biri olan motor gelişim, fiziksel büyüme ve sinir sisteminin gelişimi ile yakından bağlantılıdır ve en basit ilkel hareketlerden, en karmaşık zorlu hareketlere kadar kontrollü hareketleri kapsar.

Motor beceriler ve motor kontrol, doğumda reflekslerle başlar ve çocuk büyüdükçe ilerleme gösterir. Refleksler ile başlayan motor gelişim, sinir ve kas sistemindeki olgunlaşma sonucu, çocukların vücutlarını istemli olarak kontrol edebilmeleriyle duruşa yönelik (dik oturabilme,

ayakta durma gibi), yer deşiştirmeye yönelik (yürüme, koşma, atlama, zıplama gibi) ve denge hareketlerinin (çizgi üzerinde yürüme, sandalyeye oturabilme, bisiklete binme gibi) öğrenilmesi ve gelişmesiyle ilerleme göstermektedir (Basit ve Deniz, 2020). Motor gelişim baştan ayağı ve içten dışa doğru bir sıra izler (Demircan ve Saçan, 2019). Bebeklerde baş kontrolü, gövde ve bacak kontrolünden önce gelir. Her yeni motor beceriyle birlikte bebekler, bedenlerine ve çevrelerine daha fazla hâkim olurlar. Örneğin, dik oturabilmek bebeklerin dünyaya yepyeni bir bakış açısıyla bakmalarını sağlar. Uzanma bebeklere nesneler üzerinde eylemde bulunma ve onlar hakkında bilgi edinme fırsatı verir. Bebeklerin hareket kabiliyeti arttıkça, çevreyi keşfetme fırsatları da giderek artar (Berk, 2013).

Hareket etmeye yarayan kaba motor becerilerden, yazı yazmaya yarayan ince motor becerilere kadar tüm motor beceriler yaşam boyu sürekli kullanılır. Kaba motor beceriler, vücut duruşu ve hareketleri, baş kontrolü, oturma, emekleme, ayakta durma, yürüme, koşma, denge gibi büyük kasların hareket ettiğı becerilerden (Durualp ve Aral, 2018); ince motor beceriler ise tutma, kavrama, yazma, kesme gibi küçük vücut hareketlerini içeren becerilerden oluşmaktadır. Gelişim, özellikle de motor gelişim sürecinde çocukların bireyselliğı göz ardı edilmemelidir. Çocukların gelişim sürecinde belirli becerileri kazanmaları beklenen dönemler vardır. Ancak bu kazanımlar, her çocuk için aynı dönemde gerçekleşmeyebilir (Gallahue, Ozmun ve Goodway, 2020). Motor beceriler belirli bir çizelge eşliğinde ilerleyen, birbiriyle ilişkisiz beceriler değildir. Her beceri, bir önceki motor kazanımın bir ürünüdür ve yenilerine katkıda bulunur (Berk, 2013).

Çocukların gelişim özelliklerine bakıldığında oldukça hareketlidirler ve beklemekten hoşlanmazlar. Okul öncesi dönem, çocukların motor gelişimine ve kontrollerine katkı sağlanabilecek önemli bir dönemdir. Okul öncesi kurumunda çocuğun koparma, kesme, tutma, bağlama, çözme, düğmeleme, yoğurma, boyama, örme gibi becerileri günlük akış içerisinde tekrarlaması, ince motor becerileri kazanmasını destekler. Hareket ve oyun etkinlikleri içerisinde yapılan koşma, zıplama, denge sağlama çalışmalarıyla ve bu oyunlarda ip, top gibi araçların kullanılmasıyla çocuğun kaba motor becerileri desteklenir. İyi bir motor kontrole sahip olmak, çocukların dünyayı keşfetmelerine yardımcı olur ve diğeri gelişim alanlarına da katkı sağlar (Motor Skills, 2020).

Okul öncesi eğitim programının bütüncül bakış açısı sayesinde, okul öncesi eğitimde birkaç etkinlik türünün birbirine entegre edildiğı bütüleştirilmiş etkinlikler uygulanabilmektedir. Motor becerileri destekleyen kazanımlar sanat, drama, oyun, matematik, okuma yazmaya

hazırlık, m  zik ve fen gibi etkinlikler içerisinde sunulur. Bu etkinlikler içerisinde yer alan kaba ve ince motor hareketlerin    renilmesi ve tekrar edilmesi sayesinde,   ocukların motor becerileri kazanması kolaylaşmaktadır. Ayrıca motor becerilerin desteklenmesi için oyunlar da sıklıkla kullanılmaktadır. Oyun,   ocu un doğal davranışı olduğu için bu amaca yönelik kullanılması kolay ve etkili olmaktadır.   ocu un gücünü artıran, tepki yeteneğini destekleyen, büyük ve küçük kaslarını gerekli hızda kullanmayı öğreten, dikkatini geliştiren oyun, aynı zamanda organlar arası koordinasyon ve denge sağlamakta, çeviklik ve bedensel esneklik kazandırmaktadır (Durualp ve Aral, 2018). Oyun etkinliklerinde   ocu un küçük kaslarının gelişimini destekleyen koparma, kesme, tutma, ba lama, çözme, d   meleme, yo urma, delme, boyama,   rme ve geçirme gibi etkinliklerin tekrarlanması, günlük yaşamda kullanılan birçok becerinin kullanılmasını sağlamaktadır (Durualp ve Aral, 2018). Hayatın her anında aktif olan motor beceriler, okul   ncesi eğitim dönemde gerçekleştirilen tüm etkinliklere kazanım ve göstergelerin uygun şekilde eklenmesiyle desteklenebilir. Aynı zamanda okul   ncesi sınıflarında yer alan eğitim merkezlerinde de motor gelişimi destekleyici materyallerin yer almasıyla birlikte   ocuklar bu noktada daha fazla uyararla kar ıla mı  olur. Okul içi etkinlikler kadar okul bahçesinde veya alan gezileri sayesinde doğada, farklı mekanlarda yapılan etkinlikler de motor becerilerin kazanılmasını destekler (Arabacı ve  ıtak, 2017).

  ocu un sağlıklı şekilde büyümesi ve gelişmesi için ona nitelikli bilişsel uyarıcıların, olumlu sosyal duygusal deneyimlerin ve zengin dil etkileşimlerinin sunulmasına ihtiyaç vardır. Onun ba ımsızlı ının desteklendiği bu  evre,    renmeye karşı olumlu tutumlar geliştirmesine yardımcı olur (MEB, 2013b). Okul   ncesi dönemde   ocuklar dünyayı sembolik yollarla algılamaya ba lamaktadır. Bu yollardan biri de dildir (Gönen ve Veziro lu, 2019). Dil becerilerinin gelişimi, do umla ba lar ve hayat boyu devam eder. Ancak bu gelişim süreci erken   ocukluk döneminde hız kazanır.   ocuklar bu dönemde dili işlevsel olarak kullanmaya ba larlar. Bu dönemde, dil gelişimini desteklemek için   ocukların etkileşimli oyunlar oynayabileceği ortamlar oluşturulmalıdır (Kiremit, 2019). Bu ortamların oluşturulması için okul   ncesi kurumları en uygun yerlerdir. Okul   ncesi kurumlarında verilen eğitim kapsamında Türkçe, sanat, drama, m  zik, hareket, fen, matematik, okuma yazmaya hazırlık vb. etkinlikler   ocu a uygun şekilde hazırlanmakta ve sunulmaktadır.

  ocukların dil gelişimini destekleyen Türkçe etkinlikleri, onların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak, sözcük da arcıklarını geliştirmek, iletişim becerilerini artırmak ve onlara kitap sevgisini a ılamak için planlanan etkinliklerdir.   ocukların dil gelişimlerini

destekleyebilecek etkinlikler ve bu etkinlikler sırasında kullanılabilecek yöntem ve materyaller çok çeşitlidir. MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda Türkçe etkinliklerine ilişkin örnekler: Tekerleme söyleme, parmak oyunu oynama, şiir okuma, dramatizasyon, bilmece sorma, sohbet etme, taklit oyunları, etkileşimli ve paylaşımlı okuma, öykü anlatma/tamamlama, öyküyü resimleme ve resimli kitap okuma şeklinde sıralanabilir. Bahsedilen her etkinlik çocukların severek katıldıkları, eğitici öğeleri çocuklara eğlendirerek kazandıran faaliyetlerdir. Bu bağlamda, iyileştirici gücüne başvurulabilecek alanlardan biri de çocuk edebiyatıdır. Resimli çocuk kitaplarını dinleyen çocuklar, girişkenlik, başarı veya kimlik gelişimi dönemlerinden, bulundukları seviyeler içinde kendilerinden bir şey bulmaktadır (Gönen ve Veziroğlu, 2019). Okul öncesi dönemde resimli kitaplar okumak, çocukların görsel ve çok yönlü okuryazarlığını geliştirmek için iyi bir başlangıç noktasıdır (Batič, 2019). Kitap okuma ve kitap hakkında soru sorma, soruları cevaplama, hikâyeyi yeniden anlatma ve kişisel deneyimlerini anlatma gibi etkinlikler de dil gelişimine katkı sağlamaktadır (Fitriyani ve Joni, 2017; Sari, 2020). Resimli kitaplar zengin bir yeni dil kaynağıdır. Bebekler ve küçük çocuklar bu kitaplardaki resimlerin başka varlıkları temsil eden semboller olduklarını kavrarlar, bu kavrayışı destekleyen kitaplar oldukça önemlidir (Strouse, Nyhout ve Ganea, 2018). Resimli çocuk kitapları, çocukların zevk alabileceği, eğlenirken öğrenebileceği ve onlara hayal dünyasının kapılarını aralayan görsel öğelerden ve dilsel metinlerden oluşmuş kitaplardır (Şahin, 2014). Bu kitaplardaki resimler, çocukların içeriği bir bakışta anlamasını sağlar (Sari, 2020). Çocuğun kitapla ilk buluşmasını gerçekleştiren duygu, meraktır. Kitaplar, merak etmenin bir sonucu olan keşfetme arzusunu doyurur niteliktedir. Hareketli olan çocuklar, kendilerine okunan hikayelerin de hareketli olmasını isterler. Çocuklar fiziksel ve psikomotor gelişim iletileri bakımından zengin kitapları okumayı, kendileriyle ilgili hareketler buldukları için severler (Uysal, 2020). Nitekim Gonzalez, Alvarez ve Nelson (2019) yaptıkları araştırma sonucunda, kaba ve ince motor becerilerin dil gelişimini desteklediği sonucuna ulaşmıştır. Bu noktada dil gelişimini destekleyici materyallerden biri olan ve çocukların severek inceleyip dinledikleri resimli öykü kitaplarında motor becerilere yer verilmesinin, çocukların diğer gelişim alanlarını olduğu gibi motor gelişimlerini de destekleyeceği söylenebilir.

Okul öncesi döneminde çocuklara sunulan resimli kitapların yararlı sonuçları bilinmektedir. Çocuk kitaplarının direkt ya da dolaylı yoldan verdiği mesajlar onları etkiler. Dolayısıyla motor beceri unsurlarının yer aldığı resimli öykü kitaplarıyla karşılaşan çocukların dil ve bilişsel gelişimleri kadar motor gelişimleri de desteklenmiş olur. Motor gelişim, yaşam boyunca devam eden ve yaşam kalitesini etkileyen bir alandır. Motor beceriler bilişsel, dil, sosyal duygusal

alanlar aracılığıyla sağlanan uyarıcılarla da desteklenebilir. Bu uyarıcılardan biri olarak resimli öykü kitapları, çocukların hikâye veya karakterle kendilerini özdeşleştirmeleriyle veya bu karakterleri rol model olarak kabul etmeleriyle motor gelişime katkıda bulunabilir. İçerisinde hareket gelişimi ile ilgili öğelerin olduğu veya motor becerilerle ünlenmiş kişilerin anlatıldığı ve bu metinlerin görsel uyaranlarla zenginleştirildiği kitaplar, çocukların ilgisini çekecektir. Bu kitaplarda yer alan karakterlerin özellikleri (resimlerde yer alan özellikler de dahil) vasıtasıyla çocukların hareket becerilerine dikkatlerinin çekilmesi, bu becerileri yapma isteklerinin artırılması sağlanabilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, 3-6 yaşa yönelik resimli öykü kitaplarında motor gelişim özelliklerine yer verilme durumunu incelemek amacıyla planlanmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Resimli öykü kitaplarında resim ve metin kısımlarında motor gelişim alanları olan
 - 1.1. Kaba motor becerilere (nesne kontrolü, lokomotor olan ve olmayan hareketler)
 - 1.2. İnce motor becerilere yer verilme durumu nedir?
2. Resimli öykü kitaplarında resim ve metin kısımlarında motor bileşenler olan
 - 2.1. Dikkat
 - 2.2. Kuvvet
 - 2.3. Denge (statik denge, dinamik denge)
 - 2.4. Hız/tepki hızı
 - 2.5. Esneklik
 - 2.6. Eşgüdüm unsurlarına yer verilme durumu nedir?
3. Resimli öykü kitaplarında resim ve metin kısımlarında spor ve dansla ilgili içeriklere yer verilme durumu nedir?
4. Resimli öykü kitaplarında yer verilen motor becerileri gerçekleştiren kişiler kimlerdir?
5. Resimli öykü kitaplarının çocukları motor becerileri gerçekleştirme konusunda cesaretlendirme durumu nedir?
6. Resimli öykü kitaplarında hareket ve motor becerilerin gerçekleştirildiği mekanların resmedilme durumu nedir?

Araştırmanın Önemi

Hayat boyu devam eden motor gelişimin temelleri, doğum öncesinde atılmaktadır. Doğumdan sonra reflekslerle kendini göstermekte ve karmaşıklaşarak gelişmektedir. Motor gelişim sayesinde çocukların doğumdan sonraki süreçte dünyayı algılama biçimleri de değişip gelişmektedir. Baş ve gövde kontrolünü sağlamış bir bebek artık dünyaya farklı bir pencereden bakmaktadır. Bebek uzanma, yürüme gibi davranışlarını kazandıkça bağımsızlaşma yolunda önemli adımlar atmaktadır. Nesneleri keşfetmesine olanak sağlayan uzanma gibi becerilerle bebek, artık kendi bedeni hakkında daha fazla farkındalık kazanmakta ve becerilerini ileri düzeye taşımaktadır. Motor gelişim, belirli bir seyirde ilerler ve kazanılan her beceri bir sonraki beceri için bir basamak oluşturur. Motor gelişimin her çocukta izlemesi beklenen basamaklar aynıdır, ancak bu becerilerin kazanılma zamanı, her çocuk için farklılık gösterebilir. Türk kültürü göz önüne alındığında hareketsizliğin, kimi nedenlerle hareket etmekten daha çok tercih edildiği görülmektedir. Kentlerde giderek yok olan oyun alanları, artan trafik, evlerimizde büyük öneme sahip olan teknolojik aletler ile çocuklar evlere kapanmakta ve hareketsizlik, hayatımızda daha fazla yer edinmektedir (Durualp ve Aral, 2018). Okul öncesi dönemden sonra devam edilen eğitim kademelerindeki işleyiş de motor becerileri destekler nitelikte değildir. Aileler tarafından Türkçe, matematik ve fen eğitimi gibi akademik etkinliklerin aksine motor gelişimi destekleyen beden eğitimine yönelik faaliyetlere gerekli ilginin tam olarak gösterilemediği söylenebilir. Akademik beklentilerle bir araya gelen şehirleşme, nüfus artışı gibi etmenlerle birlikte yeşil alanların azlığı, çocukların vakitlerini kapalı ortamlarda geçirmelerine neden olmaktadır (Demircan ve Saçan, 2019). Bebeklik yıllarındaki gelişimlerle kişiye bağımsızlığını kazandıran motor gelişim, daha sonraki yıllarda gerçekleşen ilerlemelerle birlikte daha koordinasyonlu hareket etmeyi sağlar. Motor becerilerin gelişmesi, çocuğun bütün gelişim alanlarındaki kazanımlarına zemin hazırlayacağı için bu gelişim alanının önemi yadsınamayacak ölçüde büyüktür ve desteklenmesi sonucunda kişilerin hayat kalitesini artırır (Dinçer ve Tutkun, 2018).

Motor gelişim özellikle okul öncesi dönemde ilerlemeye oldukça açıktır, bu nedenle çeşitli program ve aktivitelerle desteklenmesi gereken (Ulutaş, Demir ve Yayan, 2017) 3-6 yaş arasını kapsayan okul öncesi dönem, kişilerin alışkanlıklarının, davranış kalıplarının ve kişilik özelliklerinin şekillenmesinde önemli bir dönemdir (Kakırman Yıldız, 2016). Daha hareketli bir yaşam tarzının çocuklara benimsetilmesi için okul öncesi dönemde yapılan her aktivite ve paylaşım etkili olacaktır. Kerkez (2012) düzenli hareket ve fiziksel aktivite alışkanlığının okul öncesi dönemde kazandırılması gerektiğini aksi takdirde ilerleyen yaşlarda bu alışkanlığın daha

zor olacağını belirtmiştir. Bu noktada resimli öykü kitaplarında verilmek istenen mesajlar, öncelikli olarak resimlerle aktarıldığı için önemli kaynaklardır. Çocuklar resimli öykü kitapları ile birçok becerinin farkına varmakta, kitapların kazandırmak istediği özellikleri de zevkle öğrenmektedir. Motor gelişim ve becerilerle alakalı öğelerin çocuklara zevk veren içeriklerle sunulması, bu öğeleri daha çekici hale getireceğinden resimli öykü kitapları yoluyla çocuklara bu becerilerin kazandırılması daha kolay olabilir. Böylelikle motor gelişim kapsamında çocukların hareket etmeye ve koordineli hareketlere yönlendirilmesi desteklenmiş olur. Resimli öykü kitapları, çocukları spor yapmaya teşvik edebilir ve çocukların sporla ilgili daha fazla bilgi sahibi olmalarını da sağlayabilir (Weng, Wu ve Xiao, 2021). Çocukların, sevdikleri karakterlerin her özelliğine sahip olmak istediği bir gerçektir. Onlara okunacak kitaplarda motor gelişimi destekleyen öğelere yer verilmesi, çocukların bu öğeleri içselleştirerek kendi sahip olmak istedikleri özellikler haline getirebilir.

Resimli çocuk kitapları ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, ağırlıklı olarak biçim, içerik ve iletişim özellikleri ile ilgili (Arıcı, 2023; Bulduk Türkmen, 2021; Buran, 2021; Çolaklar, 2019; Darga, Zayimoğlu Öztürk ve Öztürk, 2021; Ergin, Arslan Kılıçoğlu, Ergin, 2023; Gönen, Aydos, Şentürk, Karacan, Kahraman ve Tuna, 2013; Gönen, Karakuş, Uysal, Kehci, Ulutaş ve Kahve, 2016; Gönen, Uludağ, Fındık Tanrıbuyurdu ve Tüfekçi, 2014; Gönen, Uygun, Erdoğan ve Katrancı, 2012; İnan Demir, 2021; Karagöz, 2018; Sağsöz ve Timur, 2021; Taşçı, 2019; Ünlü ve Cir, 2016; Yazıcı, Yıldız ve Durmuşoğlu, 2018); çocuk gelişim alanları, MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan alanlar, kazanım ve göstergelerle ilgili (Akgül Alak, 2016; Çokcanlı, Demircan, Polat, Sever ve Kır, 2019; Darga, Zayimoğlu Öztürk ve Öztürk, 2021; Dilek, 2015; Sildir, 2016; Veziroğlu, 2009; Veziroğlu ve Gönen, 2012; Yaşar Ekici, Dulkadir, Deniz ve Şahin, 2017); matematik ve fen becerileri ile ilgili (Alptekin, 2018; Arslan Başdağ ve Dağlıoğlu, 2020; Başkan Takaoğlu, 2021; Fırat ve Dinçer, 2020; Günşen ve Uyanık, 2021; Sağsöz, 2019; Yılmaz Genç, Akıncı Coşkun ve Pala, 2017); kavramlar ve değerler ile ilgili (Akyol, 2012; Bay, 2020; Bulduk Türkmen, 2021; Cengiz, 2016; Dirican, 2013; Özkan Kılıç, Güleç ve Genç, 2014; Sağsöz ve Timur, 2021; Uyanık Balat, Kılıç, Değirmenci ve Ünsal, 2017); duygusal gelişim ve duygusal okuryazarlık ile ilgili (Aksoy, 2020; Ateş ve Aktaş, 2020; Battal, 2018; Çelikel ve Durmuşoğlu, 2020; Hoş ve Deretarla Gül, 2020; Koçak, 2018; Somer, 2015; Ülker Erdem, Aydos ve Çoban 2017); okul öncesi öğretmen adayları ve öğretmenlerinin resimli çocuk kitaplarına yönelik görüşleri ve kitapları seçme kriterleri ile ilgili (Adak Özdemir ve Özdemir Beceren, 2020; Altun, 2018; Bayraktar ve Demiriz, 2017; Güzelyurt, Dokay, Güven, Yesugey ve Çini, 2019; Karayel, 2019; Kılınççı ve Duran, 2019; Turan, Gönen ve Aydos 2017;

Turan ve Ulutaş, 2016; Ulusoy ve Altun, 2018; Ulutaş, 2017; Uslu, 2020); cinsel gelişim ile ilgili (Bağçeli Kahraman ve Özdemir, 2019; Güzelyurt, 2020; Kaynak ve Aktaş, 2017; Öztürk ve Feyman Gök, 2021; Salman Erden, 2019); çocuk hakları ile ilgili (Alpay ve Tuna, 2021; Bağçeli Kahraman, Kartal ve Yıldız, 2020; Büyükalın ve Harmankaya, 2019); özel gereksinimli çocuklar ile ilgili (Arıkan, Tomris, Yılmaz Bursa ve Tuna, 2021; Öztürk, Afacan ve Demirtaş-İlhan, 2022; Şahbaz, Sarı ve Tüfekci Akcan, 2019); şiddet ve korku gibi olumsuz öğeler ile ilgili (Başaran, Çelik ve Güngör Aytar, 2021; Beşer, 2019; Dağlıoğlu ve Çamlıbel Çakmak, 2009); yerli ve yabancı kitapların çeşitli özellikler açısından karşılaştırılmasına yönelik (Arslan, Dönmez, Davarcıoğlu, Kara Eren ve Güngör Aytar, 2019; Bencik Kangal, Karaarslan ve Arslan, 2018; Büyükalın ve Harmankaya, 2019; Ceran, 2019; Erhan, 2020; Güzelyurt ve Özkan, 2019; Kırman, 2019; Peker ve Ahi, 2019; Topcu, 2019; Turan ve Ulutaş, 2016; Varol, Gülmen, Yener, Güler ve Yüzücü, 2017) çalışmalara rastlanmıştır.

Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik resimli öykü kitapları, etkinlik kitapları, dergi ve çizgi filmlerde yer alan motor becerileri inceleyen araştırmalarda; resimli öykü kitaplarını MEB Okul Öncesi Eğitim Programı açısından inceleyen (Atış Akyol ve Bozkır, 2022; Veziroğlu ve Gönen, 2012); resimli öykü kitaplarını spor ve sağlıklı yaşam teması açısından inceleyen (Szeremy, 2018; Tel, Karakaya ve Gür, 2021); çocuk kitaplarını eylem sanatları ve dans ile ilgili içerikler açısından inceleyen (Arıcı, 2023; Aslan ve Bayraktar, 2021); çocuk kitap ve çizgi filmlerini çocuk gelişim iletileri açısından inceleyen (Uysal, 2020); çocuk dergilerinde spor ile ilgili içerikleri inceleyen (Delican, 2022; Gezmen, 2019); çizgi filmlerde MEB Okul Öncesi Eğitim Programı kazanımlarını ve spor unsurlarını inceleyen (Arslan ve Duman, 2018; Cengiz, İlçi Küsmüş ve Ramazan, 2020; Yılmaz ve Çelik, 2018); okul öncesi döneme yönelik etkinlik kitaplarını MEB Okul Öncesi Eğitim Programı açısından inceleyen (Akgül Alak, 2016; Orhan, 2021; Zelyurt ve Osmanoğlu, 2022) çalışmalar bulunmaktadır. Ancak yapılan araştırmalarda resimli öykü kitaplarını özellikle motor becerilere ilişkin detaylı bir inceleme sürecinden geçiren bir örneğe rastlanmamıştır. Bu bağlamda araştırma, 3-6 yaşa yönelik resimli öykü kitaplarında yer alan motor gelişim özelliklerini inceleyerek, çocukların hareket ve motor gelişimlerinin önemini vurgulayacak ve bu konudaki farkındalığı artıracaktır.

Araştırmanın Varsayımları

Veri toplama aracının ölçülmek istenilen özellikleri doğru ölçtüğü varsayılmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, son 5 yılda yayımlanan yerli ve yabancı resimli öykü kitaplarıyla sınırlıdır.

Araştırma, okul öncesi döneme yönelik (3-6 yaş) resimli öykü kitaplarıyla sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Motor Gelişim

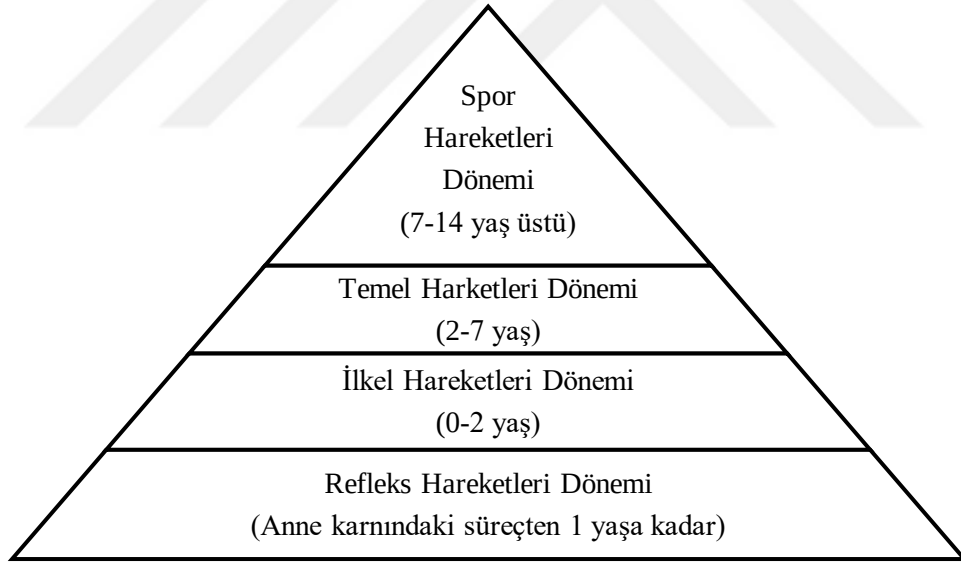
Motor gelişim, fiziki büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişmesine paralel olarak organizmanın isteme bağlı hareketlilik kazanmasıdır (Arslan, 2014). Motor gelişim, yaşam döngüsü boyunca motor davranıştaki kesintisiz değişimdir (Gallahue vd., 2020). Motor gelişimi anlayabilmek için fiziksel büyüme ve gelişme süreçlerini bilmek gerekmektedir. Gelişim, gebelikle başlar ve doğum öncesine kadar düzenli bir sıra izler (Gallahue vd., 2020, s.109). Gebelik döneminin sonunda fetüs, dış dünyada yaşayabilmek için gerekli özelliklerle donanmış bir haldedir.

Fetüs dönemi doğumla birlikte son bulurken, bebek dünyaya geldiğinde büyüme ve gelişme basamaklarını tamamlayabilmek için hazır haldedir (Orçan, 2014). Yenidoğanın gövde ve bacaklarına oranla baş, daha büyüktür (Berk, 2013). Bu durum, çocuğun denge kazanımını ve dengeyi sürdürme becerisini güçleştirmektedir (Gallahue vd., 2020, s.114). Bebekler yeni çevrelerine uyum sağlamalarını kolaylaştıracak hareket modelleri ile donatılmışlardır (Orçan, 2014, s.81). Refleksler olarak anılan bu hareket modelleri, bedenin çeşitli şekillerde dış uyaranlara verdiği istemsiz ve otomatik tepkilerdir (Gallahue vd., 2020). Zaman içerisinde gerçekleşen büyüme ve buna bağlı olarak gelişme ile her açıdan çevresine bağımlı bir yenidoğan, bağımsız bir şekilde kendi ihtiyaçlarını giderebilen ve sosyal bir bireye dönüşmektedir (Yaşar ve Kaya, 2019).

Hareket, çocuklarda erken öğrenmeyi desteklediği için; motor gelişim, çocuk gelişiminin en önemli parçalarından biridir (Karatel, 2019). Yürüme, koşma, sıçrama, fırlatma gibi basit hareketlerden bisiklete binme, paten kayma, kayakla atlama gibi daha karmaşık hareketlere kadar organizmanın bu hareketleri gerçekleştirebilmesi için büyümeye bağlı olarak iskelet, kas ve merkezi sinir sisteminin gelişmesi gerekmektedir (Çelik, 2021).

Motor Gelişim Dönemleri

Motor gelişim evreleri kendini temel olarak zaman içerisinde hareket davranışındaki değişikliklerle göstermektedir (Gallahue vd., 2020, s.48). Bu evreler, Şekil 1’de görüldüğü gibi refleksif hareketler dönemi, ilkel hareketler dönemi, temel hareketler dönemi ve spor hareketleri dönemi olarak isimlendirilmektedir (Gallahue vd., 2020; Sevimay Özer ve Özer, 2021).

Şekil 1 Gallahue, Ozmun ve Goodway (2020)’e göre motor gelişim dönem ve evreleri

Refleksif Hareketler Dönemi

Refleks “dışardan gelen uyarı sonucunda istemsiz gerçekleşen fiziksel yanıt” şeklinde tanımlanmaktadır (Gümüşdağ ve Yıldırım, 2018). İstemsiz olarak kabul edilen refleksler, motor gelişim safhalarının temelini oluşturmaktadır (Çoknaz, 2020, s. 169). Yenidoğanın davranışları daima omurilik ve aşağı beyin merkezlerinden idare edilirken zamanla korteks daha geniş çapta idare etme gücü kazanır ve istemli hareketler başlar (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s.91). Hayatın devam edebilmesini sağlayan refleksler (nefes alma, aranma, emme ve göz kırpmaya) olduğu gibi, ilerideki motor becerilerin ilkel örnekleri olarak kabul edilen refleksler de bulunmaktadır. Reflekslerden bazıları zaman içerisinde tamamen kaybolurken, bazı refleksler yerini motor becerilere bırakırlar (Çelik, 2021; Mülazımoğlu Ballı ve Hürmeriç Altunsöz, 2022; Sevimay Özer ve Özer, 2021). Örneğin gergin boyun refleksi bebeği isteğe bağlı uzanma için; adımlama refleksi ilkel yürüme için hazırlıyor olabilir (Berk, 2013). Refleksif hareketler döneminde bebeğin vücudunu kontrol etmeyi öğrenmesi gerektiği için genellikle asıl gelişim ve ilerlemeler, kaba motor becerilere ilişkin kaydedilmektedir. Refleksif olarak ellerine aldıkları nesneleri sıkıca kavramaları ve onlara dokunmaları, ince motor becerilerin ilkel bir hali olabilir. Refleksif hareketler dönemindeki bebekler, reflekslerin kaybolduğu döneme kadar kol ve bacağı itme, avucuna konan parmağı sıkıca tutma, başı sağa sola çevirme, sırtüstü yatarken dönmeye çalışma, kafayı dik tutmaya çalışma gibi becerilerde yetkinleşmeye başlarlar (Berk, 2013; Çoknaz, 2020; Gizir, 2019; Sop ve Topcu Bilir, 2020). Reflekslerin kaybolduğu ilk kontrol evresinde oyuncaklara uzanıp alma, çingirak sallama, başlangıçta destekli zamanla desteksiz oturma, kolları ile kişilere uzanma, emekleme denemesi ve zamanla emekleyerek yer değiştirme, tutunarak veya destekle ayakta durma gibi daha istemli hareketler yapmaya başlarlar (Çoknaz, 2020; Gizir, 2019; Karademir, 2019).

İlkel Hareketler Dönemi

0-2 yaş arasında gözlenen ilkel hareketler, istemli hareketlerin ilk biçimleridir (Çoknaz, 2020, s.195). İlkel hareketler dönemi, refleksif hareketlerin ortadan kalktığı ve istemli davranışların artarak geliştiği ilk kontrol evresi olarak iki ayrı bölümden oluşmaktadır. Bu hareketler, yaşamın ilk iki yılında kemik, kas ve sinir sistemindeki gelişimin yanı sıra, bebeğe sağlanan alıştırmaya

olanakları sonucu ortaya çıkarlar (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s. 100). Bebeğin başını kaldırması, dirseklerinden destekle başını kaldırması, oturma, emekleme ve ayakta durabilme gibi beceriler, bu dönemde gerçekleşen ilkel hareketlere örnek olarak verilebilir (Alabay, 2020). Yaklaşık bir yaş civarında, reflekslerin ortadan kalkmasıyla çocuklar hareketlerine daha bir keskinlik ve kontrol katmaya başlarlar (Gallahue vd., 2020, s. 51). Bu dönemde kazanılan hareketler çok fazla kontrol gerektirir (Çoknaz, 2020, 198). İlkel hareketler dönemi, denge hareketlerinin gelişimi ile karakterize olduğu için bu dönemde dikkat ve koordinasyon önem kazanır (Karademir, 2019). İlkel hareketler döneminin başlangıcındaki yaklaşık 4-5 ay, bebeğin uyarılara reflekslerle otomatik tepkiler verdiği bir dönemdir. Reflekslerin kaybolduğu ilk kontrol evresinde bebek, artık baş, gövde ve kollarının dengesini daha iyi idare edebilmektedir. İlkel hareketler dönemi ilk kontrol evresine geçen bir bebek, kaba motor becerilere yönelik olarak desteksiz oturabilmekte, bağımsız yürüme, merdiven tırmanabilme ve sendeleyerek koşma becerilerine sahip olabilmektedir (Çoknaz, 2020; Gizir, 2019). Bu dönemde ince motor beceriler açısından baş ve işaret parmağıyla nesne tutabilme ve toplama, kaşık kullanma, kitap sayfalarını çevirebilme, dört küpe kule yapma ve kıyafet çıkarabilme becerileri gelişmektedir (Gizir, 2019).

Temel Hareketler Dönemi

Yaşamın 2-7 yılları arasındaki süre koşma, atlama, sıçrama, sekme, yakalama, fırlatma gibi temel hareket becerilerinin kazanıldığı dönemdir (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s.122). Temel hareket becerileri, bütün yaşam boyunca kullanılmakta ve yetişkinlerin olduğu kadar çocukların günlük yaşamlarının da önemli bir parçasını oluşturmaktadır (Gallahue vd., 2020, s.52). Temel hareket becerileri fiziksel aktivite için gerekli bir ön koşuldur (Ma ve Luo, 2023). Bu hareket becerilerini okul öncesi dönemde geliştirmedeki başarı, ergenlik ve yetişkinlik yıllarındaki başarının da temelini oluşturur (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s.123). Her çocuğun bu becerileri kazanmasında farklılıklar görülebilmesine rağmen lokomotor, nesne kontrolü gerektiren ve denge gelişimi ile birlikte lokomotor olmayan hareketlerde ustalaşma, bu dönemde gerçekleşmektedir. 2-3 yaşta çocuklar kaba motor kontrolü kazanmaya başlar ancak bu hareketler kısıtlı ve abartılıdır (Bayraktar ve Süleymanoğulları, 2020). 3-5 yaş arasında ritim ve koordinasyonda artış gözlenmektedir. 5-7 yaş döneminin sonunda çocuklar artık temel hareket becerilerini kolaylıkla yapabilir hale gelmişler ve bir sonraki döneme hazır haldedirler. Temel

hareket becerilerindeki yetkinlik bir sonraki dönem olan spor hareketleri dönemi için ön koşuldur. Temel hareket döneminde çocukların kazandığı motor beceriler Tablo 1’de belirtilmiştir. Bu temel hareket becerilerinin bireysel farklılıklara bağlı olarak beklenen yaştan önce veya sonra kazanılması da mümkündür. Aynı sınıfta yer alan ve aralarında birkaç ay farkı bulunan çocuklarda bile temel hareket becerileri seviyelerinde farklılık görülebilmektedir (Lİ vd., 2023).

Tablo 1

Temel Hareketler Döneminde Çocukların Kazandığı Motor Beceriler (Çoknaz, 2020)

<i>Beklenen Gelişim Dönemi</i>	<i>Kazanılan Beceri</i>
3 Yaş	Küplerden köprü yapma Ayakkabı giyebilme Düğme ilikleyip çözme
4 Yaş	Kare şeklini kopya edebilme Kâğıt katlayabilme Artı işareti çizebilme Üç parçalı bul-tak tamamlama
5 Yaş	Üçgen çizebilme Çöp adam çizebilme Bağcık bağlama Dört parçalı bul-tak tamamlama On küple kule yapma
6 Yaş	Baş, kollar, gövde ve bacakları olan biri insan resmi çizme

Çoknaz, H. (2020). Psiko-Motor gelişim doğum öncesinden ölüme kadar. Ankara: Gazi Kitabevi. <https://www.turcademy.com/tr/kitap/psik-motor-gelisim-9786257216883> kaynağından yararlanılmıştır.

Spor Hareketleri Dönemi

Temel hareket becerilerinin devamı niteliğinde sayılabilecek bu dönemde çocuklar lokomotor, manipülatif, lokomotor olmayan beceriler ve artık eskiye nazaran daha yetkin oldukları denge, koordinasyon, güç gibi motor gelişimin bileşenlerini spor, yarışma ve eğlence amaçlı bir arada

kullanmaya başlarlar. 7 yaş sonrası çocuklar kendi fiziksel kapasitelerinin ve sınırlılıklarının farkına varmalarıyla birlikte belirli bir spor branşına eğilim gösterebilmektedirler (Yılmaz, 2018). Çocuklar 7-8 yaşlarında bir geçiş evresine girerek temel hareket becerilerini birleştirmeye ve sporda özelleşmiş beceri performansında uygulamaya başlarlar (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s.169). Önceki dönemlerden farklı olarak artık performans, hareketleri doğru ve kontrollü yapmak daha önemli hale gelmiştir. Spora yönelen çocukların motor gelişimlerinde olumlu etkiler görülmektedir. Futbol ile ilgilenen çocuklarda vücut koordinasyonu diğer çocuklara göre daha gelişmiştir (Popovic vd., 2020).

Motor Beceriler

Motor beceriler, bedeni veya vücut bölümlerini uzayda hareket ettirmekten sorumlu, altta yatan içsel süreçleri ifade eder (Cameron, Cottone, Murrah ve Grissmer, 2016). Motor beceriler kullanılan kasın büyüklüğüne ve genişliğine göre büyük kas (kaba) (emekleme, yürüme, koşma, zıplama, sıçrama, atlama ve tırmanma vb.) ve küçük kas (ince) (yazı yazma, resim yapma, yırtma, kesme, örgü örme, bilgisayarda yazı yazma ve yapıştırma vb.) motor beceriler olarak sınıflandırılır (Mülazımoğlu Ballı ve Hürmeriç Altunsöz, 2022; Çelik, 2021). Motor becerilerin sırası her çocuğa göre farklılık gösterse de gelişim özellikleri incelenerek bu becerilerin gelişimini anlamak mümkündür. Baştan ayağa bir gelişim sırasına uygun olarak başın kontrolü gövde ve kolların kontrolünden önce gerçekleşir (Berk, 2013, s.187). Aynı şekilde içten dışa bir gelişim sırasına uygun olarak baş, gövde ve kolların kontrolü, ellerin ve parmakların kontrolünden önce gerçekleşmektedir (Berk, 2013, s.187). Bu bilgiler doğrultusunda kaba motor becerilerin ince motor becerilere göre daha önce kazanılmaya başlandığı söylenebilir.

Kaba Motor Beceriler

Kaba motor beceriler büyük kas gruplarının emekleme, yürüme, koşma, sıçrama, atlama ve tırmanma gibi aktivitelerini içermektedir (Çelik, 2021; Gallahue vd., 2020). Temel hareket becerileri kaba motor beceriler olarak da bilinen basit, hedef odaklı ve kombine edilerek daha kompleks hareket becerilerine de dönüştürülebilen becerilerdir (Clark'tan aktaran Gençtürk, 2022). Kaba motor beceriler nesne kontrolü gerektiren hareketler, lokomotor hareketler ve lokomotor olmayan hareketler başlıkları altında incelenmektedir (Çelik 2021; Lubans, Morgan,

Cliff, Barnett ve Okely, 2010; Suharjana, 2019). Nesne kontrolü bir araç kullanılan, lokomotor vücudu bir yerden bir yere hareket ettiren, lokomotor olmayan hareketler ise başka bir alana gitmeden vücutta meydana gelen hareketlerdir (Suharjana, 2019).

Nesne Kontrolü Gerektiren Hareketler

Nesne kontrolü gerektiren ya da manipülatif hareketler, bir nesne ile birlikte gerçekleştirilen hareketleri ifade etmektedir. Nesne kontrol becerileri, el ve ayakla araçları (örneğin, sopa, raket, çember, vb.) veya nesneleri (top vb.) kontrol etmeyi ya da vurmayı gerektirir (Ergin ve Ayan, 2019, s.153). Nesnelerle ilişki içinde yapılan motor manipülasyonda kişi, nesnelere kuvvet uygular ve kuvvet alır (Gümüldağ ve Yıldırım, 2018). Top, ip ve çember ile hareket becerileri, yakalama, fırlatma ve yuvarlama nesne kontrolü gerektiren hareketler kapsamında değerlendirilmektedir. Top ile hareket becerileri kapsamında ayakla vurma, havadan gelen topa ayakla vurma, sopa ile topa vurma, top sürme, top yuvarlama, top zıplatma, vole yapmak gibi beceriler sayılabilir (Çoknaz, 2020; Gallahue vd., 2020; Sevimay, Özer ve Kavak, 2020). Yakalama, sadece eller ya da eller ve diğler beden parçalarının kullanılması ile havadaki bir topu ya da nesneyi durdurarak kontrol altına almayı içerir (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s.127). Fırlatma, beyzbol, softbol gibi oyunların temeli olduğundan ve basketbol, futbol ve kriket gibi oyunların içeriğinde bulunduğundan en işlevsel temel hareket becerilerinden birisidir (Gallahue vd., 2020, s.191). Kimi beceriler, birkaç hareketin birlikte kullanımıyla oluşan becerilerdir. Bu becerilerden biri olarak ip atlama becerisi incelendiğinde; ipi çevirme (nesne kontrolü), sıçrama (lokomotor) ve denge sağlama hareketlerini içermektedir (Çoknaz, 2020). Çocuklar tarafından nesne kontrolü becerileri küçük yaşlarda daha ilkel halinde gerçekleştirilirken, yaş büyüdükçe bu becerilerdeki başarı da Tablo 2’de görüldüğü üzere artmaktadır (Ecevit, 2021; Eynur, 2013; Gençtürk, 2022; Gülaç, 2014; Mete, 2020; Taştepe ve Köksal Akyol, 2019). Kaba motor beceriler cinsiyet açısından ele alındığında, yapılan çalışmalar nesne kontrolü açısından erkek çocukların kızlara göre daha başarılı olduğunu göstermektedir (Ecevit, 2021; Gençtürk, 2022; Gülaç 2014; Ma ve Luo, 2023; Mete 2020; Taştepe ve Köksal Akyol, 2019). Erkek çocuklarının nesne kontrol becerilerinde kız çocuklarına göre becerikli olması, erkek çocuklarının bu tarz aktivitelerde kız çocuklarına göre daha aktif olmasıyla açıklanabilir (Gülaç, 2014).

Tablo 2

0-6 Yaş Arasında Nesne Kontrolü Gerektiren Hareketlerin Gelişimi (MEB 2013a ve MEB 2013b)

<i>Beklenen gelişim dönemi</i>	<i>Gelişim göstergeleri</i>
0-1 yaş	Yetişkin ile oturarak top oynama
1-2 yaş	Sabit duran topa ayağı ile vurma Karşısındakine topu havadan atma
2-3 yaş	Topu başının üstünden geriye atma Topu hedefe atma Hareket eden topa tekme atma Kendisine atılan topu yakalamak için kollarını uzatma
3-4 yaş	Topu iki eliyle hedefe atma Topu yere vurup tutma Durduğu yerde ayakla sabit topa vurma Atılan topu bütün vücudu ile tutma Raketle yukarıya doğru topa vurma
4-5 yaş	Topu yerde 3 kere sektirme Küçük topu tek elle atma Atılan topu elleriyle tutma Küçük topu yerden yuvarlama Koşarak sabit topa ayakla vurma Raket/sopa ile sabit topa vurma
5-6 yaş	Topu tek elle omuz üstünden atma Topu tek elle yerden yuvarlama Belli mesafedeki hedefi vurma Topu yerde 5-6 kere sektirme İp atlama

MEB (2013a). 0-36 aylık çocuklar için eğitim programı. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/0-36program.pdf> & MEB. (2013b). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/0oproram.pdf> kaynaklarından yararlanılmıştır.

Lokomotor Hareketler

Lokomotor hareketler, sabit bir noktadan başka bir noktaya gövdenin konumunun değişmesini içeren yürüme, koşma, sıçrama, atlama, tırmanma, zıplama ve sekme gibi hareketlerden oluşmaktadır (Genç, 2019; Gümüşdağ ve Yıldırım, 2018). Yürüme; doğal yönde, kısa veya uzun adım ile değişken hızlarda ileriye ya da geriye hareket ederken bir ayaktan diğer ayağa ağırlığın aktarılmasıdır (Gümüşdağ ve Yıldırım, 2018, s. 44). Koşu, vücudun destek noktası olan alternatif ayak üzerinde ileri doğru yöneltmesini içeren bir yer değiştirme formudur (Gallahue vd., 2020, s. 225). Atlama, bir ayaktan diğerine ağırlık transferi yapılan büyük, yükseğe ve uzağa bir harekettir (Çoknaz, 2020). Sekme becerisi, ritmik bir şekilde tek ayak üzerinde sıçrama ve bir adım yürüme hareketlerinin sıra ile birleştirilmesini içerir (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s.138). Sıçrama ayaklar ile vücudun yerden yukarıya yükseltilmesi ve yere inme becerisidir (Akınbay, 2014). Zıplama, yer değiştirme becerisi olup çocuğun sıçramasını ve aynı ayakla yere inmesini içeren bir beceridir (Gallahue vd., 2020, s. 237). Tablo 3’te görüldüğü üzere lokomotor becerilerde yaş büyüdükçe ustalık artmaktadır (Ecevit, 2021; Eynur, 2013; Gençtürk, 2022; Gülaç, 2014; Mete, 2020; Taştepe ve Köksal Akyol, 2019). Bazı araştırmalarda lokomotor ve genel motor beceriler konusunda kızların erkeklerden daha becerikli olduğu belirlenmiştir (Aynacıyan ve Özer; 2020; Kavalcı, 2020; Mete, 2020). Lokomotor becerilerde elde edilen başarı çocukların iyi tutumlar sergilemelerine ve günlük hayatta karşılaşılabilecekleri problemleri çözmelerine de katkı sağlayacaktır (Verawati, Dewi, Pane ve Nurkadri, 2022).

Tablo 3

0-6 Yaş Arasında Lokomotor Hareketlerin Gelişimi (MEB 2013a ve MEB 2013b)

Beklenen gelişim dönemi	Gelişim göstergeleri
0-1 yaş	Emekleme Yürüme
1-2 yaş	Elinde nesne taşıyarak yürüme Belirli bir yüksekliğe tırmanma Desteksiz merdiven inme Geri geri yürüme Dengeli koşma Yerinde zıplama
2-3 yaş	Kaydıraftan kayma Düz ve belirli bir hat üzerinde geriye yürüme Parmak uçlarında adım atma 15-20 cm yükseklikten atlama 15-20 cm uzaklığı atlayarak geçme Koşarken durup yerdeki nesneyi alarak koşturmayı devam etme Alçak engellerin üzerinden atlama Tek ayak üzerinde sıçrama
3-4 yaş	Düz çizgide yürüme Kollarını sağ kol sol bacak/ sol kol sağ bacak salınımı yaparak koşma Çift ayakla yerinde sıçrama Tek ayak üzerinde sıçrama Durduğu yerden çift ayakla öne atlama Değişik yönlerde yuvarlanma Müzik eşliğinde serbest dans etme
4-5 yaş	Dairesel çizgide yürüme Koşarken komutla yön değiştirme 30 cm yükseklikten atlama Engelin üzerinden çift ayak atlama Durduğu yerden çift ayak ileri atlama Tek ayak üzerinde ritmik olarak sıçrama Galop ve kayma ve tek ayakla sekme hareketini yapma Basit dans adımları yapma
5-6 yaş	Engelin üzerinden koşarak atlama Ritme uygun olarak sekme hareketi yapma Tek ayak sıçrayarak 2-3 m ilerleme Çeşitli hareketleri müzik ve ritim eşliğinde ardı ardına yapma

MEB (2013a). 0-36 aylık çocuklar için eğitim programı. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/0-36program.pdf> & MEB. (2013b). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/0oproram.pdf> kaynaklarından yararlanılmıştır.

Lokomotor Olmayan Beceriler

Diz çökme, oturma, uzanma ve ayakta durma pozisyonlarında gerçekleştirilen lokomotor olmayan becerileri gerçekleştirirken kişi sabit kalmaktadır (Çoknaz, 2020, s. 31). Lokomotor olmayan hareketlere germe, dönme, salınım, çekme, eğilme ve itme becerileri örnek olarak gösterilebilir. Germe, oturur ya da uzanır vaziyette olan kişinin kaslarını uzatarak vücudunu ısındırmasına yarayan bir harekettir. İtme, kuvvet uygulanarak nesneyi vücuttan uzaklaştırma olarak tanımlanırken; çekme, kuvvet uygulanarak nesneyi vücuda yakınlaştırma şeklinde tanımlanmaktadır (Gümüüşdağ ve Yıldırım, 2018, s. 57). Lokomotor hareketlerin başarı ile gerçekleştirilebilmesinde dengenin gelişimi oldukça önemlidir. Bu bağlamda, lokomotor olmayan hareketlerin ölçüldüğü bir araştırmaya rastlanmamasına rağmen lokomotor olmayan hareketler ve denge arasındaki ilişki göz önüne alınarak kız çocuklarının denge konusunda, erkek çocuklarına göre daha başarılı olduğu ve artan yaşla birlikte her iki cinsiyet için de bu becerilerin geliştiği söylenebilir (Popovic vd., 2020). Lokomotor olmayan hareketlere ilişkin becerilerin gelişimine Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4
0-6 Yaş Arasında Lokomotor Olmayan Hareketlerin Gelişimi (MEB 2013a, MEB 2013b ve Gizir, 2019)

<i>Beklenen gelişim dönemi</i>	<i>Gelişim göstergeleri</i>
0-6 yaş	Sırtüstü yatarken ellerle oynama Dönme Yüzüstü yatarken başını kaldırma Desteksiz oturma Desteksiz ayakta durma Yerdeki nesneyi eğilerek alma Vücudunun farklı bölümlerini kullanarak dengede durma Tek ayak üzerinde 9-10 saniye durma

MEB (2013a). 0-36 aylık çocuklar için eğitim programı. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/0-36program.pdf> & MEB. (2013b). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> & Gizir, Z. (2019). Motor gelişim. Köksal Akyol, A. (Ed.). *Erken çocukluk döneminde gelişim ı* (0-36 Ay) içinde (2. Baskı, 198-238). Ankara: Anı Yayıncılık kaynaklarından yararlanılmıştır.

İnce Motor Beceriler

İnce motor beceriler, küçük kas kullanımını gerektiren herhangi bir nesneye dokunmak, nesneyi kavramak- bırakmak, yazı yazmak, resim yapmak, düğme iliklemek, ipe boncuk dizmek gibi hareketlerin istemli ve koordineli bir şekilde yürütülmesini sağlayan motor becerilerdir (Kafalı, 2022). Küçük kas becerilerinin gelişimi bilek, eller ve parmaklara doğrudur (Orçan, 2014). Legolarla oynamak, yap-boz tamamlamak, müzik aletleri çalmak, örgü örmek, çatal, kaşık ve bıçak tutmak/ kullanmak, kâğıt katlamak ve yuvarlamak, makas kullanmak, yapıştırmak, kalemtraş ve silgi kullanmak gibi beceriler küçük kas kullanımını gerektiren ince motor becerilerdendir. Merkezden dışa gelişim ilkesine göre, ince motor hareketlerinin gelişimi, kaba motor hareketlerinin gelişimini izlemektedir (Purtaş, 2017). İnce motor beceriler için temel hareket sayılabilecek uzanma davranışı çarpınma, el ayasıyla uzanma, nesneyi bir elden diğerine aktarma ve kısıkaç kavrama şeklinde gelişmektedir (Berk, 2013, s.190). İnce motor beceriler üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde, büyük yaş grubu çocukların ince motor beceriler kapsamında küçük yaş grubu çocuklara göre daha maharetli oldukları belirlenmiştir (Boynukısa, 2018; Filikci, 2019; Kavalcı, 2020; Yavuz, Güney ve Taştepe, 2021). Ayrıca kız çocuklarının küçük kas motor becerilerde, erkek çocuklarına göre daha yetkin oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Boynukısa, 2018; Taştepe ve Köksal Akyol, 2019). Yaşlara göre çocukların ince motor becerilere ilişkin kazanımları beklenen beceriler Tablo 5'te gösterilmiştir.

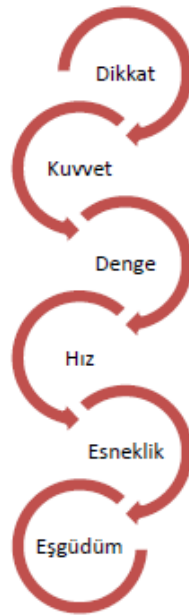
Tablo 5
İnce Motor Becerilerin Gelişim Süreci (MEB, 2013a)

<i>Beklenen gelişim dönemi</i>	<i>Gelişim göstergeleri</i>
0-1 yaş	Kavrama, tutma, iki nesneyi aynı anda alma İkinci nesneyi almak için elindeki nesneyi diğer ele geçirme Kabı ters çevirerek içindeki nesneleri boşaltma Nesnelerle oyun oynama Dürtme- deşme hareketi yapma Kutudaki nesneleri tek tek çıkarma Küçük nesneleri toplamak için baş ve işaret parmağını kullanma Küçük nesneleri dar ağızlı kaba atma Kalın yapraklı kitap sayfalarını çevirme
1-2 yaş	Nesneleri dengeli bir şekilde üst üste koyma Oyunlarda her iki elini eşgüdümlü kullanma Kalemi üç parmağıyla tutarak karalama-boyama yapma Kâğıt yırtma ve buruşturma İri boncukları çubuğa dizme Makası iki eliyle kullanma Kaşık ve çatalı uygun şekilde kullanma
2-3 yaş	Model olunduğunda dik çizgi ve yuvarlak çizgi çizme Nesneleri belirli bir hat üzerinde yan yana dizme Altı-yedi küpten kule yapma Paketlerin ambalajlarını açma Kapı kolunu kullanarak kapı açma Makas kullanma İri delikli boncukları ipe dizme Tüp şeklindeki nesneleri işlevine uygun olarak sıkma
3-4 yaş	Sıvıları bir kaptan başka bir kaba boşaltma Yumuşak malzemelerle şekiller oluşturma Verilen basit şekilleri kesme, baskı-yapıştırma işlerini yapma Daire şeklini çizme 8 küple kule yapma
4-5 yaş	Örneğe bakarak gösterilen modeli çizme Nesneleri ipe dizme
5-6 yaş	Yumuşak malzemeleri kullanarak 2-3 parçalı kompozisyonlar oluşturma Örnek gösterildiğinde kâğıdı çapraz olarak katlama Örneğe bakarak daire, üçgen, kare ve dikdörtgen çizme Yatak, dikey, eğri ve eğik çizgiler çizme Yatak, dikey, eğri ve eğik çizgilerden yeni bir şekil oluşturma Kalemi doğru tutma Örneğe bakarak 1-5 arası sayıları yazma

MEB (2013a). 0-36 aylık çocuklar için eğitim programı. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/0-36program.pdf> kaynağından yararlanılmıştır.

Motor Gelişimin Bileşenleri

Motor gelişimin bileşenleri, motor becerilere ilişkin performansı artıran nitelikler toplamı olarak düşünülebilir (Deniz, 2011). Motor gelişimin bileşenleri Şekil 2’de görüldüğü üzere dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm başlıkları altında değerlendirilmektedir. Bu beceriler hayatımızda günlük yaşamın gerektirdiği işlerin verimli bir şekilde yapılabilmesi ve dahil olunan spor faaliyetlerinin yeterli derecede uygulanabilmesi için önemlidir (Şişli, 2018). Anaokulu döneminde bu bileşenlere ilişkin daha iyi sonuçlar elde eden çocukların sonraki senelerde akranlarına göre vücutlarındaki yağ oranının daha düşük olduğu belirlenmiştir (Reisberg, Riso ve Jurimae, 2021).

Şekil 2 Motor gelişimin bileşenlerinin sınıflandırılması

Dikkat, göze ya da kulağa gelen uyarılardan bazılarının, sonraki süreç için seçilmesidir (MEB, 2013c). Dikkatin gelişmesi bir şeye yoğunlaşma ile oluşur (Akçınlı Yurdakul, Çamlıyer, Çamlıyer, Karabulut ve Soytürk, 2012). Dikkatin temelinde ilgi, merak ve keşfetme duyguları

yer almaktadır (Dinçer ve Tutkun, 2018). Genellikle küçük yaşlardan itibaren çevreyi tanıma ve keşfetme çabasında olan çocuklar çevrelerinde gördükleri, dokundukları her şeyi algılarlar (Dılımulati, 2021). Bir kuşun uçuşunu veya bir filmi izlemek gibi her eylem, dikkat becerisini gerektirmektedir.

Kuvvet, en kısa sürede maksimum efor sarf edebilmektir (Karakaş, 2018). Kuvvet bir direnci yenebilme, karşı koyabilme yeteneği olarak da tanımlanabilir (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s.186). Bütün vücudun genel bir kuvvetinin olması gerektiği gibi gövdenin, kol ve bacakların, elin ve parmakların öğrenilecek motor davranışları yapabilecek kuvvete sahip olması gerekmektedir (MEB, 2013c). Çocuklarda kuvvet antrenmanları kasları, tendonları ve eklemleri olgunlaşma dönemine hazırlamaktadır (Saç, 2019). Motor gelişimin bileşenlerinden kuvvet unsuru farklı değişkenler açısından incelendiğinde, kız çocuklarının erkek çocuklarına nazaran daha kuvvetli olduğu (Çoknaz, 2020; Kavalcı, 2020), büyük yaş grubu çocukların kuvvet puanlarının küçük yaş çocukların puanlarından daha yüksek olduğu bulunmuştur (Godoy-Cumillaf vd., 2020; Kavalcı, 2020; Schedler, Kiss ve Muehlbauer, 2019).

Denge, vücudun ağırlık merkezinin değişmesiyle oluşan, değişime karşı çözüm üreten bir yetidir ve görsel, vestibüler ve somatik hislerin geri bildirimi yoluyla sinir kas uyarısının bir sonucudur (Boccolini, Brazziti, Bonfanti ve Alberti, 2013). Yürüme, koşma, atlama gibi becerilerin kazanılmasında önemli bir faktör olan denge, belirli bir yerde durumu devam ettirme olarak tanımlanmaktadır (Akınbay, 2014). Günlük yaşamda gerçekleştirilen neredeyse tüm davranışlar uygun postür sağlanarak dengenin kurulabilmesine bağlıdır (Genç, 2019). En önemli denge durumu oturmak ve ayakta durmaktır (Çelebi, Bayazıt, Tuncil ve Yılmaz, 2018). Doğumdan itibaren baş, gövde, kollar ve ayakların dengesini sağlayıp vücudunu kontrol edebilen çocuk, ilerleyen dönemlerdeki tüm motor becerilerde bu motor gelişim bileşenini kullanacaktır. Denge, okul öncesi dönem boyunca yeterli seviyeye ulaşır ve daha sonraki yıllarda olgunlaşması tamamlanır (Alkan, 2019). Denge, statik ve dinamik denge olarak iki alt başlıkta incelenmektedir. *Statik denge* kişilerin bulunduğu pozisyonda sabit kalabilme yeteneklerini tanımlanırken (Fişek, 2019), *dinamik denge* bir noktadan diğerine hareket ederken denge durumunu koruyabilmeyi ifade eder (Gallahue vd., 2020, s.262). Statik denge, tek ayak üzerinde durma süresi ile; dinamik denge, denge tahtası ya da çizgi üzerinde yürüme becerisinin değerlendirilmesi ile incelenmektedir (Sevimay Özer ve Özer, 2021, s.127). Çocuğun statik ve dinamik denge becerileri geliştirilerek sportif aktivitelerde başarılı olması sağlanabilmektedir (Akınbay, 2014). Kız çocukları denge ile ilgili beceriler konusunda erkek çocuklara göre daha

başarılı olsa da artan yaşla birlikte her iki cinsiyette de denge becerilerinin geliştiği gözlenmiştir (Popovic vd., 2020).

Hız, hareketi en kısa sürede yapma yeteneğidir (Aytekin, 2021). Motorik bir hareketi mevcut bir ortamda en kısa süre içerisinde tamamlayabilme yetisi olarak da tanımlanabilmektedir (Kesilmiş, 2012). Hız, hareket süresinin (ilk hareketten aktivitenin tamamlanmasına kadar geçen süre) yanı sıra reaksiyon zamanından (“başla” sinyalinin vücutun ilk hareketine kadar geçen süre) da etkilenmektedir (Gallahue vd., 2020, s.262). Sporda verimi etkileyen faktörlerden biri olan (Tokmak, 2021) hız, çocuğun gelişimi ile doğru orantılı bir şekilde artmaktadır (Gümüldağ ve Yıldırım, 2018; Przednowek vd., 2021). Okul öncesi dönemde hareketler yavaş gerçekleşirken 6-9 yaş aralığında çocuğun hızı en büyük gelişmeyi kaydeder (Gümüldağ ve Yıldırım, 2018). Hız unsuru cinsiyet değişkeni bağlamında incelendiğinde erkek çocuklarının bu konuda kız çocuklarına göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (İri, Aktuğ ve Keskin, 2018; Przednowek vd., 2021).

Esneklik, kavramı bükölme, uzama ve açma hareketleri yapabilme kapasitesidir (Yiğitbaş, 2020). Esneklik, eklemlerin hareket olgunluklarının en uygun şekilde kullanılabilmesidir (Aytekin, 2021). Erken çocukluk döneminde bulunan çocuklarda kas ve iskelet yapıları yeterince kuvvetli olmadığı için yüksek bir esneklik performansı gözlenmektedir (Öztürk ve Berkan Alpay, 2019). Kız çocuklarının esneklik becerileri erkek çocuklarına nazaran daha iyi durumdadır (Godoy-Cumillaf vd., 2020; Saygın, 2010; Vaccari vd., 2021).

Eşgüdüm, ayrı motor sistemlerinin, çeşitli duyu organları ile entegre olup, etkin davranış örüntüleri oluşturma becerisidir (Gallahue vd., 2020). Hareketin uygulanmasına katılan iskelet kasları, eklemler ve eklem bağları ile merkezi sinir sisteminin arasındaki iş birliğidir (Kesilmiş, 2012). Motor etkinlik gerektiren tüm işlerde vücutun birkaç organı birlikte uyum içerisinde çalışmalıdır (Dılımulati, 2021). Eşgüdüm ne kadar iyiye hareketler o kadar zorlanmadan gerçekleştirilmektedir (Tokmak, 2021). Eşgüdüm becerilerindeki başarı, spor dalına özgü teknikleri öğrenme ve geliştirme noktasında da faydalı olmaktadır (Gümüldağ ve Yıldırım, 2018). Futbol ile ilgilenen çocuklarda eşgüdüm becerisinin daha iyi olduğunu söylemek mümkündür (Popovic vd., 2020). Yenidoğanın baş ve boynunu kontrol ettiği andan itibaren tüm hareketlerinde koordinasyon yer almaktadır (Yılmaz, 2019). Motor gelişim bileşenlerinden koordinasyon unsuru farklı değişkenler açısından incelendiğinde, büyük yaş grubu çocukların küçük yaş grubuna göre ve kız çocuklarının da erkek çocuklarına göre koordinasyon becerilerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Cupeiro vd., 2020; Çoknaz, 2020; Godoy-

Cumillaf vd., 2020; Kavalcı, 2020; Schedler, Kiss ve Muehlbauer, 2019). Küçük yaşlarda mutlaka koordinasyon gelişimi ile ilgili uyaran ve etkinliklere yer verilmelidir, bu beceri ne kadar erken yaşta desteklenmeye başlarsa ileri yaşlardaki motor deneyim için o kadar faydalı olacaktır.

Çocukların gelişim serüveninde refleksif hareketlerle varlığını gösteren motor gelişim, zamanla vücudun istemli hareketleriyle gelişimini sürdürür. Çocukların anne karnındaki gelişimleri genellikle benzer sırada gerçekleşse de doğum sonrası gelişim çevre, aile ve kalıtım gibi faktörlerden etkilenebilmektedir. Çocuklarda genellikle 0-3 yaşları arasında kaba motor becerilerin gelişimiyle ilgili süreçlere tanıklık edilir. Çocuğun baş ve boyun kontrolünü sağladığı anda koordinasyon becerisini, ayakta durma ve dik oturma gibi becerileri bağımsız yapabilmesiyle denge becerisini hayatına kazandırması bize motor beceriler ve motor gelişimin bileşenlerine ilişkin unsurların iç içe geçtiğini ve birbirlerini sürekli desteklediğini göstermektedir. Kaba motor becerilerin gelişimiyle kollarını daha yetkin kullanabilen çocuk, gelişim sırasına uygun olarak bilek, el ve parmaklarını kullanmaya, ince motor becerilerde ustalaşmaya başlayacaktır. Çocuğun kaba ve ince motor becerileri kazanması ve bu becerilerde ustalaşması artık hayatın her alanında onu destekleyen bir unsur olacaktır. Kaba motor beceriler kapsamında geliştirdiği lokomotor, manipülasyon ve lokomotor olmayan beceriler, çocuğun günlük yaşamında, yarışmalarda, oyunlarda kullanacağı beceriler haline gelecektir. İnce motor beceriler ise çocukların yazma ve dikkat gerektiren daha küçük kasların kullanıldığı etkinliklerde yetkinliklerini olumlu destekleyecektir. İlerleyen dönemlerde çeşitli spor branşlarına yönelen çocuklar, spor yaparken motor gelişimin bileşenlerinden dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm unsurlarını kullanmaktadır. Bahsedilen bileşenler spor yapma durumuna bağlı olarak da gelişim gösterirler. Bu bağlamda motor gelişimin unsurları birbirlerini etkileyip geliştirmekte ve kazanılan beceriler hayat boyu kullanılmaktadır.

Resimli Öykü Kitapları

Çocuk edebiyatı, çocukların öğrenmelerinde ve yaşamlarında önemli bir rol oynamaktadır (Deniz ve Sara Gönen, 2020). Çocuk edebiyatına yönelik eserler arasında okul öncesi dönem çocuklarına yönelik olarak hazırlanan, metinden ziyade resimlerin ağırlıklı olduğu, eğlendirici ve eğitici öykü kitapları, resimli öykü kitapları olarak anılmaktadır. Resimli öykü kitapları hazırlanırken tüm gelişim alanlarına ilişkin özellikler göz önüne alınmaktadır. Motor gelişim

açısından ele alınan en önemli özellikler ise çocukların gelişim dönemine uygun olarak kitapları kavrama, tutma, sayfalarını çevirme açısından zorlanmayacakları kitaplar oluşturulmasıdır. Kalın sayfalı, mukavva kapaklı veya farklı materyallerle kolay incelenecek şekilde tasarlanan kitaplar, bebeklik ve ilk çocukluk döneminde kaba motor becerilerini daha efektif kullanabilen çocuklar için uygun şekilde hazırlanmaktadır. Küçük bebekler için ses çıkaran, kalın sayfalı, farklı dokunsal uyaranların yer aldığı kitaplar, oyuncak kitaplar olarak anılmaktadır. Bir diğer kalın sayfalı kitaplardan tanıma ve algılama kitaplarında, çocuklara basit kelimelerin resimleri sunulur. Su ile temas ettiğinde zarar görmeyen banyo kitapları ile çocuklar her ortamda kitaplarla etkileşim kurabilmektedir. Çocukların rutin olarak evde veya okulda karşılaştıkları nesnelerin ve canlıların resimlerinin kullanıldığı kitaplar ABC, kavram kitapları olarak anılır (Battal, 2018). Bu kitap türlerinin hepsinde kullanılan materyaller, görece daha dayanıklıdır, sayfaları çocuğun çevirebilmesini sağlayacak şekilde kalındır. Zamanla ince motor becerilerdeki yetkinliğin artmasıyla çocuklar, kitap sayfalarını çevirebilmekte ve ince sayfalı kitapları inceleyebilmektedir. Resimli öykü kitapları, çocukların kitapları tanımasına vesile olan ilk araçlardandır (Alptekin, 2018; Li, 2022). Resimli öykü kitaplarının kendilerine sunduğu dilsel ve görsel olanaklar ile yeni yaşantılar edinmeye başlayan çocuklarda, sevdikleri karakterlerle çeşitli paylaşımlar yapmasına aracılık eden kitaplara karşı ilgi oluşmaktadır (Aksoy, 2020). Çocuklar kitap okuma etkinliklerinde kelimelerin seslerini duyarlar ve tanırlar, hikâyede yer alan resimler aracılığıyla kelimelerin anlamlarını öğrenirler ve bu kelimelerin yazılı olarak nasıl temsil edildiğini fark etmeye başlarlar (Adak Özdemir, Hıdır ve Özdemir Beceren, 2019; Melzi, Schick ve Wuest, 2023). Resimli çocuk kitapları çocuğun dilsel, duyuşsal, bilişsel öğrenme ve kişilik gelişimi sürecini desteklemekle birlikte, çocuğun demokratik kültürü benimsemesine de katkı sağlamaktadır (Ateş ve Aktaş, 2020). Okul öncesi dönem okuma alışkanlığının temelleri atılması açısından oldukça önemlidir (Celik, 2020; Guo, 2023). Okul öncesi dönemde çocukların kitaplarla kurdukları ilişki, yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde kitaplarla kuracakları ilişkinin kalitesini belirleyen bir özelliğe sahiptir (Akyol, 2012). Bebeklik döneminden itibaren çocuklarla buluşturulan resimli öykü kitaplarının, çocuklar üzerinde istenen etkiyi uyandırabilmesi için sahip olduğu unsurlar bağlamında nitelikli olması gerekmektedir (Aksoy, 2020). Bu noktadan hareketle okul öncesi dönem çocuklarına yönelik kitap yazan ve resimleyen kişilerin çocuk gelişimine ilişkin bilgi sahibi olmaları önem arz etmektedir (Arslan Başdağ ve Dağlıoğlu, 2020).

Resimli Öykü Kitaplarının Fiziksel (Dış Yapı) Özellikleri

Resimli öykü kitaplarının fiziksel özellikleri resim, boyut, cilt, kapak ve kâğıt, harfler ve punto bağlamında değerlendirilmektedir (Akyol 2012; Ayhan, 2022; Battal, 2018; Çelikel ve Durmuşoğlu, 2020; Çolaklar, 2019; Karayel, 2019; Ural, 2019; Yılmaz, 2016).

Resim

Okul öncesi döneme yönelik hazırlanan resimli öykü kitaplarında resimleme oldukça önemlidir. Çocuk, bahsedilen kitapları tek başına da inceleyebileceği için resimler metinle tam bir uyum içinde hazırlanmalı ve çocuk sadece resimleri inceleyerek de kitabı anlayabilmelidir (Yılmaz, 2016, s.64). Kitaplarda metindeki olayla çocuğun ilişki kurabilmesine yardım edecek, sade resimleme yer almalıdır (Akyol, 2012). Resimler, çocukların ilgisini çekmekte, canlı, parlak ve renkli şekillerin kullanıldığı resimler çocuğu uzun süre meşgul etmektedir (Taşcı, 2019). Okul öncesi dönem çocukları okumayı bilmediklerinden kitabı resimleriyle değerlendirirler; resimler, hikâyenin anlaşılmasını ve çocukların kitaptan zevk almalarını sağlar. Bu nedenle okul öncesi dönem kitaplarında her sayfanın dörtte üçünün resimden, dörtte birinin ise yazıdan oluşması uygundur (Koçak, 2018). Resimlere bakan çocuk kitaptaki öyküyü, resimler vasıtasıyla da çözümleyebilmeli; resimler çocuklara okuma alışkanlığı kazandırabilmelidir (Tümbül, 2023).

Boyut

Resimli öykü kitaplarının mutlaka uyması gereken bir boyut ölçütü yoktur. Bazıları, çocuğun kendi elleriyle kontrol altında tutabilmesi için küçük (örneğin 15 x 15) bazıları ise kendisine kitabı okuyacak olan yetişkinin kucağına oturduğunda önlerine açabilecekleri büyüklükte, “kucak boyu” denilen ölçülerdedir (24 x 30 gibi) (Ural, 2019, s.51). Farklı boyut ve şekillerde tasarlanan kitaplar, çocuğun ilgisini çekebilmek amacıyla oyuncak, bitki ve hayvan gibi farklı figürlere de benzetilebilir (Yılmaz, 2016, s.68). Çocukların bireysel olarak kullanabilmeleri açısından küçük boyutlu kitaplar daha uygunken, normal ve büyük boyutlu kitaplar, gruba okunması açısından daha kullanışlıdır (Akyol, 2012). Okul öncesi çocuklar için kitapların kolay tutulması, kolay taşınabilmesi ve sayfaların rahatça çevrilebilecek özellikte olması

gerekmektedir (Çolaklar, 2019). Farklı boyutta, hacim ve kalınlıktaki kitapları tercih etmek okul öncesi dönem çocuklarının kitap sevgisinin perçinlenmesini sağlar (Tümbül, 2023).

Cilt

Okul öncesi dönemde kitap çeğıştırilecek, ısırılacak ve buruşturulacak bir oyun aracı olduğu için hem çocuğun sağlığına zarar vermemek hem de kitabın ömrünü daha uzun süreli kılmak amacıyla kitap cildinin dayanıklı yapılması gerekmektedir (Yılmaz, 2016, s.69). Okul öncesi döneme yönelik kitaplarda ciltleme esnasında zımba ve tutkal yöntemleri tercih edilmemeli (Battal, 2018), bu bakımdan en sağlam yöntem olan iplik dikiş tekniği kullanılmalıdır (Ural, 2019, s.53). Kitaplarda tel ve yapıştırma yapılması pek önerilmemektedir çünkü tel ve yapıştırma çabucak dağılıp, yırtılmaya neden olabilmektedir (Ayhan, 2022). Kitabın dayanıklılığını artırmak amacıyla ciltleme esnasında hem iplik hem yapıştırma yöntemleri bir arada kullanılabilir (Çolaklar, 2019).

Kapak ve Kâğıt

Okul öncesi dönem çocuklarının kitapla bağ kurma ve kitabı tanıma yollarından en önemlisi kitabın kapağıdır (Yılmaz, 2016, s. 69). Kapağın ilgi çekici, konu ile uyumlu, sanatsal bir tasarımı olmalıdır (Çolaklar, 2019). Resimli öykü kitaplarının kapakları kitap içeriği, konusu hakkında bilgi verici, kitaba karşı heyecan uyandıracak özellikte olmalıdır. Çocuk kitaplarının kapaklarının da dayanıklı olmasına dikkat edilmelidir (Akyol, 2012). Kâğıt, kitabın görselliğini yansıtan, baskı kalitesini yükselten, en temel öge olarak tanımlanmaktadır (Ayhan, 2022). Çocuklara yönelik kitaplarda kullanılacak kâğıtların ince olmamasına dikkat edilmelidir, aksi takdirde resim ve yazıların arka sayfaya geçmesi ve sayfaların kolayca yırtılabilmesi gibi sorunlarla karşılaşılabilir (Ural, 2019, s.51). Resimli öykü kitaplarında kâğıt üzerindeki mürekkeplerin dağılması, kâğıdın üzerine düşen ışığı fazlasıyla yansıtmaması gibi problemlerle karşılaşmamak için kullanılacak kâğıdın kaliteli olması önemlidir (Yılmaz, 2016, s.71). Kitabın kâğıdı mat renkli, dayanıklı olmalı ve birinci veya ikinci hamur kâğıt kullanılmalıdır (Çolaklar, 2019).

Harfler ve Punto

Okul öncesi dönemdeki çocuklar için hazırlanan kitaplarda, okuma hızını düşürmeyecek büyüklükteki ve normal kalınlıktaki harflerin kullanılması gerekmekte (Koçak, 2018); punto dönem özelliğine göre 24-36 arasında değişebilmektedir (Yılmaz, 2016, s.71). Resimli öykü kitaplarında yazı rengi ve yazı puntosuna dikkat etmek gerekmektedir (Taşcı, 2019). Çocuk resimli sayfalara bakarken yavaş yavaş harfleri tanıyacağı ve giderek sözcükleri okuyacağı için ileride ders kitaplarında karşılaşacağı harf karakterlerinin aynısının ya da benzerlerinin kullanılması önemlidir (Ural, 2019, s. 52). Okul öncesi çocuk kitaplarında harfler, çocuğun gözünü yormayacak karakterde ve büyüklükte olmalı; tırnaklı karakterler kullanmaktan kaçınılmalıdır (Yılmaz, 2016, s. 72).

Resimli Öykü Kitaplarının İçerik (iç Yapı) Özellikleri

Resimli öykü kitaplarının içerik özellikleri konu, ileti, karakter, dil ve anlatım özellikleri bağlamında değerlendirilmektedir (Ayhan, 2022; Bilir Seyhan, 2022; Erkan, 2021; Karayel, 2019; Karoğlu, 2022; Koçak, 2018; Taşcı, 2019; Ural, 2019; Yılmaz, 2016; Zerman, 2022).

Konu

Bir öykü kitabında konu, anlatılan öyküdeki olay, öykünün geçtiği yer ve zaman, öyküyü oluşturan kahramanlar gibi öğeleri bir arada tutan bir kavramdır (Karayel, 2019). Resimli öykü kitapları çocukların gelişim seviyelerine uygun konu ve anlatıma sahip olmalıdır (Altun, 2018). Yaşamda karşılaşılan hayvan sevgisi, aile ilişkileri, çevre koruma, kıskançlık, mevsimler, meslekler, hoşgörü, yardımseverlik, doğruluk, insan ve yaşama sevgisi gibi her kavram ya da eylem çocuk kitaplarına konu olabilir (Battal, 2018; Ural, 2019, s.41). Resimli öykü kitaplarında konu 2-7 yaş çocuklarının ilgi ve ihtiyaçlarına göre tasarlanmalı (Yılmaz, 2016, s.74), ayrıca açık ve anlaşılır olmalıdır (Karoğlu, 2022). Çocukluğun ilk yaşlarına hitap eden öykü kitaplarında gerçek hayattan alınan, çocuğun yakın çevresinden seçilen nesne ve olayları içeren konuların yer alması önemlidir (Karayel, 2019). Çocukların yaşamlarına, deneyimlerine, geçmişlerine, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun konuların belirlenerek resimli çocuk kitaplarında ele alınması önemli görülmektedir (Bilir Seyhan, 2022). Çocukların günlük yaşantısından izler taşıyan konular seçildiği takdirde çocuklar kitapla daha kolay bağ kurabilecek ve kitapları daha

çok sevecektir (Erkan, 2021). Çocuklara özgü yayınlarda işlenen konular genellikle eylem ağırlıklı, eğlendirici ve dinlendirici olmalı; ciddi, komik veya hayal ürünü içermesi beklenmelidir (Tümbül, 2023; Yılmaz, 2016, s.77). Kitaplarda mutluluk, sevinç, coşku gibi olumlu duyguların yanı sıra zor ve karmaşık konular da ele alınmaktadır (Ayhan, 2022). Resimli öykü kitaplarında ölüm, ayrılık, hastalık, boşanma gibi pek çok olumsuz konu çocuğun psikolojisini olumsuz etkilememek kaydıyla, çocuğa uygun bir anlatım biçimiyle ele alınabilir (Danielson ve Colman, 2023; Yılmaz, 2016, s.77).

İleti

İleti, okuma eylemi sonunda yazarın okura vermek istediği mesajdır (Yılmaz, 2016, s.81). Çocuklara öğüt verir gibi ve kesin hükümler içerecek şekillerde oluşturulmaması gereken (Ayhan, 2022) iletiler, çocukların yaş, gelişim, cinsiyet özelliklerine uygun olmalı, “benlik, sevmek, sevilme, ait olma, birey olma, bağımsızlık, merak etme, öğrenme, başarma, kendini tanıma ve ifade etme” gibi temel gereksinimlerini desteklemeli ve doğruluk, adalet sevgi, saygı, yardımlaşma, merhamet ve çalışkanlık temelinde olmalıdır (Karayel, 2019; Yılmaz, 2016, s.84). Doğru, anlaşılabilir ve uygulanabilir bilgilere yer vererek onların evrensel değerlere uygun dünya görüşleri oluşturmalarına katkıda bulunulmalıdır (Zerman, 2022).

Karakter

Resimli öykü kitaplarında karşılaştığı her karakter, çocukların kendilerini ve başkalarını anlamasına, sosyalleşmesine katkıda bulunur (Ural, 2019, s.45). Çocuklarda bu dönemde egosantrik düşünce hâkim olduğu için kitaplarda kendileri ile özdeşim kurabilecekleri karakterlerin yer alması oldukça önemlidir (Altun, 2018). Resimli öykü kitaplarında yer alan kahramanlar ve onların özellikleri ile özdeşim kuran çocuklar, onların söz ve davranışlarını örnek alarak, onlar gibi düşünmeye ve hareket etmeye istekli olmaktadır (Aksoy, 2020). Kahraman sayısının az olması, çocukların kurguyu daha iyi anlamasına ve kafa karışıklığına sebebiyet vermemesini sağlamaktadır (Ayhan, 2022). Kahramanların sahip olduğu özelliklerin gerçek dışı, abartı ve ulaşılmaz özellikleri barındırmaması, bunun yerine gerçek hayata uygun ve inandırıcı nitelikte olması gerekmektedir (Zerman, 2022). Karakterlerin gerçek yaşamdaki gibi eksikleri, zaafı olan kişiler olmasıyla çocukların karakterlerle özdeşim

kurması kolaylaşmaktadır (Ural, 2019, s.47). Okul öncesi dönem çocuklarında karakterlerin çatışma çözme biçimleri önemlidir. Karakterlerin çatışmaları tesadüflere ve hurafelere bağli kalarak çözmeleri yerine akla ve çalışmaya dair ilkeler doğrultusunda aktif rol alarak, ikincil kişilerden medet ummayan bir yaklaşım içinde çözmeleri gerekmektedir (Yılmaz, 2016, s.87-88).

Dil ve Anlatım Özellikleri

Çocuk kitaplarında kullanılan dil, biçim ve içeriği güçlendirici bir unsur olmanın yanı sıra erken yaşlarda çocuğun ana dil becerilerinin gelişmesine de katkıda bulunmaktadır (Yılmaz, 2016, s.93). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan kitaplarda dil özellikleri, çocuğu farklı dil öğeleri ve kavramları konusunda destekleyebilmeli ve çocukların duygu ve düşünce dünyalarına katkıda bulunabilmelidir (Karayel, 2019). Kitapta kullanılan dil, okul öncesi dönem çocuklarının gelişim düzeylerine uygun olmalı, olaylar onların anlayabileceği sözcüklerle anlatılmalıdır (Ural, 2019, s.48). Metinlerde okurun kulağına hoş gelen ritmik özelliklere ve metnin içerisinde ses tekrarlarına yer verilmesi, kitabı çocuğun gözünde çekici kılmaktadır (Zerman, 2022). Bu dönem çocukları gelişimsel özellikleri itibariyle henüz soyut kavramları anlamlandıramadıklarından metinde kullanılan sözcüklerin, çocukların anlayabileceği özellikte olması önemlidir (Koçak, 2018). Çocukların anlamada zorluk çekebileceği kelimeler veya bağlaçlar kullanılmamalı, kavram yanlışlığı oluşturabilecek ifadeler ve argo kelimelere de yer verilmemelidir (Erkan, 2021). Benzer şekilde okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan kitaplarda deyimlerin, şiddet ve cinsel içeriklerin yer almaması gerekmektedir. Bu anlamda yazar ve çizerlerin çocuk gelişimine ilişkin bilgileri olması oldukça önemlidir. Okul öncesi döneme yönelik hazırlanan kitaplarda yer verilen sorunlar mutlaka kitap sonunda çözüme ulaşmalıdır. Olaylar zincirinin başlangıcındaki sorunun çözümüyle tamamlanması, çocuklar için bir mantık dersi niteliğindedir (Ural, 2019, s.45).

Resimli öykü kitapları çocukların kelime dağarcığının genişlemesine, yeni kelimeler öğrenmelerine, alıcı dil, dinleme becerilerini geliştirmelerine, işitsel ve görsel dikkatlerinin artmasına olanak sağlamaktadır (Chuang ve Jamiat, 2023; Sun, Roberts ve Bus, 2022; Turan, 2022). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik resimli öykü kitaplarında yer alan kahramanlar sorun çözme becerileri, olaylara yaklaşım tarzları ve genel olarak davranışları ve karakterleri ile çocuklara örnek olmaktadır. Resimli öykü kitaplarında kardeş kıskançlığı ve kardeşe uyum

sorunları, çeşitli duygular, iğne korkusu, sosyal beceriler ve uyku ve özel gereksinimli kişiler ile ilgili içeriklerin incelendiği araştırmalarda (Aksoy, 2020; Beşir ve Ceylan, 2022; Ceylan ve Kılınç, 2021; Garces-Bacsal, 2020; Hayden ve Prince, 2020; Nauman, Dobson, Taddio, Birnie ve McMurtry, 2023; Yüksek Usta ve Köçer, 2022) tüm bu temalarla ilgili çocuklara uygun içeriklere ve kahramanların bu sorunlarla baş etme stratejilerine de yer verildiği belirlenmiştir. Çocukların günlük hayatlarında karşılaştığı sorunlara resimli öykü kitaplarında yer verilmesi çocukların ilgisini çeker. Bu kitaplarda kahramanların uygun görülen davranışları sergilemesi ve eğer bir sorun varsa baş etme stratejilerinin yer alması, çocukların uygun modellere öykünmelerini sağlayacaktır.

Konu ile İlgili Araştırmalar

Bu bölümde resimli öykü kitapları ve motor gelişim ile ilgili yurtiçi ve yurtdışında yapılan araştırmalar sunulmuştur.

Alanyazında okul öncesi dönemde resimli öykü kitaplarında motor gelişim unsurlarını detaylı bir şekilde inceleyen araştırmalara rastlanmamıştır. Bu bağlamda resimli öykü kitaplarını MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'na göre inceleyen, resimli öykü kitaplarında sanat, sağlık ve spor temalarını inceleyen araştırmalara; resimli öykü kitaplar ile ilgili araştırmalar sınırlı olduğu için çizgi filmlerde, dergilerde ve okul öncesi dönem çocuklarına yönelik etkinlik kitaplarında motor becerilerin yer alma durumunu inceleyen araştırmalara yer verilmiştir.

Arıcı (2023)'nın resimli öykü kitaplarını sanat bilgisini ve estetik algıyı desteklemesi yönünden incelemeyi amaçladığı araştırması, nitel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli ile desenlenmiştir. Araştırmanın veri kaynağı amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Erken çocukluk dönemine uygun olması, sanat bilgisi içermesi, resimlerinin sanatsal özelliklere sahip olması ve yaratıcılığı desteklemesi ölçütlerine göre belirlenen veri kaynağında 152 kitap yer almaktadır. Ölçme aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan “Sanat Bilgisi ve Estetik Algıyı Destekleyen Resimli Çocuk Kitapları İnceleme Formu” kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda, resimli öykü kitaplarında sanata dair bilgilerin giderek daha fazla yer aldığı; sanatçıya yönelik yeterli ve ilgi çekici sanat, sanatçı, sanat eseri bilgilendirme notunun ise kitaplarda bulunmadığı belirlenmiştir. Arıcı (2023) incelediği resimli öykü kitaplarının 7'sinde dans ile ilgili içeriklere yer verildiğini tespit etmiştir. Araştırmacı bu bulgular sonucunda, sanatçı bilgilendirme notlarının göz ardı edilmemesi

gerektiğini vurgulayarak, bilgilerin kitapla bağlantılı sanat veya sanatçıya uygun açıklamalar şeklinde olması, farklı sanat ve sanatçıların tanıtıldığı kitapların basılması, farklı sanat dallarına ilişkin etkileşimli kitapların tasarlanması gerektiğini belirtmiştir.

Pugmire (2023)'in resimli öykü kitaplarında ve çocukların söylemlerinde sağlıklı bedenlere ilişkin öğeleri incelediği araştırmasının, kitapları incelediği bölümünde, nicel araştırma yöntemlerinden içerik analizi metodunu kullanmıştır. Araştırmanın veri kaynağı belirlenirken ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veri kaynağını oluşturan kitaplar sağlık, beden, yeme alışkanlıkları ve fiziksel aktiviteye ilişkin olarak detaylı bir şekilde incelenmiştir. Araştırmanın resimli kitap analizlerinden sonra veri kaynağını oluşturan kitapların birkaçı hakkında 5-6 yaşlarındaki on çocukla görüşme yapılmıştır. Pugmire (2023) veri kaynağını oluşturan resimli öykü kitaplarında yoga, futbol, karate, yüzme ve dans etme; top atma, koşma, yürüme, yüzme, ağaçlara tırmanma, atlama, sekme, kayma, zıplama bisiklete binme, esneme hareketleri yapma; jimnastik ve spor salonu ile ilgili içeriklere rastlamıştır. Bu kitaplar hakkında çocuklarla yapılan görüşmelerde çocukların fiziksel olarak aktif olmanın öneminin farkında oldukları anlaşılmıştır. Çocuklar şişman karakterlerin bulunduğu hikayelerde, kahramanların sağlıklı yiyecekler tüketmeleri ve spor yapmaları gerektiğini belirtmişlerdir.

Atış Akyol ve Bozkır (2022)'in "El Ele Okul Öncesi Eğitime" kitaplarını MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'na göre incelemeyi amaçladıkları çalışmada doküman analizi ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu El Ele Okul Öncesi Eğitime 1-2-3 kitapları ve bu kitaplar hakkında görüşlerine başvuru alan 14 öğretmenden oluşmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenler tesadüfi örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan kazanım ve gösterge listesi ve araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler, betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda El Ele Okul Öncesi Eğitime 1-2-3 kitaplarının gelişim alanlarına göre göstergelere yer verme durumu bilişsel gelişim %44, sosyal-duygusal gelişim %11, motor gelişim %5,9, dil gelişimi %5,5 olarak belirlenirken özbakım becerilerine ait göstergelere yer verilmediği görülmüştür.

Delican (2022)'in MEB Kültür Yayınları mobil uygulamasında yer alan Çocuk Kitapları Dizisindeki kitapları incelemeyi amaçladığı araştırması, nitel araştırma yöntemlerinden doküman-materyal incelemesine uygun olarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın materyalini MEB Kültür Yayınları Çocuk Kitapları dizisinde yer alan 35 kitap oluşturmuştur. Araştırmanın

materyali araştırmacı tarafından oluşturulan “*Hikâye Edici Kitap İnceleme Listesi (HİL)*” aracılığıyla incelenmiştir. Araştırma sonucunda kitaplarda hikâye ve çizgi roman türlerinin ağırlıklı olarak yer aldığı; fabl, masal, efsane, roman, tiyatro, karikatür ve mizahi fıkra türüne ise nadiren yer aldığı belirlenmiştir. İncelenen kitaplarda Erdemler, Millî Mücadele, Atatürk ve Millî Kültürümüz ve Vatandaşlık, Doğa ve Evren, Hak ve Özgürlükler, İletişim, Okuma Kültürü, Sağlık ve Spor ve Bilim ve Teknoloji temalarının yer aldığı belirlenmiştir. Delican (2022)’ın araştırmasında spor temasına uygun iki kitabın yer aldığı ve bu kitapların okul öncesi dönem çocuklarına uygun kitaplar olduğu belirlenmiştir.

Zelyurt ve Osmanoğlu (2022)’nın okul öncesi eğitim kurumlarına MEB tarafından ücretsiz gönderilen “El Ele Okul Öncesi Eğitime 1, 2, 3” kitaplarının MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alan kazanım ve göstergeleri destekleme durumunu incelemek amacıyla yaptıkları araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan “Kazanım ve Göstergeler Değerlendirme Formu” ve “Öğretmen Görüşme Formu” kullanılmıştır. Veriler analiz edilirken doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre bahsedilen kitapların bilişsel gelişim alanına yönelik kazanımları %66; motor gelişim alanına yönelik kazanımları %27; dil gelişimi alanına yönelik kazanımları %3,6; sosyal ve duygusal gelişim alanına yönelik kazanımları ise %0,36 oranında desteklediği belirlenmiştir. Kitapların MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alan kavramları karşılama düzeyinin yeterli olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacılar dil gelişimi ve öz bakım becerilerine ilişkin etkinlik sayfalarının artırılabilereceği yönünde öneride bulunmuşlardır.

Zhang, Browning, Luo ve Li (2022)’nin çocukluk döneminde sporla ilgili çizgi film izlemenin yetişkinlikte fiziksel aktivite ve ruh sağlığı üzerine etkilerini araştırmak amacıyla yaptıkları çalışmada kartopu yöntemi ve anket tekniği kullanılmıştır. Katılımcıların depresyon, anksiyete, fiziksel aktivite, çocukluk dönemindeki spor deneyimleri ve çocukluk döneminde sporla ilgili çizgi film izleme durumlarına ilişkin bilgileri anketler aracılığıyla elde edilmiştir. Verilerin analizi SPSS II ve AMOS 23 programları ile yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, çocukluk döneminde çizgi film izlemenin ilerleyen yaşlardaki fiziksel aktivite ve depresyon, anksiyete üzerine direkt bir etkisi olmadığı belirlenmiştir. Sporla ilgili çizgi filmlerin spor yapma konusunda çocukları motive edebileceği ve spor alışkanlığı geliştirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Zhang ve Chayanuvat (2022)'ın oyunlaştırılmış okuma yönteminin küçük çocukların okuma becerilerine etkilerini ve resimli kitapları öğrenmeye yönelik tutumlarını incelemeyi amaçlayan çalışmada deneysel yöntem kullanılmıştır. Öğrenciler deney ve kontrol grubuna ayrılarak gruplara ön test uygulanmış, kontrol grubuna geleneksel eğitim ve deney grubuna oyunlaştırılmış okuma eğitimi uygulamaları sonrasında her iki gruba da son test uygulanmıştır. Elde edilen verilere karşılaştırmalı istatistik analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda harekete bağlı oyunların (koşma, zıplama vs.) okuma öncesi veya sonrası etkinliklerde yer aldığı oyunlaştırılmış okuma yönteminin çocukların okuma becerilerini olumlu yönde etkilediği ve oyunlaştırılmış okuma yönteminin kullanılması ile çocukların mutlu oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Tel, Karakaya ve Gür (2021)'ün çocuk hikâye kitaplarında spor ve sağlıklı yaşam temasını inceleme amacıyla yürüttükleri araştırma, survey modeli kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın veri kaynağı, rasgele yöntemle seçilen Elâzığ İl Halk Kütüphanesi ve ilköğretim okullarındaki kütüphanelerde yer alan 100 kitaptan oluşmuştur. Veri toplama aracı olarak “değerlendirme formu” kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda sağlıklı yaşam teması olarak en yüksek yer verilme oranı düzenli beslenme, çevre temizliği, düzenli uyku, diş temizliği-fırçalama, diyet, spor yapmanın önemi, dinlenmek temalarına aittir. Spor aktiviteleri kapsamında incelenen yürüme ve koşu becerilerine 100 kitabın 16'sında yer verildiği; sağlıklı yaşam aktiviteleri kapsamında inceledikleri diş fırçalama becerisine 100 kitabın 4'ünde yer verildiği; 100 kitabın 40'ında spor aktiviteleri kapsamında yüzme, at binme, atletizm, futbol, treaking, ava gitme, okçuluk, bisiklet, balık tutma, güreş, kano, dağ tırmanışı, vücut geliştirme, kampçılık, kayak, dans etme, su topu ve basketbol öğelerine yer verildiği belirlenmiştir.

Cengiz, İlçi Küsmüş ve Ramazan (2020)'ın TRT Çocuk Kanalı'nda yayınlanan çizgi filmlerin kazanım ve göstergelere göre incelenmesini amaçladıkları araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu TRT Çocuk Kanalı'nda yer alan Kuzucuk, Kare ve Ege ile Gaga adlı çizgi filmlerin her birinden basit seçkisiz yöntem ile belirlenen toplamda 30 bölümden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan kazanım ve göstergeler kullanılmıştır. Verilerin analizi içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda çalışma grubunda yer alan çizgi filmlerde bilişsel ve sosyal-duygusal gelişim alanı kazanımlarına yönelik içeriklere daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Motor gelişim kazanımlarından “Denge hareketleri yapar”, “Yer değiştirme hareketi yapar” kazanımlarına birer kez yer verildiği

belirlenmiştir. Araştırmacılar, araştırmanın çalışma grubunu oluşturan çizgi filmlerin içeriğinin tüm kazanım ve göstergelere dengeli yer verilecek şekilde düzenlenmesini önermişlerdir.

Uysal (2020)'ın çocuk kitapları ve çizgi filmlerde çocuk gelişimine yönelik iletileri belirlemek amacıyla yürüttüğü araştırmasında karma yöntem kullanılmıştır. Nicel verilerin toplanmasında çalışma evrenini Burdur İli genelinde 2015-2016 yıllarında 3. sınıfa devam eden ilkokul öğrencileri ve aileleri oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme amaçlı örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Araştırmanın çocukların sevdikleri kitap ve çizgi filmlerin belirlendiği nicel kısmında, araştırmacı tarafından oluşturulan form kullanılmıştır. Bu veriler SPSS yoluyla analiz edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda, severek okunan yerli kitap “Keloğlan’ın Hikayeleri”, yabancı kitap “Saftirik Greg’in Günlüğü”; severek izlenen yerli çizgi film “Rafadan Tayfa”, yabancı çizgi film “Harika Kanatlar” veri kaynağını oluşturmuştur. Araştırmanın nitel kısmında kitaplar içerik analizi yöntemiyle, araştırmacı tarafından oluşturulan “Dokümanlarda Gelişimsel İletiler Değerlendirme Formu” ile incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda gelişimsel iletilerin daha yoğun bulunduğu kitap ve çizgi filmlerin, çocuklar tarafından daha fazla sevildiği bulunmuştur. Gelişimsel iletiler en yüksek oranda yabancı kitap “Saftirik Greg’in Günlüğü”nde, en az oranda yabancı çizgi film “Harika Kanatlar”da yer almaktadır. Psikomotor gelişim alanına yönelik iletilerin, en fazla tekrar eden iletiler olduğu saptanmıştır. Uysal (2020) araştırmasında kaba motor gelişime ilişkin öğelerin yer alma durumunun, Keloğlan hikayeleri açısından yeterli olmadığını, Saftirik Greg’in Günlüğü serisi açısından yüksek olduğunu tespit etmiştir. İncelenen kitap ve çizgi filmlerde kaba motor becerilere ilişkin fırlatma, saklambaç oynama, halat çekme yarışı, kayma becerilerinin yer aldığı belirlenmiştir. Uysal (2020) ince motor becerilere ilişkin Keloğlan hikayelerinde 7 iletiye, Saftirik Greg’in Günlüğü serisinde 43 iletiye; Rafadan Tayfa çizgi filminde 15 iletiye, Harika Kanatlar çizgi filminde 9 iletiye rastlamıştır. Uysal (2020), Saftirik Greg’in Günlüğü kitaplarında ve Rafadan Tayfa çizgi filminde motor gelişimin bileşenlerinden kuvvet unsuruna yönelik sıçrama, denge unsuruna yönelik çömelme ve ayağa kalkma becerilerine rastlamıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda çocuklara yönelik içerik üretenlerin, gelişim alanına yönelik özelliklere daha fazla dikkat etmesi önerisinde bulunulmuştur.

Xin vd. (2020)'nin okul öncesi dönem çocuklarında temel hareket becerileri ile fiziksel aktivite arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmada, sistematik inceleme ve meta analiz kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağı 2000-2020 yılları arasında yayımlanan ve ilgili ölçütleri karşılayan 26 araştırma olmuştur. 26 araştırma iki araştırmacı tarafından incelenmiş ve üçüncü araştırmacı

tarafından da bu incelemeler değerlendirilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, okul öncesi yaştaki çocuklarda temel motor beceriler ile orta-şiddetli fiziksel aktivite arasında düşük ile orta derecede pozitif ilişkiyi destekleyen kanıtlar bulunurken, lokomotor beceriler ile orta-şiddetli fiziksel aktivite arasındaki ilişkiyi doğrulayacak yeterli kanıt bulunamamıştır.

Gezmen (2019) Yeşilay tarafından çıkarılan Mavi Kırangıç Dergisi'nin belirlenen sayılarında yer alan türleri, içerikleri, kullanılan dil ve üslubu, görselleri betimsel yöntem kullanarak değerlendirmiştir. İncelenen derginin eğitici ve öğretici metinlere yer veren bir dergi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dergide yer alan içerikler incelendiğinde sporun önemi ile ilgili içeriklere yüksek oranda yer verildiği belirlenmiştir.

Yılmaz ve Pala (2019)'nın çocuk kitaplarında spor unsurlarının yer alma durumunu inceledikleri araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modelinde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmış, konusu spor olan 30 kitap çalışma grubunu oluşturmuştur. Verilerin analizinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Yılmaz ve Pala (2019) inceledikleri resimli öykü kitaplarında futbol, at binme, bale, bisiklet, yüzme, beyzbol, paten, jimnastik, basketbol, judo, yoga, kayak, atletizm, okçuluk, koşu, motor yarışı branşlarına ait içeriklere rastlamışlardır. Araştırmacılar incelenen kitaplarda farklı spor branşlarına ait içeriklere yer verilse de çocukların ufkunu genişletme noktasında bu içeriklerin yeterli olmadığı, kahramanların genelde açık havada spor yaptıkları sonucuna ulaşmışlardır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda resimli öykü kitaplarında spor içeriklerine daha fazla yer verilmesi, spor ortamlarının gerçekle daha alakalı şekilde tasvir edilmesi yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Arslan ve Duman (2018)'in MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan motor gelişime ilişkin kazanım ve göstergelerin, çizgi filmlerdeki sunumunu inceledikleri araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenen TRT Çocuk Kanalı'nda 3-5 yaşa yönelik en fazla izlenen üç çizgi filmin toplam 230 bölümü oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda çalışma grubunda yer alan çizgi filmlerde yer değiştirme hareketlerine yönelik sek sek oynama, yürüme, zıplama ve sürünme becerilerine; nesne kontrolüne ilişkin top sektirme, top fırlatma, ip atlama, topa ayakla vurma becerilerine; denge (çift ayak sıçrama, takla atma, tahterevalliye binme, tahta üzerinde durma becerileri) ve dikkat unsurlarına ilişkin ögelere; küçük kas kullanımı gerektiren hareketlere ilişkin kurabiye kalıbı kullanma, boyama, yapıştırma, dış fırçalama, kalem/fırça tutma ve kullanma, çamura elleriyle şekil verme, kâğıt katlama becerilerine rastlanmıştır.

Szeremy (2018)'nin sağlık temasını içeren Türkçe, İngilizce ve Fransızca dillerdeki ocuk kitaplarını incelediği araştırmasında, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen kitaplar doküman analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Araştırmanın rneklem grubunu 2007-2017 yılları arasında yayımlanmış, 4-8 yaş çocukları için uygun olduğu dşlen 96 adet Türkçe, 32 adet İngilizce ve 32 adet Fransızca resimli öykü kitapları oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan “yk Kitabı İnceleme Formu (Tema: Sağlık)” kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında en çok ağız ve diş sağlığı, el ve vücut temizliği, fiziksel aktivite ve beslenme gibi konulara yer verildiği belirlenmiştir. Araştırmada fiziksel aktivite, yoga ve pilates ile ilgili içeriklere rastlanmıştır. İncelenen Türkçe kitaplarda fiziksel aktivite ve yoga ile ilgili içerikler bulunurken, pilates ile ilgili içeriklere rastlanmamıştır. Araştırmada sağlık konularını işleyen kitapların artması yönünde öneride bulunulmuştur.

Yılmaz ve elik (2018) izgi filmlerde spor branşlarına yönelik içerikleri saptamak amacıyla yürüttükleri araştırmada Niloya ve Kuzucuk izgi filmlerini incelemişlerdir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın alışma grubu belirlenirken 56 çocuktan görüş alınmış ve çocukların belirlediği 30 çizgi filminden ölçüt örneklem yöntemiyle Niloya ve Kuzucuk izgi filmleri seçilmiştir. Araştırmanın alışma grubu, belirlenen çizgi filmlerin 26 bölümünden oluşmaktadır. Araştırmanın analiz kısmında doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. İncelenen izgi filmlerinde spor branşlarına yönelik basketbol, futbol, bisiklet, paten, srf yapmak, balık tutma, yüzme, jimnastik, kayak, yelken, masa tenisi, taekwondo, halter, voleybol, atletizm ve sırkla yüksek atlama ile ilgili içeriklere; spor branşlarına özgü materyallere yönelik bisiklet, kask, paten, olta, srf tahtası, kay-kay, futbol topu, raket, barfiks, kayak, basketbol topu, halter ögelerine; spor alanlarına ilişkin futbol sahası, buz pisti, basketbol sahası, masa tenisi masası ile ilgili ögelere rastlamışlardır.

Bellows, Spaeth, Lee ve Anderson (2013)'un annelerin çocuklarının yeme ve fiziksel aktiviteleri hakkındaki algılarını değerlendirmek ve evde beslenme ve aktivite programlamasında resimli öykü kitaplarını kullanmanın uygunluğunu araştırmak amacıyla yapılan çalışmada 24 anne ile odak grup çalışması, 30 ebeveyn ile görüşme yapılmış ve bir hikâye kitabı prototipi oluşturularak 8 anaokuluna sunulmuştur. Görüşme yapılan anneler amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Katılımcılar yemek yeme kadar fiziksel aktivitenin de çocukların sağlıklarına katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmada annelerin hikâye kitaplarını okul öncesi

dönem çocukları için sağlık ve fiziksel aktivite mesajlarını iletme ve pekiştirme yöntemi olarak olumlu algıladıkları sonucuna ulaşmıştır.

Veziroğlu ve Gönen (2012)'in resimli öykü kitaplarının MEB 2006 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan amaç ve kazanımlara uygunluğunu inceledikleri araştırmalarında, araştırmanın örneklem grubu rasgele örnekleme yöntemiyle seçilen 250 resimli öykü kitabından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak MEB 2006 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan “Kazanım Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 16.0 istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda resimli öykü kitaplarında psikomotor gelişim alanına yönelik kazanımların %5,4, sosyal duygusal gelişim alanına yönelik kazanımların %28, dil gelişimi alanına yönelik kazanımların %25,9, bilişsel gelişim alanına yönelik kazanımların %19,5, öz bakım becerilerine ilişkin kazanımların %6,4 ve gelişim alanlarının toplamında yer alan kazanımların %18,5 oranında karşılandığı belirlenmiştir. Araştırmada psikomotor gelişim alanına yönelik kazanımlara, diğer gelişim alanlarına yönelik kazanımlara nazaran düşük oranda yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda olay örgüsü içerisinde top oynamak, zıplamak, atlamak ve bisiklet sürmek gibi becerilere rastlanmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

3-6 yaş grubuna yönelik resimli öykü kitaplarının motor gelişim özelliklerine göre incelenmesi amacıyla yürütülen araştırma, nitel araştırma yöntemlerine uygun olarak yapılandırılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Nitel araştırma kuram oluşturmada oldukça etkilidir, araştırmacının gerçek dünyadaki gözlemleri sonucu ortaya çıkarılmaktadır (Bütün ve Demir, 2018). Araştırmacının verilere doğrudan kaynağından ulaştığı nitel araştırmalarda, bağlam ve olguların derinlemesine anlaşılmasını sağlayacak detaylı betimlemeler yapılmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2019). Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Doküman analizi, basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir (Kıral, 2020). Doküman çeşitleri olarak kitaplar, mektuplar, dergiler, haritalar, çizelgeler, istatistikler, gazeteler, fotoğraflar, anılar, videolar sayılabilmektedir (Kıral, 2020). Bu araştırmada da doküman olarak resimli öykü kitapları kullanılmıştır.

Veri Kaynağı

Araştırmanın veri kaynağı Gazi Üniversitesi Etik Komisyonundan etik kurul onayı alındıktan sonra belirlenmeye başlanmıştır (EK1). Araştırmanın veri kaynağını oluşturan resimli öykü kitapları belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi, belli ölçütleri karşılayan veya belli özelliklere sahip olan bir veya daha fazla durumlarda çalışma imkânı sunmaktadır (Büyüköztürk vd., 2019). Amaçlı örnekleme olasılıklı olmayan bir örnekleme yöntemi olmakla birlikte araştırmacının amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapmasına olanak tanımaktadır (Şahan ve Uyangör, 2021). Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmada, internetten kitap alımında en üst sırada yer alan BKM Kitap (<https://www.bkmkitap.com/cocuk-4-5-yas-kitaplari?sort=8>), D&R (<https://www.dr.com.tr/kategori/Kitap/Cocuk-ve-Genclik/Okul-Oncesi-6-Ay-5-Yas/grupno=00885/>), Kitapyurdu (https://www.kitapyurdu.com/kategori/cocuk-kitaplari-okul-oncesi/2_5.html), idefix (<https://www.idefix.com/okul-oncesi-6-ay-5-yas-c-3307838520>) online mağazalarında çocuk kitapları aramaları yapılmış ve “puana göre sırala”, “çok satanlar” gibi seçenekler incelenerek üst sıralarda yer alan 8 yayınevinin kitapları belirlenmiştir. Belirlenen yayınevlerinin bastığı resimli öykü kitapları; 3-6 yaş grubuna yönelik olması, kitapların son 5 yıl (2017-2022) içerisinde yayımlanmış olması, içeriğinde motor gelişimle alakalı öğeler barındırıyor olması kriterlerine bağlı olarak incelenmiş ve 62 kitap araştırmanın veri kaynağı olarak belirlenmiştir.

BKM Kitap, D&R, Kitapyurdu, idefix online kitap satış mağazalarında en çok tercih edilen kitaplar belirlenirken basım yılı ve yaş grubu kriterleri göz önüne alınarak; motor gelişim unsurları bağlamında kitapların isimleri, kitapların kapak resimleri ve içerik bilgileri incelenmiş ve 80 kitap belirlenerek kontrol listesi oluşturulmuştur. Ankara ve Erzincan’da yer alan yayınevlerinde, kitabevlerinde ulaşılabilen kitaplar incelenmiş ve ilgili kriterlere uymayan 13 kitap kontrol listesinden çıkarılmıştır. Sadece online mağazadan ulaşılarak sipariş edilen kitaplardan ise 5 tanesi 3-6 yaş grubuna yönelik olmadığı için kontrol listesinden çıkarılmış ve 62 kitap araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur. Veri kaynağına dahil edilen kitapların yerli/çeviri olma durumlarına, yayınevlerine, basım yılına ve yaş etiketine göre dağılımları Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6

Veri Kaynağını Oluşturan Kitapların Künye Bilgilerine Göre Dağılımları

Künye Bilgileri	Özellikler	f	%
Türkçe/çeviri olma durumuna göre	Yerli	8	12,91
	Çeviri	54	87,09
	Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları	38	61,29
	Yapı Kredi Yayınları	7	11,30
	TÜBİTAK	7	11,30
Yayınevine göre	1001 Çiçek Kitaplar	6	9,67
	Abm Çocuk & İlk Gençlik	1	1,61
	Yağmur Çocuk	1	1,61
	Redhouse Kidz	1	1,61
	Kırmızı Kedi Yayınevi	1	1,61
Basım yılına göre	2022	21	33,87
	2021	22	35,48
	2020	11	17,74
	2019	6	9,68
	2018	2	3,23
	Yaş etiketi bulunmayanlar	32	51,61
	“Bu kitabı 7 yaşına kadar siz okuyabilirsiniz. Çocuğunuz okumayı öğrendikten sonra kendisi okuyabilir.” İbaresini bulunanlar	19	30,65
	2 Yaş+	3	4,84
	3 yaş+	2	3,23
	5 Yaş+	2	3,23
Yaş etiketine göre	3-5 Yaş	1	1,60
	6 yaş+	3	4,84

Tablo 6’da veri kaynağını oluşturan kitapların Türkçe veya çeviri olma durumuna göre dağılımı incelendiğinde %12,91’inin (f=8) yerli, %87,09’unun (f=54) çeviri olduğu belirlenmiştir. Veri kaynağında 8 ayrı yayınevinden toplam 62 kitap yer almaktadır. Yayınevi dağılımları incelendiğinde %61,29’unun (f=38) Türkiye İş Bankası Kültür Yayınlarına; %11,30’unun (f=7) Yapı Kredi Yayınlarına; %11,30’unun (f=7) TÜBİTAK yayınlarına; %9,67’sinin (f=6) 1001 Çiçek Kitaplara ait olduğu görülmektedir. Abm Çocuk & İlk Gençlik, Yağmur Çocuk, Redhouse

Kidz ve Kırmızı Kedi Yayınevine ait kitaplar aynı sayıda olmakla birlikte her biri %1,61 (f=1) oranında dağılımda yer almıştır. Veri kaynağında yer alan kitapların basım yılına göre dağılımları incelendiğinde %35,48'inin (f=22) 2021 yılında; %33,87'sinin (f=21) 2022 yılında; %17,74'ünün (f=11) 2020 yılında; %9,68'inin (f=6) 2019 yılında; %3,23'ünün (f=2) 2018 yılında yayımlandığı belirlenmiştir. Kitaplarda yaş etiketi bulunma durumuna göre dağılımlar incelendiğinde ise kitapların %51,61'inde (f=32) yaş etiketi yer almadığı görülürken %30,65'inde (f=19) “Bu kitabı 7 yaşına kadar siz okuyabilirsiniz. Çocuğunuz okumayı öğrendikten sonra kendisi okuyabilir.” ibaresi yer almaktadır. Kitapların %4,84'ünün (f=3) 2 yaş ve üzerine; %3,23'ünün (f=2) 3 yaş ve üzerine; %3,23'ünün (f=2) 5 yaş ve üzerine; %4,84'ünün (f=3) 6 yaş ve üzerine yönelik olduğu belirlenirken %1,60'ının (f=1) 3-5 yaşları arasına yönelik olduğu görülmektedir.

Veri kaynağına dahil edilen 3-6 yaş grubuna yönelik resimli öykü kitaplarının fiziksel özelliklerine ait özellikler Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7

İncelenen Resimli Öykü Kitaplarının Fiziksel Özelliklerinin Okul Öncesi Döneme Uygunluğuna Göre Dağılımı

Fiziksel özellikler	Uygun		Uygun Değil	
	f	%	f	%
Biçim ve boyut özellikleri	100	100	0	0
Kitapta kullanılan kâğıt özellikleri	50	80,65	12	19,35
Kullanılan harf karakteri özellikleri	55	88,70	7	11,30
Kullanılan yazı puntosu büyüklüğü	56	90,33	6	9,67
Kitap kapağının içerikle uygunluğu	27	43,55	35	56,45
Kitap kapağı özellikleri	1	1,62	61	98,38
Kitabın ciltlenmesi özellikleri	12	19,35	50	80,65

Tablo 7’de incelenen resimli öykü kitaplarının fiziksel özellikleri incelendiğinde, kitapların tamamının (f=62) biçim ve boyut özelliklerinin okul öncesi yaş grubuna uygun olduğu %80,65’inde (f=50) yazıları okumayı ve resimleri incelemeyi kolaylaştıran kâğıt kullanıldığı, %19,35’inde (f=12) dayanıksız materyal kullanıldığı, kitapların %88,70’inde (f=55) sade harf

karakterleri kullanılırken %11,30'unda (f=7) karmaşık harf karakterleri kullanıldığı belirlenmiştir. Öykü kitapları, yazılarındaki punto uygunluğu açısından ele alındığında %90,33'ünün (f=56) okul öncesi dönem yaş grubuna uygun olduğu; %9,67'sinin (f=6) ise bu kritere uymadığı gözlenmiştir. Ayrıca incelenen resimli öykü kitaplarının %43,55'inin (f=27) kitap kapaklarının ilgi çekici ve içerikle uyumlu olduğu görülürken %56,45'inin (f=35) içerikle uyumlu olmadığı belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarının %1,62'sinin (f=1) kitap kapağının dayanıklı materyalle hazırlandığı belirlenirken %98,38'inin (f=61) kitap kapaklarının kolayca yıpranacak materyallerle hazırlandığı görülmüştür. İncelenen kitapların %19,35'inde (f=12) ciltlemesinin iplik dikişi ile yapıldığı, %80,65'inin (f=50) ciltlemesinde zımba kullanıldığı belirlenmiştir.

Veri kaynağını oluşturan resimli öykü kitaplarının içerik özelliklerinin 3-6 yaş grubuna uygunluğuna göre dağılımı Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8

İncelenen Resimli Öykü Kitaplarının İçerik Özelliklerinin Okul Öncesi Döneme Uygunluğuna Göre Dağılımı

İçerik özellikleri	Evet f	%	Hayır f	%
Kitapta kullanılan dilin çocuğa uygunluğu	59	95,17	3	4,83
Kitapta yer alan resimlerin metinle örtüşmesi	59	95,17	3	4,83
Kitapta işlenen temanın açık, kesin ve anlaşılabilirliği	43	69,35	19	30,65
Kitapta verilmek istenilen iletinin pozitif bakış açısı sunması	48	77,40	14	22,60
Kitapta verilmek istenilen iletinin çocuklarda merak uyandırması	44	70,96	18	29,04
Kitapta ele alınan sorunların kitap sonunda çözüme ulaşması	46	74,20	16	25,80
Kitapta yer alan karakterlerin özdeşim kurulabilecek özellikte olması	38	61,30	24	38,70
Dikkat dağıtacak gereksiz ayrıntılara yer verilmesi	15	24,20	47	75,80
Kitabın dikkat süresini aşacak şekilde uzun olması	12	19,35	50	80,65
Kitap sonu değerlendirme veya yapılabilecek etkinliklere yer verilmesi	14	22,60	48	77,40

Resimli öykü kitaplarının içerik özellikleri; dil ve anlatım özellikleri, konu, tema, ileti, resimlerin metinle uygunluğu, çatışmaların çözümlenmesi, çocukların gelişimine uygun olmayan öğeler, kitabın uzunluğu, dikkat dağıtacak ayrıntılar ve kitap sonu etkinlikleri veya değerlendirmelerin varlığı başlıkları altında incelenmiştir. Tablo 8’de kitapların %95,17’sinde (f=59) kullanılan dilin, okul öncesi dönem çocuklarına uygun olduğu görülürken %4,83’ünde (f=3) kullanılan dilin uygun olmayan özellikler taşıdığı belirlenmiştir. Kitapların %95,17’sinde (f=59) kullanılan resimler metinle uyumlu özellikler sergilerken %4,83’ünde (f=3) uyumlu özellikler taşımadığı; kitapların %69,35’inin (f=43) açık, kesin ve anlaşılır bir temaya sahip olduğu görülürken %30,65’inde (f=19) temanın net olarak anlaşılamadığı gözlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında pozitif bakış açısı sunan kitap oranı %77,40 (f=48) iken olumlu bakışa sahip olmayanlar %22,60’tır (f=14). İncelenen resimli öykü kitaplarında verilmek istenen iletilerin çocukların merak duygularını uyandırma durumu incelendiğinde, kitapların

%70,96'sında (f=44) iletilerin ilgi çekici olduğu belirlenirken %29,04'ünde (f=18) ise ilgi çekici iletilere rastlanmamıştır. İncelenen resimli öykü kitaplarının %74,20'sinde (f=46) ele alınan sorunlar çözüme ulaşırken, %25,80'inde (f=16) sorunların kitap sonunda çözüme ulaştırılmadığı belirlenmiştir. Ayrıca kitaplarda yer alan karakterlerin %61,30'unun (f=38) çocukların kolaylıkla özdeşim kurabilecekleri özellikte olduğu görülürken %38,70'nin (f=24) ise çocukların özdeşim kurmakta zorlanabileceği özellikler taşıdığı görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarının %24,20'sinde (f=15) dikkat dağıtacak gereksiz ayrıntılara yer verildiği belirlenirken, kitapların %19,35'inin (f=12) ise dikkat süresini aşacak şekilde uzun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen resimli öykü kitaplarının %22,60'ında (f=14) kitap sonu değerlendirme veya yapılabilecek etkinliklere yer verilirken %77,40'ında (f=48) bu tür değerlendirme ve etkinlikler bulunmamaktadır.

Veri kaynağını oluşturan resimli öykü kitaplarında çocukların gelişimine uygun olmayan unsurların dağılımı Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9

İncelenen Resimli Öykü Kitaplarında Çocukların Gelişimine Uygun Olmayan Unsurların Dağılımı

	Evet f	%	Hayır f	%
Soyut kavramların yer alma durumu	3	4,83	59	95,17
Deyimlerin yer alma durumu	4	6,45	58	93,55
Şiddet ile ilgili unsurların yer alma durumu	5	8,06	57	91,94
Argo içeriklerin yer alma durumu	6	9,68	56	90,32
Cinsel içeriklerin yer alma durumu	0	0	62	100
Kitapta çocukların gelişimine uygun olmayan unsurların yer alması durumu	13	20,96	49	79,04

Resimli öykü kitaplarında okul öncesi dönem çocuklarının gelişimlerine uygun olmayan öğeler soyut kavramların, deyimlerin, şiddet ile ilgili unsurların, argo içeriklerin ve cinsel içeriklerin yer alması başlıkları altında incelenmiştir. Veri kaynağının %4,83'ünde (f=3) soyut kavramların, %6,45'inde (f=4) deyimlerin, %8,06'sında (f=5) şiddet ile ilgili unsurların, %9,68'inde (f=6) argo içeriklerin yer aldığı belirlenirken hiçbir kitapta cinsel içeriklerin bulunmadığı

gözlenmiştir. Çocukların gelişimlerine uygun olmayan unsurların kitap bazında yer alma durumu incelendiğinde veri kaynağının %20,96'sında(f=13) okul öncesi dönem çocuklarının gelişimlerine uygun olmayan içeriklerin yer aldığı belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri kaynağı, araştırmacılar tarafından hazırlanan “Resimli Öykü Kitaplarında Yer Alan Motor Gelişime İlişkin Unsurları Değerlendirme Formu” aracılığıyla incelenmiştir. Form resimli öykü kitaplarını motor gelişim unsurlarına göre inceleyebilmek amacıyla oluşturulmuştur. Form, hazırlanırken Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alan motor gelişim alanı kazanımları ve ilgili literatür incelenerek maddeler hazırlanmıştır. Form oluşturma sürecinde künye özelliklerini, kitapların fiziksel ve içerik özelliklerini, motor gelişim alanları ve bileşenlerini (kaba ve ince motor özellikleri), motor becerileri (dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm özellikleri), sporla ilgili unsurları, Okul Öncesi Eğitim Programındaki motor gelişim ile ilgili kazanım ve göstergeleri, motor becerilerin yer alma durumunu değerlendiren maddelerin bulunduğu 8 bölüm oluşturulmuştur. İlk hali 8 bölüm ve 123 maddeden oluşan formun tekrar incelenmesi sonucunda, Okul Öncesi Eğitim Programındaki motor gelişim ile ilgili kazanım ve göstergeleri bölümü içerisindeki maddeler en alakalı bölümlere eklenmiş ve bahsedilen bölüm formdan çıkarılmıştır. Form hazırlandıktan sonra 10 kitap, form aracılığı ile incelenmiş ve gereksiz görülen maddeler çıkarılarak form sadeleştirilmiştir. Bu süreçten sonra form, okul öncesi dönemde motor gelişim ve hareket becerileri ile ilgili çalışmaları olan okul öncesi eğitimi alanından üç, beden eğitimi ve spor öğretmenliği alanından bir akademisyen tarafından maddelerin uygunluğu, açıklığı ve anlaşılabilirliği bakımından değerlendirilmiş ve uzmanların geri dönüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak forma son hali verilmiştir.

Araştırmanın veri toplama aracı olan “Resimli Öykü Kitaplarında Yer Alan Motor Gelişime İlişkin Unsurları Değerlendirme Formu” 7 bölümden oluşmaktadır. Formun *I. Bölümünde* kitabın künyesi olarak nitelendirebilecek, kitabın genel bilgilerinin belirlenmesini sağlayan maddeler yer almaktadır. *II. Bölümde* kitabın fiziksel yapı özelliklerini; *III. Bölümde* kitabın içerik özelliklerini alanyazında belirtilen kriterlere uygunluk açısından incelemeyi sağlayan maddeler bulunmaktadır. *IV. Bölümde* motor gelişim alanları ve bileşenleri ayrıntılı olarak incelenirken; *V. Bölümde* motor beceriler incelenmiştir. *VI. Bölümde* sporla ilgili unsurlar

incelenirken son bölüm olan *VII. Bölümde* motor becerilerin yer alma durumu incelenerek kaydedilmiştir. IV, V, VI ve VII. Bölümde değerlendirme ölçütü olarak evet-hayır dereceleri kullanılmış ve açıklama sütunu oluşturularak kitabın resim ve metin kısmında hangi resim ve cümlede bu özellikleri içeren unsurlar varsa kayıt altına alınmıştır (EK 2).

Veri Analizi

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Doküman analizi, basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir (Kıral, 2020).

Veri kaynağına dahil edilen resimli öykü kitapları motor gelişim unsurlarına yer verilme durumlarını kontrol etmek amacıyla en az üç kez okunmuştur. Gerekli ölçütleri karşılayan kitaplar K1, K2, K3, K4... şeklinde kodlanmıştır. Kitaplarda bulunan her cümle C1, C2, C3, C4... şeklinde ve bütünlük oluşturan her resim R1, R2, R3, R4... şeklinde kodlanmıştır. Bu işlemler sırasında kitaplar ayrıntılı olarak okunmuştur. “Resimli Öykü Kitaplarında Yer Alan Motor Gelişime İlişkin Unsurları Değerlendirme Formu”nda bulunan yedi bölümdeki her madde için kitaplar ayrıntılı olarak incelenmiş ve cümle ve resim kodları ilgili maddelerin açıklama kısımlarına eklenmiştir. Son hali verilen form aracılığı ile 10 kitap incelenmiş ve okul öncesi eğitimi alanından bir akademisyenden görüş alınarak dikkat edilmesi gereken noktalar netleştirilmiştir. Veri analiz sürecinde kitaplarda yer alan motor becerilere ilişkin üst başlıklar kitap temelinde, bu başlıklara ait özellikler ise becerilere kitaplarda yer verilme sayısı dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Örneğin, Tablo 10’da nesne kontrolü gerektiren hareketler kitaplar temel alınarak; bu başlığa ait fırlatma, yakalama, yuvarlama, topa el ile vurma, topa nesne ile vurma, balon/top ile hareket, ip ile hareket, çember ile hareket becerileri, uçurtma uçurma ve eşya/koli taşıma becerileri her bir kitapta yer verilme sayısı temel alınarak değerlendirilmiştir. Tablo 10, Tablo 11, Tablo 12, Tablo 13, Tablo 14, Tablo 15, Tablo 16, Tablo 17 ve Tablo 18’de üst başlıklar kitaplar, bu başlıklara ait özellikler kitaplarda her bir beceriye yer verilme sayısı; Tablo 19 ve Tablo 20’deki başlıklar kitaplar temel alınarak değerlendirilmiştir.

Nitel araştırmalarda çalışmanın güvenilirliğini sağlamak üzere pek çok strateji kullanılmaktadır. Bu araştırmanın güvenilirliğini sağlamak üzere teyit edilebilirlik stratejisi benimsenmiştir. Teyit

edilebilirlik stratejisi araştırma verilerinin denetlenme ve incelenme için dış denetime açık olmasıdır (Creswell, 2017; Merriam, 2015). Bu araştırmada teyit edilebilirlik stratejisi doğrultusunda; ham veriler, yazılı dokümanları ve veri analizi bilgisayar ortamında saklanmıştır. Bununla birlikte kitap analizlerinde güvenilirliği sağlamak için kodlayıcılar arası güvenirlğe de bakılmıştır. Örnek olarak seçilen 20 kitap hem araştırmacı tarafından ayrıntılı olarak incelenmiş hem de aynı kitaplar çocuk edebiyatı dersi alan ve ayrıntılı kitap incelemeleri yapan bir okul öncesi öğretmeni tarafından değerlendirilmiştir. Kodlayıcılar arası güvenirlık Miles ve Huberman (1994) modeline göre Görüş birliğı/ (Görüş birliğı + Görüş ayrılığı) X 100 formülüne göre hesaplanmış ve sonuçta kodlayıcılar arası güvenirlık .90 olarak bulunmuştur. Ölçümlerin aktarılabilirliğini sağlamak üzere araştırma süreci, en başından sonuna kadar uzman görüşlerine başvurularak planlanmıştır. Bununla birlikte aktarılabilirliği arttırmak amacıyla motor gelişim alanları ve bileşenleri ile ilgili unsurlar, kitaplardan alınan direkt alıntılar yoluyla bulgulara paylaşılmıştır. Aktarılabilirliği desteklemek üzere aynı metinler araştırmacı tarafından kodlandıktan iki hafta sonra ikinci kez gözden geçirilmiştir. Böylece veriler üzerindeki araştırmacının öznel algısının etkisi azaltılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s.281).

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde 3-6 yaş grubuna yönelik resimli öykü kitaplarında motor gelişim unsurlarını incelemeyi amaçlayan araştırmada elde edilen bulgular araştırma soruları bağlamında aşağıda sırasıyla ele alınmıştır.

Kaba Motor Becerilere İlişkin Bulgular

Bu bölümde kaba motor becerilere ilişkin olarak nesne kontrolü gerektiren, lokomotor ve lokomotor olmayan hareketlere yönelik bulgular yer almaktadır.

Nesne Kontrolü

Tablo 10’da incelenen resimli öykü kitaplarında kaba motor becerilerinden nesne kontrolüne ilişkin hareketlere yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 10

Nesne Kontrolüne İlişkin Hareketlerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin	Resim
	f	f
Fırlatma	4	4
Yakalama	6	3
Yuvarlama	1	0
Topa el ile vurma	1	3
Topa nesne ile vurma	0	3
Balon/ top ile hareket becerileri	7	8
İp ile hareket becerileri	4	7
Çember ile hareket becerileri	2	3
Uçurtma uçurma	2	4
Eşya/ koli taşıma	1	1
Nesne kontrolü gerektiren hareketler	20	22

Tablo 10'da kaba motor becerilerden nesne kontrolü gerektiren hareketlere yer verilme durumu ele alınmıştır. Nesne kontrolü gerektiren hareketlerden fırlatma becerisine 4'er kez metin ve resim kısımlarında; yakalama becerisine 6 kez metin, 3 kez resim kısımlarında; yuvarlama becerisine 1 kez metin kısmında yer verildiği görülürken, kitapların resim kısımlarında yuvarlama becerisine yer verilmediği görülmüştür. Topa el ile vurma becerisine ait dağılımlar incelendiğinde 1 kez metin, 3 kez resim kısımlarında bu becerilerin yer aldığı belirlenmiştir. Topa nesne ile vurma becerisi kitapların metin kısımlarında yer almazken, 3 kez resim kısmında belirtildiği görülmüştür. Balon/top ile hareket becerilerine 7 kez metin ve 8 kez resim kısımlarında; ip ile hareket becerilerine 4 kez metin, 7 kez resim kısımlarında; çember ile hareket becerilerine 2 kez metin, 3 kez resim kısımlarında yer verilmiştir. Uçurtma uçurma becerisi ele alındığında 2 kez metin, 4 kez resim kısımlarında yer aldığı belirlenmiştir. Eşya/koli taşımaya ilişkin olarak birer kez resim ve metin kısımlarında yer verildiği görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında fırlatma ve eşya/koli taşıma becerilerine ilişkin cümle ve resimlerin eşit sayıda olduğu görülürken topa el ile vurma, topa nesne ile vurma, balon/top ile hareket, ip ile hareket, çember ile hareket becerileri ve uçurtma uçurma becerisine yönelik

resimlere, cümlelere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği; yakalama ve yuvarlama becerilerine ilişkin cümlelere ise resimlere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında kaba motor becerilerden nesne kontrolü gerektiren hareketlere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla nesne kontrolü gerektiren hareketlere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Nesne kontrolü gerektiren hareketler kapsamında incelenen fırlatma becerisine yönelik K12 kodlu kitapta “*Bunun yeteceğini sanıyordu ama sahibi devam etti sopayı fırlatmaya.*”, K41 kodlu kitapta “*Bu antrenmanlarda yere düşmeyi ve rakibini yere fırlatmayı öğreniyorlardı.*”, K45 kodlu kitapta “*İşte o anda Zencefil, burnuyla Nane’yi tuttuğu gibi yukarı fırlattı ve dişlerini üzerinde kaydırmaya başladı.*” cümlelerinin yer aldığı görülmektedir. Fırlatma becerisine yönelik K4 kodlu kitapta zürafa ve tavşanın birbirine top fırlattığı, K17 kodlu kitapta Lili’nin oyuncaklarını havaya fırlattığı, K19 kodlu kitapta çocuğun elindeki yumurtanın fırladığı ve babanın krepleri havaya fırlattığı resimler yer almaktadır.

Yakalama becerisine yönelik K10 kodlu kitapta “*Ama yakalayamadılar sol ayakkabı tekini.*”, K12 kodlu kitapta “*Her köpek sever yakala getir oynamayı Oysa Fındık hiç sevmemişti sopa yakalamayı.*”, K42 kodlu kitapta “*Tonton ayı ne büyük ne de küçük balık yakalayabildi.*”, K46 kodlu kitapta “*Azıcık kıpırdattı ve ucundan yakaladığı gibi çekti.*”, K56 kodlu kitapta “*Nasıl yanı onlarda mı kuyruklarını yakalamaya çalışıyorlar?*” cümlelerinin yer aldığı görülmektedir. Yakalama becerisine yönelik K12 kodlu kitapta köpeklerin fırlatılan kemiklerin peşinden koştuğu ve yakalamaya çalıştığı, Fındık’ın sahibinin fırlattığı kemiği yakaladığı, K33 kodlu kitapta Çakıl’ın koyunları yakalamaya çalıştığı, K46 kodlu kitapta köpeğin Değnek Adam’ı yakalayıp sahibine götürdüğü resimler yer almaktadır.

Yuvarlama becerisine yönelik K56 kodlu kitapta “*Bir sağa bir sola; salla, çalkala, yuvarla*” diyerek kuyruk dansı yapmaya başladı.” cümlesi yer alırken kitapların resim bölümlerinde bu beceriye hiç yer verilmediği belirlenmiştir.

Topa el ile vurma becerisine yönelik K41 kodlu kitapta “*Yunus ve Kaan bir masanın üstüne dizilmiş kutuları top atarak devirmeye çalıştılar.*” cümlesinin yer aldığı belirlenirken bu beceriye yönelik K4 kodlu kitapta iki hayvanın top oynarken topa elleri ile vurduğu, K20 kodlu

kitapta iki çocuğun topa elleri ile vurarak oynadıkları, K41 kodlu kitapta çocuğun masadaki kutuları devirmek için topa eli ile vurduğu resimler yer almaktadır.

Topa nesne ile vurma becerisine yönelik cümleye hiçbir kitabın metin kısmında yer verilmediği görülürken K7 kodlu kitapta kedinin topa bir sopa ile vurduğu, K12 kodlu kitapta fare ile köpeğin tenis racketleri ile tenis topuna vurdukları, K23 kodlu kitapta tenis racketleri ile tenis oynadıkları ve buz hokeyi sopası ile topa vurdukları resimler yer almaktadır.

Balon/top ile hareket becerilerine yönelik K5 kodlu kitapta *“Top oynamak, koşmak, yarış yapmak ya da ip atlamak ona daha eğlenceli geliyor.”*, K18 kodlu kitapta *“Ama çok güzel bir topum var. İstersen birlikte oynayabiliriz, dedi.”*, K39 kodlu kitapta *“Pati topa vurdu!”*, K44 kodlu kitapta *“Teneffüste top oynayan küçük sınıfların topunu alıp kaçırmak”*, K60 kodlu kitapta *“İşin en eğlenceli kısmı topu potaya atıp sayı yapmaktı, özellikle de anneme ve babama karşı oynarken.”* cümleleri yer almaktadır. Balon/top ile hareket becerilerine yönelik K10 kodlu kitapta Gizem’in futbol topu ile oynadığı, K18 kodlu kitapta kirpi ve zürafanın top oynadığı, K36 kodlu kitapta bir ahtapotun topa vurduğu, K39 kodlu kitapta Pati’nin topa kafa attığı, K44 kodlu kitapta Bora’nın topu basketbol potasına atmaya çalıştığı, K50 kodlu kitapta Doruk’un ablasının topa vurduğu, K60 kodlu kitapta çocukların basketbol oynadığı resimler yer almaktadır.

İp ile hareket becerilerine yönelik K5 kodlu kitapta *“Top oynamak, koşmak, yarış yapmak ya da ip atlamak ona daha eğlenceli geliyor.”*, K29 kodlu kitapta *“İp atladılar...”*, K41 kodlu kitapta *“Çocuklar sıraların üstünden koşuyor, iplere tutunup sallanıyor ve barların üstüne çıkıyorlar.”*, K57 kodlu kitapta *“Bir de hareketlerin birçoğu top, ip ve çember gibi farklı, eğlendirici malzeme ve araçlarla yapılır.”* cümleleri; K5 kodlu kitapta Elif’in ip atladığı, K21 kodlu kitapta, Şekil 3’te görüldüğü üzere kurbağaların zipline yaparak ip üstünde kaydığı, K29 kodlu kitapta Oli, Turti ve Turti’nin kardeşinin ip atladığı, K41 kodlu kitapta çocukların iplere tutunarak sallandıkları, K50 kodlu kitapta Doruk’un ip atladığı, K57 kodlu kitapta tekli ve eşli olarak ip atlayan çocukların olduğu resimler yer almaktadır.

Şekil 3 Resimli öykü kitaplarındaki ip ile hareket becerilerine yönelik resim örneği

Kaner, E. (2022). *Kertenkeleler dondurma yer mi?* (Çeviren: Ali Berkay, Ed. Nevin Avan Özdemir). 2. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Çember ile hareket becerilerine yönelik K1 kodlu kitapta “Zuzu yemek yerken tabletinde oyunlar oynar; dişini fırçalarken çantasını hazırlar; karate yaparken uzaktan geçen arkadaşına el sallar; babasıyla satranç oynarken hulohop çevirirdi.”, K57 kodlu kitapta “Bir de hareketlerin birçoğu top, ip ve çember gibi farklı, eğlendirici malzeme ve araçlarla yapılır.” cümleleri; K1 kodlu kitapta Zuzu’nun hulohop çevirdiği, K50 kodlu kitapta Doruk’un belinde çember çevirdiği, K57 kodlu kitapta beden eğitimi dersindeki öğrencilerin çember ile hareketler yaptığı resimler yer almaktadır.

Uçurtma uçurma becerisine yönelik K23 kodlu kitapta “Sonbaharda uçurtma uçurmak ne kadar da eğlenceliydi.” cümlesi; K23 kodlu kitapta insanların bir parkta uçurtma uçurduğu ve Defne’nin köpeğinin bir buluta ip bağlayarak onu uçurtma gibi uçurduğu, K25 kodlu kitapta Kurbağa Fred’in uçurtma uçurduğu, K50 kodlu kitapta Doruk’un uçurtma uçurduğu resimler yer almaktadır.

Eşya/koli taşıma becerisine yönelik K54 kodlu kitapta “Sabahın erken saatlerinde Yıldız ailesinin mobilyalarını yeni eve taşımak için büyük bir kamyon geliyor.”, “Daha sonra tüm eşyaları yeni eve taşımaya başlıyorlar.”, “Eşyaları içeri taşıyorlar.” ve “Bilal, Fırat ve Deniz ağır eşyaları eve taşıyorlar.” cümleleri; K50 kodlu kitapta insanların koli ve eşya taşıdıkları resimler yer almaktadır.

Kaba motor beceriler bağlamında değerdendirilen nesne kontrolü gerektiren hareketler kapsamında incelenen beceriler fırlatma, yakalama, yuvarlama, topa el ile vurma, topa nesne ile vurma, balon/top ile hareket becerileri, ip ile hareket becerileri, çember ile hareket becerileri, uçurtma uçurma ve eşya/koli taşımadır. Kaba motor beceriler kapsamında değerdendirmeye alınan nesne kontrolü gerektiren becerilere 20 kitabın metin, 22 kitabın resim kısmında yer verildiğı belirlenmiştir. İncelenen öykü kitaplarında, nesne kontrolü gerektiren hareketlere yönelik resimlere, cümlelerden daha fazla yer verildiğı söylenebilir. Nesne kontrolü gerektiren hareketlerden balon/top ile hareket becerilerine yönelik cümle ve resimlere diğerd becerilere göre öykü kitaplarında daha fazla yer verildiğı görölmektedir.

Lokomotor Hareketler

Tablo 11’de incelenen resimli öykü kitaplarında lokomotor hareketlere yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 11

Lokomotor Hareketlerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin	Resim
	f	f
Yürüme	17	36
Koşma	24	32
Sıçrama	6	9
Sekme	2	1
Kayma	12	19
Atlama	17	12
Hoplama	10	4
Zıplama	25	32
Tırmanma	9	8
Yüzme	8	8
Sürünme	3	1
Merdiven inme/ çıkma	2	4
Dalma	2	2
Lokomotor hareketler	47	56

Tablo 11’de, incelenen resimli öykü kitaplarında lokomotor (yer değiştirmeye yönelik) hareketlere yer verilme durumları ele alınmıştır. Yürüme becerisine 17 kez metin, 36 kez resim kısımlarında; koşma becerisine 24 kez metin, 32 kez resim kısımlarında; sıçrama becerisine 6 kez metin, 9 kez kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Bununla birlikte sekme becerisine 2 kez metin, 1 kez resim kısımlarında; kayma becerisine 12 kez metin, 19 kez resim kısımlarında; atlama becerisine 17 kez metin, 12 kez resim kısımlarında yer verildiği gözlenmiştir. Hoplama becerisine bakıldığında 10 kez metin, 4 kez resim kısımlarında; zıplama becerisine 25 kez metin, 32 kez resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Tırmanma becerisine 9 kez metin, 8 kez resim kısımlarında; yüzme becerisine sekizer kez metin ve resim kısımlarında; sürünme becerisine 3 kez metin, 1 kez resim kısımlarında; merdiven inme/çıkma becerisine 2 kez metin, 4 kez resim kısımlarında; dalma becerisine ikişer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında dalma ve yüzme becerilerine ilişkin cümle ve resimlerin yer alma oranının eşit olduğu görülürken; sekme, atlama, hoplama, tırmanma ve

sürünme becerilerine ilişkin cümlelere, resimlere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği; yürüme, koşma, sıçrama, kayma, zıplama ve merdiven inme/çıkma becerilerine ilişkin resimlere, cümlelerden kitaplarda daha fazla yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında lokomotor hareketlere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda lokomotor hareketlere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Yürüme becerisine yönelik K9 kodlu kitapta “*Hayal, biraz yürüdükten sonra, Tontiş’in nereye gittiğini gördü.*”, K10 kodlu kitapta “*Sonra çok bozuk bir havayla yürüdü gitti sert adımlarla.*”, K15 kodlu kitapta “*Hayallerimde ormana doğru yürüyorum.*”, K18 kodlu kitapta “*Ben doğduğum günden beri bu ayaklarla yürüyorum diyerek gülümsedi Kırkayak.*”, K49 kodlu kitapta “*İster fare gibi küçük adımlarla, ister dev gibi büyük adımlarla, istediğiniz kadar yürüyün!*”, K50 kodlu kitapta “*Sonra beresini ve atkısını taktı ve okula doğru yürümeye başladı.*” cümleleri yer almaktadır. Yürüme becerisine yönelik K1 kodlu kitapta Zuzu ve arkadaşlarının kafalarının üzerinde kitaplarla yürüdüğü, K7 kodlu kitapta kedilerin karların üstünde yürüdüğü, K8 kodlu kitapta yorulan kedinin yavaşça yürüdüğü ve kedi ile farenin bir çıkış yolu ararken yürüdüğü, K9 kodlu kitapta ormandaki hayvanların ellerinde sepetlerle yürüdüğü ve Tontiş ve Hayal’in birlikte ormanda yürüdüğü, K10 kodlu kitapta, Şekil 4’de görüldüğü üzere Gizem ve ailesinin piknik alanına doğru yürüdükleri, K60 kodlu kitapta özel gereksinimli olduğu için tekerlekli sandalyede olan bir çocuğun anne ve babasının yürüdüğü resimler yer almaktadır.

Şekil 4 Resimli öykü kitaplarındaki yürüme becerisine yönelik resim örneği

Godwin, J. (2020). *Gizem'in Parlak Ayakkabıları*. (Çeviren: Ali Berktaş, Ed. Ahu Ayan). 2. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Koşma becerisine yönelik K2 kodlu kitapta “1, 2, 3, 4 zebra koşmaya başlamış.”, K8 kodlu kitapta “Koşarak kitaptan kaçmaya çalışacağım!”, K13 kodlu kitapta “Koşturdular buzulların üstünde.”, K15 kodlu kitapta “Bir ağaç koşuyor arkadaşlarının arkasından.”, K18 kodlu kitapta “Koşa koşa gidip topa vurdu.” K41 kodlu kitapta “Çocukların sıraların üstünden koşuyor, iplere tutunup sallanıyor ve barların üstüne çıkıyorlar.” ve “Başak en çok koşan atın üstünde jimnastik hareketleri yapmayı çok seviyordu.”, cümleleri yer almaktadır. Koşma becerisine yönelik K2 kodlu kitapta, Şekil 5'te de görüldüğü gibi zebraların ve çocukların koştuğu, K7 kodlu kitapta kayak yapan kedilerin olduğu yerde bir sincabın koştuğu, K8 kodlu kitapta, Şekil 6'da görüldüğü üzere kitaptan kaçmaya çalışan kedinin koştuğu, K9 kodlu kitapta Tontış'ın koşarak evden çıktığı, Şekil 7'de gösterildiği gibi K12 kodlu kitapta hayvanların koşu yarışı yaptığı, K62 kodlu kitapta kaplumbağa ve arkadaşlarının sirk alanına doğru koştuğu resimler yer almaktadır.

Şekil 5 Resimli öykü kitaplarındaki koşma becerisine yönelik resim örneği

Helm, C. (2020). *Yavru Hayvanlar Nasıl Uyur?* (Çeviren: Leyla Çınar, Ed. Aylin Gergin). 1. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Şekil 6 Resimli öykü kitaplarındaki koşma becerisine yönelik resim örneği

Jakobs, G. (2020). *Kedi ile Fare Kitaptan Çıkmak İstiyor.* (Çeviren: Leyla Çınar, Ed. Aylin Gergin). 1. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Şekil 7 Resimli öykü kitaplarındaki koşma becerisine yönelik resim örneği

Mowat, C. (2022). *Fındık Kimselere Benzemeyen Köpek*. (Çeviren: Ülker Yıldırımcan, Ed. Nevin Avan Özdemir). 3. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Sıçrama becerisine yönelik K5 kodlu kitapta “*Düşünsenize, yalnızca ayak parmaklarınızın ucundan destek alarak sıçırıyorsunuz!*”, K10 kodlu kitapta “*Gizem sıçradı sevinçle ‘Evet, evet hadi gidelim!’*”, K11 kodlu kitapta “*Dizlerim yorulmadı daha: Dizlerimde bir sürü, bir sürü sıçrama var hala.*” ve “*Sonunda dizlerinde hiç sıçrama kalmadı.*”, K15 kodlu kitapta “*Bir sıçrayışta HOOOOPPP! Çınar’daki kovuğa sığındım.*”, K25 kodlu kitapta “*Birden tam karşıda Kurbağa Fred sıçradı.*”, K53 kodlu kitapta “*Kanguru kayadan kayaya sıçrayarak başlamış köpekten kaçmaya.*” ve “*Tek bir sıçrayışta nehrin karşı kıyısına geçmiş.*” cümleleri yer almaktadır. Sıçrama becerisine yönelik K4 kodlu kitapta top oynayan hayvanların topa vurmak için sıçradığı, K5 kodlu kitapta bale yapan Burcu’nun sıçradığı, K11 kodlu kitapta Minik Ponki’nin trampolinde sıçradığı, K12 kodlu kitapta top oynayan hayvanların top yakalamak üzere sıçradığı, K14 kodlu kitapta bale yapan çocukların sıçradığı, K25 kodlu kitapta Koca Balık Dudu’nun gölden sıçradığı, K32 kodlu kitapta yunusların ve balinaların sıçradığı, K48 kodlu kitapta Ayşegül’ün bale yaparken sıçradığı resimler yer almaktadır.

Sekme becerisine yönelik K4 kodlu kitapta “*Etrafta seken üç top var.*”, K31 kodlu kitapta “*Kıpır bir lambanın direğine doğru sekip dizini direğe çarpmış.*” cümleleri yer almaktadır. Sekme becerisine yönelik K31 kodlu kitapta Kıpır’ın sekerek düştüğü resim yer almaktadır.

Kayma becerisine yönelik K7 kodlu kitapta “*Kızakla kayan yavru kediler; ‘Hadi kış festivaline!’ diye bağıryorlarmış.*”, K13 kodlu kitapta “*Herkes buzda kaymaya bayılıyordu.*”, K31 kodlu kitapta “*Sonra da kaydıraktan kaymışlar.*”, K39 kodlu kitapta “*Ama ıslak çimlerde ayağı*

kayınca sebzelerin arasına düşmüş.” K51 kodlu kitapta “Bugün biraz kayacağım, bana eşlik etmek ister misin?” K60 kodlu kitapta “Geriye kaymadan rampadan çıkmak çok zor bir işti, kollarım da çok yoruldu ama rampadan yavaşça inmeyi öğrenmek tehlikeli ve korkutucuydu.” cümleleri yer almaktadır. Kayma becerisine yönelik K2 kodlu kitapta penguenlerin buzdan kaydıkları, K5 kodlu kitapta Deniz’in kaykayı ile kaydığı, K16 kodlu kitapta, Şekil 8’de görüldüğü üzere Bebe Porsuk ve Bebe Tavşan’ın su kaydıracağından kaydığı, K21 kodlu kitapta kurbağaların zipline yaparak ip üstünde kaydığı, K23 kodlu kitapta insanların patenle kaydığı, K40 kodlu kitapta kayak takımları ile kayak yapan bir kurdun olduğu, K60 kodlu kitapta rampadan tekerlekli sandalyesi ile inmeye çalışan çocuğun kaydığı resimler yer almaktadır.

Şekil 8 Resimli öykü kitaplarındaki kayma becerisine yönelik resim örneği

Moss, S. (2021). *Bu Ses de Ne?* (Çeviren: Anıl Ceren Altunkanat, Ed. Elif Dinçer). 6. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Atlama becerisine yönelik K1 kodlu kitapta “Ağaçtan ağaca atlar durur.”, K7 kodlu kitapta “Sarı kedi kendi kızağına atlamış.”, K8 kodlu kitapta “Atlıyorum!”, K13 kodlu kitapta “Küçük Penguen ve Minik Kutup Ayısı, yan yana kayıp şap diye suya atladı.”, K15 kodlu kitapta “Ağaçtan ağaca atlamak güzeldir.”, K24 kodlu kitapta “Tam salıncağından atlayacaktı ki, annesinin seslendiğini duydu.”, K59 kodlu kitapta “O da aynı trene atlayıverdi hemen.” cümleleri yer almaktadır. Atlama becerisine yönelik olarak K2 kodlu kitapta su aygırının suya atladığı, K10 kodlu kitapta Gizem’in abilerinin dereye taştan taş atladıkları, K23 kodlu kitapta balığın bir çubuğun üstünden atladığı, K28 kodlu kitapta, Şekil 9’da görüldüğü gibi penguenlerin suya atladıkları, K32 kodlu kitapta farenin çimlerin arasına atladığı, K41 kodlu

kitapta çocukların atlama beygiri üzerinden atladıkları, K51 kodlu kitapta kayak yapan bir tavşanın tepeden atladığı resimler yer almaktadır.

Şekil 9 Resimli öykü kitaplarındaki atlama becerisine yönelik resim örneği

Joyce, M. (2021). *Uç, Paytak, Uç*. (Çeviren: Sevgi Atlıhan, Ed. Nevin Avan Özdemir). 11. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Hoplama becerisine yönelik K11 kodlu kitapta “İçleri hoplayıp zıplama dolu!”, K28 kodlu kitapta “Herkes sanki pirelenmiş gibi hoplayıp zıplıyordu.”, K40 kodlu kitapta “Yolcular sepetteki elmalar gibi hop hop hopluyordu.”, K46 kodlu kitapta “Değnek Adam sevinçle hoplaya zıplaya, evine doğru düştü yola.”, K52 kodlu kitapta “Ne de hızlı koşuyor, hoplayıp zıplıyor.”, K62 kodlu kitapta “Kaplumbağa ve arkadaşları heyecanlıydılar, hoplayıp zıpladılar.” cümleleri; K10 kodlu kitapta abisinin taştan ağaca doğru hopladığı, K13 kodlu kitapta penguenin sevinçle hopladığı, K28 kodlu kitapta martıların uçmayı öğrenirken hopladığı, K35 kodlu kitapta farenin gölde gördüğü kendi yansımasından korkarak hopladığı resimler yer almaktadır.

Zıplama becerisine yönelik K20 kodlu kitapta “‘Kazandık!’ diye zıpladı Özge.”, K26 kodlu kitapta “Minik Kanguru zıplıyor, zıplarken şarkı söylüyor: Gökyüzü, şu göl, bazı kır çiçekleri, Biliyorum, biliyorum, hepsi mavi!”, K27 kodlu kitapta “Havi, bezelye taneleri gibi yuvarlanamaz, onlar gibi zıp zıp zıplayamaz.”, K30 kodlu kitapta “Hevesle oyuktan dışarı zıpladı.”, K51 kodlu kitapta “Hazır ol... ve... zıpla!”, K53 kodlu kitapta “Kanguru zıpladıkça arka bacakları büyüyerek güçlenmiş ve kuyruğu da kalınlaşıp uzamış.” cümleleri yer

almaktadır. Zıplama becerisine yönelik olarak K11 kodlu kitapta, Şekil 10’da görüldüğü üzere Minik Ponki’nin trampolinde zıpladığı ve kutunun içinden zıpladığı, K21 kodlu kitapta flamingonun zıpladığı, koalaların suyun etrafında zıpladıkları, K31 kodlu kitapta sevimli canavarın zıpladığı, K37 kodlu kitapta Zeynep’in kayıp çizmelerini bulmasıyla sevinçle zıpladığı, K49 kodlu kitapta çocukların çoğu sınıfta serbestçe yürürken kanguruların zıpladığı, K57 kodlu kitapta beden eğitimi dersindeki bir çocuğun engellerden zıpladığı ve zıplayarak sek sek oynayan çocukların olduğu resimlerin yer aldığı belirlenmiştir.

Şekil 10 Resimli öykü kitaplarındaki zıplama becerisine yönelik resim örneği

Hunter, J. N. (2022). *Kuyruğum yorulmadı Daha!* (Çeviren: Ali Berktaş, Ed. Ahu Ayan). 3. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Tırmanma becerisine yönelik K6 kodlu kitapta “Yarışın ilk etabında, katılımcıların dev bir çam ağacına tırmanmaları gerekiyordu.”, K7 kodlu kitapta “Sarkıtlara tırmanıp kaymışlar.”, K13 kodlu kitapta “Küçük Penguen buzun üstüne tırmandı.”, K15 kodlu kitapta “Tıptış tıptış tırmanırım dallarına.”, K17 kodlu kitapta “Müze rehberi, sergilenen eserlerin tırmanmak için değil, bakmak için olduğunu açıkladı.”, K18 kodlu kitapta “Minik Zürafa artık biliyordu ki bu büyük ve güzel ormanda kısalar ve uzunlar, minikler ve kocamanlar, siyahlar ve beyazlar, pembeler ve maviler, çizgililer ve benekliler, uçanlar ve koşanlar, sürünenler ve tırmananlar, ötüşenler ve sessizler, yüzenler ve zıplayanlar, toprağı kazanlar ve güneşlenenler hep birlikte mutlu bir şekilde yaşıyorlardı.”, K28 kodlu kitapta “Paytak hemen koltuğa tırmandı.” cümleleri; K2 kodlu kitapta rakunların ağaca tırmandığı, K7 kodlu kitapta kedinin ipe tırmanarak ağaçtaki evine ulaşmaya çalıştığı ve kedilerin buz sarkıtlarına tırmanarak kaydıkları, K10 kodlu kitapta Gizem ve ağabeylerinin ağaca tırmandıkları, K15 kodlu kitapta sincabın

ağaca tırmandığı, K17 kodlu kitapta kurbağaların duvara tırmandıkları, K42 kodlu kitapta Tonton ayının ağaca tırmanıp arı kovanına uzandığı resimler yer almaktadır.

Yüzme becerisine yönelik K2 kodlu kitapta *“1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 balina neşeyle yüzüyormuş.”*, K13 kodlu kitapta *“Birden yüzdüğünü fark etti!”*, K41 kodlu kitapta *“Bunun için bir kulvarı tamamen yalnız başına yüzmesi, bir defa havuzun kenarından suya atlaması ve bir defa da havuzun dibindeki bir nesneyi alıp çıkartması gerekiyordu.”*, K42 kodlu kitapta *“Balıklar yüze yüze kaçtı.”*, K46 kodlu kitapta *“Değnek Adam nehirde yüzmeye başladı.”* ve *“Yüzerken, yüzerken...”*, K53 kodlu kitapta *“‘Ben yüzemem ki!’ demiş nefes nefese.”* cümleleri; K2 kodlu kitapta balinaların yüzdükleri, K14 kodlu kitapta balinaların, yunus balıklarının ve deniz kızının denizde yüzdüğü, K21 kodlu kitapta timsahların yüzdükleri, K32 kodlu kitapta farenin yüzen timsahın sırtında uzandığı, K41 kodlu kitapta çocukların kolluk ve simitleriyle havuzda yüzdükleri, K57 kodlu kitapta çocukların yüzme kursunda havuzda yüzdükleri resimler yer almaktadır.

Sürünme becerisine yönelik K6 kodlu kitapta *“‘Ama benden bir sincap kadar çevik olmamı, bir çekirge gibi zıplamamı veya bir yılan gibi sürünmemi beklemeyin.’”*, K18 kodlu kitapta *“Minik Zürafa artık biliyordu ki bu büyük ve güzel ormanda kısalar ve uzunlar; minikler ve kocamanlar; siyahlar ve beyazlar; pembeler ve maviler; çizgililer ve benekliler; uçanlar ve koşanlar; sürünenler ve tırmananlar; ötüşenler ve sessizler; yüzenler ve zıplayanlar; toprağı kazanlar ve güneşlenenler hep birlikte mutlu bir şekilde yaşıyorlardı.”*, K32 kodlu kitapta *“Ne sürünürüm ne tıslarım.”* cümleleri; K6 kodlu kitapta kestane taşınması gereken yılanların kestaneleri yutarak sürünmeye çalıştığı resim yer almaktadır.

Merdiven inme/çıkma becerisine yönelik K9 kodlu kitapta *“Tontiş kapıdan çıkıp merdivenlerden indi.”*, K50 kodlu kitapta *“Bir sabah Doruk uyandı, merdivenlerden indi ve kahvaltısını yaptı.”* cümleleri; K36 kodlu kitapta Doruk’un merdivenlerden çıkarak uzay gemisine bindiği, K54 kodlu kitapta eşyaları taşıırken merdivenden çıkan insanların olduğu, Songül’ün odasında perde asmak için babasının merdivene çıktığı, K57 kodlu kitapta çocukların servise binmek için merdiven çıktığı, K62 kodlu kitapta kaplumbağa ve arkadaşlarının otobüse binmek için merdiven çıktığı resimler yer almaktadır.

Suya dalma becerisine yönelik K13 kodlu kitapta *“Mavi dalgaların altına dalmaktan hoşlanmıyordu.”* ve *“Diğer penguenler suya daldı.”* cümleleri; K13 kodlu kitapta suya atların penguenlerin suya daldıkları resimler yer almaktadır.

Kaba motor beceriler başlığı altında incelenen lokomotor hareketler yürüme, koşma, sıçrama, sekme, kayma, atlama, hoplama, zıplama, tırmanma, yüzme, sürünme, merdiven inme/ çıkma ve dalmadır. Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirmeye alınan lokomotor (yer değiştirmeye yönelik) hareketlere 47 kitabın metin, 56 kitabın resim kısmında yer verildiği görülmüştür. İncelenen öykü kitaplarında lokomotor becerilere ilişkin resimlere, cümlelerden daha fazla yer verildiği söylenebilir. Zıplama, koşma, yürüme, atlama ve kayma becerilerine kitapların metin kısmında daha çok yer verilirken; yürüme, koşma, zıplama, kayma ve atlama becerilerine kitapların resim kısmında daha çok yer verildiği belirlenmiştir.

Lokomotor Olmayan Hareketler

Tablo 12’de incelenen resimli öykü kitaplarında lokomotor olmayan hareketlere yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 12
Lokomotor Olmayan Hareketlerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin f	Resim f
Germe	1	1
Dönme	11	8
Salınım/Sallama	8	8
Çekme	1	2
Eğilme	6	22
Burgu	0	1
İtme	4	3
Bükme	1	1
Lokomotor olmayan hareketler	20	27
Kaba motor beceriler	52	59

Tablo 12’de incelenen resimli öykü kitaplarında lokomotor olmayan hareketlere yer verilme durumları ele alınmıştır. Germe becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında; dönme becerisine 11 kez metin, 8 kez resim kısımlarında; salınım/sallama becerisine 8’er kez metin ve resim kısımlarında; çekme becerisine 1 kez metin, 2 kez resim kısımlarında; eğilme becerisine 6 kez metin, 22 kez resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Burgu becerisine hiçbir

kitabın metin kısmında yer verilmemekle birlikte, bu beceriye 1 kez resim kısmında yer verildiği görülmüştür. İtme becerisine 4 kez metin, 3 kez resim kısımlarında; bükme becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında germe, salınım/sallama ve bükme becerilerine ilişkin cümle ve resim yer alma oranının eşit olduğu görülürken; dönme ve itme becerilerine ilişkin cümlelerin, resimlere göre daha fazla yer aldığı; çekme, eğilme ve burğu becerilerine ilişkin resimlerin, cümlelere göre daha fazla yer aldığı söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında lokomotor olmayan hareketlere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda lokomotor olmayan hareketlere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Germe becerisine yönelik K49 kodlu kitapta “*Kediler gibi iyice gerinin, diye ekledi.*” cümlesi; K49 kodlu kitapta, Şekil 11’de görüldüğü üzere öğrencilerin sınıfta germe hareketleri yaptıkları resim yer almaktadır.

Şekil 11 Resimli öykü kitaplarındaki germe becerisine yönelik resim örneği

Nielman, L. (2021). *Konsantre Olabilen Kanguru*. (Çeviren: Belgin Çınar). 3. Baskı. Ankara: 1001 Çiçek Kitaplar.

Dönme becerisine yönelik K1 kodlu kitapta “*Beraber müziğin ritmiyle hareket ettiler, ellerini, kollarını, bacaklarını salladılar, çamaşır makinesi olup kollarını sağa sola döndürdüler, bütün*

sıkıntılarını yıkayıp attılar; goril oldular; elleriyle göğüslerine vururken ‘Aaaaaaaaaaaaa!’ diye sesler çıkardılar; kafalarına kitap koyup yürüdüler.”, K5 kodlu kitapta “Can’ı dönüp dururken izlemek onu mutlu ediyor.”, K28 kodlu kitapta “Uçak savrulup dönmeye başlayınca, ipler birbirine dolandı.”, K39 kodlu kitapta “Ela koşmaya ve kendi etrafında dönmeye bayılıyormuş.”, K48 kodlu kitapta “Bütün hareketleri hiç zorlanmadan yapabiliyor; dönerek uçuyordu.”, K62 kodlu kitapta “Dön dön dön, fırıl fırıl dön...” cümleleri; K1 kodlu kitapta çocukların dans ederken kollarını döndürdükleri, K5 kodlu kitapta bale yapan çocuğun parmak ucunda döndüğü, K7 kodlu kitapta, Şekil 12’de görüldüğü üzere Çakıl’ın patenle kayarak döndüğü, K8 kodlu kitapta kedinin dönerek yürüdüğü, K11 kodlu kitapta Minik Ponki’nin odanın içinde dönerek hareket ettiği, K13 kodlu kitapta penguenlerin buz üstünde dönerek kaydıkları, K62 kodlu kitapta kaplumbağa ve arkadaşlarının atlı karıncada döndüğü resimler yer almaktadır.

Şekil 12 Resimli öykü kitaplarındaki dönme becerisine yönelik resim örneği

Lawler, J. (2021). *Kış Kedileri*. (Çeviren: Meltem Aydın, Ed. Nevin Avan Özdemir). 3. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Salınım/sallama becerisine yönelik K8 kodlu kitapta “Kitabı tüm gücünle salla!” ve “Çoook güçlü salladın!”, K9 kodlu kitapta “Hayal hepsine tek tek el salladı.”, K15 kodlu kitapta “Dallarını sıkıntılı sıkıntılı salladı.” ve “Sallana sallana ileri bir adım attı.”, K21 kodlu kitapta “Başa çıkmak için sıcaklarla Filler yelpaze mi sallar?” ve “Kulaklarını salladıklarında hafif bir rüzgar oluşur.”, K51 kodlu kitapta “Rica etsem kitabımı sallar mısın?” ve “Mümkünse

kitabı biraz daha kuvvetlice sallayabilir misin?”, K56 kodlu kitapta “Bir sağa bir sola; salla, çalkala, yuvarla” diyerek kuyruk dansı yapmaya başladı.” cümleleri; K1 kodlu kitapta Zuzu ve arkadaşlarının bacaklarını sallayarak dans ettikleri, K3 kodlu kitapta balerinlerin dans ederken salındıkları, K5 kodlu kitapta Can’ın dans ederken kol ve bacaklarını salladığı, Şekil 13’te görüldüğü üzere grupça dans eden çocukların ellerindeki materyalleri salladıkları, Deniz’in hip-hop dansı öğrenmeye çalışırken salınarak pratik ettiği, K9 kodlu kitapta ormandaki hayvanların Hayal’e el salladıkları, K10 kodlu kitapta Lale’nin tırmanma merdivenlerinde asılarak sallandığı, K21 kodlu kitapta filin yelpazesini ve kulaklarını salladığı resimler yer almaktadır.

Şekil 13 Resimli öykü kitaplarındaki sallama becerisine yönelik resim örneği

Roca, N., Isern, C. (2019). *Can Dans Etmeyi Çok Seviyor*. (Çeviren: Tuba Öngün). 2. Baskı. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

Çekme becerisine yönelik K46 kodlu kitapta “Azıcık çekti, itti.” cümlesi; K23 kodlu kitapta insanların uçurtmalarının ipini çektikleri, bir kadının kızıağı iple çektiği, Şekil 14’de görüldüğü üzere köpeğin bulutu iple çektiği, K46 kodlu kitapta Değnek Adam’ın bacadaki sıkışmış ayağı çektiği resimler yer almaktadır.

Şekil 14 Resimli öykü kitaplarındaki çekme becerisine yönelik resim örneği

Butschkow, R. (2021). *Bu Nasıl Bir Mevsim Böyle?* (Çeviren: Aylin Gergin, Ed. Nevin Avan Özdemir). 4. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Eğilme becerisine yönelik K17 kodlu kitapta “Sıkıştığı yerden kurtulması için biraz eğilip bükülmesi ve epey yardım alması gerekti!”, K18 kodlu kitapta “İyice eğilerek baktı ve yerdeki küçük hayvana, ‘Ooo senin ne kadar çok ayağın var öyle!’ dedi.”, K47 kodlu kitapta “Aşağı doğru eğilip bükülüyorlar.”, K62 kodlu kitapta “Kaplumbağa ve arkadaşları birden savrulup geriye eğildiler.”, “Kaplumbağa ve arkadaşları bu kez de savrulup öne doğru eğildiler.”, “Kişinin vücudu savrulup geriye eğilerek önceki haline (hareketsiz haline) dönmeye çalışır.” ve “Kişinin vücudu önceki haline (yani hareketli haline) dönmek için savrulup öne eğilir.” cümleleri; K10 kodlu kitapta Gizem ve ağabeylerinin Gizem’in ayakkabısını kurtarmak için eğildikleri, K17 kodlu kitapta Lili’nin girdiği yerden çıkmaya çalışırken eğildiği, K18 kodlu kitapta zürafanın tırtılı görmek için eğildiği, K35 kodlu kitapta farenin sudaki yansımasına bakmak için eğildiği, K43 kodlu kitapta, Şekil 15’de görüldüğü üzere Küçük Porsuk’un derede gemi yüzdürmek için eğildiği, K57 kodlu kitapta çantasını hazırlayan bir çocuğun eğildiği, çocukların suluboya yapmak için masaya doğru eğildikleri ve bahçeye sebze eken çocukların eğildikleri resimler yer almaktadır.

Şekil 15 Resimli öykü kitaplarındaki eğilme becerisine yönelik resim örneği

Kitzing, C. (2021). *Uykusu Gelmeyen Porsuk*. (Çeviren: Leyla Çınar, Ed. Aylin Gergin). 2. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Burgu becerisine yönelik cümlelere kitapların metin kısmında hiç yer verilmediği gözlenirken K5 kodlu kitapta, Şekil 16’da görüldüğü üzere bale hareketleri yapan çocukların burgu hareketi yaptığı resim yer almaktadır.

Şekil 16 Resimli öykü kitaplarındaki burgu becerisine yönelik resim örneği

Roca, N., Isern, C. (2019). *Can Dans Etmeyi Çok Seviyor*. (Çeviren: Tuba Öngün). 2. Baskı. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

İtme becerisine yönelik K8 kodlu kitapta “Sayfayı yukarı doğru itmeye çalışacağım.”, K18 kodlu kitapta “Arka ayaklarımın üzerine basıp kendimi hızla yukarı itiyorum.”, K46 kodlu kitapta “Azıcık çekti, itti.”, K60 kodlu kitapta “Bazıları bir düğmeye hafifçe bastırdığınızda

hareket eder; benimkine benzeyen bazılarını hareket ettirmek için de tekerleklerini ellerinizle ileri geri ittirmeniz ya da birisinin sizi ittirmesi gerekir.” cümleleri; K1 kodlu kitapta yere uzanan Zuzu’nun kendisini iterek kafasını kaldırdığı, K8 kodlu kitapta, Şekil 17’de görüldüğü gibi kedinin sayfayı itmeye çalıştığı, K60 kodlu kitapta anne ve babanın çocuklarının tekerlekli sandalyesini ittikleri resimler yer almaktadır.

Şekil 17 Resimli öykü kitaplarındaki itme becerisine yönelik resim örneği

Jakobs, G. (2020). *Kedi ile Fare Kitaptan Çıkmak İstiyor*. (Çeviren: Leyla Çınar, Ed. Aylin Gergin). 1. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Bükme becerisiyle ilgili K48 kodlu kitapta “*Kolunu bük.*” ve “*Sen dizlerini esnekçe bükemeyen, parmak uçlarında yükselemeyen balerin görsen ne derdin?*” cümleleri; K48 kodlu kitapta, Şekil 18’de görüldüğü üzere bale hareketleri yaparken kollarını bükükleri, bacaklarını bükerek hareketler yaptıkları resimleri yer almaktadır.

Şekil 18 Resimli öykü kitaplarındaki bükme becerisine yönelik resim örneği

Delahaye, G., Marlier, M. (2022). *Ayşegül Bale Yapıyor*. (Çeviren: Füsün Önen, Ed. Korkut Erdur). 12. Baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Kaba motor beceriler başlığı altında incelenen lokomotor olmayan hareketler germe, dönme, salınım/sallama, çekme, eğilme, burgu, itme ve bükmedir. Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirmeye alınan lokomotor olmayan hareketlere 20 kitabın metin, 27 kitabın resim kısmında yer verildiği görülmüştür. İncelenen öykü kitaplarında lokomotor olmayan becerilere ilişkin resimlere cümlelerden daha fazla yer verildiği söylenebilir. Dönme, salınım/sallama ve eğilme becerileri kitapların resim ve metin kısımlarında en fazla yer alan lokomotor olmayan beceriler olarak belirlenmiştir.

Kaba motor beceriler kapsamında nesne kontrolü gerektiren, lokomotor ve lokomotor olmayan hareketler değerlendirilmiştir. Nesne kontrolü gerektiren hareketlere 20 kitabın metin, 22 kitabın resim kısmında; lokomotor hareketlere 47 kitabın metin, 56 kitabın resim kısmında; lokomotor olmayan hareketlere ise 20 kitabın metin, 27 kitabın resim kısmında yer verildiği görülmüştür. Genel olarak bakıldığında ise kaba motor becerilere 52 kitabın metin, 59 kitabın resim kısmında yer verilmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında kaba motor becerilere ilişkin resimlere, cümlelerden daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirilen beceriler arasında daha çok kitabın metin ve resim kısmında yer verilen becerilerin lokomotor hareketler olduğu belirlenmiştir. Nesne kontrolü gerektiren ve lokomotor olmayan hareketler aynı sayıda kitabın metin kısmında yer alırken, lokomotor olmayan hareketlere, nesne kontrolü gerektiren hareketlere göre daha çok kitabın resim kısmında yer verilmiştir.

İnce Motor Becerilere İlişkin Bulgular

Tablo 13'te incelenen resimli öykü kitaplarında ince motor becerilere yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 13

İnce Motor Becerilerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin	Resim
	f	f
Küplerle kule yapma	1	2
Yap-boz tamamlama	0	1
Kâğıt katlama	1	0
Makas kullanma	2	5
Yapıştırma	1	2
Kalem tutma	2	8
Kalem kullanma*	5	12
Çatal-kaşık tutma/kullanma	4	12
Diş fırçalama ile ilgili beceriler	5	5
Temizlik	3	3
Silgi kullanma	1	1
Bardak kullanma	0	1
Şemsiye kullanma	1	1
Örgü örme	0	4
Marakas çalma	1	1
Kürek/matkap kullanma	0	2
Kıyafet/ayakkabı giyme**	4	5
Fermuar açma/kapama	1	1
Sayfa/ kitabı çevirme	2	0
Eşya toplama	1	1
Saç tarama	0	1
Kil hamuruna şekil verme	0	1
Misket oynama	0	1
El yıkama	1	1
Tutma	1	1
Kitabı eğme	1	0
İnce motor beceriler	20	30

*Resim ya da harf çizme, sınırlı alan boyama

** Çorap, ayakkabı, kıyafet giyme

Tablo 13'te ince motor becerilere yer verilme durumu ele alınmıştır. Küplerle kule yapma becerisine 1 kez metin, 2 kez resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Yap-boz tamamlama etkinliğine hiçbir kitabın metin kısmında yer verilmediği belirlenirken, 1 kez resim kısmında bu etkinliğe yer verildiği tespit edilmiştir. Kâğıt katlama becerisinin 1 kez metin kısmında yer aldığı görülürken bu beceriye hiçbir kitabın resim kısmında rastlanmamıştır. Makas kullanma becerisine 2 kez metin, 5 kez resim kısımlarında; yapıştırma becerisine 1 kez metin, 2 kez resim kısımlarında; kalem tutma becerisine 2 kez metin, 8 kez resim kısımlarında; kalem kullanma becerisine 5 kez metin, 12 kez resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Çatal kaşık tutma/kullanma becerisine 4 kez metin, 12 kez resim kısımlarında; diş fırçalama becerisine beşer kez metin ve resim kısımlarında; temizlik becerisine üçer kez metin ve resim kısımlarında; silgi kullanma becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Bardak kullanma becerisine kitapların metin kısmında rastlanmamakla birlikte 1 kez resim kısmında bu beceri yer almaktadır. Şemsiye kullanma becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Örgü örme becerisine kitapların metin kısımlarında yer verilmediği görülürken 4 kez resim kısmında bu beceriye yer verildiği belirlenmiştir. Marakas çalma becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Kürek/matkap kullanma becerilerine kitapların metin kısımlarında yer verilmediği, 2 kez resim kısmında ise bu becerinin yer aldığı belirlenmiştir. Kıyafet/ayakkabı giyinme becerilerine 4 kez metin, 5 kez resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Fermuar becerilerine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Sayfa/ kitabı çevirme becerisine 2 kez metin kısmında yer verildiği belirlenirken, kitapların resim kısmında bu beceriye rastlanmamıştır. Eşya toplama becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Saç tarama, kil hamuruna şekil verme, misket oynama becerilerine kitapların metin kısımlarında yer verilmediği belirlenirken birer kez resim kısmında bu becerilerin yer aldığı görülmüştür. El yıkama ve tutma becerilerine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Kitabı eğme becerisine bir kez metin kısmında yer verildiği ve resim kısmında bu beceriye yer verilmediği saptanmıştır. İncelenen resimli öykü kitaplarında diş fırçalama, temizlik, silgi ve şemsiye kullanma, marakas çalma, fermuar açma/kapama, eşya toplama, el yıkama ve tutma becerilerine ilişkin cümle ve resimlerin yer alma oranının eşit olduğu görülürken; kâğıt katlama, sayfa/kitabı çevirme ve kitabı eğme becerilerine ilişkin cümlelere, resimlere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği; küplerle kule yapma, yap-boz tamamlama, makas kullanma, yapıştırma, kalem tutma, kalem kullanma, çatal-kaşık tutma/kullanma, bardak kullanma, örgü örme, kürek/matkap kullanma, kıyafet/ayakkabı giyme, saç tarama, kil hamuruna şekil verme ve

misket oynama becerilerine ilişkin resimlere, cümlelere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında ince motor becerilere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda ince motor becerilere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Küplerle kule yapma becerisine örnek olarak K17 kodlu kitapta “*Lili ve Tolga renkli bloklardan dinazor yapmaya karar verdiler.*”, “*Diğer çocuklara oynayacak renkli blok kalmamıştı.*” cümleleri; K17 kodlu kitapta, Şekil 19’da görüldüğü üzere Lili ve Tolga’nın blokları üst üste dizerek kocaman bir dinazor yaptığı, K50 kodlu kitapta Doruk’un küplerle kule inşa ettiği resimler yer almaktadır.

Şekil 19 Resimli öykü kitaplarındaki küplerle kule yapma becerisine yönelik resim örneği

Robaard, J. (2021). *Şaşkın Lili ve Müzede Bir Gün*. (Çeviren: Meltem Aydın, Ed. Aylin Gergin). 2. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Yap-boz tamamlama becerisine yönelik kitapların metin bölümlerinde hiç yer verilmediği gözlenirken K57 kodlu kitapta bir kız öğrencinin parçalarını kutudan alarak yap-bozu tamamladığı resim yer almaktadır.

Kâğıt katlama becerisine yönelik K8 kodlu kitapta “*O zaman bu sayfayı katlayalım, ben de sayfadan kurtulayım!*” cümlesi yer alırken kitapların resim bölümlerinde bu becerinin hiç ele alınmadığı görülmüştür.

Makas kullanma becerisine yönelik K8 kodlu kitapta “*Burada bir makas var.*”, K21 kodlu kitapta “*Başa çıkmak için sıcaklarla Öküzler saçlarını mı kestirirler?*” cümleleri; K8 kodlu kitapta kedi ile farenin kitaptan çıkabilmek için makasla sayfada bir delik açtığı, K21 kodlu kitapta berberin öküzün saçlarını makas ile kestiği, K23 kodlu kitapta bahçıvanın devasa bir makasla bahçedeki ağaçların yapraklarını kestiği, K34 kodlu kitapta babanın bahçede bahçe makası ve sulama kabı ile ilgilendiği, K57 kodlu kitapta, Şekil 20’de görüldüğü üzere bir kız öğrencinin renkli kağıdı makas ile kestiği ve ödev yapan bir çocuğun dergiden parçalar kestiği resimler yer almaktadır.

Şekil 20 Resimli öykü kitaplarındaki makas kullanma becerisine yönelik resim örneği

Sabates, B. G. (2021). *Okuldaki ilk günüm.* (Çeviren: Emine Geçgil). 3. Baskı. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

Yapıştırma becerisi ile ilgili K24 kodlu kitapta “*Tam tutkalı açmıştı ki -Ezgi’ye göre tutkal işin en önemli bölümlerinden biriydi- annesi kapıda belirdi.*” ve “*Tutkalla her yere yapışmanı istemeyiz.*” cümleleri; K24 kodlu kitapta Ezgi’nin yere uzanmış bir halde yapıştırıcı kullandığı ve annesinin sözleri üzerine Ezgi’nin bütün eşyaların kendisine yapıştığını düşündüğü, K57 kodlu kitapta ödev yapan bir çocuğun elindeki parçaya yapıştırıcı sürdüğü resimler yer almaktadır.

Kalem tutma becerisine yönelik K6 kodlu kitapta “*‘Beni rahat bırakır mısınız?’ diye söylendi Kaşif Minimini, kitapların ve boya kalemlerinin arasından.*”, K8 kodlu kitapta “*Kalemin var*

ya!” cümleleri; K7 kodlu kitapta Çakıl’ın boyama kalemini tuttuğu, K8 kodlu kitapta kedinin sildiği bacağı çizerken kalem tuttuğu, kendine bir arkadaş, sayfaya bir kapı ve delik çizerken kalem tuttuğu, K38 kodlu kitapta Kurabiye’nin elinde kalem tuttuğu, K45 kodlu kitapta müdürün ilan başında elinde kalemle beklediği, K49 kodlu kitapta sandalyede oturan kanguruların ellerinde kalem tuttukları ve yere düşen kangurunun elinde kalem tuttuğu, K50 kodlu kitapta okula pijama ile gelen çocukların sıralarında otururken ellerinde kalem tuttukları resimler yer almaktadır.

Kalem kullanma becerisine yönelik K8 kodlu kitapta “(Silinen ayağımı hemen tekrar çizmeliyim.)”, “Kalemle bir şey çizebilirim.”, “Dışarı çıkmak için bir kapı çiz.” ve “İkinci deneme: Kitaba bir DELİK çizelim!”, K18 kodlu kitapta “Başının üstüne bir sopayla işaret koydu.”, K19 kodlu kitapta “Hepimiz resim yapıyoruz.”, K29 kodlu kitapta “Annesi resim odasında denizkestanesi boyuyordu.”, “Oli’yi görünce, ‘Sen de benimle birlikte boyamak ister misin?’ diye sordu.”, “Başladı boyamaya.” ve “Boyadıkça çok hoşuna gitti.”, K38 kodlu kitapta “(Guurrr’u listesine yazmak için de durmadı.)” cümleleri yer almaktadır. Kalem kullanma becerisine yönelik K7 kodlu kitapta Çakıl’ın resim çizdiği, K38 kodlu kitapta, Şekil 21’de görüldüğü üzere Kurabiye’nin uzunca bir listeye yazı yazdığı, ağaç evlerinde boyama yapan tavşanların olduğu, K46 kodlu kitapta bir kızın Değnek Adam’ı kalem gibi kullanıp toprağa şekiller çizdiği, K49 kodlu kitapta sınıfta sıralarında oturan kangurunun ve timsahın çizdiği resmi boyadığı, öğrencilerden birinin pastel boyalar ile boyama yaptığı, K54 kodlu kitapta ustanın evdeki pencereleri boyadığı, K57 kodlu kitapta çocukların sulu boya ile resim yaptıkları, bir öğrencinin resim çizdiği, başka bir öğrencinin tahtada bulmaca çözdüğü, çocukların gruplar halinde oturarak boyama çalışması yaptıkları, bir çocuğun takvimde kalemiyle işaretleme yaptığı resimler yer almaktadır.

Şekil 21 Resimli öykü kitaplarındaki kalem kullanma becerisine yönelik resim örneği

Glori, D. (2022). *Kurabiye'nin Orman Macerası*. (Çeviren: Sevgi Atlıhan, Ed. Nevin Avan Özdemir). 10. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Çatal-kaşık tutma/kullanma becerisine yönelik K1 kodlu kitapta “Zuzu yemek yerken tabletinde oyunlar oynar, dişini fırçalarken çantasını hazırlar, karate yaparken uzaktan geçen arkadaşına el sallar, babasıyla satranç oynarken hulohop çevirirdi.”, K29 kodlu kitapta “Oli bir dokunacıyla kitabını tutarken, diğeriyle marakas çalabiliyor; başka bir dokunacıyla yemek yerken, bir diğeri ile çorabını giyebiliyordu.”, K30 kodlu kitapta “Tavşancık leziz havuç çorbasının son kaşıklarını hüpürdetmekle meşguldü.”, K50 kodlu kitapta “Yulaf lapasına bir yanardağ şeklini verdi ve kaşığıyla kedisini besledi.” cümleleri; K22 kodlu kitapta Zeynep ve ailesinin kahvaltı yaptıkları, K38 kodlu kitapta tavşanlardan birinin tavadaki yemeği karıştırdığı, bir diğeri dilimlediği, K43 kodlu kitapta Küçük Porsuk’un çatalıyla havuç dilimlerini yediği, K50 kodlu kitapta Doruk’un kız kardeşinin tahta kaşıkla tencerelere vurduğu, Doruk’un yulaf lapasından kaşıkla kedisine verdiği, ailecek yemek yedikleri, Doruk’un kardeşinin tahta kaşığı tuttuğu, Doruk’un hamur karıştırdığı, K57 kodlu kitapta öğrencilerin merdane ile hamur açtığı resimler yer almaktadır.

Diş fırçalama ile ilgili becerilere yönelik K20 kodlu kitapta “Bu diş fırçası ve diş macunu sizin, her yemekten sonra dişlerinizi fırçalamayı sakın unutmayın.”, “Haklısın, dişlerimizi fırçalamadan uyuduk.” ve “Hemen banyoya, dişlerini fırçalamaya koştular.”, K43 kodlu kitapta “Annesi ‘Şimdi dişlerini fırçalama zamanı,’ dedi ve diş fırçasını uzattı.”, “Küçük Porsuk, ‘Ama ben çok yorgunum, dişlerimi fırçalayamam,’ dedi.”, K45 kodlu kitapta “‘Arkadaşlar artık dişlerini fırçalamıyorlar,’ diye fısıldadı Nane.”, “Diş fırçalamanın fazla yorucu olduğunu söyledi.”, “‘Diş fırçalama işi iyi bir fikirmiş galiba.’ diye düşündü Nane.”, “Müdür Bay Aslan’ın dişlerini fırçalamaya başladığında Nane’nin başı fena halde döndü.”,

“ASLAN ARTIK DIŞLERİNİ FIRÇALAMADAN DURAMAZ!”, *“Nane bütün gün diş fırçaladı.”*, *“Karşısında fırçalanması gereken üç yüzden fazla diş vardı!”* ve *“Dişlerini fırçalamayı elbette!” dedi Müdür gülererek.*”, K55 kodlu kitapta *“Tay, her yemekten sonra dişlerini fırçalıyor.”*, *“Tay diş fırçasını alıyor.”*, *“Tay, diş fırçasına biraz diş macunu sıkıyor.”*, *“Tay dişlerini fırçalıyor.”*, *“Tay, tüm dişlerini güzelce fırçalıyor.”*, *“Tay ağzını su ile çalkalıyor.”* ve *“Sonra da ağzındaki suyu tükürüyor.”* cümleleri; K1 kodlu kitapta Zuzu’nun çanta hazırlarken diş fırçaladığı, K20 kodlu kitapta Diş Muhafızlarının ellerinde diş macunu tuttukları ve dişlere sürdükleri, K45 kodlu kitapta Kirpi Nane’nin zürafanın, aslanın, karıncayıyen Kanca’nın, gorilin, zebranın, mirketin ve hayvanat bahçesindeki tüm hayvanların dişlerini fırçaladığı, hayvanat bahçesi müdürünün Nane’ye diş macunu ve diş fırçası hediye ettiği, K55 kodlu kitapta, Şekil 22’de görüldüğü üzere tayın babasının dişlerini fırçalarken tayın onu izlediği, tayın diş fırçasını alarak onu ıslattığı, diş fırçasına diş macunu sıktığı ve dişlerini fırçaladığı ve dişlerini fırçaladıktan sonra ağzını su ile çalkalayıp suyu tükürdüğü, K57 kodlu kitapta dişlerini fırçalayarak okula hazırlanan bir çocuğun olduğu resimler yer almaktadır.

Şekil 22 Resimli öykü kitaplarındaki diş fırçalama becerisine yönelik resim örneği

Dahl, M. (2021). *Tay Dişlerini Fırçalıyor*. (Yay. haz. Burcu Özbek). 3. Baskı. Ankara: 1001 Çiçek Kitaplar.

Temizlik becerisine yönelik K7 kodlu kitapta *“Kış festivalinde eğlenirken, tüylerimiz biraz kar toplanmış,” deyip ıslanan yerleri silmişler.*”, K39 kodlu kitapta *“Ozan ve Ela, anneleriyle*

birlikte ortalığı temizlemişler.”, “*Ela kitaplığın tozunu alırken bir ara Pati’ye bakmış.*”, K45 kodlu kitapta “*Nane ortalıkta dört dönüyor, köşe bucak her yeri siliyor, fırçalayıp ovalıyordu.*” cümleleri; K7 kodlu kitapta dışardan gelen kedilerin temizlik yaptığı, K39 kodlu kitapta Ela ve Ozan’ın anneleriyle birlikte evi temizledikleri ve kitaplığın tozunu aldıkları, K45 kodlu kitapta Nane’nin etrafı temizlediği resimler yer almaktadır.

Silgi kullanma becerisine yönelik K8 kodlu kitapta “*Biri beni çizdiğine göre ben de kendimi silgiyle s i l e b i l i r i m !*”, “*(Silinen ayağımı hemen tekrar çizmeliyim.)*” cümleleri; K8 kodlu kitapta kedinin silgiyle kendi ayaklarını sildiği resim yer almaktadır.

Bardak tutma becerisine kitapların metin kısmında hiç yer verilmediği gözlenirken K11 kodlu Koca Tonki ve Minik Ponki’nin bardaklarını tuttıkları resim yer almaktadır.

Şemsiye kullanma becerisine yönelik K21 kodlu kitapta “*Başa çıkmak için sıcaklarla Sincaplar şemsiye mi taşırlar?*”, “*Cape (Güney Afrika) tarla sincapları gür tüylü, uzun kuyruklarını şemsiye gibi kullanırlar.*” cümleleri; K21 kodlu kitapta sincapların yürürken ellerinde şemsiye tuttıkları resim yer almaktadır.

Örgü örme becerisine kitapların metin kısmında hiç yer verilmediği gözlenirken K23 kodlu kitapta ip tutan ve örgü ören insanların oldukları, K30 kodlu kitapta Tavşancık’ın annesinin örgü ördüğü, K38 kodlu kitapta ailecek oturan tavşanlardan birinin örgü ördüğü, K51 kodlu kitapta, Şekil 23’te görüldüğü üzere tavşancık ile annesi otururken annesinin örgü ördüğü resimler yer almaktadır.

Şekil 23 Resimli öykü kitaplarındaki örgü örme becerisine yönelik resim örneği

Rueda, C. (2021). *Kayakçı Tavşan*. (Çeviren: Oğuzhan Aydın, Ed. Burcu Ünsal Çeküç). 4. Baskı. İstanbul: Redhouse Kidz.

Marakas çalma becerisine yönelik K29 kodlu kitapta “*Oli bir dokunacıyla kitabını tutarken, diğeriyle marakas çalabiliyor; başka bir dokunacıyla yemek yerken, bir diğeriyle çorabını giyebiliyordu.*” cümlesi; K29 kodlu kitapta Oli’nin bir dokunacıyla marakas çalarken diğeriyle dokunacıyla çorap giydiği resim yer almaktadır.

Kürek/matkap kullanma becerisine kitapların metin kısımlarında hiç yer verilmezken K36 kodlu kitapta uzay gemisi yapan Doruk’un matkap kullandığı, K39 kodlu kitapta Ozan ve Ela’nın sahilde kürekleriyle oynadıkları ve Pati’nin kürekle kum attığı resimler yer almaktadır.

Kıyafet/ayakkabı giyinme becerine yönelik K29 kodlu kitapta “*Oli bir dokunacıyla kitabını tutarken, diğeriyle marakas çalabiliyor; başka bir dokunacıyla yemek yerken, bir diğeriyle çorabını giyebiliyordu.*”, K37 kodlu kitapta “*Zeynep çizmelerini giymeye çalıştı.*”, “*Bir türlü doğru çizmeyi doğru ayağa giyemedi.*”, “*Sağ çizme teki sağ ayağa, sol çizme teki sol ayağa giyilecekti.*” ve “*Sonunda Zeynep çizmelerini giymişti.*”, K50 kodlu kitapta “*Üstünü giyin!*”, “*Ama Doruk üstünü değiştirmek istemiyordu.*”, “*Doruk, pijamalarının üstüne botlarını ve kabanını giyindi.*”, “*Sonra beresini ve atkısını taktı ve okula doğru yürümeye başladı.*”, “*‘Pijama mı giyiyorsun?’ diye sordu Doruk’un öğretmeni.*”, “*Sonra da ‘Ne giyiyorsun öyle?’*

diye sordu.” ve *“Sınıftakilerin yarısı pijama giymişti.*” cümleleri; K22 kodlu kitapta Zeynep’in çoraplarını giydiği, K29 kodlu kitapta Oli’nin bir dokunacıyla yemek yerken diğer dokunacıyla çorap giydiği, K37 kodlu kitapta Zeynep’in kırmızı çizmelerini giydiği, K50 kodlu kitapta çocukların montlarını ve ayakkabılarını çıkardıkları resimler yer almaktadır.

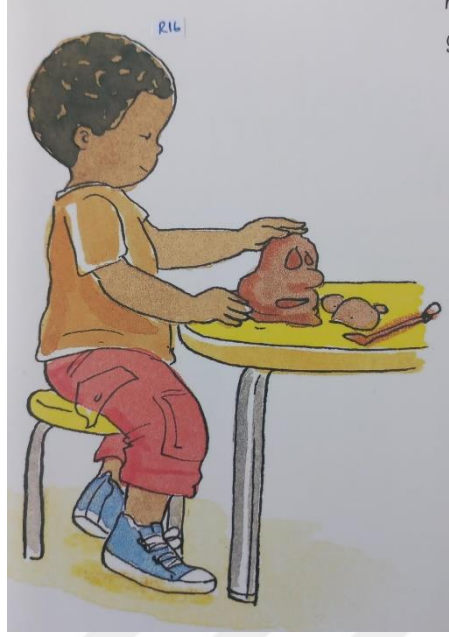
Fermuar açma/kapama becerilerine yönelik K50 kodlu kitapta *“Pijama Günü’nün tek zorluğu fermuarydı.*” cümlesi; K50 kodlu kitapta Doruk’un pijamasının fermuarını açmaya çalıştığı resim yer almaktadır.

Sayfa/kitabı çevirme becerisine yönelik K8 kodlu kitapta *“Senden daha hızlıyım, sayfayı çevirirken bana yetişmedin.*”, K51 kodlu kitapta *“Kitabı baş aşağı çevir.”*, *“Şimdi de sayfayı çevir.”*, *“Pekâlâ, şimdi kitabı tekrar çevirir misin lütfen?”* ve *“Şimdi tekrar sayfayı çevir.”* cümleleri yer alırken kitapların resim kısımlarında bu beceriye hiç yer verilmediği belirlenmiştir.

Eşya toplama becerisine yönelik K54 kodlu kitapta *“Yıldız ailesi eşyalarını topluyor.”*, *“Yasemin Hanım ve Osman Bey’in tüm eşyaları toplaması günler alıyor.”* ve *“Toplanmak zor bir iş.”* cümleleri; K54 kodlu kitapta Yıldız ailesinin evlerindeki eşyaları kolilere yerleştirdikleri resim yer almaktadır.

Saç tarama becerisine kitapların metin kısmında hiç yer verilmediği gözlenirken K57 kodlu kitapta okula hazırlanan bir öğrencinin saçlarını taradığı resim yer almaktadır.

Kile şekil verme becerisine kitapların metin kısmında hiç yer verilmediği gözlenirken K57 kodlu kitapta, Şekil 24’te görüldüğü üzere bir öğrencinin kile elleriyle şekil verdiği resme yer verilmiştir.

Şekil 24 Resimli öykü kitaplarındaki kile şekil verme becerisine yönelik resim örneği

Sabates, B. G. (2021). *Okuldaki ilk günüm*. (Çeviren: Emine Geçgil). 3. Baskı. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

Misket oynama becerisine kitapların metin kısmında hiç yer verilmediği gözlenirken K57 kodlu kitapta bahçede bir grup çocuğun misket oynadıkları resim yer almaktadır.

El yıkama becerisine yönelik K57 kodlu kitapta “Yemekten önce eller yıkanır ve sonra yemekhanede sıraya girilir.” cümlesi; K57 kodlu kitapta öğrencilerin ellerini yıkadıkları resimler yer almaktadır.

Tutma becerisine yönelik K6 kodlu kitapta “Zavallı kurbağacıklarsa kestaneleri bir türlü tutamıyordu; hepsi ellerinden kayıp yere düşüyordu.” cümlesi; K6 kodlu kitapta yarış yapan hayvanların ve Miniminilerin kestaneleri tuttukları resim yer almaktadır.

Kitabı eğme becerisinin yönelik K51 kodlu kitapta “Rica etsem kitabı sağa doğru eğer misin?”, “Biraz daha eğmeyi denesen?”, “Rica etsem kitabı sağa doğru eğer misin?” cümleleri yer almaktadır.

İnce motor beceriler bağlamında incelenen beceriler küplerle kule yapma, yap-boz tamamlama, kâğıt katlama, makas kullanma, yapıştırma, kalem tutma, kalem kullanma, çatal-kaşık tutma/kullanma, diş fırçalama, temizlik, silgi kullanma, bardak ve şemsiye kullanma, örgü örme, marakas çalma, kürek/matkap kullanma, kıyafet/ayakkabı giyme, fermuar açma/kapama,

sayfa/kitabı çevirme, eşya toplama, saç tarama, kil hamuruna şekil verme, misket oynama, el yıkama, tutma ve kitabı eğmedir. İnce motor becerilere 20 kitabın metin, 30 kitabın resim kısmında yer verildiği görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında ince motor becerilere ilişkin resimlere, cümlelerden daha fazla yer verildiği söylenebilir. Kalem kullanma, diş fırçalama, çatal kaşık tutma/kullanma ve temizlik/toz alma becerileri kitapların metin kısımlarında daha çok yer alırken; kalem kullanma, çatal kaşık tutma/kullanma, kalem tutma, makas kullanma becerileri kitapların resim kısımlarında daha çok yer almaktadır.

Motor Gelişimin Bileşenlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde motor gelişim bileşenleri olan dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm unsurlarına ilişkin becerilere ait bulgular yer almaktadır.

Dikkat ve Kuvvet

Tablo 14'te incelenen resimli öykü kitaplarında motor gelişimin bileşenlerinden olan dikkat ve kuvvet unsurlarına yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 14
Dikkat ve Kuvvet Unsurlarının Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin f	Resim f
Dikkat ile ilgili içerikler	11	21
Kuvvet ile ilgili içerikler	19	25
Sıçrama	6	9
Asılma	1	9
Sallanma	12	10
Çekme	1	1

Tablo 14'te, incelenen resimli öykü kitaplarında dikkat ve kuvvet unsurlarına yer verilme durumu ele alınmıştır. Dikkat unsuruna yönelik içeriklere 11 kitabın metin, 21 kitabın resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Kuvvet unsuruna yönelik içerikler kapsamında incelenen

sıçrama becerisine 6 kez metin, 9 kez resim kısımlarında; asılma becerisine 1 kez metin, 9 kez resim kısımlarında; sallanma becerisine 12 kez metin, 10 kez resim kısımlarında; çekme becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında çekme becerisine ilişkin cümle ve resimlerin yer alma oranının eşit olduğu görülürken; sallanma becerisine ilişkin cümlelere, resimlere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği; sıçrama ve asılma becerilerine ilişkin resimlere, cümlelere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında dikkat ve kuvvet unsurlarına yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda dikkat ve kuvvet unsurlarına yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

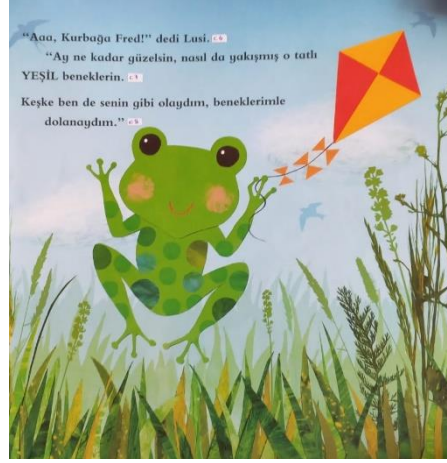
Dikkat unsuru ile ilgili içeriklere yönelik K1 kodlu kitapta “*Kaplan Yongi, Zuzu’ya gökyüzünden ufak bir bulut seçmesini söyledi ve ‘Bulutundan gözünü ayırma ve nefes al, nefesini verirken bulutuna üfle!’ dedi.*”, K10 kodlu kitapta “*Gizem, dikkat et biraz!*”, K24 kodlu kitapta “*Annesi koridorda yürümeye devam ederken güldü ve ‘Peki ama dikkatli ol,’ dedi.*”, K30 kodlu kitapta “*Tavşancık bir süre annesinin yanında zıp zıp ilerledi ama sonra gözüne tuhaf bir şey çarptı.*” ve “*Ve gördüğü şeye yakından bakmak için hoppada koşup uzaklaştı.*”, K48 kodlu kitapta “*Aynaya bakarak ölçüye dikkat edin!*” ve “*Ayşegül’ün dikkati dağılmasın diye kıpırdamıyordu.*” cümleleri yer almaktadır. Dikkat unsuru ile ilgili içeriklere yönelik K4 kodlu kitapta top oynayan hayvanların topun hareketlerini takip ettiği, çocukların uçurtmalarına dikkatle baktıkları, K9 kodlu kitapta Tontış’ın nereye gittiğini merak eden Hayal’in onun arkasından dikkatlice baktığı, K12 kodlu kitapta Fındık, ördek ve farenin gökyüzündeki baykuşa dikkatle baktıkları, K14 kodlu kitapta, Şekil 25’te görüldüğü üzere çocukların büyüteç ile bahçedeki böcekleri inceledikleri, K16 kodlu kitapta Bebe Porsuk ve Bebe Tavşanın dikkatle ormandan ses gelen yöne doğru baktıkları, sesin kaynağını arayan arkadaşların dikkatli bir şekilde ormanda gezdikleri, K57 kodlu kitapta öğrencilerin kendilerine kitap okuyan öğretmenlerini dikkatlice izlediği resimler yer almaktadır.

Şekil 25 Resimli öykü kitaplarındaki dikkat unsuruna yönelik resim örneği

Joyce, M. (2022). *Büyüdüğüm Zaman*. (Çeviren: Meltem Aydın, Ed. Elif Dinçer). 13. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Kuvvet unsuruna yönelik içerikler kapsamında incelenen sıçrama becerisine yönelik K5 kodlu kitapta “*Düşünsenize, yalnızca ayak parmaklarınızın ucundan destek alarak sıçırıyorsunuz!*”, K10 kodlu kitapta “*Gizem sıçradı sevinçle ‘Evet, evet hadi gidelim!’*”, K11 kodlu kitapta “*Dizlerim yorulmadı daha: Dizlerimde bir sürü, bir sürü sıçrama var hala.*” ve “*Sonunda dizlerinde hiç sıçrama kalmadı.*”, K15 kodlu kitapta “*Bir sıçrayışta HOOOOPPP! Çınar’daki kovuğa sığındım.*”, K25 kodlu kitapta “*Birden tam karşıda Kurbağa Fred sıçradı.*” ve “*Birden sıçradı su birikintisinin içinden havaya Koca Balık Dudu.*”, K53 kodlu kitapta “*Kanguru kayadan kayaya sıçrayarak başlamış köpekten kaçmaya.*” ve “*Tek bir sıçrayışta nehrin karşı kıyısına geçmiş.*” cümleleri yer almaktadır. Sıçrama becerisine yönelik K4 kodlu kitapta top oynayan hayvanların topa vurmak için sıçradığı, K5 kodlu kitapta bale yapan Burcu’nun sıçradığı, K11 kodlu kitapta Minik Ponki’nin trampolinde sıçradığı, K25 kodlu kitapta, Şekil 26’da görüldüğü üzere Kurbağa Fred’in sıçradığı, Koca Balık Dudu’nun gölden sıçradığı, K32 kodlu kitapta yunusların ve balinaların sıçradığı, K53 kodlu kitapta köpeğin kovaladığı kangurunun sıçradığı resimler yer almaktadır.

Şekil 26 Resimli öykü kitaplarındaki sıçrama becerisine yönelik resim örneği

King-Chai, S. (2022). *Uğur Böceği Uç Uç Lusi*. (Çeviren: Ali Berkay, Ed. Nevin Avan Özdemir). 12. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

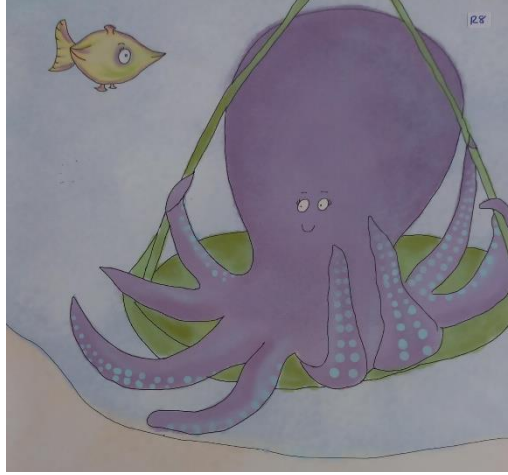
Kuvvetle ilgili hareketlerden bir diğeri olan asılma becerisine yönelik K18 kodlu kitapta “’Ayaklarımla ağaca asılmış uyuyordum ve şimdi uyandım.” cümlesi; K10 kodlu kitapta, Şekil 27’de görüldüğü üzere Gizem ile arkadaşı Lale’nin tırmanma merdivenine asıldıkları Gizem’in ağabeyinin ağacın dalına asıldığı ve Gizem’in tırmanma merdivenine asıldığı, K14 kodlu kitapta maymunun ağaca asıldığı, K35 kodlu kitapta farenin kuyruğundan ağaca asıldığı, K41 kodlu kitapta jimnastik yapan çocukların ipe asılıp barların üstüne çıktıkları, K43 kodlu kitapta küçük Porsuk’un ipe asılıp sallandığı, K57 kodlu kitapta beden eğitimi dersindeki bir öğrencinin tırmanma merdivenine asıldığı resimler yer almaktadır.

Şekil 27 Resimli öykü kitaplarındaki asılma becerisine yönelik resim örneği

Godwin, J. (2020). *Gizem'in Parlak Ayakkabıları*. (Çeviren: Ali Berkay, Ed. Ahu Ayan). 2. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Kuvvete ilişkin bir başka beceri olan sallanmaya yönelik K24 kodlu kitapta “*Salıncakta oturarak sallan Ezgi!*”, K29 kodlu kitapta “*Evde olduğundaysa parka gidip salıncakta sallanmayı istiyordu.*”, K31 kodlu kitapta “*Kikirik ve yeni arkadaşı salıncakta sallanmışlar.*”, K43 kodlu kitapta “*Küçük Porsuk zıplayarak yataktan çıktı, ipte sallanmaya başladı.*” ve “*Sallanmaktan yorulunca yastıkları üst üste koyup biraz uzandı.*”, K45 kodlu kitapta “*Baş döndüren yüksekliklere ulaştığında, bir ileri bir geri sallanmaya başladı.*”, K61 kodlu kitapta “*Tahterevalli sallandı, sallandı, sonra dengede kaldı.*” cümleleri; K14 kodlu kitapta maymunun ağaca asılıp sallandığı, K15 kodlu kitapta Çınar hareket ettikçe üzerindeki sincabın sallandığı, K29 kodlu kitapta, Şekil 28’de görüldüğü üzere Oli’nin salıncakta sallandığı, K32 kodlu kitapta maymunların ağaç dalına asılıp sallandıkları, K41 kodlu kitapta bahçede salıncakta sallanan çocukların olduğu, K50 kodlu kitapta tırmanma merdivenindeki çocukların demirlere asılarak sallandığı, Doruk’un salıncakta sallandığı resimler yer almaktadır.

Şekil 28 Resimli öykü kitaplarındaki sallanma becerisine yönelik resim örneği

Elkorek, N. (2020). *Oli*. (Ed. Filiz Özdem). 1. Baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Çekme becerisine yönelik K1 kodlu kitapta “*Kaplanın bıyıklarını çekiştirdi.*” cümlesi; K23 kodlu kitapta, Şekil 29’da görüldüğü üzere uçurtmanın ipini çeken çocukların olduğu, bir kadının kızıağın ipini çektiği ve köpeğin buluta bağladığı ipi çektiği resimler yer almaktadır.

Şekil 29 Resimli öykü kitaplarındaki çekme becerisine yönelik resim örneği

Butschkow, R. (2021). *Bu Nasıl Bir Mevsim Böyle?* (Çeviren: Aylin Gergin, Ed. Nevin Avan Özdemir). 4. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Motor gelişimin bileşenlerinden olan dikkat ve kuvvet unsurunun incelendiği bu bölümde dikkat unsuru ile ilgili alt başlık yer almamaktadır. Dikkat unsuru ile ilgili içeriklere 11 kitabın metin, 21 kitabın resim kısmında yer verilmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında dikkat unsuru ile ilgili resimlere, cümlelerden daha fazla yer verildiği söylenebilir. Kuvvet unsuruna yönelik sıçrama, asılma, sallanma ve çekme becerileri incelenmiştir. Kuvvet unsuru ile ilgili içeriklere 19 kitabın metin, 25 kitabın resim kısmında yer verilmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında kuvvet unsuruna ilişkin resimlere cümlelerden daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Kuvvet unsuruna yönelik becerilerden kitapların metin ve resim kısmında daha fazla yer alan beceri sallanmadır.

Denge

Tablo 15'te incelenen resimli öykü kitaplarında motor gelişim bileşenlerinden olan denge unsuruna yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 15

Denge Unsurunun Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin f	Resim f
Denge ile ilgili içerikler	12	58
Ayakta durma	0	57
Bisiklete binme	4	7
Tek ayak üzerinde durma	3	31
Dik oturma	1	1
Statik denge ile ilgili içerikler	6	34
Tek ayak üzerinde durma	3	31
Denge tahtası/ denge çubuğu üzerinde durma	1	1
Amuda kalkma	2	2
Bağdaş kurma	2	2
Parmak uçlarında durma/ yükselme	1	2
Tahterevalliye binme	1	1
Hareketli bir canlının üzerinde durma	1	1
Dinamik denge ile ilgili içerikler	7	12
Denge tahtası üzerinde yürüme	2	3
Yuvarlanma	4	4
Takla atma	3	7
Bir ağırlık ile yürüme	1	1

Tablo 15’te, incelenen resimli öykü kitaplarında denge unsurlarına yer verilme durumu ele alınmıştır. Denge unsurlarına yönelik içerikler kapsamında incelenen ayakta durma becerisine kitapların metin kısmında yer verilmediği, 57 kez resim kısmında bu becerinin yer aldığı belirlenmiştir. Bisiklete binme becerisine 4 kez metin, 7 kez resim kısımlarında; tek ayak üzerinde durma becerisine 3 kez metin, 31 kez resim kısımlarında; dik oturma becerisine birer kez resim ve metin kısımlarında yer verildiği görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında dik oturma becerisine yönelik cümle ve resimlerin yer alma oranının eşit olduğu görülürken; ayakta durma, bisiklete binme ve tek ayak üzerinde durma becerilerine ilişkin resimlere, cümlelere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında denge unsuru ile ilgili içeriklere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda denge unsuru ile ilgili içeriklere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Ayakta durma becerisine kitapların metin kısımlarında yer verilmediği gözlenirken K21 kodlu kitapta dondurma yiyen kertenkelelerin, su içen deniz yıldızının, oyun oynayan karıncanın, kulaklarını sallayan filin, şarkı söyleyen timsahların, aynada kendisine bakan kangurunun ayakta durdukları, K22 kodlu kitapta Zeynep’in etrafı incelerken, kilerde keyfini yerine getirecek şeyler ararken ayakta durduğu, K34 kodlu kitapta Memo’nun son kalan kurabiyeyi yemek isteyen kimse olup olmadığını sorarken evde, okulda, uzayda ayakta durduğu, K42 kodlu kitapta tavşanın bahçesindeki fideleri ezen Tonton ayıya bakarken ayakta durduğu, K47 kodlu kitapta, Şekil 30’da görüldüğü üzere Sophie ile annesinin dolaptan yoga matını alırken ve arabanın yanında dururken ayakta durdukları, K62 kodlu kitapta hayvanların bisikletten düşen kaplumbağanın yanında, servise binerken sırada beklerken, hayvanların sirkte etrafı izlerken ayakta durdukları resimler yer almaktadır.

Şekil 30 Resimli öykü kitaplarındaki ayakta durma becerisine yönelik resim örneği

Cotton, F. (2021). *Yoga Zamanı!* (Çeviren: Berrak İdman, Ed. Göyçen Gülce Karagöz). 3. Baskı. İstanbul: abm Çocuk ve İlk Gençlik Yayınları.

Bisiklete binme becerisine yönelik K25 kodlu kitapta “*Bu manzarayı hayranlıkla seyrederken Küçük Lusi, çıktı karşısına bisikletiyle tur atan Tırtıl Trudi.*”, K40 kodlu kitapta “*Yollarda, patikalarda pedal çevirmek, yüzünü rüzgâra vermek, ne büyük mutluluktu!*”, K41 kodlu kitapta “*Bu yüzden bisikletleriyle istedikleri alıştırmaları yapabiliyorlardı.*”, K62 kodlu kitapta “*Kaplumbağa bisikletine binmiş lunaparka gidiyordu.*” cümleleri; K23 kodlu kitapta Defne’nin köpeği ile birlikte, dağcının dağda ve bir kadının kardan temizlenen yolda bisiklete bindiği, K25 kodlu kitapta Tırtıl Trudi’nin bisiklete bindiği, K40 kodlu kitapta Kurt’un motosiklet sürdüğü, K50 kodlu kitapta Doruk’un üç tekerlekli bisiklete bindiği, K54 kodlu kitapta çocukların sokakta bisiklet sürdükleri, K62 kodlu kitapta, Şekil 31’de görüldüğü üzere kaplumbağanın bisiklet sürdüğü resimler yer almaktadır.

Şekil 31 Resimli öykü kitaplarındaki bisiklete binme becerisine yönelik resim örneği

Nap. (2019). *Çocuklar için Bilim – Durmak İstiyorum!* (Çeviren: Mine Özyurt Kılıç, Ed. Aslı Zülal). 1. Baskı. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

Tek ayak üzerinde durma becerisine yönelik K5 kodlu kitapta “*Burcu, tütüsü ve bale ayakkabılarıyla tek ayak üzerinde dönmeye bayılıyor.*”, K48 kodlu kitapta “*Tutunma çubuğunun yanında tek ayağının üstünde durma hareketini başarıyla yapıyordu.*”, K56 kodlu kitapta “*Pimpom hemen pencereye koştu: ‘Merhaba güneş’ dedi ama yoga öğretmeni televizyonda tek ayağının üstünde duruyordu.*”, “*Ön patilerini yana doğru açınca: ‘Kuşa benzedim şimdi tek patimin üstüne çıkıp uçacağım galiba.*” ve “*Evet yapıyorum tek patimin üstündeyim’ diyordu ki dengesini kaybedip yere düştü.*” cümleleri; K3 kodlu kitapta bale hareketleri çalışan öğrencilerin ve dansçıların tek ayak üzerinde durdukları, K11 kodlu kitapta Minik Tonki’nin sıçrarken, kuyruğunu sallarken ve banyodan sonra dans ederken tek ayak üzerinde durduğu, K31 kodlu kitapta Pofuduk’un uzun canavara sarılırken, Çizgili’nin Pofuduk kendisine sarılırken, Kikirik’in yeni arkadaşıyla oynarken ve canavarlar oynarken Çizgili’nin tek ayak üzerinde durduğu, K41 kodlu kitapta, Şekil 32’de görüldüğü üzere dans eden ve yoga yapan çocukların tek ayak üzerinde durdukları ve denge tahtası üzerinde tek ayak üstünde duran bir öğrencinin olduğu, K47 kodlu kitapta Emily’nin tek ayak üzerinde ağaç gibi durduğu, K62 kodlu kitapta gösteri yapan palyaçonun tek ayak üzerinde durduğu resimler yer almaktadır.

Şekil 32 Resimli öykü kitaplarındaki tek ayak üzerinde durma becerisine yönelik resim örneği

Ladwig, S. (2020). *Spor Yapıyoruz*. (Çeviren: Mustafa Tüzel, Ed. Nevin Avan Özdemir). 6. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Dik oturma becerisi ile ilgili K47 kodlu kitapta “*George dik oturabilir.*” cümlesi; K47 kodlu kitapta, Şekil 33’te görüldüğü üzere küçük yaştaki bebeklerden bazıları yatarken bazılarının dik oturabildiği resim yer almaktadır.

Şekil 33 Resimli öykü kitaplarındaki dik oturma becerisine yönelik resim örneği

Cotton, F. (2021). *Yoga Zamanı!* (Çeviren: Berrak İdman, Ed. Göyçen Gülce Karagöz). 3. Baskı. İstanbul: abm Çocuk ve İlk Gençlik Yayınları.

Statik denge unsuruna yönelik içerikler kapsamında incelenen tek ayak üzerinde durma becerisine 3 kez metin, 31 kez resim kısımlarında; denge tahtası/denge çubuğu üzerinde durma becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında; amuda kalkma becerisine ikişer kez metin ve resim kısımlarında; bağdaş kurma becerisine ikişer kez metin ve resim kısımlarında; parmak uçlarında yükselme becerisine 1 kez metin, 2 kez resim kısımlarında; tahterevalliye binme becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında; hareketli bir canlının üzerinde durma becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Statik denge unsuru ile ilgili içeriklere 6 kitabın metin, 34 kitabın resim kısmında yer verildiği görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında denge tahtası/ denge çubuğu üzerinde durma, amuda kalkma, bağdaş kurma, tahterevalliye binme ve hareketli bir canlının üzerinde durma becerilerine ilişkin cümle ve resimlere yer verilme oranının eşit olduğu görülürken; tek ayak üzerinde durma ve parmak uçlarında durma/ yükselme becerilerine ilişkin resimlere, cümlelere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında statik denge unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda statik denge unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Tek ayak üzerinde durma becerisine yönelik K5 kodlu kitapta “*Burcu, tütüsü ve bale ayakkabılarıyla tek ayak üzerinde dönmeye bayılıyor.*”, K48 kodlu kitapta “*Tutunma*

çubuğunun yanında tek ayağının üstünde durma hareketini başarıyla yapıyordu.”, K56 kodlu kitapta “Pimpom hemen pencereye koştu: ‘Merhaba güneş’ dedi ama yoga öğretmeni televizyonda tek ayağının üstünde duruyordu.”, “Ön patilerini yana doğru açınca: ‘Kuşa benzedim şimdi tek patimin üstüne çıkıp uçacağım galiba.’” ve “Evet yapıyorum tek patimin üstündeyim’ diyordu ki dengesini kaybedip yere düştü.” cümleleri; K14 kodlu kitapta gösteri yapan çocuğun ve bale yapan çocukların tek ayak üzerinde durduğu, K23 kodlu kitapta su birikintisinde oynayan çocuğun tek ayak üzerinde durduğu, K32 kodlu kitapta tek ayak üzerinde duran flamingoların olduğu, K39 kodlu kitapta, Şekil 34’de görüldüğü üzere Ela’nın dans ederken ve Ozan’ın temizlik yaparken tek ayak üzerinde durdukları, K40 kodlu kitapta Kurt’u bağlayan Kızılderililerin tek ayak üzerinde durdukları, K48 kodlu kitapta Ayşegül ve arkadaşlarının bale hareketlerine çalışırken tek ayak üzerinde durdukları resimler yer almaktadır.

Şekil 34 Resimli öykü kitaplarındaki tek ayak üzerinde durma becerisine yönelik resim örneği

Barnard, L. (2021). *Ben Yapmadım!* (Çeviren: Meltem Aydın, Ed. Elif Dinçer). 8. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Denge tahtası ya da denge çubuğu üzerinde durma becerisine yönelik K41 kodlu kitapta “Denge aletinin üstünde dengelerini sağlıyor ya da bir atlama beygirinin üstünden atlıyorlar.” ve “Sıranın üstünde denge hareketi yapmak istememişti.” cümleleri; K41 kodlu kitapta, Şekil 35’te görüldüğü üzere denge tahtası üzerinde tek ayak üzerinde duran bir öğrencinin olduğu resim yer almaktadır.

Şekil 35 Resimli öykü kitaplarındaki denge tahtası üzerinde durma becerisine yönelik resim örneği

Ladwig, S. (2020). *Spor Yapıyoruz*. (Çeviren: Mustafa Tüzel, Ed. Nevin Avan Özdemir). 6. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Amuda kalkma becerisine yönelik K8 kodlu kitapta “*Sadece amuda kalkmış oldum.*”, K41 kodlu kitapta “*Bazıları da amuda kalkıyor ve yerde çember çiziyorlar.*” cümleleri; K4 kodlu kitapta tavşanın amuda kalktığı, K41 kodlu kitapta amuda kalkan çocukların olduğu resimler yer almaktadır.

Bağdaş kurma becerisine yönelik K1 kodlu kitapta “*Günlerden bir gün Zuzu okuldan eve dönerken çimenlerin üzerinde bağdaş kurup oturmuş, gözleri kapalı bir kaplan gördü*”, K56 kodlu kitapta “*Yoga öğretmeni: ‘Yerde bağdaş kurup derin nefesler alıp vererek bacağımızı havaya kaldırıyoruz.’ dedi.*” cümlesi ile K1 kodlu kitapta Kaplan Yongi’nin ve Zuzu ile arkadaşlarının bağdaş kurmuş halde oturduğu, K56 kodlu kitapta, Şekil 36’da görüldüğü üzere yoga öğretmenin bağdaş kurarak oturduğu resimler yer almaktadır.

Şekil 36 Resimli öykü kitaplarındaki bağdaş kurma becerisine yönelik resim örneği

Yılmaz, M. (2018). *Pimpom Yoga Yapıyor*. (Ed. Cihan Bahadır Gürelik). 1. Baskı. Ankara: Yağmur Çocuk.

Parmak uçlarında durma/yükselme becerisine yönelik K48 kodlu kitapta “*Sen dizlerini esnekçe bükemeyen, parmak uçlarında yükselemeyen balerin görsen ne derdin?*” ve “*Bale öğretmeni ‘Arkadaşlarına parmak uçlarında nasıl durulacağını sen gösterir misin Ayşegül?’ dedi, Ayşegül de hemen seve seve yaptı.*” cümleleri; K23 kodlu kitapta Defne’nin heykel tavşana parmak uçlarında yükselerek havuç uzattığı, K48 kodlu kitapta, Şekil 37’de görüldüğü üzere Ayşegül ve arkadaşlarının bale yaparken parmak uçlarında durdukları, K58 kodlu kitapta Küçük Prens’in parmak uçlarında yükseldiği resimler yer almaktadır.

Şekil 37 Resimli öykü kitaplarındaki parmak uçlarında durma/ yükselme becerisine yönelik resim örneği

Delahaye, G., & Marlier, M. (2022). *Ayşegül – Bale Yapıyor*. (Çeviren: Füsün Önen, Ed. Korkut Erdur). 12. Baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Tahterevalliye binme becerisine yönelik K61 kodlu kitapta “İki arkadaş için en eğlencelisi, tahterevalliye binmekti.”, “Tahterevallinin bir tarafına köpek, öbür tarafına da kedi oturdu.”, “Tahterevallinin bir tarafına köpek ile fare, öbür tarafına da kedi ile tavşan oturdu.” cümleleri; K61 kodlu kitapta, Şekil 38’de görüldüğü üzere köpeğin, kedinin ve kendilerine katılan fare, tavşan ve ikiz kardeş ayıların tahterevalliye bindikleri resimler yer almaktadır.

Şekil 38 Resimli öykü kitaplarındaki tahterevalliye binme becerisine yönelik resim örneği

Seo, B. (2019). *Çocuklar için Bilim – Bir Aşağı Bir Yukarı*. (Çeviren: Mine Özyurt Kılıç, Ed. Pınar Küçükyıldırım). 1. Baskı. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

Hareketli canlının üzerinde dengede durma becerisine yönelik K41 kodlu kitapta “*Başak en çok koşan atın üstünde jimnastik hareketleri yapmayı çok seviyordu.*” cümlesi ile K41 kodlu kitapta, Şekil 39’da görüldüğü üzere hareket halindeki atın üzerinde dengede kalmaya çalışan Başak’ın resmi yer almaktadır.

Şekil 39 Resimli öykü kitaplarındaki hareketli canlının üzerinde dengede durma becerisine yönelik resim örneği

Ladwig, S. (2020). *Spor Yapıyoruz*. (Çeviren: Mustafa Tüzel, Ed. Nevin Avan Özdemir). 6. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Dinamik denge unsuruna yönelik içerikler kapsamında incelenen denge tahtası üzerinde yürüme becerisine 2 kez metin, 3 kez resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Yuvarlanma becerisine dörder kez metin ve resim kısımlarında; takla atma becerisine 3 kez metin, 7 kez resim kısımlarında; bir ağırlık ile yürüme becerisine birer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında yuvarlanma ve bir ağırlık ile yürüme becerilerine ilişkin cümle ve resimlerin yer alma oranının eşit olduğu; denge tahtası üzerinde yürüme ve takla atma becerilerine ilişkin resimlere, cümlelere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında dinamik denge unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda dinamik denge unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Denge tahtası üzerinde yürüme becerisine yönelik K6 kodlu kitapta *“Bu sarmaşığın üzerinde, dengenizi kaybetmeden ilerleyerek nilüferlerle kaplı gölü geçmeniz gerekiyor.”*, K41 kodlu kitapta *“Çocuklar sıraların üstünden koşuyor, iplere tutunup sallanıyor ve barların üstüne çıkıyorlar.”*, *“Amber, ‘Anne bak dengemi koruyabiliyorum’ dedi ve kollarını iki yana açarak bir sıranın üstünde yürüdü.”* cümleleri; K6 kodlu kitapta, Şekil 40’ta görüldüğü üzere ağaçlar arasına gerilen ip üzerinde yürümeye çalışan Miniminiler’in olduğu, K7 kodlu kitapta iki ağaç evin arasındaki ip üzerinde yürüyen kedinin olduğu, K41 kodlu kitapta çocukların bahçede denge tahtası üzerinde yürüdükleri resimler yer almaktadır.

Şekil 40 Resimli öykü kitaplarındaki denge tahtası üzerinde yürüme becerisine yönelik resim örneği

Cabrera, A. (2019). *Spor Yap Sağlıklı Yaşa!* (Çeviren: Simge Konu Ünsal, Ed. Nur Savaşçı). 2. Baskı. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

Yuvarlanma becerisine yönelik K11 kodlu kitapta “Yuvarlanmak istiyor takla ata ata.”, K27 kodlu kitapta “Havi, bezelye taneleri gibi yuvarlanamaz, onlar gibi zıp zıp zıplayamaz.”, K30 kodlu kitapta “Kirpi yerde yuvarlanmaya başladı.”, K56 kodlu kitapta “Pimpom ön patilerinin üstünde duramayıp yuvarlanarak takla attı.” cümleleri; K4 kodlu kitapta akrobatlık yapan hayvanlardan birinin yuvarlandığı, K11 kodlu kitapta Minik Ponki’nin yuvarlandığı, K27 kodlu kitapta bezelyelerin yuvarlandığı, K30 kodlu kitapta kirpinin yuvarlandığı resimler yer almaktadır.

Takla atma becerisine yönelik K11 kodlu kitapta “Yuvarlanmak istiyor takla ata ata.” ve “Ama sonunda içinde hiç takla isteği kalmadı.”, K41 kodlu kitapta “Pınar en çok küçük trambolini ve üzerinde takla atabildiği kalın minderleri seviyor.”, K56 kodlu kitapta “Pimpom ön patilerinin üstünde duramayıp yuvarlanarak takla attı.” cümleleri; K4 kodlu kitapta akrobatlık yapan hayvanlardan birinin takla attığı, K5 kodlu kitapta Can’ın dans ederken takla attığı, K11 kodlu kitapta, Şekil 41’de görüldüğü üzere Minik Ponki’nin takla attığı, K26 kodlu kitapta rakunun takla attığı, K33 kodlu kitapta bir koyunun ziyafet esnasında takla attığı, K41 kodlu kitapta jimnastik dersindeki çocukların takla attıkları, K50 kodlu kitapta Doruk’un takla attığı resimler yer almaktadır.

Şekil 41 Resimli öykü kitaplarındaki takla atma becerisine yönelik resim örneği

Hunter, J. N. (2022). *Kuyruğum yorulmadı Daha!* (Çeviren: Ali Berktaş, Ed. Ahu Ayan). 3. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Bir ağırlık ile yürüme becerisine örnek olarak K1 kodlu kitapta “*Beraber müziğin ritmiyle hareket ettiler; ellerini, kollarını, bacaklarını salladılar; çamaşır makinesi olup kollarını sağa sola döndürdüler; bütün sıkıntılarını yıkayıp attılar; goril oldular; elleriyle göğüslerine vururken ‘Aaaaaaaaaaaaa!’ diye sesler çıkardılar; kafalarına kitap koyup yürüdüler.*” cümlesi ile K1 kodlu kitapta, Şekil 42’de görüldüğü üzere Zuzu ve arkadaşlarının kafalarının üzerinde kitaplarla yürüdüğü resmi yer almaktadır.

Şekil 42 Resimli öykü kitaplarındaki bir ağırlık ile yürüme becerisine yönelik resim örneği

Arsoy, G. K. (2019). *Zuzu ile Kaplan Yongi*. (Ed. Filiz Özdem). 3. Baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru ile içerikler statik ve dinamik denge başlıkları altında incelenmiştir. Denge ile ilgili hareketler kapsamında ayakta durma, bisiklete binme, tek ayak üzerinde durma ve dik oturma becerileri; statik denge ile ilgili hareketler kapsamında tek ayak üzerinde durma, denge tahtası/denge çubuğu üzerinde durma, amuda kalkma, bağdaş kurma, parmak uçlarında durma/yükselme, tahterevalliye binme ve hareketli bir canlının üzerinde durma becerileri; dinamik denge ile ilgili hareketler kapsamında denge tahtası üzerinde yürüme, yuvarlanma, takla atma ve bir ağırlık ile yürüme becerileri incelenmiştir. Denge ile ilgili hareketler kapsamında kitapların metin kısmında bisiklet sürme becerisine daha fazla yer verildiği görülürken, ayakta durma ve tek ayak üzerinde durma becerilerine kitapların resim kısmında daha fazla yer verilmiştir. Statik denge kapsamında incelenen becerilerden tek ayak üzerinde durma becerisine kitapların metin ve resim kısımlarında daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Statik denge ile ilgili hareketlere 6 kitabın metin, 34 kitabın resim kısmında yer verilmiştir. Dinamik denge bağlamında incelenen becerilerden yuvarlanma becerisine kitapların metin kısmında daha fazla yer verildiği, takla atma becerisine kitapların resim kısmında daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Dinamik denge ile ilgili hareketlere 7 kitabın metin kısmında, 12 kitabın resim kısmında yer verilmiştir. Genel olarak bakıldığında ise denge ile ilgili hareketlere 12 kitabın metin, 58 kitabın resim kısmında yer verilmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında denge unsuruna yönelik resimlere, cümlelerden daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Dinamik denge hareketlerine daha fazla kitabın metin kısmında yer verildiği görülürken, statik denge hareketlerine daha fazla kitabın resim kısmında yer verilmiştir.

Hız

Tablo 16’da, incelenen resimli öykü kitaplarında motor gelişimin bileşenlerinden olan hız/tepki hızı unsuruna yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 16

Hız/Tepki Hızı Unsurunun Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin f	Resim f
Yarışmada düdük sesiyle harekete geçme	2	2
Hız/tepki hızı unsuru ile ilgili içerikler	11	3

Tablo 16’da, incelenen resimli öykü kitaplarında hız/tepki hızı unsurlarına yönelik içeriklere yer verilme durumu ele alınmıştır. Yarışmada düdük sesiyle hareket etme becerisine ikişer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Hız/tepki hızı unsurlarına 11 kitabın metin, 3 kitabın resim kısmında yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında yarışmada düdük sesi ile harekete geçme becerilerine ilişkin cümle ve resimlere yer verilme oranının eşit olduğu görülmüştür.

İncelenen resimli öykü kitaplarında hız/tepki hızı unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda hız/tepki hızı unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Yarışmada düdük sesiyle hareket etme becerisine yönelik K6 kodlu kitapta “*Haydi bakalım, yarış başlasın!*”, K52 kodlu kitapta “*Üç, iki, bir ve BAŞLA!*” cümleleri; K12 kodlu kitapta hayvanların bir işaret ile yarışa başladıkları, K52 kodlu kitapta, Şekil 43’te görüldüğü üzere hayvanların işaretleriyle tavşan ile kaplumbağanın yarışa başladıkları resimler yer almaktadır.

Şekil 43 Resimli öykü kitaplarındaki yarışmada işaretlerle harekete geçme becerisine yönelik resim örneği

Donaldson, J. (2018). *Tavşan ve Kaplumbağa*. (Çeviren: Derin Erkan, Ed. Zeynep Kopuzlu Taşdemir). 1. Baskı. Ankara: 1001 Çiçek Kitaplar.

Hız/tepki hızı unsuruna yönelik K6 kodlu kitapta “*Miniminiler; ormanın en çevik veya en hızlı canlıları sayılmazdı ama oyuncu ve hareketli bir yapıları vardı ve onlar da yarışa katılmak istiyordu.*”, “*Hız, çeviklik ve yaratıcılıktan faydalanabilirsiniz.*” ve “*En hızlı takım kazanır.*”, K13 kodlu kitapta “*Küçük Penguen içlerinde en hızlı olandı.*”, K18 kodlu kitapta “*Arka ayaklarımın üzerine basıp kendimi hızla yukarı itiyorum.*”, K21 kodlu kitapta “*Daha uzun*

adım atan karıncalar, hızla hareket edebilir.”, K39 kodlu kitapta “Ela, o sırada bahçe çitlerini boyayan babasının yanından hızla geçmiş, VINNN!”, K59 kodlu kitapta “*’Buradan bu kadar hızlı ayrılırlarsa tutuklama emri zamanında gelmeyecek ve kaçacaklar,’ dedi kendi kendine.”*, “*Hep birlikte, filin onları götürebildiği kadar hızlıca kaçtılar.”* cümleleri; K51 kodlu kitapta tavşanın hızlı bir şekilde kayak yaptığı resim yer almaktadır.

Motor gelişimin bileşenlerinden hız unsuru ile içerikler bağlamında yarışmada düdük sesiyle harekete geçme bileşeni incelenmiştir. Hız unsuru ile içeriklerin 11 kitabın metin, 3 kitabın resim kısmında yer aldığı belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında hız unsuruna yönelik cümlelere, resimlerden daha fazla yer verildiği söylenebilir. Yarışmada düdük sesi ile harekete geçme ile ilgili içeriklere kitapların metin ve resim kısmında ikişer kez yer verilmiştir.

Esneklik

Tablo 17’de, incelenen resimli öykü kitaplarında motor gelişimin bileşenlerinden olan esneklik unsuruna yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 17
Esneklik Unsurunun Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin f	Resim f
Eğilme	6	22
Ayakkabı bağlama	1	3
Sandalyeye oturma	1	32
Ayak parmağı ile buruna dokunma	1	1
Yoga hareketleri	3	4
Esneklik unsuru ile ilgili içerikler	11	43

Tablo 17’de, incelenen resimli öykü kitaplarında esneklik unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumu ele alınmıştır. Esneklik unsuruna yönelik içerikler kapsamında değerlendirilen eğilme becerisine 6 kitabın metin, 22 kitabın resim kısmında; ayakkabı bağlama becerisine 1 kez metin, 3 kez resim kısımlarında; sandalyeye oturma becerisine 1 kez metin, 32 kez resim kısımlarında; ayak parmağı ile buruna dokunma becerisine birer kez metin ve resim

kısımlarında; yoga hareketleri becerilerine 3 kez metin, 4 kez resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında ayak parmağı ile buruna dokunma becerisine ilişkin cümle ve resimlere yer verilme oranının eşit olduğu; eğilme, ayakkabı bağlama, sandalyeye oturma ve yoga hareketlerine ilişkin resimlere, cümlelere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında esneklik unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda esneklik unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Esneme unsuru ile ilgili K3 kodlu kitapta *“Balerinler önce barda esneme egzersizleri yaptılar.”*, K47 kodlu kitapta *“KOCAMAN esneme oyunları oynuyorlar, Prakash, ‘Bir daha!’ dedikçe.”* ve *“Esneriz, nefes alıp verirsiniz ve de çok eğlenirsiniz.”*, K48 kodlu kitapta *“Ayşegül’ün annesinin dediği gibi, ‘dans etmeyi öğrenmeden önce küçük parmağının ucuna kadar esnek olmaya çalışmalı.’”, “Sen dizlerini esnekçe bükemeyen, parmak uçlarında yükselemeyen balerin görsen ne derdin?”* ve *“Balerinler kedi gibi esnek, tüy gibi hafif, sincap gibi çevik, kuğu gibi zarif olur.”*, K56 kodlu kitapta *“Yoga, insanlara doğru nefes almayı ve bu hareketleri ile bedenlerini esnetmeyi öğretiyor.”*, *“Bu bizim mutlu, kuvvetli ve sağlıklı olmamızı sağlar.” dedi ve birlikte esneme hareketleri yapmaya başladılar.* cümleleri; K47 kodlu kitapta Şekil 44’te görüldüğü üzere Prakash ile büyükannesinin yerde esneme hareketleri yaptığı, K48 kodlu kitapta bale kursuna giden öğrencilerin esneme hareketli yaptığı, K50 kodlu kitapta Doruk’un esneme hareketi yaptığı, K57 kodlu kitapta yeni uyanan bir çocuğun esneme hareketleri yaptığı resimler yer almaktadır.

Şekil 44 Resimli öykü kitaplarındaki esneme becerisine yönelik resim örneği

Cotton, F. (2021). *Yoga Zamanı!* (Çeviren: Berrak İdman, Ed. Göyçen Gülce Karagöz). 3. Baskı. İstanbul: abm Çocuk ve İlk Gençlik Yayınları.

Eğilme becerisine yönelik K10 kodlu kitapta “*Mehmet eğildi eğilebildiği kadar*”, K18 kodlu kitapta “*İyice eğilerek baktı ve yerdeki küçük hayvana, ‘Ooo senin ne kadar çok ayağın var öyle!’ dedi.*”, K30 kodlu kitapta “*Tavşancık çömeldi ve dikenli şeyi kokladı.*”, K47 kodlu kitapta “*Aşağı doğru eğilip бүкүлүйүрлөр.*”, K62 kodlu kitapta “*Kaplumbağa ve arkadaşları birden savrulup geriye eğildiler.*” cümleleri; K1 kodlu kitapta Zuzu’nun eğildiği, K5 kodlu kitapta müzik eşliğinde spor yapan kadınların yana doğru eğildikleri, K11 kodlu kitapta Minik Ponki’nin dans ederken eğildiği, K26 kodlu kitapta hayvanların eğilerek baktığı, bir tırtılı inceleyen rakunun eğildiği, K42 kodlu kitapta, Şekil 45’te görüldüğü üzere Tonton ayının balık tutmak için göle doğru eğildiği, K46 kodlu kitapta çocuğun odun toplamak için eğildiği, K48 kodlu kitapta Ayşegül’ün bale hareketleri yaparken eğildiği, öğrencilerin aynalı barlardan tutunarak eğilerek bale hareketleri yaptığı resimler yer almaktadır.

Şekil 45 Resimli öykü kitaplarındaki eğilme becerisine yönelik resim örneği

Çakman, K. A. (2020). *Ayı ve Arılar*. (Ed. Alkım Özalp). 10. Baskı. İstanbul: Kırmızı Kedi Yayınevi.

Ayakkabı bağlama becerisine yönelik K37 kodlu kitapta Zeynep’in çizmelerini giyindiği, K46 kodlu kitapta bir çocuğun patenlerinin bağcıklarını bağladığı, K50 kodlu kitapta, Şekil 46’da görüldüğü üzere yerde oturan bir çocuğun bağcıklarını bağladığı resimler yer almaktadır.

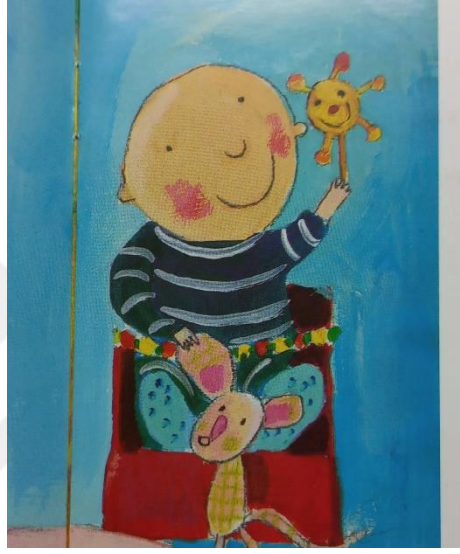

Şekil 46 Resimli öykü kitaplarındaki ayakkabı bağlama becerisine yönelik resim örneği

Snyder, C. (2022). *Pijama Günü!* (Çeviren: Meltem Aydın, Ed. Nevin Avan Özdemir). 3. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Sandalyeye oturma becerisine yönelik K60 kodlu kitapta “*Bir gün okuldan sonra tekerlekli sandalyemde oturmuş, mahallede basketbol oynayan çocukları izlerken aklıma harika bir fikir geldi.*” cümlesi; K3 kodlu kitapta sahnenin hazırlanmasını izleyen görevlilerin sandalyede

oturdukları, K7 kodlu kitapta annesi ile konuşurken boyama yapan Çakıl'ın sandalyede oturduğu, K9 kodlu kitapta Tontiş ve arkadaşlarının piknik yaparken sandalyede oturdukları, K37 kodlu kitapta, Şekil 47'de görüldüğü üzere Zeynep'in kardeşinin mama sandalyesinde oturduğu, çizmelerini giymeye çalışan Zeynep'in sandalyede oturduğu, K38 kodlu kitapta tavşanların evlerinde sandalyede oturdukları, K50 kodlu kitapta Doruk'un sandalyede oturarak kedisini beslediği resimler yer almaktadır.

Şekil 47 Resimli öykü kitaplarındaki sandalyeye oturma becerisine yönelik resim örneği

Chessa, F. (2021). *Zeynep'in Kırmızı Çizmeleri*. (Çeviren: Sevgi Atlıhan, Ed. Nevin Avan Özdemir). 13. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Ayak parmağı ile buruna dokunma becerisine yönelik K47 kodlu kitapta “*Bayılır burnuna dokunmaya.*” ve “*Ama el parmaklarıyla değil, ayak parmaklarının ucuyla!*” cümleleri; K47 kodlu kitapta yerde uzanan bebeğin ayak parmakları ile burnuna dokunduğu resim yer almaktadır.

Yoga hareketlerine yönelik K41 kodlu kitapta “*Nihan, arkadaşı Dilek’le birlikte çocuk yogasına gidiyor.*”, K47 kodlu kitapta “*Yoga yapan bebekleriz biz.*”, “*Maya harika bir köprü kurdu.*”, “*Rex aşağı bakan köpek duruşunda.*”, “*Tom ile Sam fare duruşunda.*” “*Annesi, ‘Yoga zamanı!’ dedi.*”, “*Ama bazen yoga yapmak zordur, biri sırtına biniyorsa!*” ve “*Evet, tepeden tırnağa yoga yapan bebekleriz biz.*”, K56 kodlu kitapta “*Ama sağlıklı yaşamamız için yoga ya da jimnastik hareketleri yaparak bedenimizi çalıştırmalıyız Pimpom.*” cümleleri; K41 kodlu kitapta

çocukların matların üzerinde yoga yaptıkları, K47 kodlu kitapta, Şekil 48’de görüldüğü üzere bebeklerin yoga matında hareketler yaptıkları, Maya’nın köprü kurduğu, Rex’in aşağı bakan köpek duruşu yaptığı, Sophie ve annesinin yoga yaptıkları, Tom ile Sam’ın fare duruşu yaptıkları, Winnie’nin kelebek hareketi yaptığı ve Emily’nin ağaç gibi durduğu, K50 kodlu kitapta Doruk’un aşağı bakan köpek duruşu yaptığı, K56 kodlu kitapta Pimpom’un televizyonda yoga hareketleri yapan öğretmenleri izleyerek taklit etmeye çalıştığı resimler yer almaktadır.

Şekil 48 Resimli öykü kitaplarındaki yoga hareketleri becerisine yönelik resim örneği

Cotton, F. (2021). *Yoga Zamanı!* (Çeviren: Berrak İdiman, Ed. Göyçen Gülce Karagöz). 3. Baskı. İstanbul: abm Çocuk ve İlk Gençlik Yayınları.

Esneklik unsuru ile ilgili içerikler kapsamında eğilme, ayakkabı bağlama, sandalyeye oturma, ayak parmağı ile buruna dokunma ve yoga hareketleri becerileri incelenmiştir. Esneklik unsuruna yönelik içeriklere 11 kitabın metin, 43 kitabın resim kısmında yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında esneklik unsuruna yönelik resimlere, cümlelerden daha fazla yer verildiği söylenebilir. Eğilme becerisine kitapların metin kısmında daha fazla yer verilirken, sandalyeye oturma becerisine kitapların resim kısmında daha fazla yer verilmiştir.

Eşgüdüm

Tablo 18’de, incelenen resimli öykü kitaplarında motor gelişimin bileşenlerinden olan eşgüdüm unsuruna yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 18

Eşgüdüm Unsurunun Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin f	Resim f
Topa ayakla vurma	1	4
Top yakalama	1	3
Top sürme	2	2
Eşgüdüm unsuru ile ilgili içerikler	4	7

Tablo 18’de, incelenen resimli öykü kitaplarında eşgüdüm unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumu ele alınmıştır. Topa ayakla vurma becerisine 1 kez metin, 4 kez resim kısımlarında; top yakalama becerisine 1 kez metin, 3 kez resim kısımlarında; top sürme becerisine ikişer kez metin ve resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında top sürme becerisine ilişkin cümle ve resimlere yer verilme oranının eşit olduğu; topa ayakla vurma ve top yakalama becerilerine ilişkin resimlere, cümlelere göre kitaplarda daha fazla yer verildiği görülmüştür.

İncelenen resimli öykü kitaplarında eşgüdüm unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda eşgüdüm unsuruna yönelik içeriklere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Topa ayakla vurma becerisine yönelik K18 kodlu kitapta “*Koşa koşa gidip topa vurdu.*” ve “*Topa vurmastıyla ‘Aaah’ diye bağırp ağlamaya başlaması bir oldu.*” cümleleri; K10 kodlu kitapta, Şekil 49’da görüldüğü üzere Gizem’in yeni ayakkabıları ile topa ayakla vurduğu ve bahçede top oynayan bir çocuğun bulunduğu, K18 kodlu kitapta kirpinin topu ayağıyla vurarak zürafaya attığı, K41 kodlu kitapta futbol antrenmanı yapan çocukların topa ayaklarıyla vurdukları, K46 kodlu kitapta parkta futbol oynayan çocukların olduğu resimler yer almaktadır.

Şekil 49 Resimli öykü kitaplarındaki topa ayakla vurma becerisine yönelik resim örneği

Godwin, J. (2020). *Gizem'in Parlak Ayakkabıları*. (Çeviren: Ali Berktaş, Ed. Ahan Ayan). 2. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Top yakalama becerisine yönelik K56 kodlu kitapta “*Mesela top yakalayışı hareketi.*” cümlesi ile K10 kodlu kitapta iki çocuğun birbirine top atıp yakalamaya çalıştıkları, K12 kodlu kitapta, Şekil 50’de görüldüğü üzere köpeğin arkadaşları tenis oynarken tenis topunu yakalamaya çalıştığı, K56 kodlu kitapta Pimpon’un top yakalamaya çalıştığı resimler yer almaktadır.

Şekil 50 Resimli öykü kitaplarındaki top yakalama becerisine yönelik resim örneği

Mowat, C. (2022). *Fındık Kimselere Benzemeyen Köpek*. (Çeviren: Ülker Yıldırımcan, Ed. Nevin Avan Özdemir). 3. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Top sürme becerisine yönelik K44 kodlu kitapta “Sağ turnike, sol turnike, üçlük atışlar, top sürme...”, K60 kodlu kitapta “Mahalledeki çocukları oynarken izlediğimden, oyunun kurallarını zaten biliyordum ama daha önce hiç top sürmemiştim, potaya top bile atmamıştım.”, “Önce bir elimle, sonra diğeriyle top sürmeye çalıştım.” ve “Sonra babam top sürerken aralarından geçmem için birkaç koni yerleştirdi.” cümleleri; K41 kodlu kitapta futbol antrenmanı yapan çocukların top sürdükleri, K44 kodlu kitapta, Şekil 51’de görüldüğü üzere basketbol seçmeleri için çalışan Bora’nın top sürdüğü, Bora’nın bir arkadaşına top sürmeyi öğrettiği resimler yer almaktadır.

Şekil 51 Resimli öykü kitaplarındaki top sürme becerisine yönelik resim örneği

Emel, E. (2020). *Potanın Yıldızı Ben Olmalıyım!* (Ed. Ahu Ayan). 1. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Motor gelişimin bileşenlerinden eşgüdüm unsuruna yönelik topa ayakla vurma, top yakalama ve top sürme becerileri incelenmiştir. Eşgüdüm unsuruna yönelik içeriklere 4 kitabın metin, 7 kitabın resim kısmında yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında eşgüdüm unsuruna yönelik resimlere, cümlelerden daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Top sürme becerisine kitapların metin kısmında daha fazla yer verildiği, topa ayakla vurma becerisine ise kitapların resim kısmında daha fazla yer verildiği belirlenmiştir.

Motor gelişimin bileşenleri bağlamında dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm unsurlarına yönelik içerikler incelenmiştir. Kuvvet unsuru kapsamında sıçrama, asılma, sallanma ve çekme becerileri incelenmiştir. Denge unsuru statik ve dinamik denge olmak üzere iki alt başlık oluşturularak incelenmiştir. Bu bağlamda denge unsuruna yönelik ele alınan beceriler ayakta durma, bisiklete binme, tek ayak üzerinde durma ve dik oturma becerileri; statik denge unsuruna yönelik ele alınan beceriler tek ayak üzerinde durma, denge tahtası/denge çubuğu üzerinde durma, amuda kalkma, bağdaş kurma, parmak uçlarında durma/yükselme, tahterevalliye binme ve hareketli bir canlının üzerinde durma becerileri; dinamik denge unsuruna yönelik ele alınan beceriler ise denge tahtası üzerinde yürüme, yuvarlanma, takla atma ve bir ağırlık ile yürüme becerileridir. Hız unsuruna yönelik olarak yarışmada düdük sesi ile harekete geçme içeriği incelenmiştir. Esneklik unsuruna yönelik incelenen beceriler eğilme,

ayakkabı bağlama, sandalyeye oturma, ayak parmağı ile buruna dokunma ve yoga hareketleridir. Son olarak eşgüdüm unsuruna yönelik topa ayakla vurma, top yakalama ve top sürme becerileri incelenmiştir.

Motor gelişimin bileşenlerinden dikkat unsuruna ilişkin becerilere 11 kitabın metin, 21 kitabın resim kısımlarında; kuvvet unsuruna ilişkin becerilere 19 kitabın metin, 25 kitabın resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Denge unsuruna ilişkin becerilere 12 kitabın metin, 58 kitabın resim kısımlarında; hız unsuruna ilişkin içeriklere 11 kitabın metin, 3 kitabın resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Esneklik unsuruna yönelik becerilere 11 kitabın metin, 43 kitabın resim kısımlarında yer verildiği belirlenirken eşgüdüm unsuruna 4 kitabın metin, 7 kitabın resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Kuvvet ile ilgili içeriklerden sallanma becerisine kitapların metin ve resim kısımlarında daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Denge ile ilgili içeriklerden ayakta durma becerisine kitapların resim kısmında daha fazla yer verildiği görülürken, bisiklete binme becerisine kitapların metin kısmında daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Esneklik ile ilgili içeriklerden sandalyeye oturma ve eğilme becerilerine kitapların resim kısmında daha fazla yer verildiği görülürken, eğilme becerisi ve yoga hareketlerine kitapların metin kısmında daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. Eşgüdüm unsuruna ilişkin becerilerden topa ayakla vurma becerisine kitapların resim kısmında daha fazla yer verildiği görülürken top sürme becerisine kitapların metin kısmında daha fazla yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında tüm bileşenlere yönelik resimler cümlelere göre daha fazla yer alırken yalnızca hız unsuruna ilişkin içeriklere yönelik cümlelerin resimlerden daha fazla yer aldığı söylenebilir. İncelenen resimli öykü kitaplarında kuvvet, denge unsuruna ilişkin becerilere kitapların metin kısmında daha çok yer verildiği belirlenirken, denge ve esneklik unsuruna ilişkin becerilere kitapların resim kısmında daha çok yer verildiği görülmüştür.

Spor ve Dans İçerikleri ile İlgili Bulgular

Tablo 19’da, incelenen resimli öykü kitaplarında spor ve dans ile ilgili içeriklere yer verilme durumuna yönelik dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 19

Spor ve Dans ile İlgili İçeriklerin Kitapların Metin ve Resim Kısımlarında Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Metin f	Resim f
Sportif hareketlerden bahsetme durumu	4	4
Sportif kıyafetlere yer verilme durumu	2	8
Spor araçlarına yer verilme durumu	8	25
Spor ekipmanlarına yer verilme durumu	10	16
Yürüyüş parkuru, spor alanlarına yer verilme durumu	3	9
Spor dalı ile ilgili içerik	12	15
Şarkılı oyunlara yer verilme durumu	1	1
Tek veya eşli/grup dans etkinliklerine yer verilme durumu	15	14
Dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yer verilme durumu	5	7

Tablo 19’da, incelenen resimli öykü kitaplarında spor ve dans ile ilgili içeriklere yer verilme durumu ele alınmıştır. Sportif hareketlere 4’er kitabın metin ve resim kısımlarında; sportif kıyafetlere 2 kitabın metin, 8 kitabın resim kısımlarında; spor araçlarına 8 kitabın metin, 25 kitabın resim kısımlarında; spor ekipmanlarına 10 kitabın metin, 16 kitabın resim kısımlarında; yürüyüş parkuru veya spor alanlarına 3 kitabın metin, 9 kitabın resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. Herhangi bir spor dalı ile ilgili içeriklere 12 kitabın metin, 15 kitabın resim kısımlarında yer verildiği görülmüştür. Şarkılı oyunlara birer kitabın metin ve resim kısımlarında; tek veya eşli/grup dans etkinliklerine 15 kitabın metin, 14 kitabın resim kısımlarında; dans etkinliklerine uygun kıyafetlere 5 kitabın metin, 7 kitabın resim kısımlarında yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında sportif hareketlerden bahsetme ve şarkılı oyunlara yer verilme durumuna ilişkin cümle ve resimlere yer verilme oranının eşit olduğu; sportif kıyafetlere, spor araçlarına ve ekipmanlarına, yürüyüş parkuru ve spor alanlarına, spor dalı ile ilgili içeriklere ve dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yer verilme durumuna ilişkin resimlere, cümlelere kıyasla daha fazla yer verildiği; tek veya eşli/grup dans etkinliklerine yer verilme durumuna yönelik cümlelere resimlere göre daha fazla kitapta yer verildiği söylenebilir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında spor ve dans ile ilgili içeriklere yer verilme durumu yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda spor ve dans ile ilgili içeriklere yer verilme durumlarını daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Sportif hareketlerden bahsetme durumuna yönelik K6 kodlu kitapta “‘Ama benden bir sincap kadar çevik olmamı, bir çekirge gibi zıplamamı veya bir yılan gibi sürünmemi beklemeyin.’”, “Sincaplar hiç zorlanmadan tırmandılar.”, K44 kodlu kitapta “Sağ adım, sol adım, tekrar sağ adım ve basket!”, “Sağ turnike, sol turnike, üçlük atışlar, top sürme...”, K47 kodlu kitapta “Maya harika bir köprü kurdu.”, “Rex aşağı bakan köpek duruşunda.”, “Tom ile Sam fare duruşunda.” cümleleri; K1 kodlu kitapta Zuzu’nun karate yaptığı, K6 kodlu kitapta Miniminiler’in ve hayvanların yarışı tamamlamak üzere sportif hareketler (zıplama, atlayış, sürünme) yaptıkları, K41 kodlu kitapta, Şekil 52’de görüldüğü üzere jimnastik yapan, futbol oynayan, judo yapan, yoga yapan, yüzen ve kayak yapan çocukların olduğu, K47 kodlu kitapta bebeklerin yoga matında hareketler yaptıkları, Maya’nın köprü kurduğu, Rex’in aşağı bakan köpek duruşu yaptığı, Sophie ve annesinin yoga yaptıkları, Tom ile Sam’ın fare duruşu yaptıkları, Winnie’nin kelebek hareketi yaptığı ve Emily’nin ağaç gibi durduğu resimler yer almaktadır.

Şekil 52 Resimli öykü kitaplarındaki sportif hareketler yapma becerisine yönelik resim örneği

Ladwig, S. (2020). *Spor Yapıyoruz*. (Çeviren: Mustafa Tüzel, Ed. Nevin Avan Özdemir). 6. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Sportif kıyafetlere yer verilme durumuna yönelik K41 kodlu kitapta “Arda’ya doğum gününde gerçek bir futbol kıyafeti hediye edilmişti.”, “Ağabeyi Okan ona eski judo elbisesini ve beyaz kuşağını verdi.”, “Başak togunu giyiyor ve çalışma başlıyor.”, “Annesi Yunus’un kayak giysilerini, kayak eldivenlerini, kayak gözlüğünü ve bir kasketi valize yerleştiriyormuş.”, K57 kodlu kitapta “Beden eğitimi dersinde bütün öğrenciler eşofman ve spor ayakkabısı giyer.” cümleleri; K1 kodlu kitapta Zuzu’nun karate kıyafeti giydiği, K21 kodlu kitapta martıların tenis

kıyafetleri giydikleri, K23 kodlu kitapta kayak ve bale kıyafeti giyen insanların olduğu, K41 kodlu kitapta, Şekil 53'te görüldüğü üzere çocukların jimnastik, futbol, judo, yüzmeye, at biniciliği ve kayak sporlarına uygun kıyafet giydikleri, K44 kodlu kitapta Bora'nın basketbol forması giydiği, K57 kodlu kitapta eşofman, spor ayakkabı ve mayo giyen çocukların olduğu, K60 kodlu kitapta basketbol forması giyinen bir çocuğun olduğu resimler yer almaktadır.

Şekil 53 Resimli öykü kitaplarındaki sportif kıyafetlere yer verilme durumuna yönelik resim örneği

Moore-Mallinos, J. (2022). *Yapabilirim!* (Çeviren: Ebru Kılıç, Ed. Umut Hasdemir). 4. Baskı. Ankara: TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları.

Spor araçlarına yer verilme durumuna yönelik K1 kodlu kitapta “Zuzu yemek yerken tabletinde oyunlar oynar, dişini fırçalarken çantasını hazırlar, karate yaparken uzaktan geçen arkadaşına el sallar, babasıyla satranç oynarken hulohop çevirirdi.”, K6 kodlu kitapta “Bu sarmaşığın üzerinde, dengenizi kaybetmeden ilerleyerek nilüferle kaplı gölü geçmeniz gerekiyor.”, K41 kodlu kitapta “Çocuklar sıraların üstünden koşuyor, iplere tutunup sallanıyor ve barların üstüne çıkıyorlar.”, K44 kodlu kitapta “Bora, uzun teneffüste, bahçede top oynayan alt sınıfların topunu almak üzere, basketbol sahasına doğru koşa koşa ilerledi.”, K56 kodlu kitapta “Mesela top yakalayışı hareketi.”, “Gözler dikkatlice topa bakıyor.”, “Ve topa bir ok gibi zıplıyoruuuz!”, “Eğer top bize doğru geliyorsa hemen sırt üstü yatıyoruz, arka patimizi kaldırıp bir yoga patisi

atıyoruz!” ve “*Top çok korkuyor bizden kaçıyor.*” diye konuşurken annesi merakla Pimpom’un yanına gelip: *Ne yapıyorsun Pimpom?*”, K57 kodlu kitapta “*Bir de hareketlerin birçoğu top, ip ve çember gibi farklı, eğlendirici malzeme ve araçlarla yapılır.*” cümleleri; K5 kodlu kitapta Elif’in ip atladığı, K12 kodlu kitapta fare ile köpeğin tenis oynadıkları ve bir frizbiyi yakalamaya çalışan köpeğin bulunduğu, K43 kodlu kitapta Porsuk’un yerde uzandığı odada topun bulunduğu, K50 kodlu kitapta, Şekil 54’te görüldüğü üzere kardeşler hep birlikte otururken ablalarının elinde futbol topu olduğu, Doruk’un ablasının topa vurduğu, futbol topunun mutfakta yerde olduğu, K57 kodlu kitapta beden eğitimi dersindeki çocukların hulahop ile hareketler yaptığı, bir çocuğun ip atladığı, çocukların bahçede top oynayıp ip atladıkları, K60 kodlu kitapta teneffüste bahçede ip ve topun bulunduğu, kahramanın basketbol topu ile antrenman yaptığı resimler yer almaktadır.

Şekil 54 Resimli öykü kitaplarındaki spor araçlarına yer verilme durumuna yönelik resim örneği

Snyder, C. (2022). *Pijama Günü!* (Çeviren: Meltem Aydın, Ed. Nevin Avan Özdemir). 3. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Spor ekipmanlarına yer verilme durumuna yönelik K5 kodlu kitapta “*Deniz kayak yapmayı seviyor.*”, K25 kodlu kitapta “*Bu manzarayı hayranlıkla seyrederken Küçük Lusi, çıktı karşısına bisikletiyle tur atan Tırtıl Trudi.*”, K28 kodlu kitapta “*O sabah yine Paytak’ın kırmızı kızağına binip, yokuş aşağı kaymaya başladılar.*”, “*Birlikte daldılar; kanoya bindiler; güneşlendiler ve kızakla kaydılar.*”, K40 kodlu kitapta “*Varır varmaz tesise, son model kayakları patilerine geçirip çıktı piste.*”, “*Mayıs ayında, sevgilisi, ona harika bir paten hediye etti.*” ve “*Kurt sakın*

sakin yürürken, bir kızak durdu yanında.”, K41 kodlu kitapta “*Pınar en çok küçük trambolini ve üzerinde takla atabildiği kalın minderleri seviyor.*”, “*Denge aletinin üstünde dengelerini sağlıyorlar ya da bir atlama beygirinin üstünden atlıyorlar.*”, “*Kayakları, kayak ayakkabılarını ve sopalarını (baton) kayak merkezinde kiralyorlarmış.*”, “*Yarış bisikletinin özel bir gidonu ve çok ince lastikleri vardı.*”, K59 kodlu kitapta “*Bu kasabada yelkenli bir kızak satın aldılar.*”, cümleleri; K7 kodlu kitapta, Şekil 55’te görüldüğü üzere kızakla kayan kedilerin olduğu, kedilerin oynadığı geniş alanında bisikletin, akrobasi bisikletinin ve tek teker akrobasi bisikletinin olduğu, kedilerin donmuş göl üzerinde paten ile kaydıkları, K9 kodlu kitapta Şekil 56’da görüldüğü üzere Tontiş’in scooter sürerek ormana gittiği, K10 kodlu kitapta Gizem’in scooter ve paten, abisinin kaykay sürdüğü, tırmanma merdiveninin bulunduğu, K23 kodlu kitapta Defne’nin bisikleti sürdüğü, insanların kayak, kaykay, sörf, paten yaptıkları ve bisiklete ve kızığa bindikleri, K25 kodlu kitapta Tırtıl Trudi’nin bisiklet sürdüğü, K50 kodlu kitapta Doruk’un scooter ve bisiklet sürdüğü, zıplama aletine bindiği resimler yer almaktadır.

Şekil 55 Resimli öykü kitaplarındaki spor ekipmanlarına yer verilme durumuna yönelik resim örneği

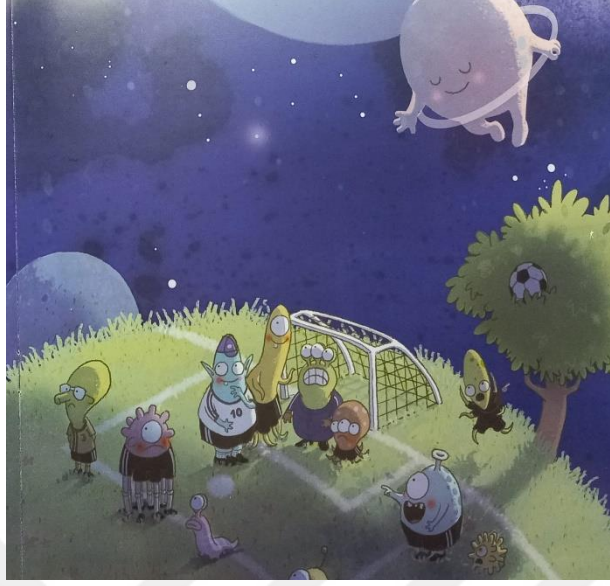
Lawler, J. (2021). *Kış Kedileri*. (Çeviren: Meltem Aydın, Ed. Nevin Avan Özdemir). 3. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Şekil 56 Resimli öykü kitaplarındaki spor ekipmanlarına yer verilme durumuna yönelik resim örneği

Moss, S. (2021). *Oyuncak Ayıların Pikniği*. (Çeviren: Anıl Ceren Altunkanat, Ed. Aylin Gergin). 2. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Yürüyüş parkuru, spor alanlarına yer verilme durumlarına yönelik K5 kodlu kitapta “Geniş pencereleri caddeye bakan, aynalarla dolu kocaman bir salona gidiyor.”, K41 kodlu kitapta “Pınar her Çarşamba çocuk jimnastiği kursuna gidiyordu.”, “Antrenörleri futbol sahasının içinde onlara küçük bir alan çiziyor.”, “Antrenmanların yapıldığı salona dojo deniyor.”, “Bunun için bir kulvarı tamamen yalnız başına yüzmesi, bir defa havuzun kenarından suya atlaması ve bir defa da havuzun dibindeki bir nesneyi alıp çıkartması gerekiyordu.”, K44 kodlu kitapta “Bora, uzun teneffüste, bahçede top oynayan alt sınıfların topunu almak üzere, basketbol sahasına doğru koşu koşu ilerledi.” ve “Bora servisten iner inmez spor salonuna doğru koştu.” cümleleri ile K30 kodlu kitapta ormanda bir yürüyüş yolunun, K36 kodlu kitapta, Şekil 57’de görüldüğü üzere uzaylıların bir futbol sahasında futbol oynadıkları, K46 kodlu kitapta bir parkta yürüyüş parkurunda insanların yürüdükleri, K47 kodlu kitapta çocukların yoga kursunda yoga yaptıkları, K52 kodlu kitapta tavşan ve kaplumbağanın ormandaki yürüyüş yolunda yarış yaptıkları, K57 kodlu kitapta çocukların spor salonunda beden eğitimi dersine katıldıkları resimler yer almaktadır.

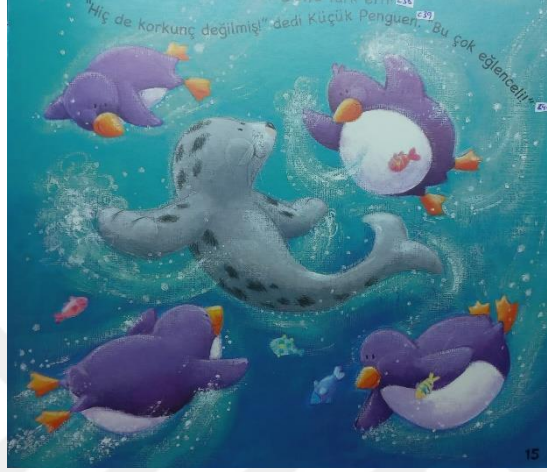

Şekil 57 Resimli öykü kitaplarındaki spor alanlarına yer verilme durumuna yönelik resim örneği

Scholz, B. (2022). *Küçük Astronot Doruk*. (Çeviren: Leyla Çınar, Ed. Aylin Gergin). 5. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Spor dalı ilgili içeriklere yönelik K1 kodlu kitapta “Zuzu yemek yerken tabletinde oyunlar oynar; dişini fırçalarken çantasını hazırlar; karate yaparken uzaktan geçen arkadaşına el sallar; babasıyla satranç oynarken hulohop çevirirdi.”, K41 kodlu kitapta “Pınar her Çarşamba çocuk jimnastiği kursuna gidiyordu.”, “Arda bir kulüpte futbol oynuyordu.”, “Kaan bir süredir judo kursuna gidiyor.”, “Can yüzme kursunun sonunda Deniz Atı derecesini almayı hedefliyor.”, “Başak en çok koşan atın üstünde jimnastik hareketleri yapmayı çok seviyordu.”, “Yunus, Şubat tatiline çok sevindiğini, çünkü anne ve babasıyla dağlarda kayak yapmaya gideceklerini söyledi.”, K44 kodlu kitapta “Basketbol oynamak hariç, yaptıkları yüzünden öğretmenlerden bol bol uyarı alırdı ama artık Bora buz azarlamalara bağıışıklık kazanmıştı.”, K47 kodlu kitapta “Yoga yapan bebekleriz biz.”, “Evet tepeden tırnağa yoga yapan bebekleriz biz.”, K57 kodlu kitapta “Müzik, tiyatro, futbol, dans, yüzme...”, K60 kodlu kitapta “Artık tekerlekli sandalyemi kullanmakta gerçekten de ustalaşmışım, basketbol oynamayı öğrenmenin vakti gelmişti.” cümleleri yer almaktadır. Spor dalı ile ilgili içeriklere yönelik K5 kodlu kitapta Deniz’in annesi ve arkadaşlarının spor yaptıkları, K13 kodlu kitapta, Şekil 58’de görüldüğü üzere kutup ayıları, foklar ve penguenlerin yüzdükleri, K21 kodlu kitapta martıların tenis oynadıkları, K23 kodlu

kitapta insanların badminton oynadığı ve kayak yaptığı, K29 kodlu kitapta tenis racketleri ve topunun bulunduğu, K32 kodlu kitapta timsahın nehirde yüzdüğü, K41 kodlu kitapta jimnastik yapan, futbol oynayan, judo yapan, yoga yapan, yüzen ve kayak yapan çocukların olduğu resimler yer almaktadır.

Şekil 58 Resimli öykü kitaplarındaki spor dalı ile ilgili içeriklere yönelik resim örneği

Elliot, R. (2022). *Küçük Penguen Sudan Korkuyor*. (Çeviren: Anıl Ceren Altunkanat, Ed. Elif Dinçer). 8. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Şarkılı oyunlara yer verilme durumuna yönelik K9 kodlu kitapta “*Oyuncak ayılar şarkı söyleyip dans etti.*” cümlesi; K9 kodlu kitapta şarkı eşliğinde dans eden Hayal ve ayıların olduğu resim yer almaktadır.

Tek veya eşli/grup dans etkinliklerine yer verilme durumuna yönelik K3 kodlu kitapta “*Canan sekiz yaşından beri bale yapıyor.*”, “*Canan bir grup içinde dört küçük kuğunun dansını yapıyordu.*”, K5 kodlu kitapta “*O, dans etmeyi sevmiyor.*”, “*Elif, ‘Galiba inekler bile dans etmeyi benden daha çok seviyor, diyor.’*”, “*Ona ayna dansı yapmasını önerecek!*”, “*Deniz’in yaşadığı şehirde sokaklarda hip-hop yapan pek çok genç var.*”, “*Deniz’in dayısı kapuera dansı yapıyor.*”, “*Tek başınıza dans edebilirsiniz.*”, “*Bir arkadaşınızla dans edebilirsiniz.*”, “*Birçok insanla beraber dans edebilirsiniz.*”, K19 kodlu kitapta “*Dans ediyoruz, şarkı söylüyoruz ve müzik yapıyoruz.*”, K20 kodlu kitapta “*‘Yendik onları! Yendik, yendik, yendik’ diye coştı Can zafer dansı yaparken.*”, K21 kodlu kitapta “*Kürek burunlu kertenkeleler (kum dalgıcı, Anchieta çöl kertenkelesi diye de bilinir) serinlemek için dans ederler.*”, “*Evet, yanlış okumadın, dans*

ederler!” ve “Kavurucu kumların arasında yiyecek peşinde sağa sola deli gibi koşturduktan sonra, dans etmek için dururlar.”, K25 kodlu kitapta “Sonra kar başladı, Lusi havada dans eden şirin kar tanelerini seyrediyordu.” cümleleri; K1 kodlu kitapta Zuzu ve arkadaşlarının dans ettikleri, K9 kodlu kitapta şarkı eşliğinde dans eden Hayal ve ayıların olduğu, K11 kodlu kitapta Minik Ponki’nin dans ettiği, K14 kodlu kitapta balet ve balerinlerin dans ettikleri, K19 kodlu kitapta çocukların dans ettikleri, K48 kodlu kitapta Ayşegül’ün ve bale okuluna giden diğer öğrencilerin dans hareketlerine bireysel ve grup olarak çalıştıkları, Ayşegül’ün rüyasında büyük bir sahnede dans ettiği resimler yer almaktadır.

Dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yer verilme durumuna yönelik K3 kodlu kitapta *“Canan antrenman giysilerini giydi: külotlu çorap, bale mayosu ve uzun konçlar.”, “Sonra puant ayakkabılarını giydi.”, K5 kodlu kitapta “Tüm çocuklar ateş dansı yapmak için turuncu-kırmızı kıyafetler giyecek.”, “Üst sınıftaki çocuklarsa denizdeki dalgalar gibi dans etmek için mavi-beyaz giyecekler.”, “Burcu, tütüsü ve bale ayakkabılarıyla tek ayak üzerinde dönmeye bayılıyor.”, K14 kodlu kitapta “Tütüm ve pembe bale ayakkabılarım olacak.”, K19 kodlu kitapta “Tütü mü, pelerin mi, yoksa yeşil bir peruk mu?”, K41 kodlu kitapta “O gün beyaz bir tütü giyecekti.” ve “‘Büyüdüğümde ben de puant ayakkabıları giyebileceğim,’ dedi Amber.” cümleleri; K3 kodlu kitapta önce külotlu çorap, bale mayosu giyen balerinlerin bale günü geldiğinde beyaz tütüler ve beyaz puant ayakkabılar giydikleri, K5 kodlu kitapta kırmızı-turuncu ve mavi-beyaz kıyafetlerle dans eden öğrencilerin olduğu, bale yapan Burcu’nun tütü ve bale ayakkabıları giydiği, bale hareketleri çalışan öğrencilerin tayt ve bale ayakkabıları giydikleri, K14 kodlu kitapta dans eden balerinlerin pembe tütü ve bale ayakkabıları giydikleri, K19 kodlu kitapta çocukların kutudan kendilerine kostümler seçtikleri, K23 kodlu kitapta dans eden balerinin kostüm giydiği, K41 kodlu kitapta bale yapan öğrencilerin bale mayosu ve bale ayakkabıları giydikleri resimler yer almaktadır.*

Şekil 59 Resimli öykü kitaplarındaki dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yönelik resim örneği

Butschkow, R. (2021). *Arkadaşım Balerin*. (Çeviren: Ayça Sabuncuoğlu, Ed. Nevin Avan Özdemir). 12. Baskı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Spor ve dans içerikleri ile ilgili olarak sportif hareketlerden bahsetme durumları, sportif kıyafetlere, spor araçlarına ve spor ekipmanlarına yer verilme durumları, yürüyüş parkuru ve spor alanlarına yer verilme durumları, spor dalı ile ilgili içerikler, şarkılı oyunlara yer verilme durumları, tek veya eşli/grup dans etkinliklerine ve dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yer verilme durumları incelenmiştir. Spor ve dans içeriklerinden tek veya eşli/grup dans etkinliklerine, spor dalı ile ilgili içeriklere ve spor ekipmanlarına daha fazla kitabın metin kısmında yer verilirken; spor araçlarına, spor ekipmanlarına ve spor dalı ile ilgili içeriklere daha fazla kitabın resim kısmında yer verildiği belirlenmiştir.

Motor Becerileri Destekleyen Unsurlara İlişkin Bulgular

Tablo 20’de, incelenen resimli öykü kitaplarında motor becerileri destekleyen kişi ve ortamlara ilişkin dağılımlar yer almaktadır.

Tablo 20

Motor Becerileri Destekleyen Unsurların Kitaplarda Yer Verilme Durumuna Göre Dağılımı

	Evet f	Hayır f
Hareket ve motor becerileri gerçekleştirenler ana karakterler mi?	50	12
Okul öncesi dönem çocuklarını hareket ve motor becerileri gerçekleştirme konusunda cesaretlendiriyor mu?	33	29
Hareket ve motor becerilerin gerçekleştirildiği mekanlar resmedilmiş mi?	16	46

Tablo 20’de, incelenen resimli öykü kitaplarında motor becerileri destekleyen kişi ve ortamlara ilişkin dağılımlar ele alınmıştır. İncelenen resimli öykü kitaplarından 50 kitapta motor becerileri gerçekleştirenlerin ana karakterler olmasının yanı sıra, 12 kitapta bu becerileri gerçekleştirenler yan karakterler olarak belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarından 33 kitabın okul öncesi dönem çocuklarını motor becerileri gerçekleştirme konusunda cesaretlendirici özellikte olduğu; 29 kitabın ise bu özelliğe sahip olmadığı belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarından 16 kitapta hareket ve motor becerilerin gerçekleştirildiği mekanlar resmedilirken; 46 kitapta bu mekanlara resimlerde yer verilmediği görülmektedir.

İncelenen resimli öykü kitaplarında motor becerileri destekleyen kişi ve ortamlara ilişkin dağılımlar yukarıdaki tabloda sayısal olarak verilmiştir. Bu sayısal bulguları desteklemek amacıyla kitaplarda motor becerileri destekleyen kişi ve ortamlara ilişkin dağılımlar daha net ortaya koymak için aşağıdaki örnek cümleler ve resimlerde yapılan tasvirler belirtilmiştir.

Motor becerileri gerçekleştirenlerin ana karakterler olmasına yönelik K16 kodlu kitapta “*Çıkıp yatağın üstünde zıp zıp zıpladılar bile!*”, K17 kodlu kitapta “*Lili ve Tolga renkli bloklardan dinozor yapmaya karar verdiler.*”, K24 kodlu kitapta “*Salıncakta oturarak sallan Ezgi!*”, K37 kodlu kitapta “*Zeynep koşarak şapkayı annesine göstermeye gitti.*”, K51 kodlu kitapta “*Bütün gün karlarda kaydıktan sonra üşümüş olmalısın.*”, K61 kodlu kitapta “*Tahterevallinin bir tarafına köpek, bir tarafına da kedi oturdu.*” cümleleri; K22 kodlu kitapta Zeynep’in yürüyerek keyfini yerine getirecek şeyler aradığı, K26 kodlu kitapta kangurunun zıpladığı, K33 kodlu kitapta Çakıl’ın koyunları yakalamaya çalıştığı, K42 kodlu kitapta bal yemek isteyen tonton ayının ağaca tırmandığı, K52 kodlu kitapta tavşanın koştuğu, kaplumbağanın yürüdüğü, K59 kodlu kitapta Fogg’un yürüdüğü resimler yer almaktadır.

İncelenen resimli öykü kitaplarının çocukları hareket ve motor becerileri gerçekleştirme konusunda cesaretlendirmesine yönelik K13 kodlu kitapta “*Birden yüzdüğünü fark etti!*”, K20

kodlu kitapta “*Hemen banyoya, dişlerini fırçalamaya koştular.*”, K45 kodlu kitapta “*ASLAN ARTIK DIŞLERİNİ FIRÇALAMADAN DURAMAZ!*”, K52 kodlu kitapta “*Yaşlı Kaplumbağa yarışı kazandı.*”, K62 kodlu kitapta “*Kaplumbağa bisikletine binmiş lunaparka gidiyordu.*” cümleleri; K1 kodlu kitapta Zuzu ve arkadaşlarının yoga yaparak daha sakin ve dikkatli olduklarını gösteren, K3 kodlu kitapta bale hareketleri çalışan öğrencilerin ve dansçıların, K44 kodlu kitapta basketbol oynayan Bora’nın, K46 kodlu kitapta parkta koşan, futbol oynayan ve paten kayan insanların olduğu, K56 kodlu kitapta yoga öğretmeni ve onu taklit eden Pimpom’un, K57 kodlu kitapta çocukların makas ve yapıştırıcı kullandıkları, beden eğitimi, yüzme gibi derslere katıldıkları ve kil hamuruna şekil verme gibi etkinliklere katıldıkları resimler yer almaktadır.

Hareket ve motor becerilerin gerçekleştirildiği alanların resmedilmesine yönelik K5 kodlu kitapta “*Geniş pencereleri caddeye bakan, aynalarla dolu kocaman bir salona gidiyor.*”, K41 kodlu kitapta “*Antrenörleri futbol sahasının içinde onlara küçük bir alan çiziyor.*”, “*Antrenmanların yapıldığı salona dojo deniyor.*”, “*Bunun için bir kulvarı tamamen yalnız başına yüzmesi, bir defa havuzun kenarından suya atlaması ve bir defa da havuzun dibindeki bir nesneyi alıp çıkartması gerekiyordu.*”, K44 kodlu kitapta “*Bora, uzun teneffüste, bahçede top oynayan alt sınıfların topunu almak üzere, basketbol sahasına doğru koş koş ilerledi.*” ve “*Bora servisten iner inmez spor salonuna doğru koştu.*” cümleleri ile K30 kodlu kitapta ormanda bir yürüyüş yolunun olduğu, K36 kodlu kitapta uzaylıların bir futbol sahasında futbol oynadıkları, K46 kodlu kitapta bir parkta yürüyüş parkurunda insanların yürüdükleri, K47 kodlu kitapta çocukların yoga kursunda yoga yaptıkları, K52 kodlu kitapta tavşan ve kaplumbağanın ormandaki yürüyüş yolunda yarış yaptıkları, K57 kodlu kitapta çocukların spor salonunda beden eğitimi dersine katıldıkları resimler yer almaktadır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Tartışma ve Sonuç

Yapılan araştırmanın amacı 3-6 yaş grubuna yönelik resimli öykü kitaplarında motor gelişim unsurlarına yer verilme durumunu incelemektir. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmaya 2017-2022 yılları arasında yayımlanmış 62 resimli öykü kitabı dahil edilmiştir. Araştırma kapsamında resimli öykü kitapları motor gelişim alanları ve bileşenleri, spor ve dansla ilgili unsurlar ve motor becerileri destekleyen unsurların yer alma durumu bağlamlarında detaylı olarak incelenmiş ve veriler kategorize edilmiştir. Bu bölümde çalışmada elde edilen bulgular ele alınıp literatürdeki ilgili araştırmalarla karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

Kaba Motor Becerilere İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Araştırmanın veri kaynağını oluşturan öykü kitapları kaba motor beceriler olan nesne kontrolü gerektiren, lokomotor ve lokomotor olmayan hareketler bağlamında incelenmiştir.

Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirilen nesne kontrolüne ilişkin fırlatma, yakalama, yuvarlama, topa el ile vurma, topa nesne ile vurma, balon/ top ile hareket becerileri, ip ile hareket

becerileri, çember ile hareket becerileri, uçurtma uçurma ve eşya/koli taşıma becerileri incelenmiştir.

- Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirilen nesne kontrolü gerektiren hareketler incelendiğinde kitapların metin kısmında sırasıyla balon/top ile hareket, yakalama, fırlatma ve ip ile hareket becerilerinin; resim kısmında balon/top ile hareket, ip ile hareket, uçurtma uçurma ve fırlatma becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında nesne kontrolü gerektiren hareketler bağlamında aynı becerilere farklı oranlarda yer verildiği söylenebilir.

Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirilen bir diğer alan lokomotor hareketlerde ise yürüme, koşma, sıçrama, sekme, kayma, atlama, hoplama, zıplama, tırmanma, yüzme, sürünme, merdiven inme/çıkma ve dalma becerileri incelenmiştir.

- Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirilen lokomotor hareketler incelendiğinde kitapların metin kısmında sırasıyla zıplama, koşma, yürüme ve atlama becerilerinin; resim kısmında yürüme, koşma, zıplama ve kayma becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında lokomotor hareketler bağlamında aynı becerilere farklı oranlarda yer verildiği söylenebilir.

Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirilen son alan lokomotor olmayan becerilerde germe, dönme, salınma/sallama, çekme, eğilme, burgu, itme ve bükme becerileri incelenmiştir.

- Kaba motor beceriler kapsamında değerlendirilen lokomotor olmayan hareketler incelendiğinde kitapların metin kısmında sırasıyla dönme, salınım/sallama ve eğilme becerilerinin; resim kısmında eğilme, dönme ve salınım/sallama becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında lokomotor olmayan hareketler bağlamında aynı becerilere farklı oranlarda yer verildiği söylenebilir.

Genel olarak kitaplar incelendiğinde kaba motor becerileri oluşturan nesne kontrolü, lokomotor ve lokomotor olmayan hareketler açısından kitapların neredeyse tamamında bu becerilere yer verildiği (52 kitabın metin, 59 kitabın resim kısmında) ve kitapların resim kısmında metin kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir.

Alanyazın incelendiğinde resimli öykü kitaplarında motor becerileri inceleyen çok az çalışmaya rastlanmış olmakla birlikte bu çalışmalardan Tel, Karakaya ve Gür (2021)'ün çocuk hikâye kitaplarında spor ve sağlıklı yaşam temasını inceledikleri araştırmada yürüme ve koşu becerilerine 100 kitaptan 16'sında yer verildiği belirlenmiştir. Buna paralel olarak Veziroğlu ve Gönen (2012) resimli çocuk kitaplarının MEB 2006 Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki kazanımlarına uygunluğunu inceledikleri araştırmada, inceledikleri kitaplarda psikomotor gelişim alanına yönelik kazanımlara diğer gelişim alanlarına yönelik kazanımlara nazaran düşük oranda yer verildiğini ve kitaplarda top oynamak, zıplamak, atlamak gibi becerilerin ele alındığını göstermişlerdir. Pugmire (2023) resimli kitaplarda sağlıklı bedenler hakkında yürüttüğü araştırmada kitaplarda top atma, koşma, yürüme, yüzme, ağaçlara tırmanma, atlama, sekme, kayma ve zıplama ile ilgili içeriklere rastlamıştır. Uysal (2020)'in çizgi filmler ve çocuk kitaplarında çocuk gelişim iletilerini incelediği araştırmasında da 3. sınıf öğrencileri ve velilerinin görüşlerine göre çocukların sevdikleri çizgi film ve kitaplar belirlenerek bu çizgi film ve kitaplarda kaba motor gelişime ilişkin fırlatma, saklambaç oynama, halat çekme yarışı, kayma becerilerinin yer aldığı belirlenmiştir. Çizgi filmlerde yer alan motor becerilerin incelendiği araştırmalarda da yer değiştirme hareketlerine yönelik sek sek oynama, yürüme, zıplama ve sürünme becerilerinin ele alındığı (Arslan ve Duman, 2018; Cengiz, İlçi Küsmüş ve Ramazan, 2020), nesne kontrolüne ilişkin olarak Arslan ve Durmuş'un (2018) araştırmasında top sektirme, top fırlatma, ip atlama, topa ayakla vurma becerilerine yer verildiği belirlenmiştir.

Çocuklar için MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda hazırlanan etkinlik kitaplarını inceleyen çalışmalara bakıldığında da Pamuk Şekerim I-II etkinlik kitaplarının program açısından incelendiği araştırmada, etkinliklerde motor gelişim alanına ağırlıklı olarak yer verilen gelişim alanlarından biri olmakla birlikte motor gelişim alanına ilişkin kazanımlara dengeli olarak yer verilmediği belirlenmiştir (Akgül Alak, 2016). Okul öncesine yönelik "El Ele Okul Öncesi Eğitime" etkinlik kitaplarını MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan kazanım ve göstergelere göre inceleyen çalışmalar sonucunda ise motor gelişime ilişkin kazanım ve göstergelerin yer alma durumunun diğer gelişim alanlarına oranla az olduğu belirlenmiştir (Atış Akyol ve Bozkır, 2022; Zelyurt ve Osmanoğlu, 2022).

Araştırmalarda nesne kontrolü gerektiren hareketlere yönelik incelenen beceriler sopayla vuruş, durarak top oynama, top saydırma, ayakla vurma, yakalama, halat çekme yarışı, ip atlama ve fırlatmadır. İncelenen resimli öykü kitaplarında top oynama, sopayla vuruş, ayakla vurma, yakalama, ip atlama ve fırlatma becerilerine yer verilirken top saydırma becerisine ve halat

çekme yarışına hiçbir kitapta rastlanmamıştır. İncelenen resimli öykü kitaplarında bahsedilen araştırmalarda lokomotor hareketlere yönelik incelenen becerilerden koşu, sıçrama, atlama, sekme, kayma, zıplama, sürünme ve yürüme becerilerine ilişkin bulgulara rastlanırken gallop ve saklambaç oynama becerilerine hiçbir kitapta rastlanmamıştır. Locomotor olmayan hareketlere yönelik incelenen araştırmada, bu hareketlere yönelik germe, itme, çekme, salınım, burğu ve dönme hareketleri incelenmiş ve incelenen kitaplarda bahsedilen tüm becerilere yer verildiği belirlenmiştir. Bu bağlamda kaba motor becerilerin bütününe incelenen hemen hemen tüm kitaplarda yer verildiği söylenebilir.

Literatür incelendiğinde lokomotor ve nesne kontrolü gerektiren davranışları kapsayan temel hareket becerilerinde yetkin olan bireylerin spor branşı tekniklerine uyum sağlamasının kolay olduğu (Karisman, Asmawi, Samsudin ve Jufrianis, 2021) görülmektedir. Zhang ve Chayanuvat (2022) oyunlaştırılmış okuma yöntemi ile resimli öykü kitaplarının okunmasının, çocukların okuma becerilerine etkilerini incelediği araştırmasında, harekete bağlı oyunların (koşma, zıplama vs.) okuma öncesi veya sonrası etkinliklerde yer almasının, çocuğun okuma becerilerine etkileri olduğunu ve çocukların bu etkinliklerle daha mutlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmalar dikkate alındığında öykü kitaplarında bu becerilere yer vermenin çocukların ilgisini çekerek birçok beceriyi destekleyeceği gibi, motor becerilerini geliştirmek ve spor etkinliklerine yönlendirmek açısından da katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

İnce Motor Becerilere İlişkin sonuçlar ve Tartışma

İnce motor beceriler bağlamında incelenen beceriler küplerle kule yapma, yap-boz tamamlama, kâğıt katlama, makas kullanma, yapıştırma, kalem tutma, kalem kullanma, çatal-kaşık tutma/kullanma, diş fırçalama, temizlik, silgi kullanma, bardak ve şemsiye kullanma, örgü örme, marakas çalma, kürek/matkap kullanma, kıyafet/ayakkabı giyme, fermuar açma/kapama, sayfa/kitabı çevirme, eşya toplama, saç tarama, kil hamuruna şekil verme, misket oynama, el yıkama, tutma ve kitabı eğmedir.

- İnce motor beceriler incelendiğinde kitapların metin kısmında sırasıyla kalem kullanma, diş fırçalama, kıyafet/ayakkabı giyme ve çatal-kaşık tutma/kullanma becerilerinin; resim kısmında kalem kullanma, diş fırçalama, kalem tutma ve makas kullanma becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.

- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında ince motor becerilerde aynı becerilere yer verilme oranı düşüktür.

Genel olarak kitaplar incelendiğinde ince motor becerileri açısından kitapların yarısına yakınında bu becerilere yer verildiği (20 kitabın metin, 30 kitabın resim kısmında) ve kitapların resim kısmında metin kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir.

Alanyazında resimli öykü kitaplarında motor becerileri inceleyen çok az çalışmadan biri olan Tel, Karakaya ve Gür (2021)'ün çocuk hikâye kitaplarında spor ve sağlıklı yaşam temasını inceledikleri araştırmada, diş fırçalama becerisine 100 kitabın sadece 4'ünde yer verildiği belirlenmiştir. Benzer olarak Uysal (2020)'in çizgi filmler ve çocuk kitaplarında çocuk gelişim iletilerini incelediği araştırmasında da ince motor becerilere ilişkin Keloğlan hikayelerinde 7, Saftirik Greg'in Günlüğü serisinde 43; Rafadan Tayfa çizgi filminde 15, Harika Kanatlar çizgi filminde 9 iletiye yer verildiği bulunmuştur. Çizgi filmler üzerine odaklanarak MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan motor gelişim kazanımlarını inceleyen bir çalışmada da küçük kas kullanımı gerektiren hareketlere ilişkin kurabiye kalıbı kullanma, boyama, yapıştırma, diş fırçalama, kalem/fırça tutma ve kullanma, çamura elleriyle şekil verme, kâğıt katlama becerilerine çizgi filmlerde yer verildiği belirlenmiştir (Arslan ve Duman, 2018).

MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda hazırlanan etkinlik kitaplarını inceleyen çalışmalara bakıldığında ise, Pamuk Şekerim I-II etkinlik kitaplarının program açısından incelendiği araştırmada etkinliklerde motor gelişim alanına ağırlıklı olarak yer verilen gelişim alanlarından biri olduğu ve özellikle ince motor becerilere ilişkin "*Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.*" kazanımına etkinliklerin büyük bir çoğunluğunda yer verildiği belirlenmiştir (Akgül Alak, 2016).

Araştırmalarda ele alınan ince motor beceriler incelendiğinde yol boyunca çizgi çizme- bükülü, kâğıt katlama, verilen şekilleri kopyalama, boncuk toplama, ipe boncuk dizme, kavanoz kapağı açma, makas kullanma, kurabiye kalıbı kullanma, boyama, yapıştırma, diş fırçalama, kalem/fırça tutma ve kullanma, çamura ellerle şekil verme gibi becerilerin incelendiği görülmüştür (Arslan ve Duman, 2018; Boynukisa, 2018; Filikci, 2019; Kavalcı, 2020). İncelenen resimli öykü kitaplarında kalem ve makas kullanma, yapıştırma, diş fırçalama, çamura ellerle şekil verme becerilerine yer verildiği görülürken, kâğıt katlama ve kurabiye kalıbı kullanma becerilerine hiçbir kitapta yer verilmemiştir. Kalem kullanma becerisi kapsamında incelenen resimli öykü kitaplarındaki kahramanların boyama veya işaretlemeler yaptıkları

görülürken, çizgi çizme ya da bir şekli kopyalama gibi becerilere incelenen resimli öykü kitaplarında rastlanmamıştır. İncelenen resimli öykü kitaplarında boncuk toplama, ipe boncuk dizme, kalemtraş kullanma ve masa hazırlama gibi ince motor becerilere de yer verilmediği görülmüştür.

Resimli öykü kitaplarında ince motor becerilere ilişkin unsurlar genel olarak ele alındığında oldukça sınırlı becerilere yer verildiği söylenebilir. Kaba motor becerilere ilişkin elde edilen sonuçlarla karşılaştırıldığında kaba motor becerilere, ince motor becerilerden daha çok yer verildiği görülmektedir. Gelişimsel açıdan bakıldığında doğumda reflekslerle başlayan motor beceriler ilk 3 yaşta daha ağırlıklı olarak kaba motor becerilerin, 3-6 yaşlarda ise ince motor becerilerin gelişimi ile devam etmektedir. Bir başka deyişle motor beceriler belirli bir takvimde kazanılan, becerilerin birbirinden bağımsız olduğu bir gelişim alanı değildir. Her beceri bir önceki motor kazanımın bir ürünüdür ve yenilerine katkıda bulunur (Berk, 2013). Yaşamın ilk 3 yılında çocukların kaba motor beceriler ile birlikte bedenleri ve çevre üzerinde hakimiyet kurmalarını öğrenmesi, ince motor becerilerin gelişimine de katkıda bulunmaktadır (Berk, 2013). Gonzalez, Alvarez ve Nelson (2019) kaba ve ince motor gelişimin dil gelişimi üzerindeki etkilerini araştırmak üzere 23 farklı makale incelemiş, kaba ve ince motor gelişim alanlarının farklı şekillerde dil gelişimini etkilediği sonucuna varmışlardır. Ayrıca Uysal (2020) ilkökul 3. sınıf öğrencilerinin en sevdiği kitapların gelişimsel öğeler barındırma durumunu incelediği araştırmasında, çocukların fiziksel ve psiko-motor gelişimi iletileri yönünden zengin kitapları okumayı kendileriyle ilgili hareketler buldukları için sevdikleri yorumunda bulunmuştur. Kaba ve ince motor gelişimlerin, çocukların dil gelişimlerini çeşitli şekillerde etkilediği ve çocukların da motor gelişim öğeleri barındıran kitapları okumayı daha çok sevdikleri sonuçlarını göz önüne alarak dil gelişimini destekleyici materyallerden biri olan resimli öykü kitaplarında motor becerilere dengeli bir şekilde yer verilmesi çocukların motor gelişimini destekleyici özellik taşıyacaktır. Okul öncesi dönem çocukları resimli öykü kitaplarının eğlenceli ve öğretici bir şekilde hazırlanması dolayısıyla bu kitapları dikkatle incelemekte, bu kitaplarda yer alan becerileri fark etmekte ve kitapların kazandırmak istediği kazanımları zevkle öğrenmektedirler. Bu bağlamda resimli öykü kitaplarında kaba ve ince motor becerilere dengeli bir şekilde yer verilmesiyle birlikte bu becerilerin çocukların dikkatini çekerek hareketli bir yaşam tarzının temellerini atabilecekleri düşünülmektedir.

Motor Gelişimin Bileşenlerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Motor gelişimin bileşenleri bağlamında dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm unsurlarına yönelik içerikler incelenmiştir.

- Motor gelişimin bileşenlerinden dikkat unsuru incelendiğinde, dikkat unsuruna yönelik içeriklere 11 kitabın metin, 21 kitabın resim kısmında yer verildiği belirlenmiştir.
- İncelenen resimli öykü kitaplarında dikkat unsuruna yönelik resimlere cümlelere nazaran daha fazla yer verildiği söylenebilir.

Motor gelişimin bileşenlerinden kuvvet unsuru kapsamında sıçrama, asılma, sallanma ve çekme becerileri incelenmiştir.

- Motor gelişimin bileşenlerinden kuvvet unsuruna yönelik içerikler incelendiğinde kitapların metin ve resim kısımlarında sırasıyla sallanma ve sıçrama becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında motor gelişimin bileşenlerinden kuvvet unsuru bağlamında aynı becerilere farklı oranlarda yer verildiği söylenebilir.

Motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru statik ve dinamik denge olmak üzere iki alt başlık oluşturularak incelenmiştir. Bu bağlamda denge unsuruna yönelik ele alınan beceriler ayakta durma, bisiklete binme, tek ayak üzerinde durma ve dik oturma becerileridir.

- Motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuruna yönelik içerikler incelendiğinde kitapların metin kısmında sırasıyla bisiklete binme ve tek ayak üzerinde durma becerilerinin; resim kısmında ayakta durma ve tek ayak üzerinde durma becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru bağlamında farklı becerilere farklı oranlarda yer verildiği söylenebilir.

Motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru alt başlıklarından statik denge unsuruna yönelik ele alınan beceriler tek ayak üzerinde durma, denge tahtası/denge çubuğu üzerinde durma, amuda kalkma, bağdaş kurma, parmak uçlarında durma/yükselme, tahterevalliye binme ve hareketli bir canlının üzerinde durma becerileridir.

- Motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru alt başlıklarından statik denge ile ilgili içerikler incelendiğinde, kitapların metin ve resim kısımlarında sırasıyla tek ayak üzerinde durma, amuda kalkma ve bağdaş kurma becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru alt başlıklarından statik denge bağlamında aynı becerilere benzer oranlarda yer verildiği söylenebilir.

Motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru alt başlıklarından dinamik denge unsuruna yönelik ele alınan beceriler ise denge tahtası üzerinde yürüme, yuvarlanma, takla atma ve bir ağırlık ile yürüme becerileridir.

- Motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru alt başlıklarından dinamik denge ile ilgili içerikler incelendiğinde, kitapların metin kısmında sırasıyla yuvarlanma ve takla atma becerilerinin; resim kısmında sırasıyla takla atma ve yuvarlanma becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuru alt başlıklarından dinamik denge bağlamında aynı becerilere farklı oranlarda yer verildiği söylenebilir.

Motor gelişimin bileşenlerinden hız unsuruna yönelik olarak yarışmada düdük sesi ile harekete geçme incelenmiştir.

- Motor gelişimin bileşenlerinden hız unsuruna yönelik içerikler incelendiğinde kitapların metin ve resim kısmında yarışmada düdük sesi ile harekete geçme içeriğinin ön plana çıktığı ve aynı oranda yer aldığı görülmüştür.

Motor gelişimin bileşenlerinden esneklik unsuruna yönelik incelenen beceriler eğilme, ayakkabı bağlama, sandalyeye oturma, ayak parmağı ile buruna dokunma ve yoga hareketleridir.

- Motor gelişimin bileşenlerinden esneklik unsuruna yönelik içerikler incelendiğinde kitapların metin kısmında sırasıyla eğilme ve yoga hareketleri becerilerinin; resim kısmında sırasıyla sandalyeye oturma ve eğilme becerilerinin ön plana çıktığı görülmüştür.

- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında motor gelişimin bileşenlerinden esneklik unsuru bağlamında farklı becerilere farklı oranlarda yer verildiği söylenebilir.

Motor gelişimin bileşenlerinden eşgüdüm unsuruna yönelik topa ayakla vurma, top yakalama ve top sürme becerileri incelenmiştir.

- Motor gelişimin bileşenlerinden eşgüdüm unsuruna yönelik içerikler incelendiğinde kitapların metin kısmında top sürme becerisinin; resim kısmında sırasıyla topa ayakla vurma ve top yakalama ön plana çıktığı görülmüştür.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında motor gelişimin bileşenlerinden eşgüdüm unsuru bağlamında farklı becerilere farklı oranlarda yer verildiği söylenebilir.
- Genel olarak kitaplar incelendiğinde motor gelişimin bileşenlerini oluşturan dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm unsurları açısından kitapların büyük bir kısmında bu becerilere yer verildiği ve kitapların resim kısmında metin kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir.

Alanyazında resimli öykü kitaplarında motor becerileri inceleyen çok az çalışmadan biri olan Uysal (2020)'in, kitap ve çizgi filmlerde çocuk gelişimi iletilerini araştırdığı çalışmasında, Saftirik Greg'in Günlüğü kitaplarında ve Rafadan Tayfa çizgi filminde motor gelişimin bileşenlerinden kuvvet unsuruna yönelik sıçrama, denge unsuruna yönelik çömelme ve ayağa kalkmak becerilerine rastlanmıştır. Veziroğlu ve Gönen (2012)'in resimli çocuk kitaplarının MEB 2006 Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki kazanımlarına uygunluğunu inceledikleri araştırmada motor gelişimin bileşenlerinden denge unsuruna yönelik bisiklet sürme becerisine rastladıkları belirtilmiştir. Pugmire (2023) resimli kitaplarda sağlıklı bedenler hakkında yürüttüğü araştırmada kitaplarda kuvvet unsuruna yönelik sallanma; denge unsuruna yönelik bisiklete binme; esneklik unsuruna yönelik bir minder üzerinde esneme hareketleri yapma ve yoga hareketleri ile ilgili içeriklere rastlamıştır. Çizgi filmlerde MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan motor gelişim kazanımlarına yer verme durumunun incelendiği araştırmalarda (Arslan ve Duman, 2018; Cengiz, İlçi Küsmüş ve Ramazan, 2020) denge (çift ayak sıçrama, takla atma, tahterevalliye binme, tahta üzerinde durma becerileri) ve dikkat unsurlarına ilişkin öğelere rastlanmıştır. Purtaş (2017) MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı hareket ve bütünleştirilmiş hareket etkinliklerini çeşitli değişkenler açısından incelediği

araştırmasında, denge hareketlerinin yer alma durumunu da incelemiş ve veri kaynağında 13 etkinlikte denge hareketlerine rastlanmıştır.

MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda hazırlanan etkinlik kitaplarını inceleyen çalışmalara bakıldığında ise Pamuk Şekerim I-II etkinlik Programı açısından inceleyen araştırmada etkinliklerde motor gelişim alanının ağırlıklı olarak yer verilen gelişim alanlarından biri olduğu ancak “*Denge hareketleri yapar.*” kazanımına yer verilmediği belirlenmiştir (Akgül Alak, 2016).

Çocukların lokomotor, nesne kontrol hareketleri ve motor gelişim bileşenleri ilerleyen yaşla birlikte giderek daha başarılı hale gelir ve artık ustalaşmış hareketler birleştirilerek çeşitli etkinliklerde kullanılır (Çoknaz, 2020). Çocuklar motor gelişimin bileşenlerini günlük yaşamda sıklıkla kullanmaktadırlar. Bebeklik döneminde dik oturma, ilerleyen yaşlarda ayakta durma, sandalyeye oturma, oynadıkları oyunlarda, parkta salıncakta, kaydırakta, tırmanma merdivenlerinde, halat çekme yarışmalarında, spor branşlarında motor gelişim bileşenlerinden dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm unsurlarını kullanmaktadırlar. Çocuklar gelişirken, yetişkinlik döneminden çok önce çeviklik, denge, koordinasyon, hız gibi temel becerileri geliştirebilmeleri ve bunları eğlenceli bir şekilde öğrenebilmeleri önemlidir (Karisman, Asmawi, Samsudin ve Jufrianis, 2021). Düzenli hareket ve fiziksel aktivite alışkanlığı okul öncesi dönemde kazandırılmalıdır, zira okul öncesi dönemdeki çocukların hareket etmesini sağlamak, ergenlik dönemindeki çocuklara göre çok daha kolaydır (Kerkez, 2012). Örneğin yenidoğanın başını kaldırma çabaları göz önüne alındığında denge unsuru doğum anından itibaren çok önemlidir (Genç, 2019). Benzer şekilde yenidoğanın baş ve boynunu kontrol ettiği andan itibaren eşgüdüm unsuru önem kazanmakta ve her davranışta kullanılmaktadır (Yılmaz, 2019). Çocuklar ilerleyen yaşlarda kazandıkları temel hareket becerilerinde motor gelişimin birçok unsurunu kullanmaktadır (Akınbay, 2014; MEB, 2013c; Tokmak, 2021). Motor becerilerin çocukluk döneminde kazanılmasının daha kolay olacağını söyleyen araştırmalar doğrultusunda, okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan resimli öykü kitaplarında yer değiştirmeye yönelik lokomotor, nesne kontrolü ve lokomotor olmayan hareketlere yer verilmesi oldukça önemlidir. Bahsedilen kaba motor becerileri kapsamında değerlendirilen alt basamaklara yönelik içeriklerin artması, motor gelişimin bileşenlerini de doğrudan etkileyecektir. Locomotor hareketlerde zıplama, sıçrama, yürüme, koşma gibi hareketleri gerçekleştiren çocukların kuvvet, denge, koordinasyon ve hız unsurlarına ilişkin becerileri de aynı ölçüde gelişecektir. Nesne kontrolü hareketlerinde top yakalama, fırlatma,

topa ayakla veya nesne ile vurma becerilerini gerçekleştiren çocukların da benzer şekilde koordinasyon, kuvvet, hız, dikkat unsurlarına ilişkin becerileri de olumlu yönde etkilenecektir. Lokomotor olmayan hareketlerin daha fazla yer almasıyla birlikte çocuklarda denge, esneklik becerileri de artış gösterecektir.

Spor ve Dans İçeriklerine İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Spor ve dans içerikleri bağlamında sportif hareketlerden bahsetme; sportif kıyafetlere yer verilme; spor araçlarına ve ekipmanlarına yer verilme; yürüyüş parkuru, spor alanlarına yer verilme; spor dalı ile ilgili içeriklere yer verilme; şarkılı oyunlara yer verilme; tek veya eşli/grup dans etkinliklerine yer verilme; dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yer verilme durumları incelenmiştir.

- İncelenen resimli öykü kitaplarında sportif hareketlere yönelik huloHop çevirme, yarış etaplarını tamamlamak için zıplama, tırmanma, atlama, sürünme, basketbol kapsamında sağ turnike, sol turnike ve üçlük atışlar yapma, yoga hareketleri kapsamında köprü kurma, aşağı bakan köpek duruşu ve fare duruşu yapma içeriklerinin yer aldığı belirlenmiştir.

Genel olarak kitaplar sportif hareketlere yönelik içerikler açısından incelendiğinde, kitapların çok az bir kısmında bu becerilere yer verildiği (4'er kitabın metin ve resim kısmında) ve kitapların metin ve resim kısmında bu öğelerin dengeli bir şekilde yer aldığı söylenebilir.

- İncelenen resimli öykü kitaplarında sportif kıyafetlere yönelik futbol forması, dizlik ve kramponlu futbol ayakkabıları; judo kıyafeti ve beyaz kuşak; kayak tulumları, kayak eldivenleri, kayak gözlüğü ve kasketi; eşofman ve spor ayakkabıları, karate ve tenis kıyafeti; jimnastik ve at üzerinde jimnastik sporlarına uygun kıyafetler; basketbol forması ve mayo öğelerine rastlanmıştır.

Genel olarak kitaplar sportif kıyafetlere yönelik öğelerin yer alma durumu açısından incelendiğinde, kitapların çok az bir kısmında bu öğelere yer verildiği (2 kitabın metin, 8 kitabın resim kısmında) ve kitapların metin ve resim kısmında bu öğelerin yer alma durumunun dengeli olmadığı görülmüştür. İncelenen resimli öykü kitaplarında sportif kıyafetlere yer verilme oranının düşük olmasına rağmen farklı sporlara yönelik kıyafetlerin yer aldığı söylenebilir.

- İncelenen resimli öykü kitaplarında sportif araçlara yönelik hulahop, top, ip, basketbol topu, futbol topu, tenis raketleri ve tenis topu, frizbi, badminton raketleri ve topu öğelerinin yer aldığı belirlenmiştir.

Genel olarak kitaplar sportif araçlara yönelik içerikler açısından incelendiğinde çok az kitabın metin kısmında (8 kitap), kitapların neredeyse yarısının resim kısmında bu öğelerin yer aldığı (25 kitap) ve kitapların resim kısmında metin kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir. İncelenen resimli öykü kitaplarında sportif araçlara yer verilme oranı incelendiğinde resim kısmında daha çok yer alan sportif aracın top olduğu ve farklı spor branşlarına ait araçlara da yer verildiği belirlenmiştir.

- İncelenen resimli öykü kitaplarında sportif ekipmanlara yönelik kayak, kızak, bisiklet, dağ bisikleti, yarış bisikleti, akrobasi bisikleti, tek teker akrobasi bisikleti, kayak takımları, kano, kask, dizlik, paten, trambolin, atlama beygiri, scooter, tırmanma merdiveni ve yelkenli kızak öğelerine yer verildiği belirlenmiştir.

Genel olarak kitaplar sportif ekipmanlara yönelik içerikler açısından incelendiğinde kitapların çok az bir kısmında bu öğelere yer verildiği (10 kitabın metin, 16 kitabın resim kısmında) ve kitapların resim kısmında metin kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir. İncelenen resimli öykü kitaplarında sportif ekipmanlara yer verilme oranı düşük olsa da farklı ekipmanlara yer verildiği belirlenmiştir.

- İncelenen resimli öykü kitaplarında yürüyüş parkuru ve spor alanlarına ilişkin spor salonu, çocuk jimnastiği kursu, futbol sahası, judo kursu, yüzme havuzu, at çiftliği, basketbol sahası, yoga kursu, tenis sahası ve yürüyüş yolu öğelerine yer verildiği belirlenmiştir.

Genel olarak kitaplar yürüyüş parkuru ve spor alanlarına ilişkin öğeler açısından incelendiğinde kitapların çok az bir kısmında bu öğelere yer verildiği (3 kitabın metin, 9 kitabın resim kısmında) ve kitapların resim kısmında metin kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir.

- İncelenen resimli öykü kitaplarında yüzme, kayak, jimnastik, çocuk jimnastiği ve at üzerinde jimnastik, futbol, basketbol, yoga, kano, sörf yapmak ve paten, karate, engelli yarışı, judo, çocuk yogası ve badminton sporlarına ilişkin öğelere yer verildiği belirlenmiştir.

Genel olarak kitaplar spor dalı ile ilgili içerikler açısından incelendiğinde, kitapların çok az bir kısmında bu içeriklere yer verildiği (12 kitabın metin, 15 kitabın resim kısmında) ve kitapların resim kısmında metin kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir. Spor dalı ile ilgili içeriklerin yer alma oranı kitaplar bazında düşük olsa da yer verilen spor branşlarının oldukça çeşitli olduğu söylenebilir.

Genel olarak kitaplar şarkılı oyunlara ilişkin içerikler açısından incelendiğinde bu öğelere yalnızca birer kitabın metin ve resim kısmında yer verildiği ve bu öğelerin dengeli bir şekilde dağıldığı söylenebilir.

- İncelenen resimli öykü kitaplarında tek veya eşli/grup dans etkinliklerine yönelik içeriklerde özel olarak bahsedilen dans çeşitleri bale, ateş dansı, ayna dansı, hip-hop dansı ve kapuera dansıdır.

Genel olarak kitaplar tek veya eşli/grup dans etkinliklerine yönelik içerikler açısından incelendiğinde kitapların, çok az bir kısmında bu içeriklere yer verildiği (15 kitabın metin, 14 kitabın resim kısmında) ve kitapların metin kısmında resim kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir.

- İncelenen resimli öykü kitaplarında dans etkinliklerine uygun kıyafetler kapsamında daha çok bale kıyafetlerinden külotlu çorap, bale mayosu, uzun konçlar, puant ayakkabılar, düz patikler, tütü, balet ceketi, bale ayakkabılarına yönelik öğeler yer alırken farklı olarak okul programında dans edecek çocukların turuncu-kırmızı ve mavi-beyaz kıyafetler giydikleri resimlerin yer aldığı belirlenmiştir.

Genel olarak kitaplar dans etkinliklerine uygun kıyafetler içermesi açısından incelendiğinde, kitapların çok az bir kısmında bu öğelere yer verildiği (5 kitabın metin, 7 kitabın resim kısmında) ve kitapların resim kısmında metin kısmına nazaran daha fazla ögenin yer aldığı söylenebilir.

Alanyazın incelendiğinde resimli öykü kitaplarında sporla ilgili içerikleri inceleyen çok az çalışmaya rastlanmış olmakla birlikte bu çalışmalardan Tel, Karakaya ve Gür (2021) çocuk hikâye kitaplarında spor ve sağlıklı yaşam temasını inceledikleri araştırmada, 100 kitabın 40'ında spor aktiviteleri kapsamında yüzme, at binme, atletizm, futbol, treaking, ava gitme, okçuluk, bisiklet, balık tutma, güreş, kano, dağ tırmanışı, vücut geliştirme kampçılık, kayak, dans etme, su topu ve basketbol öğelerinin yer aldığını belirlemişlerdir. Buna paralel olarak Yılmaz ve Pala (2019)'nın çocuk kitaplarında spor unsurlarının yer alma durumunu inceledikleri araştırmada, resimli öykü kitaplarında futbol, at binme, bale, bisiklet, yüzme, beyzbol, paten,

jimnastik, basketbol, judo, yoga, kayak, atletizm, okçuluk, koşu, motor yarışı branşlarına ait içeriklere rastlamışlardır. Pugmire (2023) resimli kitaplarda sağlıklı bedenler hakkında yaptığı araştırmada, kitaplarda yoga, futbol, karate, yüzme ve dans etme ile ilgili içeriklere rastlamıştır. Szeremy (2018) sağlık temasını içeren Türkçe ve yabancı dillerdeki çocuk kitaplarını incelediği araştırmasında, fiziksel aktivite, yoga ve pilates ile ilgili içeriklere rastlamıştır. İncelenen Türkçe kitaplarda fiziksel aktivite ve yoga ile ilgili içerikler bulunurken, pilates ile ilgili içeriklere rastlanmamıştır (Szeremy, 2018). Delican (2022), MEB Kültür Yayınları Çocuk Kitapları Dizisi'ndeki kitapların sadece iki tanesinde spor ve sağlık temasının yer aldığını belirlemiştir. Delican (2022)'ın sağlık ve spor temasına ilişkin ögeler okul öncesi döneme yönelik iki kitapta yer almaktadır. Arıcı (2023) sanat bilgisi ve estetik algıyı destekleyen resimli çocuk kitaplarını incelediği araştırmasında, 152 kitabın 7'sinde dans ile ilgili içeriklere yer verildiğini tespit etmiştir. Bu kitaplarda dans ile ilgili içeriklerde bahsedilen kavramlar bale, tango, vals, konç, tütü, solist, balet, orkestra çukuru, spot ve senkron ögeleridir (Arıcı, 2023). Aslan ve Bayraktar (2021)'ın çocuk edebiyatı ürünlerinde farklı sanatların varlığını inceledikleri araştırmalarında, eylem sanatları başlığında dans içeriklerine 20 kitapta toplam 73 kez yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmada özellikle herhangi bir dans çeşidinden bahsedilmemiştir. Gezmen (2019) Mavi Kırangıç dergisini incelediği araştırmasında, dergide sporun önemi ilgili içeriklere yüksek oranda yer verildiği sonucuna ulaşmıştır. Yılmaz ve Çelik (2018) çizgi filmlerde spor unsurlarını inceledikleri araştırmasında Niloya ve Kuzucuk çizgi filmlerinde spor branşlarına yönelik basketbol, futbol, bisiklet, paten, sörf yapmak, balık tutma, yüzme, jimnastik, kayak, yelken, masa tenisi, taekwondo, halter, voleybol, atletizm ve sırıkla yüksek atlama ile ilgili içeriklere rastlamışlardır. Yılmaz ve Çelik (2018), Niloya ve Kuzucuk çizgi filmlerinde spor branşlarına özgü materyallere yönelik bisiklet, kask, paten, olta, sörf tahtası, kay-kay, futbol topu, raket, barfiks, kayak, basketbol topu, halter ögelerine; spor alanlarına ilişkin futbol sahası, buz pisti, basketbol sahası, masa tenisi masası ile ilgili ögelere rastlamışlardır. Zhang, Browning, Luo ve Li (2022), çocuklukta spor çizgi filmleri izlemenin ilerleyen yaşlarda fiziksel aktiviteyi nasıl etkilediğini inceledikleri araştırmada, çocukluklarında spor çizgi filmleri izleyen çocukların ilerleyen yaşlarda fiziksel aktivitelerinin ve ruhsal sağlıklarının olumlu etkilendiği sonucuna ulaşmışlardır.

Spor araçları ve ekipmanları, spor alanları, spor branşlarına yönelik, dans etkinlikleri ve dans etkinliklerine uygun kıyafetlere araştırmalarda yer verildiği görülürken (Arıcı, 2023; Aslan ve Bayraktar, 2021; Gezmen, 2019; Pugmire, 2023; Szeremy, 2018; Tel, Karakaya ve Gür, 2021;

Yılmaz ve Çelik, 2018) sportif hareket ve sportif kıyafetlere yönelik içeriklerin yer aldığı araştırmalara rastlanmamıştır.

Bahsedilen araştırmalarda spor ile ilgili içerikler kapsamında kitap, dergi ve çizgi filmlerde basketbol, futbol, bisiklet, paten, sörf yapmak, balık tutma, yüzme, jimnastik, kayak, yelken, masa tenisi, taekwondo, halter, voleybol, sırıkla yüksek atlama, at binme, atletizm, treaking, ava gitme, okçuluk, güreş, kano, dağ tırmanışı, vücut geliştirme kampçılık, dans etme, su topu, yoga, karate ve pilates öğelerine rastlanmıştır (Tel, Karakaya ve Gür, 2021; Pugmire, 2023; Szeremy, 2018; Yılmaz ve Çelik 2018). İncelenen resimli öykü kitaplarında yüzme, kayak, jimnastik, futbol, basketbol, yoga, bisiklet, dans etme, kano, sörf yapmak, karate ve paten ile ilgili içeriklere yer verildiği belirlenirken, balık tutma, yelken, masa tenisi, taekwondo, halter, voleybol, atletizm ve sırıkla yüksek atlama, at binme, treaking, ava gitme, okçuluk, güreş, dağ tırmanışı, vücut geliştirme, kampçılık, su topu ve pilates öğelerine hiçbir kitapta rastlanmamıştır. Bahsedilen araştırmalarda yer almayan ancak bu araştırmanın veri kaynağı olan 62 resimli öykü kitabında rastlanan spor branşları ise engelli yarış, judo, çocuk yogası, çocuk jimnastiği, at üzerinde jimnastik ve badminton öğeleridir.

Yılmaz ve Çelik (2018) Niloya ve Kuzucuk çizgi filmlerinde spor branşlarına özgü materyallere yönelik bisiklet, kask, paten, olta, sörf tahtası, kay-kay, futbol topu, raket, barfiks, kayak, basketbol topu, halter öğelerine rastlamışlardır. İncelenen resimli öykü kitaplarında spor branşlarına özgü materyaller spor araçları ve spor ekipmanları başlıkları altında incelenmiştir. Bu anlamda bahsedilen araştırma ile benzer olarak incelenen resimli öykü kitaplarında futbol ve bisiklet, kask, paten, sörf tahtası, kay-kay, futbol topu, raket, kayak, basketbol topu öğelerine yer verildiği belirlenirken, olta, barfiks ve halter öğelerine rastlanmamıştır. Bahsedilen araştırmalarda yer almayan ancak bu araştırmanın veri kaynağı olan 62 resimli öykü kitabında rastlanan spor araç ve ekipmanları hulohop, tenis topu, ip, frizbi, badminton raketi ve topu, kızak, kano, trambolin, atlama beygiri, dizlik, akrobasi bisikleti ve tek teker akrobasi bisikleti, scooter, tırmanma merdiveni ve yelkenli kızak öğeleridir.

Pugmire (2023) resimli öykü kitaplarında jimnastik ve spor salonu ile ilgili içeriklere rastlamıştır. Yılmaz ve Çelik (2018) Niloya ve Kuzucuk çizgi filmlerinde spor alanlarına ilişkin futbol sahası, buz pisti, basketbol sahası, masa tenisi masası ile ilgili öğelere rastlamışlardır. Bu anlamda bahsedilen araştırma ile benzerlik gösteren şekilde incelenen resimli öykü kitaplarında, futbol ve basketbol sahaları, jimnastik ve spor salonu ve buz pisti yer alırken, masa tenisi masası yer almamaktadır. Bahsedilen araştırmalarda yer almayan ancak bu araştırmanın veri kaynağı

olan 62 resimli öykü kitabında ele alınan yürüyüş parkuru ve spor alanları bağlamında judo kursu, yüzme havuzu, at çiftliği, yoga kursu, tenis sahası ve yürüyüş yolu öğeleri bulunmaktadır.

Arıcı (2023) sanat bilgisi ve estetik algıyı destekleyen resimli çocuk kitaplarını incelediği araştırmasında, dans ile ilgili içerikler kapsamında bale, tango, vals, konç, tütü, solist, balet, orkestra çukuru, spot ve senkron öğelerine rastlamıştır. İncelenen resimli öykü kitaplarında dans ile ilgili içerikler tek veya eşli/grup dans etkinliklerine ve dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yer verilme durumu açısından incelenmiştir. Tek veya eşli/grup dans etkinlikleri bağlamında incelenen resimli öykü kitaplarında, bahsedilen araştırma ile benzer olarak bale ile ilgili içeriklere rastlanmıştır. Bahsedilen araştırmada yer almayan ancak bu araştırmanın veri kaynağı olan 62 resimli öykü kitabında ateş dansı, ayna dansı, hip-hop ve kapuera dansı ile ilgili içeriklere rastlanmıştır. Dans etkinliklerine uygun kıyafetlere yer verilme açısından incelenen resimli öykü kitaplarında Arıcı (2023)'nın araştırması ile benzer olarak balerin ve baletlerin kıyafetleri ile ilgili öğelere rastlanılmıştır.

İncelenen resimli öykü kitaplarında spor ve dans unsurlarına ilişkin öğelere yer verilme oranının kaba, ince motor ve motor bileşenlerine yer verilme oranına nazaran daha az olduğu görülmektedir. Ancak özellikle spor araçları, ekipmanları, spor alanları ve bahsedilen sporlar incelendiğinde bu öğelere az sayıda kitapta yer verilmiş olsa bile bahsedilen öğeler oldukça çeşitlidir. Sporla ilgili içeriklere sahip kitaplar, sportif deneyimi olmayan çocukların da sportif faaliyetlere yönlendirilmelerini ve spor yapma konusunda cesaretlenmelerini sağlayacaktır (Veziroğlu ve Gönen, 2012). Benzer şekilde farklı dans çeşitleri hakkında bilgiler veren resimli öykü kitapları, çocukların ilgisini çekerek bu alanlara yönelmelerine olanak sağlayabilir. Erken yaşta sporla tanışan çocuklar hem fiziksel hem de motor beceriler yönünden çok daha iyi ilerleme göstermektedir (Kurt, 2018). Resimli öykü kitaplarında yer alan içerikler, hitap ettikleri yaş dönemi çocuklarının ilgisini çekmekte, günlük yaşamda bile ilgisini çeken şeylere yönelen çocukların resimli öykü kitaplarında yer alan spor ve dans unsurlarına da yönelmesi olasıdır. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin, çocukların hareket becerilerine olan etkisi araştırmalarla desteklenmiştir (Kafalı, 2022; Kesilmiş, 2012; Kurt, 2018; Öztürk ve Berkan Alpay, 2019; Şişli, 2018; Yavuz, 2016; Yıldırım, 2023; Yiğitbaş, 2020). Hareket becerilerine olumlu etkileri olan spor aynı zamanda çocuklarda bir işi üstlenme bilincinin oluşmasında, onların toplum tarafından benimsenmesini sağlayacak sosyal kuralları öğrenmelerinde de kolaylık sağlar (Yıldız ve Çetin, 2018). Bilmez (2023) araştırmasında, yoga farkındalık programlarının 60-72 aylık çocuklarda duygu düzenleme becerilerine olumlu etkileri olduğunu saptamıştır. Spor yapmanın

çocuklardaki olumlu etkileri incelendiğinde, hayatın her alanında spor ile ilgili uyaranlarla iç içe olmaları oldukça önem taşımaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında ve aileleriyle birlikteyken keyifle dinleyip inceledikleri resimli öykü kitaplarında motor becerilerin ve spora ilişkin öğelerin yer alması, çocukların spor konusunda daha fazla bilgi sahibi olmasını destekler nitelikte olacaktır. Sporla ilgili bilgisi artan çocuklar kitaptaki kahramanları da örnek alarak kendilerine yakın gördükleri ve sevdikleri bir spor dalına yönelebilir.

Motor Becerileri Destekleyen Unsurlara İlişkin Sonuçlar ve Tartışma

Motor becerileri destekleyen unsurlar bağlamında, kitaplarda hareket ve motor becerileri gerçekleştirenlerin ana karakter olma, incelenen öykü kitaplarının okul öncesi dönem çocuklarını hareket ve motor becerileri gerçekleştirme konusunda cesaretlendirme ve hareket ve motor becerilerin gerçekleştiği mekanların resmedilme durumları incelenmiştir.

Genel olarak kitaplar incelendiğinde, veri kaynağını oluşturan 62 kitabın 50'sinde hareket ve motor becerileri gerçekleştirenlerin ana karakterler olduğu belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında motor becerileri büyük oranda ana karakterlerin gerçekleştirdiği söylenebilir.

Genel olarak kitaplar incelendiğinde, veri kaynağını oluşturan 62 kitabın 33'ünün okul öncesi dönem çocuklarını hareket ve motor becerileri gerçekleştirme konusunda cesaretlendirdiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarının yarısını okul öncesi çocuklarını hareket ve motor becerileri gerçekleştirme konusunda cesaretlendirici özellikte olduğu söylenebilir.

Genel olarak kitaplar incelendiğinde, veri kaynağını oluşturan 62 kitabın 16'sında hareket ve motor becerilerin gerçekleştirildiği mekanların resmedildiği belirlenmiştir. İncelenen resimli öykü kitaplarında hareket ve motor becerilerin gerçekleştirildiği mekanlara düşük oranda yer verildiği söylenebilir.

Çocuklar 3-6 yaş aralığında davranışlarının büyük bir bölümünü yakın ve uzak çevrelerindeki gerçek kişileri ya da film, animasyon, kitap gibi kurgusal yapıtlardaki kahramanları örnek alarak oluşturmaktadırlar (Karataş, 2014). Kitaplardaki karakterlerin gerçek yaşamdaki kişilere benzer özellikte olması gerekir (Karataş, 2014; Ural, 2019). Çocuk, kitaptaki karaktere yakın hissettiği zaman kitabı daha fazla ilgiyle dinlemekte ve o karakterden daha çok kazanım elde etmektedir (Can, Kılınçcı ve Şeker, 2022). Çocuğun olumlu anlamda örnek alacağı kahramanlar, çocuğun birçok alanda gelişimine yardımcı olacaktır (Yılmaz, 2021). Kahramanların sosyal becerileri,

günlük yaşamdaki davranışları, arkadaşlarıyla ilişkileri, karşılaştıkları sorunlara karşı verdikleri tepkiler ve uygun baş etme stratejileri sunmaları büyük önem taşır (Karataş, 2014). Çocukların etkilere açık oldukları bu dönemi etkili değerlendirebilmek adına, kazandıkları takdirde çocuklara faydalı olacak becerileri resimli öykü kitaplarında karakterler yoluyla sunmak çocukların öğrenme süreçlerini daha da pekiştirecektir.

Can, Kılınçcı ve Şeker (2022) okul öncesi dönem çocuklarının resimli öykü kitapları ile ilgili tercihlerini inceledikleri araştırmalarında çocukların, kitapları sevmeye gerekçelerinin arasında hikâye kahramanı ile özdeşim kurabilmesi ve hikâyenin hareketli bir kurgusunun olması öğelerinin yer aldığını belirlemişlerdir. Okul öncesi dönem çocukları, yaş dönemleri gereği hareketli yapıya sahiptirler. Kendilerine hitap eden resimli öykü kitaplarında hareket unsurlarına yer verilmesi ve ana karakterlerin bu unsurları gerçekleştiren kişiler olması, çocukların ilgilerini çekecek ve özdeşim kurmalarını kolaylaştıracak; bu bağlamda motor gelişimleri de olumlu yönde etkilenecektir. Nitekim Tokmak (2021)'a göre çocukların fiziksel aktivitelere katılımı arttıkça fiziksel uygunluk ve motor becerilerin gelişiminde de ilerlemeler görülebilir. Bu bağlamda fiziksel aktivite, enerji harcayarak kas-iskelet sistemi tarafından oluşturulan her hareket olarak tanımlanırken; spor, dans, yürüyüş, bahçe ve ev işleri de fiziksel aktivite kapsamında kabul edilmektedir (Oğuz, Çamcı ve Yılmaz, 2018). Yaşam kalitesinin artmasını sağlamak amacıyla insanların kendilerini daha iyi hissetmeleri, günlük görevlerini yerine getirmeleri, yaptıkları işlerden hoşlanmaları, yaşamın negatif şartlarına karşı kendilerini korumaları için uygun beslenme ve fiziksel aktivite gereklidir (Özkatar Kaya, Sarıtaş, Yıldız ve Kaya, 2018). Aktif Yaşam Derneği (2010) Türkiye Toplumunun Fiziksel Aktivite Düzeyi Araştırması'nda en sık yapılan fiziksel aktivitelerde yürüyüşün ilk sırada yer aldığını belirlerken futbol ve koşu, yürüyüşü takip etmekte; bireylerin fırsat bulursa yapmayı tercih edecekleri fiziksel aktiviteler arasında listenin başında yüzme, at binme, balık tutma/avlanma, yürüyüş ve dans etme yer almaktadır.

Türkiye'de her dört kişiden üçünün yeterli fiziksel aktivite düzeyine sahip olmadığı (Aktif Yaşam Derneği, 2010; Dinç Horasan, 2013), sağlık seviyesi yüksek olanların fiziksel aktivite seviyelerinin de yüksek olduğu (Aktif Yaşam Derneği, 2010) belirlenmiştir. Fiziksel aktivitenin insan sağlığı, psikolojisi ve akademik başarı üzerinde birçok olumlu etkisi vardır (Dinç Horasan, 2013; Meydanlıoğlu, 2015; Özkatar Kaya, Sarıtaş, Yıldız ve Kaya, 2018; Tukhtanazarov, 2022; Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, 2013). Günümüzde dünyanın hemen hemen tüm bölgelerinde obezite prevalansı artmakta, bu durum sadece yetişkin kadın ve erkekleri değil, çocukları ve

gençleri de etkilemektedir (Berleze ve Valentini, 2022; Aktif Yaşam Derneği, 2010; Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, 2013; Ünal 2013). Düzenli fiziksel aktivite yapanlarda kilo alma, aşırı kiloluluk ve obezite riski çok düşüktür (Meydanlıoğlu, 2015). İlerleyen yaşlarda hareketsizlikle birlikte kilo ve obezitenin artmasıyla (Aktif Yaşam Derneği, 2010; Ünal 2013), bahsedilen sağlık sorunları açısından risk faktörleri de artmaktadır.

Kerkez (2012) düzenli hareket ve fiziksel aktivite alışkanlıklarının, okul öncesi dönemde kazandırılması gerektiğini, okul öncesi dönem çocuklarının hareket etmelerini sağlamanın, ergenlik dönemindeki çocuklara göre daha kolay olduğunu belirtmiştir. Çocukluk döneminde fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmış kişilerin elde ettikleri bu alışkanlığı hayatlarının ilerleyen dönemlerine kadar sürdürme olasılıkları daha yüksektir (Çağlak Sarı, Ceylan ve Yaman, 2020). Çocukların gün içinde bulundukları farklı alanda aktif olmaları sağlanmalıdır (Meydanlıoğlu, 2015). Budzynski-Seymour, Jones ve Steele (2022) fiziksel olarak aktifliğin giderek azaldığını ve eğlence temalı merkezlerde yapılan gösterilerin fiziksel aktiviteye yönelmesi ile çocukların bu konuda daha aktif olmalarının sağlanabileceğini düşünmektedirler. Bu bağlamda Bellows, Spaeth, Lee ve Anderson (2013), annelerin okul öncesi çocuklarının sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivitelerini teşvik etmek için öykü kitaplarına olan ilgi ve ihtiyaçlarını inceledikleri araştırmalarında, annelerin öykü kitaplarını okul öncesi dönem çocukları için sağlık ve fiziksel aktivite mesajlarını iletme ve pekiştirme yöntemi olarak olumlu algıladıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Sonuç olarak araştırmanın veri kaynağını oluşturan resimli öykü kitapları genel olarak incelendiğinde yer verilme oranları değişiklik gösterse de kaba ve ince motor becerilerin, motor gelişimin bileşenlerinden dikkat, kuvvet, denge, hız, esneklik ve eşgüdüm unsurlarının, spor ve dansla ilgili içeriklere ve motor becerileri destekleyen unsurlarına göre daha çok vurgulandığı belirlenmiştir. Ayrıca resimli öykü kitaplarında motor gelişime ilişkin unsurlara metin kısmından çok resimlerinde yer verildiği belirlenmiştir. Okul öncesi dönem çocuklarının okuma yazma bilmediği için kitapları resimlerine bakarak inceledikleri dikkate alındığında bu olumlu bir sonuç olarak görülebilir. Ancak ilerleyen yaşlarda okuma yazma öğrenen çocuk, aynı kitapları okuyarak da incelemeye başlayacağından resimli öykü kitaplarının metin ve resim kısımlarında motor becerilere ilişkin unsurlara dengeli bir şekilde yer verilmesi uygun olacaktır. Okul öncesi dönemde motor gelişim unsurlarına ilişkin öğelere her alanda rastlamalarının, çocukların hareketli bir yaşam tarzına erken yaşta alışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Öneriler

- Kaba motor becerilerin ilk 3, ince motor becerilerin 3-6 yaş arasında gelişim gösterdiği gerçeği göz önüne alındığında, okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan kitapların yaş etiketlerine göre içeriklerinde farklı motor becerilere yer verilebilir. Gelişim dönemlerine uygun motor becerilerle karşılaşan çocuklar bu motor becerileri gerçekleştirme konusunda cesaretlenebilir.
- Okul öncesi dönemde henüz okuma yazma bilmeyen çocuklar için motor gelişim unsurlarının ağırlıklı olarak resim kısmında yer alması uygun olsa da okuma yazma öğrenen çocuklar, aynı kitapları tekrar inceleyecektir. Bu bağlamda resimli öykü kitaplarında motor gelişime ilişkin unsurlara metin ve resim kısmında dengeli yer verilmesi önerilmektedir.
- Araştırmanın veri kaynağı son 5 yılda (2017-2022) yayımlanan resimli öykü kitaplarıyla sınırlı tutulmuştur. Araştırmacılar daha önceki yıllarda yayımlanan resimli öykü kitaplarını da veri kaynağına dahil ederek motor gelişime ilişkin unsurların yer alma durumunun gelişimini yıllara göre inceleyebilirler.
- Resimli öykü kitaplarında motor gelişim alanları, bileşenleri, spor ve dansla ilgili unsurlara ilişkin daha detaylı incelemeler yapan araştırmalar planlanabilir.
- İncelenen resimli öykü kitaplarının künye bilgileri incelendiğinde veri kaynağı genellikle çeviri kitaplardan oluşmaktadır. Bu bağlamda yerli kitaplarda daha fazla motor gelişime ilişkin unsurlara yer verilmelidir.
- İncelenen resimli öykü kitaplarında hareket ve motor becerilerin gerçekleştiği mekanların resimlenme oranı çok düşüktür. Resimli öykü kitaplarında farklı spor mekanlarının yer alması ve tasvirlerin de güçlü olması, çocukların daha fazla dikkatini çekecektir.
- İncelenen resimli öykü kitaplarında çocuk gelişimine uygun olmayan soyut kavramlar, deyimler, şiddet ve argo ile ilgili içeriklerin yer aldığı belirlenmiştir. Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan resimli öykü kitaplarında çocuk gelişimine uygun olmayan unsurların yer almaması gerekmektedir. Bu bağlamda yayınevleri okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan kitaplarda bu unsurların incelenmesi için alanında uzman kişilerle birlikte çalışabilir.

- Araştırmanın veri kaynağını oluşturan kitapların yaklaşık yarısında yaş etiketi bulunmamaktadır. Okul öncesi dönem çocuklara yönelik hazırlanan resimli öykü kitaplarında yaş etiketinin yer alması çocukların gelişim dönemlerine uygun içeriklerle karşılaşabilmesi adına oldukça önemlidir. Bu bağlamda yayınevleri okul öncesi dönem çocuklarına yönelik hazırlanan kitapların yaş etiketlerinin bulunmasını ve kitaplarda bu yaş etiketlerine uygun içeriklerin yer almasını sağlamak amacıyla çocuk edebiyatı alanında uzmanlığı olan kişilerle çalışabilir.

KAYNAKLAR

- Adak Özdemir, A., Hıdır, F., & Özdemir Beceren, B. (2019). Examining the use of picture books in preschool education institutions. *Journal Of Language And Linguistic Studies*, 15(2), 535-559.
- Adak Özdemir, A., & Özdemir Beceren, B. (2020). Çocuk kitaplarının okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri ve kitap incelemesi çerçevesinde değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 9(3), 1216-1242.
- Akçınlı Yurdakul, N., Çamlıyer, H., Çamlıyer, H., Karabulut, N., & Soytürk, M. (2012). Sekiz yaş grubu çocuklarda hareket eğitiminin dikkat ve hafıza gelişimine etkisi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(1), 103-108.
- Akgül Alak, S. (2016). *Pamuk Şekerim I-II kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı (2013) açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akınbay, H. (2014). *Okul öncesi dönemde oyunun önemi ve çocukların motor gelişimi üzerine etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aksoy, P. (2020). Üç-altı yaş çocuklarına yönelik öykülerin sosyal beceriler açısından incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 505-553. <https://doi.org/10.24130/eccdjecs.1967202043180>
- Aktif Yaşam Derneği (2010). Türkiye toplumunun fiziksel aktivite düzeyi araştırması. <chrome-extension://efaidnbnmnibpcajpcglclefindmkaj/https://aktifyasam.org.tr/pdf/fiziksel-aktivite-arastirmasi-raporu.pdf> adresinden 02.07.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Akyol, T. (2012). *Resimli çocuk kitaplarında yer alan değerlerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Alabay, E. (2020). 0-36 aylık çocuklarda motor gelişim. Ünüvar, P. (Ed.). *Bebeklik döneminde gelişim ve eğitim içinde* (2. Baskı, 246-268). Ankara: Anı. <https://www.turcademy.com/en/kitap/bebeklik-doneminde-gelisim-ve-egitim-9786051702605> sayfasından erişilmiştir.
- Alkan, H. (2019). *Okul öncesi dönemdeki çocukların nörolojik durumları, gelişimsel parametreleri ve fiziksel uygunlukları arasındaki ilişki*. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Alpay, B., Tuna, (2021). Okul öncesine yönelik hikâye kitaplarının çocuk hakları açısından incelenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12 (1), 1-14.
- Alptekin, Z. D. (2018). 3-6 Yaş grubu çocuklara yönelik yayımlanan resimli hikâye kitaplarının temel fen kavramları açısından incelenmesi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 76-86.
- Altun, D. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının okuma alışkanlıkları, tutumları ve deneyimlerinin resimli hikâye kitabı seçme yeterliliklerini yordama düzeyi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(3), 826-852. <https://doi.org/10.14686/buefad.387732>
- Arabacı, N., & Çıtak, Ş. (2017). Okul öncesi dönemdeki çocukların “oyun” ve “açık alan (bahçe)” etkinlikleri ile ilgili görüşlerinin incelenmesi ve örnek bir bahçe düzenleme çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 21, 28-43.
- Arıcı, M. R. (2023). *Sanat bilgisi ve estetik algıyı destekleyen resimli çocuk kitaplarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Arıkan, A., Tomris, G., Yılmaz Bursa, G., & Tuna, D. M. (2021). Özel gereksinimli bireylere yönelik farkındalık geliştirmede okul öncesi çocuk kitaplarımız nitelikli mi?. *Ana Dili Eğitim Dergisi*, 9(1), 19-44.
- Arslan, A., & Duman, E. Z. (2018). Okul öncesi eğitim programında yer alan motor gelişim kazanımlarının çizgi filmlerdeki sunumu. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 4(6), 320-344.
- Arslan Başdağ, D., & Dağlıoğlu, H. E. (2020). Resimli öykü kitaplarının temel matematik becerileri açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 233-253. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.528015>

- Arslan, E., Dönmez, F. Z., Davarcıoğlu, S., Kara Eren, C., & Güngör Aytar, F. A. (2019). Okul öncesi öykü kitaplarındaki deyimler ve çocukların bu deyimlere ilişkin algıları. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 315-351.
- Arslan, Ü. (2014). Okul öncesi eğitimde temel becerilerin ve sosyal davranışların kazandırılması. Haktanır, G. (Ed.) *Okul öncesi eğitime giriş* içinde (8. Baskı, 201-226). Ankara: Anı.
- Aslan, C., & Bayraktar, A. (2021). Çocuk edebiyatı ürünlerinde farklı sanatların varlığına ve sunuluş biçimine ilişkin bir inceleme. *Dil Dergisi*, 172(1), 7-29.
- Atış Akyol, N., & Bozkır, K. (2022). “El Ele Okul Öncesi Eğitime” kitaplarının incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (42), 62-91.
- Ateş, S., & Aktaş, N. (2020). Duygu durumlarının farklılaştığı resimli çocuk kitaplarına yönelik okuyucu tepkilerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 6(3), 726-745. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.742584>
- Ayhan, R. N. (2022). *Okul öncesi dönemde bireysel farklılıkları ele alan resimli öykü kitaplarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Aynacıyan, N., & Özer, M. K. (2020). Çocuklara uygulanan eğitsel oyun aktivitelerinin motorik özelliklerine etkisi. *Journal of Health and Sport Sciences (JHSS)*, 3(1), 24-31.
- Aytekin, Ç. (2021). Fiziksel büyüme ve motor gelişim. Baysal Metin, E. N. (Ed.). *Doğum öncesinden ergenliğe çocuk gelişimi* içinde (4. Baskı, 55-81). Ankara: Pegem Akademi <https://www.turcademy.com/en/kitap/dogum-oncesinden-ergenlige-cocuk-gelisimi-9786053185925> sayfasından erişilmiştir.
- Bağçeli Kahraman, P., Kartal, T., & Yıldız, S. (2020). Resimli çocuk kitaplarında çocuk hakları. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 3(2), 138-163.
- Bağçeli Kahraman, P., & Özdemir, H. (2019). Resimli çocuk kitaplarının toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelenmesi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(27), 64-85. <https://doi.org/10.29329/mjer.2019.185.4>
- Basit, O., & Deniz, Ü. (2020). Türkiye’de okul öncesi dönem çocuklarının psikomotor gelişimlerini destekleyen eğitim uygulamalarının incelenmesi: Bir meta-analiz çalışması. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7, 100-118. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.743149>

- Başaran, M., Çelik, N., & Güngör Aytar, A. (2021). Resimli çocuk kitaplarının olumsuz öğeler açısından incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(2), 1247-1272.
- Başkan Takaoğlu, Z. (2021). Okul öncesi resimli öykü kitaplarında yer alan fen kavramları. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi (İAD)*, 6(2), 227-238.
- Batič, J. (2019). Reading picture books in preschool and lower grades of primary school. *Center for Educational Policy Studies Journal*, November, 1-18. <https://doi.org/10.26529/cepsj.554>
- Battal, Ş. (2018). *Okul öncesi dönem çocuklarına seslenen resimli öykü kitaplarının duygusal zekâ yetilerine göre incelenmesi ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bay, D. N. (2020). Resimli çocuk kitaplarının MEB okul öncesi eğitim programındaki temel kavramlar açısından incelenmesi. *International Primary Educational Research Journal*, 4(1), 12-24.
- Bayraktar, V., & Demiriz, S. (2017). Okul öncesi öğretmenlerin çocuk kitabı seçiminde kullandıkları ölçütlerin kıdem durumuna göre incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 791-811.
- Bayraktar, G., & Süleymanoğulları, M. (2020). *Psikomotor gelişim*. (1. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi. <https://www.turcademy.com/tr/kitap/psikomotor-gelisim-9786257216456> sayfasından erişilmiştir.
- Bencik Kangal, S., Karaarslan, A., & Arslan, S. (2018). Okul öncesi dönem resimli çocuk kitaplarında yer alan baba figürünün incelenmesi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 18-31.
- Bellows, L., Spaeth, A. Lee, V., & Anderson, J. (2013). Exploring the use of storybooks to reach mother of preschoolers with nutrition and physical activity messages. *Journal of Nutrition Education and Behavior*, 45(4), 362-367.
- Berk, L. (2013). *Çocuk gelişimi*. Ankara: İmge.
- Berleze, A., & Valentini, N. C. (2022). Intervention for children with obesity and overweight and motor delays from low-income families: fostering engagement, motor development, self-perceptions, and playtime. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(2545), 2-16.

- Beşer, R. (2019). *Resimli çocuk kitaplarının zorbalık olgusu açısından doküman analizi ile incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Beşir, H., & Ceylan, Ş. (2022). Erken çocukluk dönemine yönelik uykuyla ilgili resimli çocuk kitaplarının incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 6(Özel Sayı), 642-667.
- Bilir Seyhan, G. (2022). *Resimli öykü kitabı okuma etkinliklerinin 3 yaş çocuklarının dil gelişimleri ve sosyal becerileri üzerindeki etkinliklerinin incelenmesi*. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bilmez, B. (2023). *Yoga farkındalık programının 60-72 aylık çocukların duygu düzenleme becerilerine ve annelerin görüşlerine etkisinin incelenmesi*. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- BKM Kitap. *Çocuk 4-5 Yaş Kitapları*. Erişim: 17.07.2023. <https://www.bkmkitap.com/cocuk-4-5-yas-kitapları?sort=8>
- Boccolini, G., Brazziti, A., Bonfanti, L., & Alberti, G. (2013). Using balance training to improve the performance of youth basketball players. *Sport Sci Health*, 9, 37-42.
- Boynukısa, E. (2018). *Erken çocukluk döneminde bilişsel beceriler ile motor beceriler arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Budzynski-Seymour, E., Jones, M., & Steele, J. (2022). ‘A physically active experience’: setting the stage for a new approach to engage children in physical activity using themed entertainment experiences. *Sports Medicine*, 52, 2579-2591.
- Bulduk Türkmen, B. (2021). Çocuk kitabı resimlemelerinde ölüm kavramı: kavram öğretimi ve resimleme bağlamında çocuk kitabı incelemeleri. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 28(99), 99-126.
- Buran, A. (2021). *Feridun Oral’ın resimli çocuk kitaplarının çocuklara verdiği mesajlar açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Bütün, M., & Demir, S. B. (2018). Nitel araştırmanın doğası. Bütün, M., Demir, S. B. (Ed.). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri içinde* (s. 3-37). Ankara: Pegem Akademi. <https://www.turcademy.com/tr/kitap/nitel-arastirma-ve-degerlendirme-yontemleri-9786053649335> sayfasından erişilmiştir.

- Büyükalan, F. S., & Harmankaya, T. (2019). Ödüllü resimli çocuk kitaplarında çocuk haklarının incelenmesi. *Milli Eğitim*, 48(1), 769-791
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2019). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (26. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cameron, C. E., Cottone, E. A., Murrah, W. M., & Grissmer, D. W. (2016). How are motor skills linked to children's school performance and academic achievement?. *Child Development Perspectives*, 10(2), 93-98.
- Can, B., Kılınçcı E., & Şeker, P. T. (2022). Okul öncesi dönem çocuklarının resimli öykü kitapları ile ilgili tercihleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 11(1), 240–252.
- Celik, B. (2020). A Study on the factors affecting reading and reading habits of preschool children. *International Journal of English Linguistics*, 10(1), 101-114.
- Cengiz, Ö., İlçi Küsmüş, G., & Ramazan, M. O. (2020). TRT çocuk kanalında yayınlanan çizgi filmlerin gelişim alanlarına göre değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 271-287.
- Cengiz, Ş. (2016). 3-6 yaş çocuklarına yönelik hazırlanan hikâye ve masal kitaplarındaki değerlerin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Ceylan, Ş., & Kılınç, N. (2021). Resimli çocuk kitaplarının incelenmesi: Öfke ve üzüntü duyguları. *Yıldız Journal Of Educational Research*, 6(2), 106–121.
- Ceran, C. (2019). *Resimli çocuk kitaplarının eleştirel düşünme becerilerini desteklemesi yönünden incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Chuang, C., & Jamiat, N. (2023). A systematic review on the effectiveness of children's interactive reading applications for promoting their emergent literacy in the multimedia context. *Contemporary Educational Technology*, 15(2), 2-16.
- Creswell, J. W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. M. Sözbilir (Çev.) Ankara: Pegem.
- Cupeiro, R., Rojo-Tirado, M. A., Cadenas-Sanchez, C., Artero, E. G., Peinado, A. B., Labayen, I., ... Benito, P. J., & on behalf of the PREFIT project group (2020). The relative age effect on physical fitness in preschool children. *Journal of Sports Sciences*, 38(13), 1506-1515. DOI: 10.1080/02640414.2020.1746559

- Çağlak Sarı, S., Ceylan, A., & Yaman, Ç. (2020). Çocuk sağlığı ve fiziksel aktivite ilişkisi. Hepgüner, G., Yücel, A. S. (Ed.) *Spor ve sağlık bilimlere multidisipliner bakış* içinde (1. Baskı, 289-317). İstanbul: Güven Plus.
- Çelebi, C., Bayazıt, B., Tuncil, O. S., & Yılmaz, O. (2018). Okul öncesi dönemde hareket eğitimi çalışmalarının motor gelişime etkisi. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 29, 162-176.
- Çelik, A. (2021). Fiziksel gelişim. Siyez, D. M. (Ed.) *Çocuk ve ergen gelişimi çok boyutlu bir bakış* içinde (1. Baskı, 85-117). Ankara: Pegem Akademi
<https://www.turcademy.com/en/kitap/cocuk-ve-ergen-gelisimi-cok-boyutlu-bir-bakis-9786257676090> sayfasından erişilmiştir.
- Çelikel, B. & Durmuşoğlu, M. C. (2020). Özel gereksinimleri konu alan resimli hikâye kitaplarında duygu durumları ve empati ifadelerinin incelenmesi. *Turkish Studies*, 15(7), 3215-3235.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.45424>
- Çokcanlı, Ö., Demircan, N., Polat, A. N., Sever, D., & Kır, M. (2019). Okul öncesi eğitim kurumlarında tercih edilen resimli çocuk kitaplarının M.E.B. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan kazanım ve göstergelere göre incelenmesi (Zonguldak İli Ereğli İlçesi Örneği). 14. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresi Özet Kitapçığı.
- Çoknaz, H. (2020). Psiko-Motor gelişim doğum öncesinden ölüme kadar. Ankara: Gazi Kitabevi.
<https://www.turcademy.com/tr/kitap/psik-motor-gelisim-9786257216883> sayfasından erişilmiştir.
- Çolaklar, H. (2019). Bartın İl halk kütüphanesindeki okul öncesi dönem çocuk kitaplarının dış yapı ölçütleri: yazım, dil, biçim ve içerik özelliklerine göre değerlendirilmesi. *Bilgi Yönetimi Dergisi*, 2(2), 145-168. <https://doi.org/10.33721/by.643555>
- Dağlıoğlu, H. E., & Çamlıbel Çakmak, Ö. (2009). Okul öncesi çocuklarına yönelik yayınlanan hikâye kitaplarının şiddet ve korku öğeleri açısından incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 3(23), 510-534.
- Danielson, K., & Colma, H. (2023). Supporting Children Through Grief: A Content Analysis of Picturebooks About Death. *Early Childhood Education Journal*.
<https://doi.org/10.1007/s10643-023-01529-0>

- Darga, H., Zayimoğlu Öztürk, F., & Öztürk, T. (2021). Okul öncesi hikâye kitaplarının çocukların gelişim alanlarına uygunluklarının incelenmesi. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 5(1), 22-48.
- Delican, B. (2022). MEB Kültür yayınları çocuk kitapları dizisi üzerine bir inceleme; hikâye edici kitapların türleri, temaları, kök değerleri ve çatışma türleri. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(4), 113-130.
- Demircan, H. Ö., & Saçan, S. (2019). Fiziksel ve motor gelişim. Öğretir Özçelik, A. D. (Ed.) *Çocuk gelişimi* içinde (1. Baskı, 1-30). Ankara: Pegem Akademi.
- Deniz, A., & Sara Gönen, M., (2020). Resimli Öykü Kitaplarını Değerlendirme Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(2), 88-116.
- Deniz, M. (2011). *Yetişkinlikte fiziksel aktivite düzeyi ile sosyoekonomik durum arasındaki ilişkinin araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Dılımulati, B. (2021). *Okul öncesi dönemdeki çocuklarda motor gelişimi ile ilgili Türkiye’de yapılan çalışmaların incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük.
- Dilek, A. (2015). 3-6 yaş resimli hikâye kitaplarında yer alan resimlerde özbakım becerilerini incelenmesi. *II. Cyprus International Congress Of Educational Research, December*, 88-110.
- Diñç Horasan, G. (2013). Fiziksel aktivite. Ünal, B., Ergör, G. (Ed.). *Türkiye kronik hastalıklar ve risk faktörleri sıklığı çalışması* içinde. (169-188). Ankara: Sağlık Bakanlığı.
- Diñçer, Ç., & Tutkun, C. (2018). *Fiziksel büyüme ve motor gelişim*. Cansu Tutkun ve Çağlayan Diñçer’e ait ders notları. İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, İstanbul.
- Dirican, R. (2013). *3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik yayımlanan resimli hikâye kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- D&R Music & Book Store. *Okul Öncesi Hikâye Kitapları (6 ay-5 yaş)*. Erişim: 17.07.2023. <https://www.dr.com.tr/kategori/Kitap/Cocuk-ve-Genclik/Okul-Oncesi-6-Ay-5-Yas/grupno=00885/>
- Durualp, E. (2019). Doğum öncesi gelişim ve doğum. Köksal Akyol, A. (Ed.) *Erken çocukluk döneminde gelişim I (0-36 Ay)* içinde (2. Baskı, 112-149). Ankara: Anı.

<https://www.turcademy.com/en/kitap/erken-cocukluk-doneminde-gelisim-i-0-36-ay-9786051701592> sayfasından erişilmiştir.

- Durualp, E., & Aral, N. (2018). Çocukların ince ve kaba motor gelişimlerine oyun etkinliklerinin etkisinin incelenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 243-258. <https://doi.org/10.5578/jss.66830>
- Ecevit, R. G. (2021). *Okul öncesi çocuklarda motor beceri ve sosyal beceri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gedik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Ergin, E., Arslan Kılıçoğlu, E., & Ergin, B. (2023). Resimli erken çocukluk dönemi kitaplarının okul türü temelinde bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 52(237), 33-52.
- Ergin, M., & Ayan, S. (2019). Temel hareket becerileri ve etkinlik örnekleri. Ayan, S. (Ed.). *Hareket eğitimi içinde* (1. Baskı, 151-178). Ankara: Pegem Akademi.
- Erhan, G. (2020). Resimli çocuk kitaplarının barış eğitimi bileşenlerinden “kültürel farkındalık” bileşeni açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(1), 24-46. <https://doi.org/10.32600/huefd.489191>
- Erkan, E. (2021). *Sara Şahinkanat'ın resimli çocuk kitaplarının biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rize.
- Eynur, A. (2013). *Kütahya İli merkez ilçesi okul öncesi kurumlarında okuyan öğrencilerin kaba motor beceri gelişimlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Fırat, Z., & Dinçer, Ç. (2020). Matematiksel kavramları içerisinde barındıran resimli öykü kitaplarının biçim ve içerik açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 664-685. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.704755>
- Filikci, B. (2019). *Okuma Yazmaya Yönelik Motor Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Yüksek Lisans Tezi. Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Fişek, T. (2019). *15-16 Yaş erkek basketbolcularda sabit ve sabit olmayan yüzeylerde yapılan denge antrenmanlarının denge ve pas performansı üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Fitriyani, N., & Joni, J. (2017). Peningkatan kemampuan berbicara anak melalui media cerita bergambar anak kolmpok B TK Ayu Smart Kids Batubelah. *PAUD Lectura: Jurnal Pendidikan Anak Usia Dini*, 1(1), 39-48. 25
- Gallahue, D. L., Ozmun, J. C., & Goodway, J. D. (2020). *Motor gelişimi anlamak, bebekler- çocuklar- ergenler- yetişkinler*. Sevimay Özer, A. ve Aktop, A. (Çeviri Ed.). (7. Basımdan çeviri). Ankara: Nobel.
- Garces-Bacsal, R. M., (2022). Diverse books for diverse children: Building an early childhood diverse book list for social and emotional learning. *Journal Of Early Childhood Literacy*, 22(1), 66–95.
- Genç, H. (2019). Fiziksel uygunluk ve fiziksel uygunluk unsurları. Öztürk, A., Karaçar, E., Yılmaz, O. (Ed.). *Spor ve rekreasyon araştırmaları* içinde (1. Baskı, 135-152). Ankara: Çizgi.
- Gençtürk, B. (2022). *Kaba Motor Gelişim Testi-3'ün (TGMD-3) Türkçeye uyarlanması, geçerlik ve güvenirliği*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Gezmen, B. (2019). Bir eğitim aracı olarak çocuk dergileri: “Mavi Kırangıç” çocuk dergisi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(1), 59-80.
- Gizir, Z. (2019). Motor gelişim. Köksal Akyol, A. (Ed.). *Erken çocukluk döneminde gelişim ı (0-36 Ay) içinde* (2. Baskı, 198-238). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Godoy-Cumillaf, A., Bruneau-Chávez, J., Fuentes-Merino, P., Vásquez-Gómez, J., Sánchez-López, M., Álvarez-Bueno, C., & Cavero-Redondo, I. (2020). Reference values for fitness level and gross motor skills of 4–6-year-old Chilean children. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17(797), 2-17.
- Gonzalez, S. L., Alvarez, N., & Nelson, E. L. (2019). Do gross and fine motor skills differentially contribute to language outcomes? A systematic review. *Frontiers in Psychology*, 10, 1-16. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02670>
- Gönen, M., Aydos, E. H., Şentürk, Ç., Karacan, G., Kahraman, C., & Tuna, P. (2013). Resimli çocuk kitaplarının içerik ve fiziki özelliklerinin incelenmesi. *65th OMEP World Assembly and Congress*.
- Gönen, M., Karakuş, H., Uysal, H., Kehci, A., Ulutaş, Z., & Kahve, Ö. (2016). Resimli çocuk kitaplarının içerik ve resimleme özelliklerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Eğitim Dergisi*, 31(4), 724-735. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2015014224>

- Gönen, M., Uludağ, G., Fındık-Tanrıbuyurdu, E., & Tüfekçi, E. (2014). 0-3 yaş çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarının özelliklerinin incelenmesi. *Hacettepe Eğitim Dergisi*, 29(1), 126-139.
- Gönen, M., Uygun, M., Erdoğan, Ö., & Katrancı, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarının fiziksel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim*, 1(196), 258-272.
- Gönen, M., & Veziroğlu, M. (2019). Çocuk edebiyatının genel hedefleri. Gönen, M. (Yay. haz.). *Erken çocukluk döneminde çocuk edebiyatı içinde* (5. Baskı, 1-12). Ankara: Eğiten Kitap.
- Gülaç, M. (2014). *Anaokuluna giden 3-5 yaş grubu çocukların temel motor beceri düzeylerinin araştırılması*. Doktora Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Guo, L. (2023). Effective strategies for developing reading habits in elementary school students. *Journal of Education and Educational Research*, 3(1), 175-178.
- Günşen, G., Uyanık, G. (2021). Fen temalı bilgi veren resimli çocuk kitaplarının fen öğrenmedeki önemi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(3), 1573-1598.
- Gümüşdağ, H., Yıldırım, M. (2018). Motor gelişim ve hareket alanları. *Spor bilimlerinde çocuklarda motor gelişim içinde* (1. Baskı, 43-65). İstanbul: Nobel. https://www.researchgate.net/publication/339253170_SPOR_BILIMLERINDE_COCUKLAR_DA_MOTOR_GELISIM sayfasından erişilmiştir.
- Güzelyurt, T. (2020). Okul öncesi dönemde cinsel eğitim ve cinsel istismardan korunma: Resimli çocuk kitaplarına yönelik bir inceleme. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 54-69. 26
- Güzelyurt, T., Dokay, S., Güven, S., Yesugey, E., & Çini, N. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarına ilişkin görüşleri. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 2(1), 123-136.
- Güzelyurt, T., & Özkan, Ö. (2019). Environmental education in pre-school period: An examination of children's books. *Elementary Education Online*, 18(1), 20-30. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2019.527146>
- Hayden, H. E., & Prince, An. M. (2020). Disrupting ableism: Strengths-based representations of disability in children's picture books. *Journal of Early Childhood Literacy*, 23(2), 236-261.
- Hoş, G., & Deretarla Gül, E. (2020). Bilişsel edebi yaklaşım açısından resimli öykü kitaplarındaki duygu ifadelerinin incelenmesi ve 60-72 aylık çocuklara bu duyguların yansımaları. *Erken*

Çocukluk Çalışmaları Dergisi, 4(3), 469-504. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.1967202042206>

İdefix. *Okul Öncesi 6 ay-5 yaş*. Erişim: 17.07.2023. <https://www.idefix.com/okul-oncesi-6-ay-5-yas-c-3307838520>

İnan Demir, Ü. S. (2021). *Sara Şahinkanat'ın resimli hikâye kitaplarının çocuk edebiyatı özellikleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

İri, R., Aktuğ, Z. B., & Keskin, A. (2018). Çocuklarda fiziksel aktivitenin el göz koordinasyonu ve reaksiyon zamanı üzerine etkisinin incelenmesi. *SPORTMETRE*, 16(1), 23-28.

Kafalı, İ. S. (2022). *6 haftalık spor tırmanış eğitiminin çocukların seçilmiş bazı fiziksel parametreleri üzerine etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

Kakırman Yıldız, A. (2016). Okul öncesi dönem çocuklarının okuma alışkanlığı kazanmasında rol model olarak aile. *Mavi Atlas*, 7, 95-112. <https://doi.org/10.18795/ma.94919>

Kalıpcı Söyler, S. (2019). *İnce motor eğitim programının anasınıfına devam eden çocukların ince motor beceri, hazır bulunuşluk düzeyleri ve öz-düzenleme becerilerine etkisi*. Doktora Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Karademir, A. (2019). 0-36 ay motor gelişim. Serdal, S. (Ed.). *Bebeklik Dönemi Gelişim ve Eğitim* içinde. (1. Baskı, 114-131). Ankara: Pegem Akademi.

Karagöz, B. (2018). Resimli çocuk kitaplarında gözden kaçan bir alan: İleti problemi (Anne Tavuk Anlatıyor Serisi Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(68), 1765-1787.

Karakaş, G. (2018). *Hafif düzeyde zihinsel engelli çocuklara uygulanan serbest zaman aktivitelerinin fiziksel uygunluk ve motor gelişimleri üzerine etkisi*. Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Karataş, E. (2014). Çocuk edebiyatında “karakter” kavramı. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 33, 60-79.

Karatel, K. M. (2019). *Denver II Gelişimsel Tarama Testi sonucu anormal veya şüpheli olan 4-6 yaş grubu çocuklarda uygulanacak olan eğitim öncesi ve sonrası gelişim parametrelerinin ve motor performansın incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

- Karayel, F. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin öykü kitabı seçebilme yeterliklerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Karisman, V. A., Asmawi, M., Samsudin, & Jufrianis. (2021). Physical education and game-based approach: an attempt to improve basic move skills. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 12(10), 6268-6272.
- Karoğlu, H. (2022). *Resimli çocuk kitaplarının 5 yaş çocuklarının bakış açısı alma becerisi ve dil gelişimine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kavalcı, İ. (2020). *04-06 yaş grubu kız ve erkek çocukların Bruininks-Oseretsky Testine göre motor gelişim düzeylerinin araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Rize.
- Kaynak, D., & Aktaş, E. (2017). Okul öncesinde hikâye ve masal kitaplarında toplumsal cinsiyet rolleri. *Ekev Akademi Dergisi*, 21(72), 67-85. <https://doi.org/10.17753/ekav78627>
- Kerkez, F. İ. (2012). Sağlıklı büyüme için okulöncesi dönemdeki çocuklarda hareket ve fiziksel aktivite. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 34-42.
- Kesilmiş, İ. (2012). *4-6 Yaş çocuklarda cimmastik antrenmanının büyüme ve biyomotor yetiler üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kılınçcı, E., & Duran, E. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının resimli öykü kitaplarına ilişkin görüşleri ve staj uygulamaları. *Pamukkale University Journal of Education*, 46, 191- 214. <https://doi.org/10.9779/pauefd.466044>
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 170-189.
- Kırman, A. (2019). *Çocuk kitaplarında oyun ve oyuncak kavramının incelenmesi*. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara. <https://doi.org/10.22201/fq.18708404e.2004.3.66178>
- Kiremit, R. F. (2019). Türkiye’de okul öncesi eğitimde dil gelişimi alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(Özel Sayı), 159-174. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.548314>
- Kitapyurdu. *Okul Öncesi*. Erişim: 17.07.2023. https://www.kitapyurdu.com/kategori/cocuk-kitaplari-okul-oncesi/2_5.html

- Koçak, D. C. (2018). *Ankara İlindeki üniversitelere bağlı anaokullarında bulunan 2005-2017 yılları arasında basılmış resimli öykü kitaplarının duygusal okuryazarlık açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kurt, E. (2018). *6-10 Yaş arası spor yapan ve yapmayan ilkokul öğrencilerinin bazı antropometrik ve motorik özelliklerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Li, K., Chen, S., Ma, J., Martins, C., Duncan, M., Sheng, X., ... Cai, Y. (2023). The relative age effect on fundamental movement skills in Chinese children aged 3–5 years. *BMC Pediatrics* 23(150), 2-8.
- Li, S. (2022). Preschool education students' understanding of children's picture book. *Hindawi, Özel Sayı*, 1-7.
- Lubans, D. R., Morgan, P. J., Cliff, D. P., Barnett, L. M., & Okely, A. D. (2010). Fundamental movement skills in children and adolescents. *Sports Med*, 40(12), 1019-1035.
- Ma, F. F., & Luo, D. M. (2023). Relationships between physical activity, fundamental motor skills, and body mass index in preschool children. *Front. Public Health*, 11, 1-7.
- MEB (2013a). 0-36 aylık çocuklar için eğitim programı. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/0-36program.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2013b). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2013c). Psiko-motor gelişim. *Çocuk gelişimi ve eğitimi* içinde. Ankara.
- Melzi, G., Schick, A. R., & Wuest C. (2023). Stories beyond books: Teacher stroytelling supports children's literacy skills. *Early Education and Development*, 34(2), 485-505.
- Mete, N. (2020). *03-06 yaş grubu kız ve erkek çocukların TGMD-II Testine göre motor gelişim düzeylerinin araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Rize.
- Meydanlıoğlu, A. (2015). Çocuklarda fiziksel aktivitenin biyopsikososyal etkileri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 7(2), 125-135.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (Çev.). Ankara: Nobel.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: Sage.

- Motor Skills. (2020). *Why are motor skills important?* <https://pathways.org/topics-of-development/motor-skills/> 28 sayfasından erişilmiştir.
- Mülazımoğlu Ballı, Ö. & Hürmeriç Altunsöz, I. (2022). Türkiye’de okul öncesi dönemdeki motor beceri uygulamaları. *Spor bilimleri dergisi*, 33(1), 1-19.
- Nauman, H., Dobson, O., Taddio, A., Birnie, K. A., & McMurtry, C. M. (2023). Picturing Bravery: A Rapid Review of Needle Procedures Depicted in Children’s Picture Books. *Children*, 10(1097), 1-31.
- Oğuz, S., Çamcı, G., & Yılmaz, R. K., (2018). Üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite yapma durumu ve fiziksel aktivitenin kalp sağlığına etkisini bilme durumu. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 54-61.
- Orçan, M. (2014). Okul öncesi dönem çocuklarının temel özellikleri ve gereksinimleri. Haktanır, G. (Ed.) *Okul öncesi eğitime giriş* içinde (8. Baskı, 79-109). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Orhan, N. (2021). *MEB 2013 OÖEP ilkeleri doğrultusunda El Ele Okul Öncesi Eğitime 1-2-3 kitaplarının öğretmen görüşlerine göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü eğitim Fakültesi, İstanbul.
- Özdemir, B. (2019). *İlkokul öğretmenlerinin okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin akademik başarılarına yönelik görüşlerinin incelenmesi: Kağıthane örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli.
- Özkan Kılıç, Ö., Güleç, H., & Genç, S. Z. (2014). Okul öncesi dönem resimli öykü kitaplarının coğrafi kavramları içermesi yönünden incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 15(1), 35-52.
- Özkatar Kaya, E. Sarıtaş, N., Yıldız, K., & Kaya, M. (2018). Sedanter olan ve olmayan bireylerin fiziksel aktivite ve yaşam tatmin düzeyleri üzerine araştırma. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(3), 89-94.
- Öztürk, E., & Berkan Alpay, C. (2019). Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 48-60 aylık çocuklarda egzersiz programının vücut kompozisyonu ve esnekliğe etkisi. *GERMENİCA Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 2-17.
- Öztürk, G. M., & Feyman Gök, N. (2021). Erken çocukluk dönemine ait resimli çocuk kitaplarında cinsel eğitim unsurlarının incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(2), 403-419.

- Öztürk, H., Afacan, K., & Demirtaş-İlhan, S. (2022). Özel gereksinimli bireyleri konu alan okul öncesi dönem resimli öykü kitaplarının incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 23(1), 1-21.
- Peker, A., & Ahi, B. (2019). Çocuk kitaplarında yer alan hayvan karakterlerine çevre eğitimi açısından bakış: İçerik analizi çalışması. *Trakya eğitim Dergisi*, 9(2), 287-301. <https://doi.org/10.24315/tred.476714>
- Polat, İ. H., Çiftçi, B., Çoban, A., Saka, Ö., Avcı Özdemir, H., & Atan, S., (2023). Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilkokula uyum sürecinin, öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 10(3), 425-443.
- Popovic, B., Gusic, M., Radanovic, D., Andrasic, S., Madic, D. M., Macak, D., ... Trajković, N. (2020). Evaluation of gross motor coordination and physical fitness in children: comparison between soccer and multisport activities. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 17(5902), 2-10.
- Przednowek, K. H., Niewczas, M., Wójcik, L., Iskra, J., & Przednowek, K., (2021). Physical fitness percentiles of Polish children aged 4–7 years. *Scientific Reports* 11(7367), 1-8.
- Pugmire, R. A. (2023). *Healthy bodies in picture books & children's talk*. Doktora Tezi. Massey Üniversitesi, Yeni Zelanda.
- Purtaş, Ö. (2017). *Okul öncesi eğitim programı hareket ve bütünleştirilmiş hareket etkinliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Reisberg, K., Riso, E. M., & Jurimae, J. (2021). Physical fitness in preschool children in relation to later body composition at first grade in school. *PLoS ONE*, 16(1), 1-14.
- Saç, A. (2019). Çocuklarda kuvvet gelişimi ve örnek programlar. Canlı, U., Taşkın, C., Koçak, Ç. V. (Ed.). *Çocuklar için spor eğitimi içinde* (1. Baskı, 75-97). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sağsöz, G. (2019). Resimli çocuk kitaplarında STEAM: Yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi. *Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Matematik ve Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), 1-20.
- Sağsöz, G., & Timur, S. (2021). Resimli çocuk kitaplarının gebelik ve doğum kavramları açısından incelenmesi. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 7(1), 1-22.
- Salman Erden, Y. T. (2019). *Resimli çocuk kitaplarındaki toplumsal cinsiyet olgusunun incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

- Sari, W. (2020). Improving children's language skills through the media illustrated story book. *Jurnal Ilmiah Program Studi Pendidikan Luar Sekolah*, 9(2), 224-235.
- Saygın, E. (2010). *Çocuklarda fiziksel aktivite ve fiziksel uygunluk ilişkisinin araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Schedler, S., Kiss, R., & Muehlbauer, T. (2019). Age and sex differences in human balance performance from 6-18 years of age: a systematic review and meta-analysis. *PLOS ONE*, 14(4), 1-28.
- Sevimay Özer, D., & Özer, K. (2021). *Çocuklarda Motor Gelişim* (11. Baskı). Ankara: Nobel.
- Sildir, E. (2016). *Okul öncesi döneme yönelik hikâye kitaplarının Millî Eğitim Bakanlığı 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan sosyal-duygusal alan gelişimle ilgili kazanımları desteklemeleri yönünden incelenmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Somer, B. (2015). *4-6 yaş resimli çocuk kitaplarının prososyal davranışlar açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sop, A., & Topcu Bilir, Z. (2020). Yenidoğan döneminde sağlık, bakım ve beslenme. Ünüvar, P. (Ed.). *Bebeklik döneminde gelişim ve eğitim içinde*. (2. Baskı, 68-93). Ankara: Anı Yayıncılık. <https://www.turcademy.com/tr/kitap/bebeklik-doneminde-gelisim-ve-egitim-9786051702605> sayfasından erişilmiştir.
- Strouse, G. A., Nyhout, A., & Ganea, P. A. (2018). The role of book features in young children's transfer of information from picture books to real-world contexts. *Frontiers in Psychology*, 9, 1-14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00050>
- Suharjana, P. S. (2019). Improving gross motor skills by kinaesthetic and contemporary-based physical activity in early childhood. *Cakrawala Pendidikan*, 38(3), 540-551.
- Sun, H., Roberts, A. C., & Bus, A. (2022). Bilingual children's visual attention while reading digital picture books and story retelling. *Journal Of Experimental Child Psychology*, 215, 1-14.
- Szeremy, Y. (2018). *Sağlık temasını içeren Türkçe ve yabancı dillerdeki çocuk kitaplarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şahan, H. H., & Uyangör, N. (2021). Bilimsel araştırmalarda örneklem seçimi. Çelebi, M. (Ed.). *Nitel araştırma yöntemleri içinde* (s. 112-137). Ankara: Pegem Akademi. <https://www.turcademy.com/tr/kitap/nitel-arastirma-yontemleri-9786258044164> sayfasından erişilmiştir.

- Şahbaz, Y., Sarı, H., & Tüfekci Akcan, A. (2019). Resimli çocuk kitaplarında özel gereksinimliliğin incelenmesi. *14. Ulusal Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrenci Kongresi Özet Kitabı*.
- Şahin, G. (2014). Okulöncesi dönem çocuk kitaplarında görsel bir uyaran olarak resim. *Journal of Turkish Studies*, 9(3), 1309-1324. <https://doi.org/10.7827/turkishstudies.6507>
- Şişli, M. (2018). *Cimnastik çalışmalarının 6-7 yaş grubu çocuklarda fiziksel uygunluk ve kaba motor beceri gelişimine etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Taşçı, E. (2019). *0-36 ay çocuklara yönelik resimli çocuk kitaplarının bir analizi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. <https://doi.org/10.22201/fq.18708404e.2004.3.66178>
- Taştepe, T., & Köksal Akyol, A. (2019). 36-47 Aylık Çocuklarda Peabody Motor Gelişim Ölçeği-2'nin uyarlama çalışması ve motor gelişimin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(223), 61-82.
- Tel, M., Karakaya, Y. E., & Gür, E. (2021). Çocuk hikâye kitaplarında spor ve sağlıklı yaşam temasının incelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 509-517.
- Tokmak, B. (2021). *İlkokul öğrencilerinde motor beceri, fiziksel uygunluk ve sosyal beceri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gedik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Topcu, Z. G. (2019). *Okul öncesi dönem resimli çocuk kitaplarının psikolojik sağlamlık açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Turan, F., Gönen, M., & Aydos, E. H. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının resimli öykü kitaplarını seçme konusunda yeterli düzeyleri ve kendi yeterliklerine ilişkin algılarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 400-422.
- Turan, F., & Ulutaş, İ. (2016). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki resimli öykü kitaplarının özellikleri ile öğretmenlerin bu kitapları kullanma durumlarının incelenmesi. *Hacettepe Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 21-45. <http://dergipark.gov.tr/huner/issue/24605/260465> sayfasından erişilmiştir.
- Turan, Ö. (2022). *Çocuk öykülerinin 4-6 yaş aralığındaki çocukların dil gelişimine katkısı: Sara Şahinkanat örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

- Tümbül, H. (2023). *3-6 yaş çocuklarına yönelik resimli öykü kitaplarında yer verilen problem çözme becerilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı (2013-2017). Ankara, 2013, Sağlık Bakanlığı yayın no: 773.
- Ulusoy, M., & Altun, D. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı ve resimli çocuk kitapları ile ilgili metaforları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 67(17), 1206- 1221.
- Ulutaş, A. (2017). Okul öncesi dönem çocuk kitaplarındaki resimlerin çocuğa göreliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 61(16), 602-610.
- Ulutaş, A., Demir, E. & Yayan, E. H. (2017). Motor gelişim eğitim programının 5-6 yaş çocukların kaba ve ince motor becerilerine etkisinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1523-1538. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.31178-338846>
- Ural, S. (2019). Okul öncesi çocuk kitaplarının tanımı. Gönen, M. (Yay. haz.). *Erken çocukluk döneminde çocuk edebiyatı içinde* (5. Baskı, 33-55). Ankara: Eğiten Kitap
- Uslu, E. M. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk kitaplarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 16(2), 251-264.
- Uyanık Balat, G., Kılıç, Z., Değirmenci, Ş., & Ünsal, F. Ö. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarında yer alan temel kavramların incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 424-441. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.319461>
- Uysal, R. (2020). *Çocuk kitapları ve çizgi filmlerde çocuk gelişimine yönelik iletilerin incelenmesi*. Doktora Tezi. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Ülker Erdem, A., Aydos, E. H., & Çoban, A. (2017). Resimli çocuk kitaplarında yer alan olumsuz duygular ve karakterlerin kullandığı baş etme stratejileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 914-931. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.30227-326606>
- Ünal, B. (2013). Obezite. Ünal, B., Ergör, G. (Ed.). *Türkiye kronik hastalıklar ve risk faktörleri sıklığı çalışması içinde* (129-142). Sağlık Bakanlığı: Ankara.
- Ünlü, Ş., & Cır, Ö. (2016). Farklı kültürlerdeki çocuk kitaplarının resimlendirme tekniklerinin ve görsel özelliklerinin incelenmesi. *Başkent University Journal of Education*, 3(1), 1-12.

- Vaccari, F., Fiori, F., Bravo, G., Parpinel, M., Messina, G., Malavolta, R., & Lazzer, S. (2021). Physical fitness reference standards in Italian children. *European Journal of Pediatrics*, 180, 1789–1798.
- Varol, V., Gülmen, E., Yener, B., Güler, S., & Yüzücü, D. (2017). Resimli hikâye kitaplarının okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların kuralları uygulayabilme becerisine etkisi. *Uluslararası Beşerî Bilimler ve Eğitim Dergisi (IJHE)*, 5(10), 126-143.
- Verawati, I., Dewi, R., Pane, B. S., & Nurkadri. (2022). The effect of locomotor games on gross motor ability of elementary school students. *kinestetik: Jurnal Ilmiah Pendidikan Jasmani*, 6(2), 262-270.
- Veziroğlu, M. (2009). *Resimli çocuk kitaplarının M.E.B. Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki kazanımlara uygunluğunun incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Ankara.
- Veziroğlu, M., & Gönen, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarının M. E. B. Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki kazanımlara uygunluğunun incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 226-238.
- Weng, L., Wu, Z., & Xiao, W. (2021). Research in the use of picture books in educational activities in five domains of early childhood education. *CIPAE*, 25–27, 218- 221.
- Xin, F., Chen, S. T., Clark, C., Hong, J. T., Liu, Y., & Cai, Y. J. (2020). Relationship between Fundamental Movement Skills and Physical Activity in Preschool-aged Children: A systematic review. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 17, 2-17.
- Yaşar Ekici, F., Dulkadir, A., Deniz, B., & Şahin, E. (2017). Çocuk kütüphanelerinde yer alan okul öncesi döneme yönelik yayınlanmış hikâye kitaplarının öz bakım becerileri açısından incelenmesi. *Uluslararası Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Nörolojisi Sempozyumu Bildiri Kitabı* içinde. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi.
- Yaşar, M. C., & Kaya, Ü. Ü. (2019). Türkiye’de 0-36 Ay Bebek/Çocuk Profili. Köksal Akyol, A. (Ed.) *Erken çocukluk döneminde gelişim I (0-36 Ay)* içinde (2. Baskı, 53-74). Ankara: Anı Yayıncılık. <https://www.turcademy.com/en/kitap/erken-cocukluk-doneminde-gelisim-i-0-36-ay-9786051701592> sayfasından erişilmiştir.
- Yavuz, E. C., Güney, M., & Taştepe, T. (2021). 60-71 aylık çocukların ince motor beceri düzeylerinin yaş ve cinsiyet değişkenleri açısından incelenmesi. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 4(7), 1-11.

- Yavuz, N. F. (2016). *Okul öncesi dönemde beden eğitimi ve spor etkinliklerinin çocukların hareket becerileri üzerine etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karabük.
- Yazıcı, D. N., Yıldız, C., & Durmuşoğlu, M. C. (2018). Erken çocukluk dönemi resimli çocuk kitaplarının eğitsel özelliklerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1196-1209. <http://efdergi.ibu.edu.tr/index.php/efdergi> sayfasından erişilmiştir.
- Yeşilyurt, F. (2019). Doğum öncesi gelişim. Seven, S. (Ed.). *Bebeklik döneminde gelişim ve eğitimi* içinde (1.Baskı, 13-24). Ankara: Pegem Akademi. <https://www.turcademy.com/en/kitap/bebeklik-doneminde-gelisim-ve-egitimi-9786052419595> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yıldırım, M. (2023). *Çocuklarda temel hareket eğitimi ve cimmastik programlarının kaba motor becerileri üzerine etkisinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız Altan, R., Genç Çopur, H., & Dağlıoğlu, H. E. (2021). Türkiye’de okul öncesi dönemde matematik alanında yapılan çalışmalara ilişkin bir içerik analizi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(33), 621-653.
- Yıldız, E., Çetin, Z., (2018). Sporun psiko-motor gelişim ve sosyal gelişime etkisi. *H. Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 54-66.
- Yılmaz, A., Çelik, A. (2018). Çizgi filmlerdeki spor unsurlarının incelenmesi: Niloya ve Kuzucuk Örnekleri. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 296-309.
- Yılmaz, A., & Pala, Ş. (2019). Sports in children’s picture books. *Universal Journal of Educational Research*, 7(3), 824-838. DOI: 10.13189/ujer.2019.070324
- Yılmaz, E. (2019). Çocuklarda koordinasyon ve hareketlilik gelişimi. Canlı, U., Taşkın, C., Koçak, Ç. V. (Ed.). *Çocuklar için spor eğitimi* içinde (1. Baskı, 147-166). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yılmaz, E. (2018). Motor Gelişim. Gür, Ç. (Ed.) *Erken çocukluk döneminde gelişim (36-72 Ay)* içinde (1. Baskı, 43-67). Ankara: Pegem Akademi.
- Yılmaz, G. A. (2021). *Eskişehir İl Halk Kütüphanesi resimli çocuk kitaplarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Yılmaz Genç, M. M., Akıncı Coşkun, A., & Pala, Ş. (2017). Resimli çocuk kitaplarında yer alan matematiksel içeriğin incelenmesi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 69, 159-175.
- Yılmaz, O. (2016). Çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikleri. Şimşek, T. (Yay. haz.). *Okul öncesinde çocuk edebiyatı ve medya içinde* (1. Baskı, 61-108). Ankara: Grafiker.
- Yiğitbaş, H. A. (2020). *6-8 Yaş arası çocuklarda rekreasyonel bale ve jimnastik eğitiminin denge, esneklik ve eklem mobilitesine etkisinin araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Yüksek Usta, S., & Köçer, G. (2022). Kardeş kıskançlığı ve kardeşe uyum sorunu yaşayan çocuklar için Bibliyoterapi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 6(1), 204-228.
- Zelyurt, H., & Osmanoğlu, O. (2022). El Ele Okul öncesi eğitime kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı (2013) kavram ve kazanımları açısından incelenmesi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 9(2), 158-180.
- Zerman, H. O. (2022). *Resimli çocuk kitaplarındaki metin ve görsellerin coğrafi kavramlar açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Zhang, G., & Chayanuvat, A. (2022). The effects of gamified reading of picture books on young children's reading ability in kindergarten. *Asian Journal of Management Sciences & Education*, 11(2), 12-25.

EKLER

Ek-1. Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 30.12.2022-E.546412

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-302.08.01-546412

30.12.2022

Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

Dağıtım Yerlerine

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi **Mevanur Bellas ADLIĞ'ın**, Prof.Dr.Hacer Elif DAĞLIOĞLU'nun danışmanlığında yürüttüğü *"3-6 Yaşta Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Motor Gelişim Bağlamında İncelenmesi"* adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun 13.12.2022 tarih ve 21 sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Araştırma Kod No: 2022 - 1448

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Ek:1 Liste

DAĞITIM

Gereği:

Sayın Prof. Dr. Hacer Elif DAĞLIOĞLU

Bilgi:

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

Bu belge, otomatik elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek-2. Resimli Öykü Kitaplarında Yer Alan Motor Gelişime İlişkin Unsurları
Değerlendirme Formu

KÜNYE BİLGİLERİ				
Yayınevi adı:				
Basım yeri ve yılı:				
Kitabın adı:				
Kitabın yazarı:				
Kitabı resimleyen:				
Sayfa sayısı:				
Yaş etiketi:				
Kitaptaki cümle sayısı:				
Kitaptaki resim sayısı:				
KİTAPIN FİZİKSEL YAPI ÖZELLİKLERİ				
	Evet	Kısmen	Hayır	Açıklama
1. Kitabın biçim ve boyut özellikleri okul öncesi dönem çocukların gelişimine uygun mu?				
2. Kitapta kullanılan kâğıt kitabın yazılarını okumayı ve resimlerini incelemeyi kolaylaştırıyor mu?				
3. Kitapta sade ve süslemelerden uzak harf karakterleri kullanılmış mı?				
4. Kitapta kullanılan yazı puntosu büyüklüğü okul öncesi döneme uygun mu?				
5. Kitabın kapağı içeriğe dair ipuçları veriyor mu?				
6. Kitabın kapağı uzun süre kullanılmasını sağlayacak bir malzemeyle mi yapılmış?				
7. Kitabın ciltlenmesinde, kitabın kolayca dağılmasını önleyecek bir materyal kullanılmış mı?				
8. Kitapta yer alan resimler metinle örtüşüyor mu?				
KİTAPIN İÇERİK ÖZELLİKLERİ				
	Evet	Kısmen	Hayır	Açıklama
1. Kitapta kullanılan dil, okul öncesi dönemdeki çocuğun gelişim seviyesine uygun mu?				
2. Kitapta işlenen tema açık, kesin ve anlaşılır mı?				
3. Yazarın vermek istediği ileti olaylara karşı pozitif bakış kazandıracak nitelikte mi?				
4. Yazarın vermek istediği ileti çocuklarda merak uyandırıyor mu?				
5. Kitapta ele alınan sorunlar kitap sonunda çözüme ulaşıyor mu?				
6. Kitapta yer alan karakterler (insan, hayvan, bitki vs.) hedef kitlenin kolaylıkla özdeşim kurabileceği özellikte mi?				

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..